

Banca Națională
a Moldovei

CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Anuar statistic
2019

Chișinău, 2020

Colegiul de redacție: Aureliu Cincilei, viceguvernator al BNM – președintele colegiului de redacție
Ion Veveriță, director al Departamentului rapoartări și statistică
Angela Gherman-Cernei, șef al Direcției statistica conturilor internaționale

Echipa: Marina Soloviova, Elena Gonța, Aliona Pîslaru, Tatiana Ciloci, Angela Ghilan, Angela Moraru, Galina Șișcova, Victor Ababii, Mariana Apostol, Stanislav Cebotari, Natalia Cracovețchi, Anastasia Sivoconi, Alexandru Stajila, Ion Borș, Loredana Savenco, Nadejda Toderașcu, Natalia Potereanu, Ana Zaharia

Redactor stilizator: Elena Mămăligă

Coperta: Anastasia Hiora

**DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN
REPUBLICA MOLDOVA**

**Conturile internaționale ale Republicii Moldova : Anuar
statistic 2019** / Banca Națională a Moldovei ; colegiul de
redacție: Aureliu Cincilei [et al.]. – Chișinău : BNM, 2020. –
ISBN 975-9975-3015-1-0 (CD). – ISBN 978-9975-3169-4-1 (PDF). –
202 p. – Disponibil:

[https://www.bnm.md/ro/content/anuarul-statistic-
conturile-internationale-ale-republicii-moldova-2019](https://www.bnm.md/ro/content/anuarul-statistic-conturile-internationale-ale-republicii-moldova-2019)

[339.72+336.717](478)(083.41)

C 69

Banca Națională a Moldovei

Bd. Grigore Vieru nr. 1, MD-
2005, or. Chișinău, Republica
Moldova

Telefon: (373 22) 822 410

Fax: (373 22) 220 591

E-mail: official@bnm.md

www.bnm.md

© Banca Națională a Moldovei (BNM), 2020.

Datele din această publicație sunt difuzate de către BNM pentru informare generală. Orice utilizare a informației din această publicație trebuie să fie însoțită de o referință la BNM în calitate de sursă. Reproducerea sau traducerea unor fragmente substanțiale ale acestei publicații sau orice utilizare în scopuri comerciale necesită permisiunea explicită, prealabilă, în formă scrisă din partea BNM. BNM nu poartă răspundere pentru eventualele pagube ce ar putea rezulta din folosirea datelor din această publicație.

Balanța de plăți, poziția investițională internațională, datoria externă și normele metodologice la ele sunt plasate pe site-ul oficial web al BNM: www.bnm.md, compartimentul Statistici și Publicații / Anuarul statistic "Conturile internaționale ale Republicii Moldova".

Anuarul statistic „Conturile internaționale ale Republicii Moldova” pentru anul 2020 va fi publicat cel târziu la 31 decembrie 2021.

Întrebările, comentariile, solicitările de informație suplimentară pot fi adresate la:

Telefon: (373 22) 822 648, e-mail: Ion.Veverita@bnm.md

Telefon: (373 22) 822 314, e-mail: Angela.Gherman@bnm.md

CUPRINS

I. NORMELE METODOLOGICE.....	1
1.1. INTRODUCERE.....	1
1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA.....	3
1.2.1. DEFINIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE.....	3
1.2.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA.....	8
1.2.2.1. STRUCTURA BALANȚEI DE PLĂȚI.....	8
1.2.2.2. MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A DATELOR.....	18
1.2.2.3. SURSELE DE INFORMAȚIE.....	19
1.2.3. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	26
1.2.4. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA.....	29
II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE.....	32
III. Prezentarea generală a evoluției conturilor internaționale ale Republicii Moldova în anul 2019.....	42
1. Balanța de plăți – prezentare generală	44
2. Poziția investițională internațională – prezentare generală	48
3. Datoria externă brută – prezentare generală	51
4. Informație suplimentară la balanța de plăți	55
IV. Balanța de plăți a Republicii Moldova în anul 2019 (date finale).....	57
1. Contul curent.....	57
1.1. Balanța bunurilor.....	57
Distribuția geografică și structura exportului de bunuri	60
a) Distribuția geografică a exportului de bunuri.....	60
b) Structura exportului de bunuri pe categorii.....	61
Distribuția geografică și structura importului de bunuri	64
a) Distribuția geografică a importului de bunuri.....	64
b) Structura importului de bunuri.....	65
1.2. Balanța serviciilor.....	67
a) Structura exportului de servicii.....	67
b) Structura importului de servicii.....	70
1.3. Balanța veniturilor primare.....	72
1.4. Balanța veniturilor secundare.....	75

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)	76
2. Contul de capital.....	77
3. Contul financiar.....	78
3.1. Investiții directe.....	79
3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare.....	83
3.3. Alte investiții.....	83
3.4. Activele de rezervă	86
4. Balanța de plăți în prezentare analitică.....	87
V. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2019.....	89
5.1. Structura activelor financiare externe	91
a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale.....	91
b) Structura activelor financiare externe pe sectoare instituționale.....	93
c) Structura activelor financiare externe pe scadențe.....	94
5.2. Structura pasivelor externe.....	94
a) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale.....	94
b) Structura pasivelor externe pe sectoare instituționale.....	99
c) Structura pasivelor externe pe scadențe.....	100
d) Structura pasivelor externe pe valute	101
VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2019.....	102
VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2019	105
a) Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale.....	105
b) Datoria externă publică și public garantată.....	109
c) Indicatorii gradului de îndatorare.....	111
VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE.....	113
SECȚIUNEA STATISTICĂ.....	119
IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNĂȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ (ANII 2009-2019) COMPARATIV CU VARIANTELE PUBLICE ANTERIOR	130
ANEXE	133
Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), milioane USD.....	134
Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), milioane EUR.....	147
Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2016-2019, prezentare desfășurată (MBP6).....	159
Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2009-2019 (MBP6).....	166
Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019.....	168

Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019.....	170
Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019.....	172
Anexa 8. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019.....	173
Anexa 9. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019	174
Anexa 10. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), milioane USD.....	175
Anexa 11. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), milioane EUR.....	179
Anexa 12. Raportul integrat al poziției investiționale internaționale a Republicii Moldova la 31.12.2019 (MBP6).....	183
Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019 prezentare analitică, sectorială.....	186
Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe scadențe.....	188
Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe instrumente	189
Anexa 16. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. USD.....	191
Anexa 17. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. EUR.....	193
Anexa 18. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, milioane USD.....	195
Anexa 19. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, milioane EUR.....	196
Anexa 20. CERCETARE privind exportul și importul de bunuri în baza țării tranzacției.....	197

Lista acronimelor și abrevierilor

AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BP – balanța de plăți
CC – contul curent
CIF – cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
CDIS – ancheta coordonată a investițiilor directe
Ct. - credit
DE – datoria externă
Dt.- debit
DMFAS – Debt Management Financial Analysis System (Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST)
DST – drepturi speciale de tragere
EX – export
EUR – euro
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
IM – import
IMST - International Merchandise Trade Statistics (statistica comerțului internațional cu mărfuri)
ISD – investiții străine directe
MBP5 – Manualul “Balanța de plăți”, ediția a V-a
MBP6 – Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a
mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
RL – restul lumii
RUB – rubla rusească
SRTI – sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
UAT – unități administrativ-teritoriale
UE – Uniunea Europeană
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

I. NORMELE METODOLOGICE

1.1. INTRODUCERE

Conturile internaționale reprezintă conceptual sinteza relațiilor economice dintre rezidenții țării și nerezidenți. Ele se prezintă ca o succesiune de conturi interdependente, fiecare reprezentând generalizarea unui șir de procese, stări și fenomene economice care au loc în relațiile cu nerezidenții într-o anumită perioadă / la un anumit moment. Legătura dintre ele este realizată prin intermediul unor conturi/articole tranzitorii ce asigură reconcilierea datelor prezentate într-un șir consecutiv de sinteze cu structură și nivel de agregare diferit. Putem menționa următoarele sinteze macroeconomice:

- **Balanța de plăți (BP)** – set de conturi macroeconomice care reflectă într-o formă generalizată tranzacțiile economice ale unei țări cu restul lumii într-o perioadă definită de timp (an, trimestru, lună).
- **Poziția investițională internațională (PII)** – cont macroeconomic ce reprezintă sinteza activelor financiare ale rezidenților (care sunt creanțele rezidenților față de nerezidenți și activele sub formă de lingouri de aur, plasate în calitate de active de rezervă) și a pasivelor rezidenților față de nerezidenți la o anumită dată (sfârșit de trimestru sau sfârșit de an). Diferența dintre activele și pasivele financiare internaționale ale țării (poziția netă) poate fi pozitivă (creditoare) sau negativă (debitoare).
- **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare** – cont macroeconomic ce oglindește toată varietatea de fluxuri, ce generează modificările pozițiilor, prezentate în PII, suplimentar tranzacțiilor efective între rezidenți și nerezidenți, reflectate în contul financiar al BP (de exemplu, reevaluările activelor sau pasivelor ca rezultat al modificării prețurilor, fluctuațiilor cursului de schimb al monedelor originale față de valuta de evaluare, alte modificări de volum – reclasificări, anulări etc.) și care permite stabilirea legăturii dintre pozițiile reflectate în PII și fluxurile efective din contul financiar al BP.
- **Datoria externă (DE) brută** – sinteză macroeconomică ce reflectă valoarea pozițiilor și evoluția acelor componente din pasivele externe ce reprezintă instrumente de natura datoriei (împrumuturi, titluri de angajamente, alocări de DST, numerarul și depozitele nerezidenților, credite comerciale și avansuri de la nerezidenți, alte instrumente de natura datoriei).

Cele mai importante relații în cadrul statisticii conturilor internaționale:

- înscririle din contul curent, contul de capital și contul financiar sunt echilibrate;
- suma soldurilor contului curent și de capital trebuie să fie egală cu soldul contului financiar, denumit *capacitatea netă (+) sau necesarul net (-) de finanțare*. Diferența reprezintă erori și omisiuni ce rezultă în practică din specificul surselor de date și decalajele de timp;
- instrumentele financiare, activele și pasivele, ale căror fluxuri sunt reflectate în contul financiar al BP și pozițiile în PII, generează venituri primare din investiții, reflectate în contul curent al BP;

- structura PII derivă din structura contului financiar al balanței de plăți în prezentare standard;
- soldul PII la finele perioadei este egal cu soldul PII la începutul perioadei plus fluxurile din contul financiar al BP și schimbările reflectate în contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare, efectuate pe parcursul perioadei date;
- compoziția DE se regăsește în articolele PII și reprezintă cumulativ pozițiile instrumentelor financiare de natura datoriilor, reprezentate pe scadențe și sectoare instituționale, la o anumită dată / sfârșit de perioadă.

Conturile internaționale oferă o imagine completă a tranzacțiilor economice între rezidenți și nerezidenți și stau la baza analizei și aprecierii relațiilor țării cu străinătatea, a activității economice internaționale și a politicii economice externe. Coerența datelor între conturile internaționale și conturile naționale permite compararea acestora și analiza complexă a activității economice a unei țări, atât pe plan intern, cât și internațional.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova se întocmesc în baza art. 5 din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 „Cu privire la Banca Națională a Moldovei”.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova sunt elaborate trimestrial și anual, unitatea de măsură fiind milioane dolari SUA. Informația din aceste statistici nu include datele pentru raioanele din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.

Conturile internaționale sunt revizuite cu regularitate, articolele sunt actualizate/modificate cu indicarea obligatorie a efectuării revizuirilor, a cauzelor și motivelor acestora, în conformitate cu următoarea politică:

- datele trimestriale sunt actualizate în fiecare trimestru următor și revizuirile pot cuprinde până la trei trimestre ale anului curent;
- datele anuale sunt actualizate la momentul compilării variantei finale și revizuirile pot cuprinde până la patru ani precedenți.

Confidențialitatea datelor. În conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, BNM asigură securitatea și confidențialitatea informației colectate privind tranzacțiile economice internaționale. Datele sunt utilizate numai în scopuri statistice, fiind prezentate sub formă de indicatori și analize doar în stare agregată.

Diseminarea datelor. Statistica conturilor internaționale este diseminată în conformitate cu Standardul Special de Diseminare a Datelor al FMI, angajament asumat de către Republica Moldova în mai 2006, în termenele stipulate în calendarul de diseminare a datelor (Advance Release Calendar - ARC) și în conformitate cu calendarul de plasare a informațiilor de acces public pe pagina web a BNM.

1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Direcția statistică a conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică al Băncii Naționale a Moldovei produce datele bilanțului de plăți, ale poziției investiționale internaționale și ale datoriei externe brute compilate conform noilor standarde metodologice internaționale recomandate de Fondul Monetar Internațional în *Manualul "Balanța de plăți și poziția investițională internațională"*, ediția a VI-a (2009) (MBP6) (care a înlocuit *Manualul „Balanța de plăți”*, ediția a V-a (MBP5)) și în manualul *„Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori”* (SDE 2013).

De asemenea, se calculează indicatori suplimentari:

- *remiteri personale*, compilat conform recomandărilor din manualul *„Tranzacții internaționale cu remiteri – ghid pentru compilatori și utilizatori”* (2009);
- *investiții directe* conform principiului direcțional în cadrul Anchetei Coordonate a Investițiilor Directe (cu detalieri pe țări și activități economice și prezentare mixtă pe regiuni și activități economice) în baza recomandărilor *„Ghidului Anchetei coordonate a investițiilor directe”* (2015);
- *rezervele internaționale* (lunar) conform ghidului *„Rezervele internaționale și lichiditatea în valută”* (2013).

1.2.1. DEFINIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE

Conturile internaționale reflectă situația și tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, indiferent de amplasarea lor geografică.

O unitate economică este considerată **rezident** al unui teritoriu economic atunci când are în acest teritoriu centrul de interes economic predominant.

Gospodăriile populației se consideră rezidente ale unui teritoriu economic în cazul în care membrii acestor gospodării au un loc de trai pe acest teritoriu pe o perioadă indefinită sau finită, dar destul de îndelungată (un an sau mai mult), sau au intenția de ședere de durată, cu excepția studenților, pacienților, diplomaților, militarilor și a lucrătorilor sezonieri, ce se consideră rezidenți ai teritoriului economic unde au domiciliu permanent, indiferent de durata șederii peste hotare. O *întreprindere* se consideră rezidentă a unui teritoriu economic în cazul în care este angajată în activități și tranzacții economice semnificative, deținând spații de producție sau alte locații pe acest teritoriu. Organizațiile sectorului *administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* sunt rezidenții teritoriului economic unde au fost fondate și înregistrate.

Teritoriul economic al unei țări constă din teritoriul geografic administrat de un guvern, unde persoanele, bunurile și capitalul circulă liber și sunt subordonate aceluiași autorități monetare și fiscale. El mai include: spațiul aerian, apele teritoriale, teritoriile din apele internaționale asupra cărora țara are drepturi exclusive, enclavale teritoriale situate pe teritoriul altor state, cum ar fi reprezentanțele diplomatice, consulatele, bazele militare etc. Respectiv, enclavale teritoriale de acest gen ale altor state nu sunt incluse în teritoriul economic al țării date.

Evaluarea tranzacțiilor se efectuează, de regulă, *la prețul pieței*, acesta fiind definit ca suma de bani pe care un potențial cumpărător este gata să o plătească unui potențial vânzător, pentru a achiziționa ceva, când ambii sunt părți independente și urmăresc numai interese comerciale.

Momentul de înregistrare a tranzacțiilor este momentul, real sau estimat, când o valoare economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau stinsă / anulată. În realitate, acest moment nu întotdeauna este evident și poate fi atribuit momentului în care părțile înregistrează tranzacția în conturile lor contabile. În mare parte, tranzacțiile sunt înregistrate în bilanța de plăți conform principiului de „*drept constatat*”.

Stabilirea momentului înregistrării ține de tipul operațiunilor. Pornind de la specificul sistemului statistic de colectare și compilare a datelor, BNM înregistrează:

- tranzacțiile cu bunuri – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor;
- tranzacțiile cu servicii – la momentul prestării serviciului sau efectuării plății;
- remunerarea salariaților, prestațiile sociale, transferurile personale – în perioada în care are loc plata sumelor respective;
- dobânzile la împrumuturi și la alocările de drepturi speciale de tragere – la momentul când ar fi trebuit să fie efectuate plățile conform acordurilor, după principiul de „*drept declarat*”, la depozite – la momentul efectuării plății, la titlurile de angajamente – conform principiului de „*drept constatat*”;
- granturile și asistența tehnică – la data efectuării tranzacției;
- reinvestirea profiturilor – în perioada în care sunt realizate;
- dividendele – la momentul declarării lor (în cazul băncilor) și în perioada în care are loc plata sumelor respective (în cazul altor sectoare);
- operațiunile cu titluri de participare – la momentul înregistrării tranzacției în conturile contabile pentru emisiile noi la băncile licențiate, la data efectuării tranzacției pentru alte sectoare;
- creditele comerciale – în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra unui activ nefinanciar;
- titlurile de valoare – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor, care determină data efectuării tranzacției;
- tragerile de împrumuturi – la data efectuării tranzacției;
- rambursările de împrumuturi – la momentul când plățile au fost efectuate, reeșalonate sau iertate de creditor.

Fluxurile sunt tranzacții economice efective și rezultatul unor evenimente care au avut loc într-o anumită perioadă. Fluxurile internaționale se înscriu în conturi ca tranzacții (în bilanța de plăți) și ca alte modificări ale activelor și pasivelor financiare în contul altor modificări. Pozițiile și fluxurile activelor și pasivelor financiare se grupează după categorii funcționale și instrumente. Fluxurile pot fi:

- fluxuri legate de tranzacții economice;
- alte fluxuri.

Tranzacțiile din activitatea economică a două entități instituționale se desfășoară conform acordului reciproc și reprezintă un schimb al dreptului de proprietate asupra unor valori economice sau un transfer.

Tranzacțiile înscrise în conturile internaționale se efectuează între două entități instituționale, una din ele fiind rezident al țării care prezintă statistica, iar alta – nerezident. Pentru fiecare tranzacție se efectuează două înregistrări – pe credit sau pe debit la articolele contului curent și / sau ca majorare / micșorare a activelor financiare / pasivelor. Noțiunea de tranzacții nu implică neapărat un flux real și unul financiar (ca în cazul importului / exportului de bunuri și servicii), putând fi reprezentată atât prin contra fluxuri nemonetare (barter) sau unilaterale (transferuri de bunuri), cât și prin contra fluxuri pur financiare, reflectate la active și pasive (împrumut, investiție).

Tranzacțiile din conturile internaționale se clasifică după diverse criterii. După reciprocitate – tranzacțiile sunt bilaterale (*schimburi*) și unilaterale (*transferuri*); după natura valorii tranzacționate – sunt fluxuri monetare și nemonetare; după modul de calcul – sunt fluxuri reflectate la valoarea efectiv tranzacționată (utilizare / rambursare de împrumut) sau la valoarea calculată pentru perioada dată (dobânda la împrumuturi, dividende); pot fi tranzacții calculate direct (servicii de transport) sau indirect măsurate (SIFIM – servicii de intermediere financiară indirect măsurate); după modul de captare / reflectare – tranzacții imputate (reinvestirea profiturilor) sau redirectionate circular și tranzacții directe / efective.

Schimburile reprezintă tranzacții în care are loc furnizarea unei valori economice contra altei valori economice echivalente. Valorile economice, în linii mari, pot fi împărțite în resurse reale (bunuri, servicii și venituri) și instrumente financiare și derivate financiare. Tranzacțiile cu instrumente financiare nu țin doar de modificarea dreptului de proprietate asupra creanțelor și angajamentelor existente, ci și de crearea / apariția sau stingerea / anularea acestora. Schimburile sunt cele mai numeroase și mai importante tranzacții raportate în BP. Achiziționarea de bunuri și servicii, remunerarea salariaților, plata dividendelor, contractarea împrumuturilor etc. toate sunt schimburi.

Transferurile sunt tranzacții în care un partener furnizează o valoare economică unui alt partener fără să primească în schimb o altă valoare. Deoarece tranzacțiile în BP sunt înregistrate în partidă dublă, transferurile sunt utilizate pentru a efectua înregistrarea compensatorie valorii economice a obiectului tranzacției. De exemplu, bunurile primite sub forma ajutorului umanitar se reflectă la *bunuri* (valoarea de piață a bunurilor) și la *cooperare internațională* (înregistrare compensatorie a valorii bunurilor respective – transferuri).

Exemple de transferuri sunt taxele și impozitele, subvențiile, iertarea datoriilor, moștenirile.

Tranzacțiile monetare sunt tranzacțiile în care o unitate instituțională efectuează (primește) o plată sau acceptă o obligațiune (achiziționează un activ) exprimată în unități monetare.

Tranzacțiile nemonetare sunt acelea în care obiectul tranzacției nu este exprimat în unități monetare, de exemplu: barterul, remunerările și plățile în formă naturală; ajutorul umanitar sub formă de bunuri etc. Înregistrarea tranzacțiilor nemonetare are loc în baza valorii de piață a obiectului tranzacției.

Regruparea tranzacțiilor înregistrate în conturile internaționale este de trei tipuri:

1. Redistribuirea / reclasificarea tranzacțiilor (de exemplu, de la un sector instituțional la altul, contribuțiile în fondurile de asigurări sau de pensii se efectuează de unele entități, dar se referă la gospodăriile populației);
2. Divizarea tranzacțiilor (de exemplu, dobânzile către plată / spre achitare din intermediere financiară se divizează între veniturile din investiții și serviciile de intermediere financiară indirect măsurate);
3. Înregistrări convenționale (de exemplu, reflectarea tranzacțiilor imputate, calculate indirect ca profitul reinvestit al întreprinderii cu investiții străine directe, venitul din investiții în cazul rezervelor tehnice de asigurare, venitul nedivizat al fondurilor de investiții sau a tranzacțiilor redirecționate).

Alte modificări reflectă fenomene economice reale care modifică activele și pasivele unei economii de la începutul și până la sfârșitul perioadei de raportare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP.

În conturile internaționale alte modificări se referă doar la activele financiare și pasive și se înregistrează în PII. Ele se clasifică în două categorii mari:

1. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor;
2. Reevaluarea activelor sau pasivelor, ca rezultat al modificărilor de preț sau al fluctuației cursului valutar pe parcursul perioadei de referință.

La alte modificări ale volumului activelor / pasivelor se înregistrează *anularea unilaterală a datoriilor de către creditor, schimbările în clasificarea activelor / pasivelor, monetizarea și demonetizarea aurului în lingouri* și alte procese economice.

Anularea datoriei are loc în cazul când creditorul recunoaște unilateral imposibilitatea de a recupera datoriile. *Iertarea datoriei* însă apare ca rezultat al unor acorduri bilaterale între părțile implicate, având ca motivație acordarea unor beneficii economice. *Iertarea datoriei* se deosebește de *anularea datoriei* și se înregistrează ca tranzacție în contul de capital (transfer de capital) al bilanței de plăți.

Pozițiile reprezintă valoarea activelor financiare și a pasivelor la o anumită dată. Ele se reflectă în poziția investițională internațională. Datele despre poziții sunt prezentate conform situației la începutul și la finele unei perioade de referință (trimestru, semestru, primele nouă luni ale anului, an) sau în dinamică pentru un interval de timp definit. Modificarea poziției de la începutul perioadei și până la sfârșitul ei se efectuează ca urmare a fluxurilor înregistrate în perioada dată (tranzacțiile din BP și alte modificări).

Unitatea instituțională este o entitate economică care corespunde următoarelor criterii:

- desfășoară activitate economică, este proprietarul bunurilor sau serviciilor și în relațiile cu alte entități instituționale deține dreptul de schimb asupra acestor proprietăți;
- are autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale de activitate economică și poartă toată răspunderea în fața legii;
- poate deține angajamente față de alte entități instituționale și poate încheia contracte;
- dispune de contabilitate completă (are documente contabile și un bilanț al activelor și pasivelor sale).

Unitate instituțională se consideră atât filiala / sucursala, cât și unitatea instituțională convențională, în cazul în care se respectă criteriile expuse mai sus.

Există două tipuri principale de entități instituționale:

1. Gospodării – persoane fizice sau grupuri de persoane fizice;
2. Societăți (corporații sau quasi-corporații, societăți necomerciale și entități ale sectorului administrației publice – persoane juridice sau organizații obștești), a căror activitate este recunoscută de stat și care activează conform legislației în vigoare. Quasi-corporațiile sunt întreprinderi fără personalitate juridică, dar care activează de parcă ar exista separat de proprietarii săi.

Entitățile instituționale se grupează în sectoare instituționale. Tranzacțiile se atribuie sectorului instituțional din care face parte unitatea rezidentă participantă. Astfel, articolele conturilor internaționale (venituri secundare, transferurile de capital, investițiile de portofoliu, derivatele financiare, alte investiții) sunt înregistrate în funcție de sectorul economic căruia îi aparține unitatea rezidentă implicată în tranzacție.

Clasificarea sectoarelor instituționale:

1. **Banca centrală (autorități monetare)** – Banca Națională a Moldovei;
2. **Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală** – băncile licențiate;
3. **Administrația publică** – instituțiile guvernamentale, autoritățile publice locale;
4. **Alte sectoare:**
 - a) **Alte societăți financiare**
 - fonduri ale pieței financiare;
 - fonduri de investiții;
 - alte societăți financiare de intermediere;
 - auxiliari financiari (*casele de schimb valutar și operatorii transferurilor de bani*);
 - societăți de asigurare;
 - fonduri de pensii;
 - b) **Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației**
 - *societăți nefinanciare* – întreprinderi industriale și comerciale, inclusiv cele publice;
 - *gospodăriile populației* – persoane fizice, care deseori (dar nu neapărat) sunt unite în familii;
 - *instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* – societăți de binefacere, societăți profesionale, religioase, culturale, partide politice.

1.2.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA

1.2.2.1. STRUCTURA BALANȚEI DE PLĂȚI

Balanța de plăți este alcătuită din următoarele conturi: contul curent, contul de capital și contul financiar. Contul curent include: balanța comerțului cu bunuri, balanța serviciilor, balanța veniturilor primare, balanța veniturilor secundare. Contul de capital cuprinde: achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital. Contul financiar constă din: investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă.

Conform structurii standard a BP, indicatorii agregați în contul curent și de capital sunt prezentați în bază brută ca suma tuturor tranzacțiilor înregistrate la articolul respectiv, atât la intrări, cât și la ieșiri. Indicatorii contului financiar sunt înregistrați în bază netă, reflectând valoarea diferenței între intrări și ieșiri pentru fiecare categorie / instrument financiar al activelor și pasivelor, separat pentru *achiziția netă de active financiare* și *acumularea netă de pasive* (*achiziția netă de active financiare* reprezintă majorarea activelor minus scăderea activelor, iar *acumularea netă de pasive* este egală cu acumularea angajamentelor minus diminuarea angajamentelor). Suplimentar prezentării standard a BP este elaborată și prezentarea desfășurată care include, pe lângă indicatorii contului curent și de capital, și indicatorii contului financiar în bază brută (după relevanță).

Articolele *balanței de plăți* sunt structurate în felul următor:

Contul curent reflectă totalitatea tranzacțiilor între rezidenți și nerezidenți ce țin de comerțul internațional cu *bunuri și servicii* și încasările și plățile de *venituri primare* și *venituri secundare*. Contul curent este divizat în: *bunuri, servicii, venituri primare* și *venituri secundare*.

Articolul **Bunuri** cuprinde tranzacțiile cu bunuri în care are loc schimbul dreptului de proprietate asupra acestora între rezidenți și nerezidenți, fără a ține cont de faptul dacă bunurile au traversat sau nu hotarul țării (bunurile ce nu traversează hotarul țării sunt: bunurile procurate în porturi de către transportatorii internaționali și mărfurile negociate peste hotare). De menționat că unele bunuri sunt incluse la servicii, de exemplu, consumul ambasadelor pe teritoriul altor state – la bunuri și servicii guvernamentale.

- *Mărfurile generale în baza bilanței de plăți* cuprind bunurile care fac obiectul unui transfer de proprietate economică între un rezident și un nerezident și care nu sunt incluse în alte categorii specifice, precum bunurile negociate peste hotare și aurul nemonetar sau ca parte a unui serviciu. Mărfurile generale sunt evaluate la valoarea de piață pe bază franco la bord (FOB).
- *Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare* presupun achiziționarea de bunuri de către un rezident de la un nerezident și revânzarea lor ulterioară unui alt nerezident, fără ca bunurile să traverseze hotarul economiei raportoare. Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare reprezintă diferența dintre vânzările și cumpărările de mărfuri negociate peste hotare.
- *Aurul nemonetar* cuprinde toate tranzacțiile cu aur, în afara aurului monetar. Aurul monetar este deținut de către autoritățile monetare și înregistrat ca *activ de rezervă*.

Bunurile pentru și după prelucrare, precum și bunurile trimise la reparații nu se includ în mărfurile generale în balanța de plăți, pentru că nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare și de reparații se include în articolele respective în cadrul serviciilor.

Articolul *Servicii* înregistrează serviciile prestate între rezidenți și nerezidenți.

Serviciile sunt clasificate ca:

- *Serviciile de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* includ prelucrarea, asamblarea, etichetarea, ambalarea bunurilor, realizate de întreprinderi care nu dețin în proprietate bunurile în cauză. Prelucrarea este realizată de o entitate care primește un comision de la proprietar și, fiindcă dreptul la proprietate asupra bunurilor nu se schimbă, nu este înregistrată nicio tranzacție cu mărfuri. Valoarea comisioanelor pentru serviciile de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților nu este neapărat egală cu diferența dintre valoarea bunurilor trimise pentru prelucrare și valoarea bunurilor primite după prelucrare.
- *Serviciile de întreținere și de reparații* cuprind lucrările de întreținere și reparații efectuate de rezidenți asupra bunurilor care sunt deținute de nerezidenți (și invers). Reparația și întreținerea vapoarelor, aeronavelor și a altor echipamente de transport sunt incluse la acest articol. Curățarea echipamentelor de transport este exclusă, fiind inclusă la *serviciile de transport*, întreținerea și reparațiile construcțiilor sunt incluse la *construcții*, iar întreținerea și reparațiile calculatoarelor sunt incluse la *serviciile de informatică*.
- *Serviciile de transport* reprezintă procesul transportării persoanelor și bunurilor dintr-un loc în altul, precum și serviciile auxiliare conexe. Serviciile de transport sunt specificate pe: (i) tipuri de transport: maritim, aerian, alte mijloace de transport, și în continuare pentru fiecare tip de transport se specifică: (ii) transportarea de pasageri, de mărfuri și alte servicii, precum sunt cele de încărcare / descărcare, deservirea unităților de transport, depozitare și antrepozitare, ambalare și reambalare, curățarea echipamentelor de transport, efectuate în porturi și aeroporturi etc. Serviciile poștale și de curierat sunt evidențiate separat în categoria serviciilor de transport și includ preluarea, transportul și livrarea scrisorilor, ziarelor, periodicelor, broșurilor, a altor materiale tipărite, a coletelor și pachetelor.
- *Călătoriile* includ bunurile și serviciile achiziționate într-o economie de către călătorii nerezidenți, în scopuri de afaceri sau personale (inclusiv călătoriile ce țin de tratament și de studii). Pe credit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate de către nerezidenți în cursul vizitelor lor în Republica Moldova. Pe debit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate din alte economii de către rezidenți în cursul vizitelor peste hotare. În călătorii sunt incluse serviciile de transport local pe teritoriul țării vizitate, iar serviciile de transport internațional sunt reflectate la *transportul de pasageri*. De asemenea, se exclud bunurile achiziționate de călători pentru revânzare în economia proprie sau într-o altă economie. Călătoriile sunt divizate în:
 1. *Călătorii de afaceri* ce includ achiziționarea de bunuri și servicii de către cei care călătoresc în interes de afaceri (inclusiv de către lucrătorii sezonieri, transfrontalieri și alții care nu sunt rezidenți ai economiei unde sunt angajați).

Călătoriile de afaceri sunt divizate în continuare în *bunuri și servicii* procurate de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt și *alte călătorii de afaceri*.

2. *Călătorii în interes personal* ce cuprind bunurile și serviciile achiziționate de către călătorii care se deplasează în străinătate în alte scopuri decât cele de afaceri (vacanțe, participarea la activități recreative și culturale, pelerinajul, precum și pentru educație sau sănătate). În cadrul *călătoriilor personale* se evidențiază: *serviciile de sănătate, serviciile de instruire și altele*.
- *Serviciile de telecomunicații, de informatică și de informații* reprezintă serviciile internaționale de *telecomunicații* (sunete și imagini transmise prin intermediul telefonului, radioului, internetului; deservirea canalelor informaționale, alte servicii conexe), *serviciile de informatică* (serviciile destinate componentelor hardware și / sau software, de prelucrare a datelor, de consultanță, de instalare, de întreținere și reparare a computerelor, de asistență privind gestionarea resurselor informatice, analiza, proiectarea și programarea de sisteme informatice „la cheie” (inclusiv dezvoltarea și proiectarea de pagini de internet) și furnizarea de consultanță tehnică pentru programe de calculator (software); licențele pentru utilizarea programelor de calculator nepersonalizate; dezvoltarea, producerea, furnizarea și elaborarea documentației pentru programele de calculator personalizate, inclusiv de sisteme de operare realizate la comandă pentru utilizatori specifici; întreținerea sistemelor și alte servicii auxiliare, precum instruirea în cadrul activităților de consultanță; serviciile de prelucrare a datelor, cum ar fi introducerea, sortarea și prelucrarea datelor; serviciile de găzduire a paginilor de internet și gestionarea echipamentelor informatice); *serviciile de informații* (serviciile agențiilor de presă, serviciile privind bazele de date (stocarea, păstrarea și diseminarea datelor), portalurile de căutare pe internet, precum și abonamentele individuale la ziare și ediții periodice prin poștă sau electronic, serviciile bibliotecilor și arhivelor).
 - *Serviciile financiare* cuprind comisioanele pentru serviciile de intermediere financiară și pentru servicii auxiliare prestate între rezidenți și nerezidenți. Ele sunt divizate în:
 1. *Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare*, ce constau din diverse comisioane pentru acceptarea de depozite și acordarea de credite, pentru garanții unice, pentru rambursări anticipate sau întârziate, de administrare a conturilor, servicii de carduri bancare, comisioane și taxe legate de leasingul financiar, factoring, subscrieri și compensarea plăților.
 2. *Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)*, ce exprimă valoarea estimată a serviciilor furnizate de intermediarii financiari pentru care nu se încasează taxe sau comisioane explicite, dar care sunt cuprinse în diferența dintre rata efectivă a dobânzii și rata dobânzii pe piața interbancară.
 - *Construcțiile* cuprind crearea, renovarea, repararea sau extinderea activelor fixe sub formă de clădiri, amenajări ale teritoriului și alte construcții (inclusiv drumuri, poduri, baraje etc.). Sunt incluse lucrările de instalare și asamblare, amenajare a teritoriului, servicii specializate, precum și gestionarea proiectelor de construcții. Contractele de construcții din comerțul internațional cu servicii sunt pe termen scurt. Proiectele mari de

construcții care durează un an sau mai mult vor conduce la înființarea unei filiale rezidente, a cărei activitate este reflectată la investiții directe. Construcțiile sunt divizate în:

1. *Construcții în străinătate*, ce cuprind serviciile de construcții furnizate nerezidenților de către întreprinderi rezidente ale economiei raportoare (credit / exporturi), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia gazdă de întreprinderile respective (debit / importuri);
 2. *Construcții în economia raportoare*, ce constau din serviciile de construcții furnizate rezidenților din economia raportoare de către întreprinderi de construcții nerezidente (debit), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia raportoare de către întreprinderile nerezidente respective (credit).
- *Serviciile de asigurare și ale fondurilor de pensii* cuprind asigurările directe, cum ar fi asigurările de viață, de mărfuri transportate și alte asigurări; reasigurările; serviciile auxiliare de asigurare; precum și serviciile de pensii și de garanții standardizate.
 - *Alte servicii*: taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale; servicii personale, culturale și de agrement; bunuri și servicii ale administrației publice; alte servicii pentru afaceri (cercetare și dezvoltare, profesionale și de consultanță managerială, tehnice, comerciale și altele).

Articolul *Venituri primare* reprezintă remunerările acumulate de entitățile instituționale pentru contribuția acestora la procesul de producție sau pentru furnizarea de active financiare sau din închirierea resurselor naturale altor entități instituționale și este divizat în:

- *Remunerarea salariaților* ce reprezintă valoarea totală brută a remunerărilor în numerar sau în natură, inclusiv taxele, impozitele și contribuțiile în sistemele de asigurare socială, medicală etc. când angajatorul și angajatul sunt rezidenți în economii diferite. Din valoarea brută nu se exclud cheltuielile de întreținere efectuate de angajați în țara gazdă, acestea se înregistrează compensatoriu la articolul *călătorii*. La fel se reflectă impozitele plătite în țara gazdă, înregistrate compensatoriu la *venituri secundare*.
- *Veniturile din investiții* ce reprezintă încasări și plăți aferente creanțelor și angajamentelor externe. Această categorie cuprinde veniturile din investiții directe, investiții de portofoliu, alte investiții și din active de rezervă. La intrări ele includ venituri de încasat provenite din capitalul investit sau împrumutat în exterior de către rezidenți, la ieșiri se reflectă veniturile nerezidenților obținute din capitalul investit în Republica Moldova sau împrumutat rezidenților. Cele mai uzuale tipuri de venituri din investiții sunt veniturile din participații și acțiuni (dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților, profituri reinvestite) și veniturile aferente instrumentelor de datorie (dobânzi):
 1. *Dividendele și retragerile din veniturile quasi-societăților* sunt constituite din câștigurile distribuite în baza acțiunilor sau altor forme de participare la capitalul social al întreprinderilor în cadrul investițiilor directe și de portofoliu.
 2. *Profiturile reinvestite* reprezintă veniturile investitorilor străini direcți ce nu le-au fost distribuite sub formă de dividende sau alte beneficii.

3. *Dobânzile constituie* plăți în conformitate cu un acord, având caracter obligatoriu între creditor și debitor (de exemplu: dobânda la împrumuturi, la depozitele bancare; cupoanele la titlurile de valoare etc.).
- *Alte venituri primare* sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional al economiei raportoare (*administrația publică și alte sectoare*) și includ următoarele componente:
 1. Impozite pe producție și pe importuri;
 2. Subvenții;
 3. Renta.

Impozitele pe producție, produse și import sunt clasificate la alte venituri primare. Impozitele pe produse și import cuprind taxe pe valoarea adăugată pentru livrarea/importul mărfurilor sau al serviciilor impozabile, taxe vamale și accize (impozite stabilite pe unele mărfuri de consum). Impozitele pe produse fac parte din prețul produsului sau al serviciului, fiind reținute și achitate de subiecții impozabili la diferite etape (producere, distribuție și consum). În prezent în balanța de plăți acestea sunt înregistrate doar parțial, în măsura disponibilității informației colectate.

Restituirea impozitelor reprezintă înregistrări negative: rambursări de impozite de la bugetul de stat către persoane fizice nerezidente se reflectă la intrări cu minus (administrația publică), rambursarea taxelor din străinătate în favoarea persoanelor fizice rezidente se reflectă la ieșiri cu minus (alte sectoare). O abordare similară este aplicabilă și restituirilor de impozite în cadrul Veniturilor secundare.

Articolul *Venituri secundare* include înregistrările compensatorii aferente trecerii dreptului de proprietate asupra resurselor materiale și financiare de la rezidenții unei țări la rezidenții altei țări, fără încasarea unor valori economice în schimb. Totalitatea tranzacțiilor reflectate la venituri secundare sunt *transferuri*.

Veniturile secundare sunt divizate după sectoare: *administrația publică și societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației*.

Exemple de *venituri secundare* des întâlnite în practică sunt transferurile personale, contribuțiile și prestațiile sociale, impozitele, ajutoarele umanitare și asistența tehnică în cadrul cooperării internaționale, primele și despăgubirile în cadrul asigurărilor (altele decât cele de viață) etc.

Impozitele curente sunt formate din impozite pe venit, patrimoniu, creșterea/pierderea de capital, operațiuni financiare (emisii, vânzarea/cumpărarea valorilor mobiliare) și alte taxe/impozite ale nerezidenților ce nu intră în componența veniturilor primare.

Contribuțiile sociale reprezintă primele de asigurare socială datorate sau achitate de gospodăriile populației pentru constituirea fondului de rezervă în cadrul sistemelor de asigurare socială.

Prestațiile sociale reprezintă plăți în cadrul sistemului public de protecție socială, cum ar fi pensiile, indemnizațiile de șomaj, de invaliditate, incapacitate temporară de muncă etc., precum și alte plăți cu destinația similară prestațiilor de asigurări sociale.

Cooperarea internațională curentă cuprinde transferuri în numerar sau bunuri, între guvernele diferitor țări și organizațiile internaționale:

- granturi, ajutoare umanitare, inclusiv sub formă de bunuri – alimente, îmbrăcăminte, medicamente etc., acordate în situații excepționale, cum ar fi dezastrelor naturale;
- contribuții anuale regulate plătite din bugetul de stat în favoarea organizațiilor internaționale, cu excepția taxelor; precum și transferuri regulate către autoritățile administrației publice pentru susținerea politicii promovate de organizații internaționale.

Achitarea capitalului acționar se înregistrează în Contul financiar la investiții de portofoliu, iar participarea la capitalul anumitor organizații internaționale, uniuni economice sau monetare, ce nu este sub formă de titluri de valoare se clasifică la Alte participații. Contribuțiile la capitalul social al organizațiilor internaționale, ce nu oferă plătitorului dreptul la o parte din activele beneficiarului, se clasifică la Transferuri de capital.

Transferurile curente diverse, în numerar sau bunuri, includ toate transferurile curente, altele decât cele descrise mai sus. Acestea cuprind: primele nete de asigurare și despăgubirile pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață); transferuri curente către IFSLSGP; transferuri curente între gospodăriile populației; amenzi și penalități; plăți nesemnificative de compensații pentru prejudicii cauzate unor persoane sau daune suferite de proprietăți sau bunuri, pentru neexecutarea clauzelor contractuale, alte pierderi și riscuri ce nu au fost asigurate; cadouri și donații curente nesemnificative; transferuri curente în cadrul loteriilor și jocurilor de noroc, efectuate în favoarea câștigătorilor sau în scopuri filantropice, ce sunt estimate din costul total al biletelor procurate după deducerea serviciilor și sunt privite ca transferuri directe de la participanții loteriilor sau jocurilor de noroc în beneficiul câștigătorilor și organizațiilor de caritate.

Contul de capital cuprinde achiziționarea / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital.

Activele nefinanciare neproduse constau din: (a) resurse naturale; (b) contracte, închirieri și licențe; (c) active comerciale (mărci). Achiziționarea și cesiunea de active nefinanciare neproduse sunt înregistrate separat în valoare brută (*achiziționarea brută – debit / cesiunea brută – credit*). La acest articol din contul de capital se înregistrează numai achiziționarea sau cesiunea de astfel de active, nu și utilizarea lor.

Transferurile de capital constau din (a) transferuri de proprietate asupra activelor fixe, (2) transferuri de fonduri legate sau condiționate de achiziționarea sau cedarea de active fixe și (3) iertarea datoriilor de către creditori. Transferurile de capital se pot efectua în numerar sau în natură și sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional din economia raportoare (*administrația publică sau alte sectoare*).

Exemple de transferuri de capital guvernamentale sunt: granturile investiționale de la donatori internaționali, iertarea datoriei de către un creditor extern ș.a. Transferurile de capital între gospodăriile populației țin de cadourile prețioase (cum ar fi imobile, cote-părți în capitalul întreprinderilor) sau moștenirile valoroase.

Suma soldului *contului curent* și *contului de capital* definește indicatorul „capacitatea netă(+) / necesarul net (-) de finanțare” a țării în relațiile economice cu restul lumii.

Contul financiar înregistrează tranzacții cu active financiare și pasive ce au loc între rezidenți și nerezidenți și care reflectă *achiziții nete de active financiare și acumulări nete de pasive* pe parcursul unei perioade.

Creșterea atât a activelor financiare, cât și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea – cu semnul minus.

După categoria funcțională, tranzacțiile financiare sunt clasificate ca: *investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții, active de rezervă*. Tranzacțiile financiare sunt divizate în continuare pe tipuri de instrumente, sectoare instituționale și scadențe. Se disting trei categorii mari de tipuri de instrumente: (1) participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, (2) instrumente de natura datoriei și (3) alte active și pasive.

Investițiile directe sunt un grup de tranzacții transfrontaliere de investire asociate cu un rezident al unei economii (investitor direct) care deține controlul sau un grad semnificativ de influență asupra gestionării unei întreprinderi care este rezidentă a altei economii (întreprindere cu investiții directe). În conformitate cu standardele internaționale, deținerea directă sau indirectă a 10% sau mai mult din drepturile de vot într-o întreprindere rezidentă a unei economii de către un investitor rezident al altei economii este dovada unei relații de investiție directă. Noțiunea de investiție directă este similară metodologiei OCDE din *Definiția de referință a investițiilor străine directe*.

În cadrul investițiilor directe se reflectă separat următoarele componente:

- *Participațiile și acțiunile fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor*, care se referă la toate participațiile directe la capitalul statutar al entităților economice într-o altă economie, ce reprezintă întreprinderi cu investiții directe, precum și indirecte, deținute de filialele, sucursalele și întreprinderile asociate ale acestora, în cazul când este valabilă relația asociată de investiție directă cu ele.
- *Reinvestirea profiturilor* reprezintă partea veniturilor nedistribuite, ce revine investitorului direct după distribuirea veniturilor sub formă de dividende, proporțională cu participarea investitorului la capitalul social (contrapartida se înregistrează în contul curent la contul venituri primare ca venituri din investiții directe – profituri reinvestite). Reinvestirea profiturilor reprezintă intrări convenționale de investiții de la investitorul direct în capitalul propriu al întreprinderii cu investiții directe, însă poate fi și negativă în cazul când întreprinderea cu investiții directe suportă pierderi sau când dividendele distribuite spre achitare în perioada de raportare sunt mai mari ca venitul net pentru această perioadă. Profitul reinvestit negativ este considerat ca fiind retragere convențională de capital din economie.
- *Instrumentele de natura datoriei* reprezintă totalitatea pozițiilor debitoare ale investitorului direct cu entitățile afiliate (în relație de investiție străină directă), în special împrumuturi între întreprinderea-mamă nerezidentă / rezidentă și filiala rezidentă / nerezidentă și invers. Aici se reflectă și alte tipuri de datorii între entitățile înrudite, de exemplu, creditele comerciale și avansurile, alte creanțe / angajamente, cum sunt datoriile istorice pentru importul de resurse energetice.

Tranzacțiile reflectate ca fluxuri de participații și acțiuni nu reprezintă neapărat fluxuri financiare, ele pot fi și sub formă de mărfuri, servicii, alte resurse oferite de către investitorul direct întreprinderii cu investiție directă sau invers. Dacă nu sunt stipulate alte condiții, aceste fluxuri conduc la creșterea participării investitorului direct.

În cazul evaluării profitului reinvestit pot apărea situații mai complicate ce țin de supradividente și dividendele de lichidare, ce sunt tratate ca retrageri de capital și nu ca venituri către plată în perioada curentă investitorilor direcți (nu se reflectă în contul curent ca dividende plătite, ci se înregistrează în contul financiar ca reduceri de *participații și acțiuni* în contrapartidă cu *numerarul și depozitele*). Definierea unui dividend ca supradividend este complexă și necesită o analiză a activității întreprinderii cu investiții directe și a performanțelor economice de durată ale acesteia.

Datoriile între anumite tipuri de instituții financiare înrudite (*banca centrală, societăți care acceptă depozite, fonduri de investiții și alți intermediari financiari*, altele decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) nu se reflectă la investiții directe ca instrumente de natura datoriei. Ele se înregistrează în funcție de tipul instrumentului financiar la *alte investiții* (la împrumuturi, credite comerciale, alte active / pasive) sau la *investiții de portofoliu*.

Participațiile și instrumentele de datorie sunt clasificate și în funcție de tipul de relație dintre entitățile înrudite și de direcția fluxului investițional, astfel se disting trei tipuri de relații:

1. Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe – categorie care include fluxurile de investiții de la investitorul direct la întreprinderile cu investiții directe ale acestuia;
2. Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă) – categorie ce include fluxurile de investiții de la întreprinderile cu investiții directe la investitorul lor direct;
3. Între întreprinderile afiliate din același grup – categorie ce include fluxurile între întreprinderile care nu se controlează sau influențează reciproc, dar care se află sub controlul sau influența aceluiași investitor direct.

Investițiile de portofoliu includ tranzacțiile transfrontaliere care implică titluri de datorie și titluri de valoare de natură participativă (acțiuni), altele decât cele incluse în investițiile directe sau activele de rezervă. Condiția de bază a reflectării tranzacțiilor cu un titlu în cadrul investițiilor de portofoliu este capacitatea acestuia de a fi negociabil pe piețe specializate organizate sau direct, cu excepția tranzacțiilor cu derivate financiare care, cu toate că reprezintă titluri de valoare negociabile, nu se includ la investiții de portofoliu, ci, separat, la categoria lor funcțională. Investițiile de portofoliu sunt sub formă de:

- *Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții* – în cazul în care investitorul nu întrunește condițiile de investiție directă asociată și deține mai puțin de 10% din capitalul propriu al întreprinderii, precum și în cazul fondurilor de investiții, fondurilor de hedging;
- *Titluri de creanță / de angajamente* – cuprind obligațiuni și instrumente ale pieței monetare.

Instrumentele de natura datoriei sunt prezentate după scadența inițială (pe termen scurt și pe termen lung).

Derivatele financiare sunt titluri de valoare ce reprezintă instrumentele financiare corelate cu alte instrumente financiare sau indicatori sau anumite mărfuri care pot fi procurate sau vândute la o dată viitoare, prin intermediul cărora pe piețele financiare pot fi comercializate riscuri financiare (riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul variației valorii titlurilor de participare și prețului mărfurilor de bază, riscul de credit etc.). Această categorie este identificată separat de alte categorii datorită esenței sale specifice, deoarece se referă la transferul riscului, nu la furnizarea de fonduri sau alte resurse. Spre deosebire de alte categorii funcționale, la derivatele financiare nu se acumulează venituri primare. Aici sunt reflectate operațiunile cu swap-uri, opțiuni, depozite de garanție ș.a. înregistrate în bază netă.

Alte investiții includ operațiunile cu active financiare și pasive care nu sunt incluse la categoriile: *investiții directe*, *investiții de portofoliu* sau *derivate financiare*. *Alte investiții* se clasifică pe sectoare instituționale și pe scadențe.

Alte investiții reflectă tranzacțiile cu următoarele tipuri de instrumente financiare:

- *alte participații la capital*;
- *numerar și depozite*;
- *împrumuturi*;
- *credite comerciale și avansuri*;
- *alte creanțe / angajamente*;
- *drepturi speciale de tragere*.

Alte participații la capital reprezintă participații, altele decât cele sub formă de titluri de valoare de natură participativă. Respectiv, ele nu se înregistrează la investițiile de portofoliu. Alte participații la capital se includ la *Alte investiții* atunci când ele nu sunt investiții directe și nici active de rezervă. De exemplu, participațiile la capitalul multor organizații internaționale nu sunt sub formă de acțiuni și de aceea se clasifică ca *alte participații la capital*.

Numerarul și depozitele. Numerarul cuprinde numerarul în valută deținut de rezidenți (active) și în moneda națională deținut de nerezidenți (pasive). Depozitele constau din conturi curente, plasări la termen și alte tipuri de plasări ale rezidenților în străinătate (active) și ale nerezidenților în sistemul bancar național (pasive). Depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile, oferite în general de societățile care acceptă depozite, ce permit plasarea și retragerea ulterioară de către creditor a unei sume de mijloace bănești. Depozitele presupun, de obicei, o garanție dată de către debitor în sensul rambursării mijloacelor deponentului.

La *împrumuturi* sunt înregistrate activele financiare și pasivele care apar în urma împrumutării directe de către un creditor a unei sume de bani unui debitor, fără să rezulte un document sau un instrument negociabil. Aici sunt incluse împrumuturile financiare, împrumuturile destinate finanțării comerțului, alte împrumuturi (inclusiv creditul ipotecar, facilități overdraft), creditele și împrumuturile de la FMI. Leasingul financiar și contractele de răscumpărare (REPO), de asemenea, sunt incluse în acest articol.

Rambursările de împrumuturi sunt înregistrate la momentul stingerii angajamentelor (de exemplu, la momentul plății efective a principalului, reșalonării sau iertării împrumutului de către creditor). Arieratele la dobândă sunt incluse la articolul *împrumuturi* ca trageri convenționale, pentru a asigura reconcilierea cu pozițiile reflectate în PII, unde sunt incluse arieratele la dobândă. Conform MBP6, arieratele sunt incluse la instrumentul original la care

se referă, fie activ sau pasiv, și sunt reflectate ca un articol informativ în cazul când se referă la finanțarea excepțională, în celelalte cazuri ele se înregistrează doar în informația suplimentară la balanța de plăți.

Creditele comerciale și avansurile reflectă creanțele / angajamentele rezultate din acordarea directă de credite de către furnizorii de bunuri și servicii clienților lor și plăți în avans pentru activitatea în curs sau care urmează a fi realizată, sub forma efectuării în prealabil a plății de către clienți furnizorilor pentru bunurile și serviciile care încă nu au fost furnizate. Creditele comerciale se înregistrează în cazul în care plata pentru mărfuri sau servicii se efectuează mai devreme sau mai târziu față de momentul schimbului dreptului de proprietate asupra acestora, ceea ce, de obicei, se specifică în contractul tranzacției și reprezintă creanțe sau angajamente pe termen scurt sau lung (excepție fac contractele de leasing financiar ce sunt tratate ca împrumuturi). Acordarea creditelor comerciale nu duce la apariția instrumentelor pieței financiare. În balanța de plăți a Republicii Moldova la acest articol se înregistrează plățile / încasările în avans pentru bunuri și servicii, valoarea mărfurilor livrate anticipat în țară / peste hotare fără încasarea plăților aferente și a serviciilor prestate / primite fără încasarea / efectuarea plăților pentru ele și diferența valorică între mărfurile tranzacționate barter.

Alte creanțe / angajamente reflectă activele financiare și pasivele de alte tipuri decât cele enumerate mai sus. Articolul cuprinde activele și pasivele create în contrapartidă la tranzacțiile în care există o diferență de timp între aceste tranzacții și plățile corespunzătoare. Sunt incluse datoriile / creanțele aferente impozitelor, achizițiilor și vânzărilor de titluri de valoare, comisioanelor pentru acordarea ca împrumut a titlurilor de valoare, comisioanelor pentru împrumutul în aur, salariilor și remunerațiilor, dividendelor și contribuțiilor sociale, acumularea și stingerea lor ulterioară.

Drepturile speciale de tragere. Drepturile speciale de tragere (DST) emise de Fondul Monetar Internațional sunt unități monetare de cont care au funcția de echilibrare a lichidității pe plan internațional. Emiterile de DST sunt alocate țărilor membre în funcție de mărimea cotelor de participare ale acestor țări la constituirea resurselor FMI. În balanța de plăți acestea sunt reflectate, pe de o parte, drept completare a activelor de rezervă ale statului (dețineri de DST), pe de altă parte, drept majorare a pasivelor externe (alocări de DST). Dacă valoarea alocărilor de DST este mai mare decât deținerile de DST (din activele oficiale de rezervă), țara respectivă achită FMI o dobândă, iar dacă deținerile de DST depășesc alocările, FMI achită o dobândă acestei țări. Actualmente, Republica Moldova este un debitor net în raport cu FMI și achită dobânzi la alocările de DST.

Activele de rezervă reprezintă activele externe ale statului gestionate de autoritățile monetare, în cazul Moldovei de către Banca Națională a Moldovei. Ele reprezintă acele active externe care se caracterizează prin disponibilitate imediată și control al autorităților monetare pentru utilizare în scopul acoperirii necesităților de finanțare a balanței de plăți, intervenții pe piețele valutare pentru gestionarea cursului de schimb valutar și în alte scopuri conexe (precum menținerea încrederii în monedă națională și în evoluția pozitivă a economiei naționale sau ca bază pentru serviciul / acordarea creditelor externe de către stat). Activele de rezervă trebuie să corespundă obligatoriu condițiilor de convertibilitate, fiind

exprimate în valute liber utilizate (din coșul de monede al DST) și având un grad înalt de lichiditate.

Activele de rezervă includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, poziția de rezervă la FMI, activele sub formă de numerar și depozite și de titluri de valoare.

1.2.2.2. MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A DATELOR

La baza întocmirii balanței de plăți stă *principiul dublei înregistrări*. Fiecare tranzacție este reprezentată prin două înregistrări egale ca valoare: una se efectuează pe credit, iar cealaltă – pe debit. În așa mod, suma tuturor înscrierilor pe credit este egală cu suma tuturor înscrierilor pe debit, iar soldul net (diferența între înregistrările pe credit și debit) al înregistrărilor din balanța de plăți trebuie să fie zero.

Pe credit se înscriu următoarele tranzacții: exporturile de bunuri și servicii, veniturile primite, micșorarea activelor financiare și majorarea pasivelor. Pe debit, respectiv, se vor înscrie: importurile de bunuri și servicii, veniturile către plată, majorarea activelor financiare și micșorarea pasivelor.

Majoritatea înregistrărilor în balanța de plăți se efectuează cu semnul *plus*. Abaterile de la această regulă țin, în principal, de corecția tranzacției conform logicii globale a acesteia, de exemplu în cazul bunurilor negociate peste hotare, procurarea acestor bunuri nu este reflectată la importuri, ci la exporturi cu semnul *minus*. La fel se va proceda în cazul returnărilor de resurse materiale sau financiare (de exemplu impozite). Alt exemplu de reflectare cu semnul *minus* este *reinvestirea profiturilor din investiții directe* în cazul înregistrării pierderilor.

Indicatorii în bază netă din contul financiar se reflectă atât cu semnul *plus* (când prevalează creșterile), cât și cu semnul *minus*, când prevalează micșorarea indicatorului dat. Astfel, creșterea netă atât a *activelor financiare*, cât și a *pasivelor* este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea netă – cu semnul minus. În prezentarea desfășurată a BP, toți indicatorii în bază brută ai contului financiar sunt reflectați cu semnul *plus*.

A. Operațiunile ce generează intrări / încasări de bani se înregistrează după cum urmează:

– Pe credit:

- ✓ exportul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților rezidenți de către nerezidenți și obținerea venitului aferent factorilor de producție deținuți de rezidenți și utilizați de nerezidenți sau aferent titlurilor de valoare în posesia rezidenților, emise de nerezidenți;
- ✓ încasări din creșterea de pasive și vânzări / micșorări de active financiare sub formă de investiții directe și investiții de portofoliu, vânzarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți și cumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de către nerezidenți, tragerile la împrumuturile primite de la nerezidenți, rambursarea împrumuturilor acordate de rezidenți, intrările la alocările de DST, utilizarea activelor de rezervă.

B. Operațiunile ce generează ieșiri / plăți se înregistrează după cum urmează:

– Pe debit:

- ✓ importul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților nerezidenți de către rezidenți și achitarea venitului provenit din utilizarea de către rezidenți a factorilor de producție deținuți de nerezidenți sau provenit din titlurile de valoare în posesia nerezidenților, emise de rezidenți;
- ✓ plăți ca rezultat al stingerii pasivelor și achiziției de active financiare sub formă de investiții directe sau investiții de portofoliu, răscumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de la nerezidenți și procurarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți, rambursările împrumuturilor acordate de nerezidenți, tragerile la împrumuturile acordate de rezidenți nerezidenților, plățile la alocările de DST, consolidarea activelor de rezervă;

C. Venituri secundare și transferuri de capital

Spre deosebire de operațiunile descrise la literele A și B, care presupun angajamente reciproce, la articolele *venituri secundare* și *transferuri de capital* se efectuează înregistrarea compensatorie a bunurilor și serviciilor primite sau furnizate gratuit, precum și a ajutoarelor bănești și a altor operațiuni de transfer unilateral, cum ar fi asistența tehnică acordată din exterior țării, cotizațiile țării în organisme internaționale sau transferurile personale efectuate de persoanele fizice de peste hotare.

D. Erori și omisiuni

Modalitatea de înregistrare în balanța de plăți bazată pe contabilizarea în partidă dublă implică o egalitate a sumei înscrierilor pe credit și pe debit. În practică, însă, nu se întâmplă așa, deoarece datele pentru diferite articole sunt colectate din diverse surse, drept rezultat se obține un sold net debitor sau net creditor, care este înregistrat compensatoriu la un articol special numit *erori și omisiuni*. Astfel, dacă balanța componentelor reprezintă un sold net creditor, se va efectua o înscriere compensatorie la debitul acestui articol și viceversa. *Erori și omisiuni* pot apărea din cauza specificului surselor primare, în urma variației ratelor de schimb, decalajului de timp între momentul tranzacției și înregistrarea acesteia, a suprapunerii perioadelor de raportare, precum și din alte motive.

1.2.2.3. SURSELE DE INFORMAȚIE

Principalele surse de informație utilizate pentru colectarea datelor aferente balanței de plăți sunt Biroul Național de Statistică (datele despre comerțul cu mărfuri și servicii, investițiile directe ale altor sectoare), instituțiile sectorului bancar (băncile licențiate, casele de schimb valutar și departamentele BNM), instituțiile guvernamentale (Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Biroul Migrație și Azil, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Comisia Națională a Pieței Financiare, Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare), reprezentanțele organismelor internaționale în Moldova, precum și agenții economici.

Datele din sursele menționate sunt completate cu cele din sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale (SRTI). Prin SRTI prezintă date două categorii de agenți economici:

- (1) băncile licențiate și Banca Națională a Moldovei care raportează despre operațiunile bancare internaționale efectuate atât în numele clienților, cât și în nume propriu;

- (2) alți agenți economici rezidenți care au conturi deschise în băncile din străinătate și raportează despre mișcarea mijloacelor din aceste conturi.

Pe lângă datele colectate din rapoarte statistice, sunt efectuate un șir de **estimări și ajustări** în scopul îmbunătățirii calității și plenitudinii datelor:

Bunuri

- Din datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri, prelucrate și transmise BNM de către BNS se exclud:
 - exportul / importul de bunuri după / pentru prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate,
 - vânzările magazinelor duty-free, care se consideră, în principal, procurate de către nerezidenți și se includ la serviciile de călătorii.
- Valoarea mărfurilor importate este recalculată din prețuri CIF în prețuri FOB, excluzând costul serviciilor de asigurare și transportare, care au fost estimate la 10% din valoarea importurilor din CSI (cu excepția Ucrainei) și 6% – din restul țărilor (cu excepția României). Recalcularea nu se efectuează pentru mărfurile importate pentru prelucrare (transportul este asigurat de către proprietarii nerezidenți ai acestor mărfuri).
- Datele înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice sunt completate cu estimările BNM.
- În baza datelor din SRTI și a rapoartelor agenților economici se calculează valoarea bunurilor procurate de către transportatorii internaționali aerieni, maritimi și auto în porturi și aeroporturi de la vânzătorii – rezidenți ai altor state.

Servicii

Servicii de transport

- Importul serviciilor de transport de mărfuri este evaluat în baza datelor obținute de la recalcularea valorii mărfurilor din prețuri CIF în prețuri FOB (vezi compartimentul *Bunuri*). Datele astfel obținute sunt divizate estimativ pe tipuri de transport (maritim, aerian și alte).
- Exportul serviciilor de transport de mărfuri este calculat în baza datelor colectate prin intermediul SRTI, pentru serviciile auxiliare de transport se efectuează estimări suplimentare.
- Valoarea serviciilor de tranzitare a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova se înregistrează în baza rapoartelor primare colectate.
- Serviciile de transport rutier, feroviar, aerian și maritim de pasageri se calculează în baza raportului de la BNS și a informației colectate prin intermediul SRTI.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează o parte din serviciile de transport aerian prestate nerezidenților (vezi compartimentul *Venituri secundare*).

Servicii de călătorii

- Serviciile de călătorii sunt calculate în baza mai multor surse și sunt specificate pe două componente principale: *călătorii de afaceri și călătorii în interes personal*.

- În baza datelor colectate prin intermediul SRTI se fac estimări pentru următoarele subarticole: bunuri și servicii procurate de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt, servicii de sănătate, servicii de instruire și altele.
- O altă sursă importantă pentru evaluarea serviciilor de călătorii este informația privind operațiunile de vânzare / cumpărare a valutei de către casele de schimb valutar. Datele obținute sunt distribuite estimativ pe subarticole.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către nerezidenți la plecarea din țară.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează valoarea serviciilor de călătorii ale experților nerezidenți.
- Utilizând numărul declarațiilor vamale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice, se estimează cheltuielile de călătorii ale persoanelor fizice ce se ocupă cu importul / exportul de bunuri. Cheltuielile de întreținere se determină ținând cont de durata șederii și zona geografică (țara).
- Din valoarea remunerării salariaților moldoveni aflați peste hotare se evaluează cheltuielile de întreținere ale acestora în țările respective.
- Se estimează serviciile de călătorii prestate rezidenților / nerezidenților ce își fac studiile sau își perfecționează calificarea profesională peste hotare / în Republica Moldova. Estimările se efectuează având în vedere numărul de persoane (studenți, elevi, stagiaari etc.), țara, durata studiilor, tipul și valoarea contractului, bursele de care beneficiază rezidenții peste hotare și, respectiv, nerezidenții în Republica Moldova.

Alte servicii

- În baza datelor înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri se calculează valoarea serviciilor de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților.
- Informația colectată prin intermediul SRTI este utilizată pentru calcularea valorii serviciilor de construcții, de întreținere și reparații, de informatică și de informații, a altor servicii și, parțial, a serviciilor administrației publice.
- În baza datelor BNS despre comerțul exterior cu servicii se calculează valoarea serviciilor poștale și de curierat, a serviciilor de telecomunicații și a serviciilor personale, culturale și de agrement.
- Exportul serviciilor de asigurare și ale fondurilor de pensii se calculează în baza datelor BNS, iar pentru evaluarea importului se aplică un coeficient la valoarea primelor de asigurare plătite de către rezidenți companiilor de asigurare străine, ce sunt obținute prin SRTI. Suplimentar, în baza numărului de autovehicule importate de către persoanele fizice, se estimează serviciile de asigurare a acestor mijloace de transport.
- Serviciile financiare se calculează din informația colectată prin intermediul SRTI, precum și se fac estimări în baza informației privind ratele medii ponderate ale dobânzilor, colectate de subdiviziunile BNM, și a datelor Ministerului Finanțelor.

- În baza datelor despre mișcările de valută pe conturile ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova peste hotare sunt calculate bunurile și serviciile administrației publice.
- Se estimează serviciile administrației publice calculate din suma asistenței tehnice acordate Republicii Moldova de către organismele internaționale și guvernele străine.

Venituri primare

- Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată nerezidenților se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale, în cadrul balanței de plăți (vezi subcapitolul respectiv).
- Remunerarea salariaților nerezidenți ce lucrează în Moldova se estimează în baza valorii asistenței tehnice și a informației colectate prin SRTI. În baza datelor SRTI sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartitia transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice din Republica Moldova în favoarea celor de peste hotare după tipul tranzacției în: (a) remunerarea salariaților nerezidenți și transferuri curente ale persoanelor fizice, (b) transferuri de capital între gospodăriile casnice, (c) investiții directe (active).
- Pentru aprecierea profitului reinvestit se utilizează datele despre rezultatele activității întreprinderilor cu capital mixt și străin, precum și datele din SRTI referitoare la dividendele plătite. În conformitate cu principiul rezultatelor operaționale curente, la calculare se iau în considerație rezultatele nete doar din activitatea operațională, cu excluderea veniturilor / pierderilor din activitatea financiară determinate de fluctuația cursului valutar, precum și din activitatea investițională determinate de reevaluare etc. Dividendele primite de rezidenți în urma investițiilor directe peste hotare se estimează în baza datelor din SRTI.

Venituri secundare

- Transferurile curente personale se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale, în cadrul balanței de plăți (vezi subcapitolul respectiv).
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către rezidenți la plecarea din țară pentru a fi oferite drept cadouri nerezidenților.
- Transferurile curente privind studiile cu finanțare de la buget și perfecționarea cadrelor din contul organizațiilor internaționale și guvernelor străine se evaluează în baza informației de la instituțiile de resort.
- Transferurile curente ce țin de impozitele și taxele achitate de rezidenți în țările unde se află la muncă sunt calculate utilizând un coeficient aplicat la valoarea remunerării salariaților.
- Transferurile curente în domeniul asigurării (altele decât asigurarea vieții) sunt calculate având în vedere suma primelor de asigurare fără valoarea estimativă a serviciilor de asigurare.
- Asistența tehnică și granturile acordate de către donatorii externi sunt evaluate în baza bugetelor proiectelor disponibile în Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe,

valoarea aferentă perioadei de raportare fiind estimată aproximativ și completată cu asistența acordată altor entități, din afara acestor proiecte, în baza informației din SRTI. Asistența tehnică și granturile sunt estimate în valoare brută și includ suma totală a proiectelor – atât banii transferați în țară de la donatori, cât și cheltuielile aferente proiectelor respective, efectuate peste hotare.

Transferuri de capital

- Transferurile de capital ale sectorului administrația publică se calculează în baza datelor privind asistența externă, din care se evidențiază transferurile pentru proiecte cu caracter investițional.
- Transferurile de capital între gospodăriile casnice se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale în cadrul balanței de plăți.

Remiterile personale în cadrul balanței de plăți

Tabelul 1. *Remiteri personale în cadrul balanței de plăți*

Remiteri personale a+b+c		
a. Transferuri personale	b. Remunerarea salariaților minus taxele și impozitele, contribuțiile sociale, cheltuielile de transport și de ședere în țara gazdă	c. Transferuri de capital între gospodăriile populației

În cadrul balanței de plăți nu există un articol separat, nici grup de articole, a căror sumă reprezintă remitterile personale ale persoanelor fizice. Întrucât acest indicator este unul de interes sporit pentru Republica Moldova, BNM a elaborat un algoritm pentru estimarea acestora. Indicatorul remitteri personale se calculează adițional la BP și se prezintă separat cu titlu informativ.

La baza estimărilor se află (1) datele privind transferurile bănești de peste hotare în favoarea persoanelor fizice efectuate prin intermediul băncilor licențiate și al oficiilor poștale; (2) estimarea rulajelor tranzacțiilor în valută ale persoanelor fizice; (3) ancheta forței de muncă realizată de BNS.

Pentru estimarea resurselor transmise în țară prin alte căi decât băncile licențiate sau oficiile poștale se analizează evoluția depozitelor persoanelor fizice rezidente, evoluția numerarului în valută deținut de băncile licențiate, rulajele caselor de schimb valutar, precum și evoluția piețelor de imobil și autoturisme. Se ține cont de predispoziția spre economisire a persoanelor ce primesc remitteri de bani de peste hotare, precum și evoluția consumului gospodăriilor populației în perioada respectivă.

În baza datelor din Sistemul de Raportare a Tranzacțiilor Internaționale (SRTI) sunt determinate estimativ pragurile valorice pentru repartiția transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice de peste hotare în favoarea celor din Republica Moldova după tipul tranzacției în: (a) remunerarea salariaților și transferuri curente ale persoanelor fizice; (b) transferuri de capital între gospodăriile populației; (c) transferuri aferente altor sectoare, inclusiv organizații non-profit.

Datele anchetei forței de muncă sunt utilizate pentru estimarea rezidenței persoanelor fizice.

Investiții directe

- **Achiziția netă de active financiare – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei** – se evaluează în baza datelor din SRTI, a Notei informative privind relațiile cu nerezidenții (Anexa 9 la Situațiile financiare), a datelor DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System) cu privire la împrumuturile externe acordate nerezidenților, atât afiliaților, cât și fondatorilor din străinătate, și informației privind operațiunile valutare autorizate. Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidenți și întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.
- **Acumularea netă de pasive – participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor, și instrumentele de natura datoriei** – se evaluează în baza rapoartelor cu privire la acționarii băncilor licențiate, rapoartelor privind situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la CNPF), în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic „1-Invest” de la BNS, a Notei informative privind relațiile cu nerezidenții (Anexa 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”, tabelele privind relațiile cu fondatorii străini), a bilanșurilor contabile și situațiilor de profit și pierderi (Anexele 1 și 2 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) și a datelor DMFAS cu privire la împrumuturile externe acordate de către nerezidenți afiliaților sau fondatorilor lor din Republica Moldova. Împrumuturile între: bănci, fonduri de investiții, precum și alți intermediari financiari (alții decât companiile de asigurare și fondurile de pensii) rezidenți și investitorii lor străini direcți și / sau întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.

Investiții de portofoliu

Principalele surse pentru elaborarea indicatorilor sunt SRTI și rapoartele de la CNPF privind tranzacțiile pe piețele primară și secundară, informația din baza de date a raportului statistic „1-Invest” de la BNS, informația despre acționarii nerezidenți ai băncilor din „Raportul privind acționarii băncii” și informațiile parvenite de la Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare. De asemenea, sunt utilizate informațiile din rapoartele băncilor licențiate privind poziția valutară deschisă și privind valorile mobiliare străine.

Derivate financiare

Unica sursă de date disponibilă pentru indicatorii privind derivatele financiare este SRTI.

Alte investiții

Numerarul și depozitele se evaluează în baza rapoartelor detaliate de la băncile licențiate, informației despre rulajele de pe conturile directe ale agenților economici rezidenți peste hotare și a unui model de estimare a rulajelor în numerar de valută, esența căruia constă în comparația intrărilor nete estimate din remiteri personale în perioada de referință și a datelor privind cererea și oferta de valută pe piață analizată, concomitent cu evoluția depozitelor noi și a retragerii de depozite de către persoane fizice și a datelor privind

modificarea valorii depozitelor rezidenților Republicii Moldova în băncile de peste hotare, în baza statisticilor BIS.

Împrumuturile se compilează în baza SRTI și a datelor DMFAS. Sursa principală este baza de date a sistemului DMFAS, la nivel de împrumut, notificat de către BNM, în cazul împrumuturilor private, iar în cazul celor publice – reflectat de către Ministerul Finanțelor. La nivel de entitate economică-debitor, datele din DMFAS se completează cu datele SRTI, care reflectă toate tranzacțiile cu nerezidenții, inclusiv acele împrumuturi care conform legislației nu sunt supuse notificării sau pentru care sunt omise/incomplete raportările pentru perioada de referință. Pentru a evita dublarea, informația se verifică la nivel de agent economic debitor-rezident – creditor-nerezident.

Creditele comerciale și avansurile sunt estimate trimestrial în baza comparației plăților și încasărilor înregistrate în SRTI pentru exportul și importul de mărfuri cu datele din declarațiile vamale la nivel de agent economic individual pentru diferite tipuri de operațiuni comerciale: cumpărare / vânzare fermă, furnizarea de materiale și echipamente pentru lucrări de construcții, montaj etc. și datele vamale despre tranzacțiile barter cu valori neechivalente. Suplimentar, se estimează creditele comerciale și avansurile aferente comerțului internațional cu servicii.

La efectuarea calculelor se exclud operațiunile agenților al căror gen de activitate nu este comercial, tranzacțiile care nu presupun plăți (de exemplu, ajutorul umanitar, granturile și proiectele de asistență tehnică), plățile ce nu presupun livrări de marfă (avansuri acordate returnate și avansuri încasate returnate), tranzacțiile ce dublează informația din alte surse (în cadrul contractelor de împrumut), precum și cele cu participarea rezidenților în care marfa nu a trecut hotarul țării (de exemplu, în cazul intermedierei în tranzacțiile cu mărfuri procurate și vândute ulterior peste hotare). Aceeași metodă este utilizată atât pentru creditele comerciale și avansurile primite de la partenerii din străinătate, cât și pentru cele acordate nerezidenților.

Datele trimestriale și anuale preliminare se actualizează la elaborarea variantei finale a bilanței de plăți în baza raportului anual al BNS „*Notă informativă privind avansurile, investițiile, împrumuturile și decontările cu clienții externi*” (până în anul 2015) și *anexei 9 „Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții” la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”* (începând cu anul 2016).

Alte creanțe / angajamente au ca sursă indicatorii de la alte articole cu sursele specifice acestora, ce țin de creanțele sau angajamentele apărute ca rezultat al necoincidenței între momentul tranzacției și momentul plății / încasării corespunzătoare ei, altele decât cele reflectate la credite comerciale și avansuri.

Activele de rezervă

Fluxurile privind *activele de rezervă* sunt calculate zilnic în baza poziției valutare a BNM la cross-cursurile oficiale de schimb ale valutilor originale față de dolarul SUA. Datele tranzacțiilor cu valori mari sunt validate încrucișat cu informațiile din SRTI. Titlurile de valoare din componența activelor de rezervă sunt reevaluate lunar la prețul de piață corespunzător fiecărui instrument în ultima zi a lunii de referință. Dobânda calculată la depozite se înregistrează zilnic, iar pentru titlurile de valoare în valută – lunar.

1.2.3. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova este elaborată conform standardelor internaționale recomandate de FMI în *Manualul „Balanța de plăți și poziția investițională internațională”*, ediția a VI-a (MBP6, 2009). Indicatorii PII sunt integrați și reconciliați cu datele datoriei externe (poziții) și ale balanței de plăți (fluxuri), ceea ce este reflectat în **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare**.

Poziția investițională internațională este un cont macroeconomic ce conține informații la o dată fixă (*sfârșitul trimestrului, semestrului, primelor nouă luni ale anului sau sfârșitul anului*) cu privire la valoarea și structura:

- Activelor financiare ale rezidenților țării sub formă de creanțe față de nerezidenți și aurului monetar deținut ca activ de rezervă;
- Angajamentelor rezidenților țării față de nerezidenți.

Diferența dintre active și pasive constituie PII netă și reprezintă o creanță netă (este net creditoare când activele financiare depășesc pasivele) sau un angajament net (este net debitoare când pasivele sunt mai mari decât activele financiare) față de restul lumii. În Republica Moldova PII este constant net debitoare, reprezintă un angajament net față de restul lumii.

Articolele din PII sunt identice cu cele ale contului financiar al balanței de plăți, la fel și clasificările utilizate. Astfel, articolele din PII sunt clasificate după cum urmează:

1. După categorii funcționale – investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă;
2. După instrumente financiare – conform categoriilor lărgite (i) titluri de participare și acțiuni în fonduri de investiții; (ii) instrumente de natura datoriei: DST, numerar și depozite, titluri de angajamente, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte creanțe și angajamente și (iii) altele: alte active / pasive, aur monetar, derivate financiare);
3. Conform sectorului instituțional al rezidentului – banca centrală; societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală; administrația publică și alte sectoare, care sunt divizate în: alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației;
4. Conform scadenței – pe termen scurt sau termen lung (în cazul instrumentelor de natura datoriei, conform scadenței inițiale / originale).

Valoarea poziției investiționale internaționale la sfârșitul unei perioade este determinată ca suma următoarelor componente: poziția la sfârșitul perioadei anterioare, fluxul net ce rezultă din tranzacțiile reflectate în balanța de plăți și alte modificări generate de alte motive decât tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, care pot fi atribuite altor modificări ale volumului și reevaluărilor (determinate de modificări ale cursurilor de schimb sau ale prețurilor).

Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare reflectă toate modificările în pozițiile financiare, altele decât tranzacțiile înregistrate în balanța de plăți:

1. Alte modificări de volum pe parcursul perioadei curente;

2. Reevaluarea în legătură cu alte schimbări de preț;
3. Reevaluarea ca rezultat al fluctuației cursului de schimb valutar.

Tranzacțiile și pozițiile se evaluează, în general, la prețuri de piață. Pentru pozițiile instrumentelor nenegociabile (împrumuturi, credite comerciale și avansuri, numerar și depozite, alte creanțe și angajamente) se utilizează de preferință evaluarea nominală, cu excepția împrumuturilor, care se evaluează la valoarea amortizată și a creditelor comerciale și avansurilor, evaluate la valoarea contabilă. Tot la valoarea contabilă sunt evaluate pozițiile sub formă de *participații* (din cadrul *investițiilor directe și de portofoliu*). În același timp, tranzacțiile cu aceste instrumente sunt evaluate la prețuri de piață, iar discrepanța dintre evaluarea de piață a tranzacțiilor și evaluarea nominală (sau de bilanț, sau amortizată) a pozițiilor se înregistrează la „*Modificări care reflectă schimbări de preț*”.

Reevaluarea în cazul modificării cursului valutar este cauzată de schimbarea valorii instrumentului financiar ca rezultat al fluctuației cursului de schimb al valutei originale a acestuia față de dolarul SUA, unitatea de măsură acceptată pentru evaluarea pozițiilor și fluxurilor de active financiare și pasive în procesul de compilare a conturilor internaționale sau față de o altă valută de referință pentru compilare, de exemplu, euro.

Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor financiare reprezintă modificări în valoarea activelor determinate de alte cauze decât tranzacțiile și reevaluarea. La ele se referă: modificările în urma anulării, reclasificările, modificările în activele financiare în urma schimbării atribuirii rezidențiale a entităților instituționale, ca rezultat al conversiei / cesiunii activelor financiare / pasivelor.

Structura și componentele PII se prezintă în diverse moduri de clasificare și niveluri de agregare:

- după categoriile funcționale și conform categoriilor largi ale instrumentelor financiare cu reflectarea pozițiilor și tuturor componentelor modificării acestora pentru creanțe și angajamente separat;
- după instrumentele financiare pentru active și pasive;
- după categoriile funcționale și instrumentele financiare, pentru active și pasive;
- după sectoarele instituționale și categoriile funcționale, unde sectorul instituțional este cel al rezidentului (sectorul deținătorului sau creditorului autohton în cazul activelor financiare și sectorul emitentului sau debitorului autohton în cazul angajamentelor);
- după scadențe (pe termen lung și pe termen scurt), inclusiv categorii funcționale și instrumente financiare, separat pentru active și pasive.

Spre deosebire de PII cu structura standard, care prezintă situația financiară a țării față de restul lumii la o dată fixă, pe parcursul unui interval definit cu o periodicitate stabilită, *raportul integrat al PII* (tabelul 2) cuprinde suplimentar datele privind situația la începutul perioadei de referință și la finele acesteia și *Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare*. O astfel de prezentare permite evidențierea conexiunilor între pozițiile de la începutul perioadei, tranzacțiile din contul financiar al BP și alte modificări ale activelor și pasivelor financiare pe parcursul perioadei respective și pozițiile de la sfârșitul perioadei. Sursele de informație pentru compilarea PII sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al BP.

Tabelul 2. Raportul integrat "Poziția investițională internațională" – agregate de bază

	Poziția la începutul perioadei	Fluxul din balanța de plăți	Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare			Poziția la sfârșitul perioadei
			Modificări în PII care reflectă:			
			alte schimbări de preț	fluctuația cursului de schimb	alte modificări de volum	
Poziția investițională internațională (netă)						
Active						
 Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni (inclusiv reinvestirea profiturilor)						
Instrumente de natura datoriei						
 Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de creanță						
 Derivate financiare (altele decât rezervele)						
 Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate						
Credite comerciale și avansuri						
Alte creanțe – altele						
 Active de rezervă						
Pasive						
 Investiții directe						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Participații și acțiuni (inclusiv reinvestirea profiturilor)						
Instrumente de natura datoriei						
 Investiții de portofoliu						
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții						
Titluri de angajamente						
 Derivate financiare (altele decât rezervele)						
 Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate						
Credite comerciale și avansuri						
Alte angajamente – altele						
Drepturi speciale de tragere						

1.2.4. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Datoria externă este elaborată conform standardelor recomandate de Fondul Monetar Internațional în manualul „*Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori*” (SDE, 2013).

Datoria externă brută a Republicii Moldova la o anumită dată este egală cu suma tuturor angajamentelor curente efective, necondiționate ale rezidenților față de nerezidenți ce implică pentru debitor una sau mai multe plăți de principal și / sau de dobândă la unul sau mai multe momente în viitor.

Datoria externă a țării constă din următoarele pasive, sub formă de:

- Investiții de portofoliu - titluri de angajamente;
- Împrumuturi;
- Alocări de DST;
- Numerar și depozite;
- Credite comerciale și avansuri;
- Alte angajamente aferente datoriei;
- Investiții directe: creditare intragrup.

Investițiile de portofoliu – instrumentele de natura datoriei includ titlurile de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, inclusiv valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova¹, procurate de către nerezidenți.

Titlurile de angajamente se repartizează după proveniența sectorială a emitentului și după tipul instrumentului.

Poziția angajamentelor la investițiile de portofoliu la o anumită dată reprezintă suma titlurilor de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, minus cele cu scadența expirată plus dobânda acumulată pentru perioada de raportare, dacă plata ei este prevăzută conform acordului într-o perioadă ulterioară.

Împrumuturile cuprind:

- împrumuturile băncii centrale – împrumuturi contractate de la FMI și valorificate de BNM;
- împrumuturile administrației publice (ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale (UAT)) – împrumuturi externe contractate și valorificate de guvernul central și local, în numele Republicii Moldova;
- împrumuturile private garantate de stat – împrumuturi externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat;

¹ Conform Legii Republicii Moldova „Cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat” nr. 419 din 22.12.2006, în vigoare din 09.09.2007, valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a RM, procurate de către nerezidenți, sunt atribuite de către Ministerul Finanțelor la datoria de stat internă, însă constituie parte a datoriei externe conform recomandărilor FMI de elaborare a statisticilor conturilor internaționale.

- împrumuturile corporațiilor publice – împrumuturi externe contractate și valorificate de către entități economice, în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută;
- împrumuturile private – împrumuturi externe contractate și valorificate de sectorul privat (societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și alte sectoare), cu excepția celor permise de la companii afiliate nerezidente, care sunt reflectate la *creditarea intragrup*.

Poziția angajamentelor sub formă de împrumuturi la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de rezidenții Republicii Moldova minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Alocările de DST reprezintă un angajament pe termen lung al țării față de FMI din două motive: țările receptoare achită o dobândă pentru alocările respective și sunt obligate să le restituie FMI în anumite circumstanțe, cum ar fi încetarea participării lor în Departamentul de DST al FMI sau lichidarea acestuia.

Numerarul și depozitele includ conturile curente și depozitele nerezidenților în sistemul bancar național și în alte societăți financiare rezidente.

Creditele comerciale și avansurile sunt angajamentele sub formă de credite și avansuri acordate de furnizor sau cumpărător în tranzacțiile de comerț cu mărfuri și servicii. Ele includ:

- avansurile primite de către agenți economici de la nerezidenți;
- angajamentele rezultante din tranzacțiile barter cu bunuri ce au valori neechivalente (în cazul în care valoarea importului depășește exportul);
- angajamentele rezultante din neachitarea în termen pentru importul de mărfuri și servicii.

Alte angajamente aferente datoriei includ angajamentele aferente tranzacțiilor cu investiții, angajamentele privind distribuția dividendelor, impozitele, primele de asigurare, alte angajamente diverse, neonorate în raport cu nerezidenții.

Creditarea intragrup – angajamente aferente datorilor întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți din străinătate și datorii investitorilor direcți rezidenți față de întreprinderile din străinătate la care ei sunt fondatori (investiție inversă), sub formă de împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte angajamente.

Poziția angajamentelor sub formă de *împrumuturi între companiile afiliate* calculat la o anumită dată reprezintă suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de entitățile economice rezidente de la investitorii lor direcți nerezidenți / întreprinderile cu investiții directe din străinătate la care rezidenții sunt fondatori minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Conform *SDE 2013*, arieratele la serviciul împrumuturilor și titlurilor de angajamente, ce reprezintă sume de principal și de dobândă datorate și neonorate, sunt considerate drept parte din valoarea poziției instrumentului financiar original ce generează datoria și sunt reflectate suplimentar ca un articol informativ.

Datoria externă este specificată pe *sectoare instituționale*, după clasificarea aplicată în bilanța de plăți și PII: banca centrală, administrația publică, societăți care acceptă depozite, exclusiv

banca centrală, alte sectoare . Angajamentele externe sunt atribuite la sectorul debitorului nemijlocit și nu la cel al garantului, cu excepția cazurilor în care garanția este activată.

În scopuri analitice, datoria externă a țării se prezintă după *scadența* inițială / originală a instrumentului financiar: pe termen scurt și pe termen lung, pe tipuri de valută originală a instrumentelor de datorie, inclusiv cu divizarea pe sectoare, precum și după tipul debitorului: **publică** și **privată** și pe principalii creditori.

- **Datoria publică externă** este parte componentă a datoriei publice (Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419 din 22.12.2006). Ea include datoria de stat, datoria UAT, datoria BNM, datoria corporațiilor publice și suplimentar, ca excepție de la Legea menționată, valorile mobiliare de stat în posesia nerezidenților.
 - **Datoria de stat externă** reprezintă totalul sumelor obligațiunilor neonorate contractate în numele Republicii Moldova de către guvern prin intermediul Ministerului Finanțelor de la nerezidenți și constă din datoria de stat externă directă și datoria externă garantată asumată de stat.
 - *Datoria de stat externă directă* include angajamentele externe ale statului apărute din calitatea statului de debitor.
 - *Datoria externă garantată asumată de stat* include angajamentele externe ale statului apărute în temeiul obligației statului de a executa garanția de stat, în cazul în care debitorul garantat nu își execută obligațiile față de creditor, conform prevederilor contractului de garanție de stat încheiat.
 - **Datoria externă a UAT** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către autoritățile publice locale.
 - **Datoria externă a Băncii Naționale a Moldovei** include împrumuturile de la FMI valorificate de BNM.
 - **Datoria externă a corporațiilor publice** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către societățile comerciale în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută.
- **Datoria privată externă** reprezintă angajamentele sectorului privat ce nu întrunesc atributele datoriei publice (ale societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și ale altor entități economice private, inclusiv ale întreprinderilor private cu capital străin) față de nerezidenți, contractate cu sau fără garanția guvernului și deservite de către sectorul privat.

Sursele de informație pentru compilarea datoriei externe sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al BP și PII.

II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Bunuri		
Mărfurile generale în baza balanței de plăți	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind cheltuielile întreprinderilor de transport rutier și aerian pentru procurarea combustibilului și lubrifianților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - - // - • Băncile licențiate • Agenții economici ce importă resurse energetice • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Exporturile nete de mărfuri negociate peste hotare	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate
Aur nemonetar	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii		
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii de întreținere și de reparații neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport privind transportul de mărfuri și pasageri realizat cu mijloacele de transport rutier / <i>trimestrial</i> • Raport privind serviciile de tranzitare a gazelor naturale / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Biroul Național de Statistică - // - • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Biroul Național de Statistică • Agenții economici
Călătorii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Raport privind frecventarea structurilor de primire turistică colective / <i>trimestrial</i> • Raport privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor / <i>trimestrial</i> • Raport privind capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare / <i>anual</i> • Raport generalizator privind operațiunile caselor de schimb valutar (ale băncilor comerciale licențiate și ale punctelor de schimb valutar independente) / <i>lunar</i> • Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> • Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • BNM • Biroul Național de Statistică • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Instituțiile de învățământ din RM • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor - // - • Fundația Soros Moldova
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Servicii de asigurare și ale fondurilor de pensii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - • Băncile licențiate, BNM
Servicii financiare	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Ministerul Finanțelor, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind ratele medii ponderate ale dobânzilor la depozitele atrase la vedere cu dobândă în moneda națională și în valută 	<ul style="list-style-type: none"> BNM
Servicii de construcții, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, alte servicii pentru afaceri, servicii personale, culturale și de agrement	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> Informația privind debursările din împrumuturile externe 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică Ministerul Finanțelor
Bunuri și servicii ale administrației publice neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Finanțelor Fundația Soros Moldova
Venituri primare		
Remunerarea salariaților	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin băncile licențiate / <i>trimestrial</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin oficiile poștale / <i>lunar</i> Informație privind numărul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a apartamentelor, încăperilor izolate locative și caselor de locuit individuale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informație privind prețurile medii pe piețele imobiliare / <i>trimestrial</i> Informație privind activele și obligațiunile în valută ale băncilor licențiate din Republica Moldova / <i>lunar</i> Raport generalizator privind operațiunile efectuate de către punctele de schimb valutar ale băncilor licențiate / <i>lunar</i> Informație privind vânzarea și cumpărarea de valută de către casele de schimb valutar independente / <i>lunar</i> Informație privind valuta în numerar scoasă din Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind valuta în numerar introdusă în Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> Informație generalizată privind numerarul primit pentru înregistrarea în conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> Informație generalizată privind numerarul eliberat din conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică - // - Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei Poșta Moldovei Agencia Relații Funciare și Cadastru Burse imobiliare (web) Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // -

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind asistența externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor
Venituri din investiții directe	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Situația de profit și pierdere (anexa 2 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) / <i>anual</i> Situația fluxurilor de numerar (anexa 4 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) / <i>anual</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare BNM - // - Biroul Național de Statistică - // - - // - Ministerul Finanțelor, BNM
Venituri din investiții de portofoliu	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Informația privind tranzacțiile pe piața primară și secundară cu VMS cu participarea nerezidenților, clienți ai băncilor licențiate 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare BNM Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare - // -
Venituri din alte investiții	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei externe publice și public garantate pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor - // -
Venituri din active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM
Alte venituri primare	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
Venituri secundare		
Venituri secundare	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport generalizator privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Informație despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> • Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> • Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> • Informație despre cetățenii Republicii Moldova înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor de colaborare, la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte / <i>anual</i> • Raport privind plățile efectuate către organizațiile internaționale / <i>trimestrial</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> • Informația privind debursările din împrumuturile externe • Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> • Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică - // - - // - - // - - // - • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat • Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Instituțiile de învățământ din RM • Ministerul Educației, Culturii și Cercetării • Ministerul Finanțelor - // - - // - - // - • Fundația Soros Moldova • Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
Contul de capital		
Achiziționarea /cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Transferuri de capital	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Raport privind mijloacele bănești legalizate și transferate în străinătate de către băncile autorizate pentru luna respectivă / <i>lunar</i> • Informație privind tranzațiile efectuate pe piața secundară a valorilor mobiliare cu implicarea investitorilor străini / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGA (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM - // - • Comisia Națională a Pieței Financiare • Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor
Investiții directe		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
<ul style="list-style-type: none"> participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor 		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind efectuarea operațiunii valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică BNM
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și IFSLSGP</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM <p style="text-align: center;">-//-</p>
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
<ul style="list-style-type: none"> participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor reinvestirea profiturilor 		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> Bilanțul contabil al întreprinderilor (Anexa nr.1 la SNC) ce raportează 1-Invest (date individuale) / <i>anual</i> Informație despre datele persoanei juridice după IDNO / <i>trimestrial</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Agenția Servicii Publice Comisia Națională a Pieței Financiare <p style="text-align: center;">- // -</p>
Instrumente de natura datoriei		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Agenții economici ce importă resurse energetice
Investiții de portofoliu		
Active		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
Titluri de creanță		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate în baza poziției valutare deschise a băncii / <i>lunar</i> Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate după ISIN / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Pasive		
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM - // - Comisia Națională a Pieței Financiare - // - Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică - // - Comisia Națională a Pieței Financiare - // -
Titluri de angajamente		
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informația privind tranzacțiile pe piața primară și secundară cu VMS cu participarea nerezidenților, clienți ai băncilor licențiate 	<ul style="list-style-type: none"> BNM Ministerul Finanțelor, BNM Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare
Derivate financiare		
Active / Pasive		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Alte investiții		
Credite comerciale și avansuri		
Active		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică
Pasive		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației și IFSLSGP 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică
Numerar și depozite		
Active		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor NOSTRO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>zilnic</i> Poziția valutară deschisă a băncii / <i>zilnic</i> 	<ul style="list-style-type: none"> BNM - // -

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație generalizatoare privind operațiunile caselor de schimb valutar independente și de la hoteluri/ <i>lunar</i> • Raportul privind depozitele/ <i>lunar</i> • Informație privind cererea și oferta de valută pe piața valutară/ <i>lunar</i> • Informație privind activitatea BNM pe piața valutară/ <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Băncile licențiate • BNM <p style="text-align: center;">-//-</p> <p style="text-align: center;">-//-</p>
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor LORO / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace interbancare plasate/atrase / <i>zilnic</i> • Informație privind conturile în valută ale rezidenților și nerezidenților și conturile în moneda națională ale nerezidenților în banca licențiată / <i>zilnic</i> • Raport privind depozite / <i>lunar</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM <p style="text-align: center;">-//-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate <p style="text-align: center;">-//-</p>
Împrumuturi		
Active		
societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • DMFAS • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM • Băncile licențiate
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și IFSLSGP</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Ministerul Finanțelor, BNM • Biroul Național de Statistică
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • DMFAS • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM <p style="text-align: center;">- // -</p>
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei de stat externe pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările la împrumuturile guvernamentale / <i>trimestrial</i> • Informație privind datoria externă guvernamentală pe credite și creditorii / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările împrumuturilor externe ale unităților administrativ teritoriale (UAT)/ <i>trimestrial</i> • Informație privind deservirea împrumuturilor externe ale UAT/ <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Ministerul Finanțelor <p style="text-align: center;">- // -</p> <p style="text-align: center;">- // -</p> <p style="text-align: center;">- // -</p> <p style="text-align: center;">- // -</p>
societăți are acceptă depozite, exclusiv banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • BNM
alte sectoare: • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Băncile licențiate • Ministerul Finanțelor, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
<ul style="list-style-type: none"> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Informația privind deservirea împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” - sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Finanțelor - // - • Biroul Național de Statistică
Alte creanțe		
<ul style="list-style-type: none"> • administrația publică • societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, • alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Alte angajamente		
<ul style="list-style-type: none"> • administrația publică • societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, • alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM
Alocări de DST	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM • Ministerul Finanțelor, BNM
Active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația privind calculul activelor oficiale de rezervă după metodologia FMI / <i>zilnic</i> • Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină / <i>zilnic</i> • Informație consolidată privind poziția valutară a BNM / <i>lunar</i> • Raport privind compoziția valutară a activelor oficiale de rezervă / <i>lunar</i> • Raport privind operațiunile forex la data scadenței / <i>lunar</i> • Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>lunar</i> • Informație despre tranzacțiile BNM: cumpărări și vânzări de valută la bursa interbancară și în afara bursei, către Ministerul Finanțelor și alte ministere / <i>lunar</i> • Informație despre cumpărarea - vânzarea valorilor mobiliare ale statelor străine în cadrul rezervelor de stat / <i>lunar</i> • Raport privind rezervele de stat (DLC, DST, HV) / <i>lunar</i> • Raportul “CM4-2 Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină la data” / <i>zilnic, lunar, trimestrial, anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // -
Informații suplimentare		
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	<ul style="list-style-type: none"> • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Finanțelor, BNM

III. Prezentarea generală a evoluției conturilor internaționale ale Republicii Moldova în anul 2019

Overview of developments in the international accounts of the Republic of Moldova in 2019

CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

În anul 2019, ritmul de creștere economică în Republica Moldova a decelerat, în special spre sfârșitul anului, fiind înregistrată o majorare anuală a PIB-ului de 3,6 la sută în termeni reali față de anul 2018 (în anii 2016-2018 rata medie de creștere a fost de 4,5 la sută) (diagrama 1, tabelul 1). Pe partea resurselor, o contribuție pozitivă la evoluția PIB-ului au avut-o, preponderent, construcțiile, comerțul, transporturile, informațiile și comunicațiile, în timp ce agricultura a contribuit negativ. Pe partea utilizărilor, creșterea economică a continuat, ca și în anii 2017-2018, să fie alimentată de majorarea formării brute de capital fix (+12,9 la sută față de anul 2018 în termeni reali), precum și de creșterea consumului final al gospodăriilor populației (+3,1 la sută).

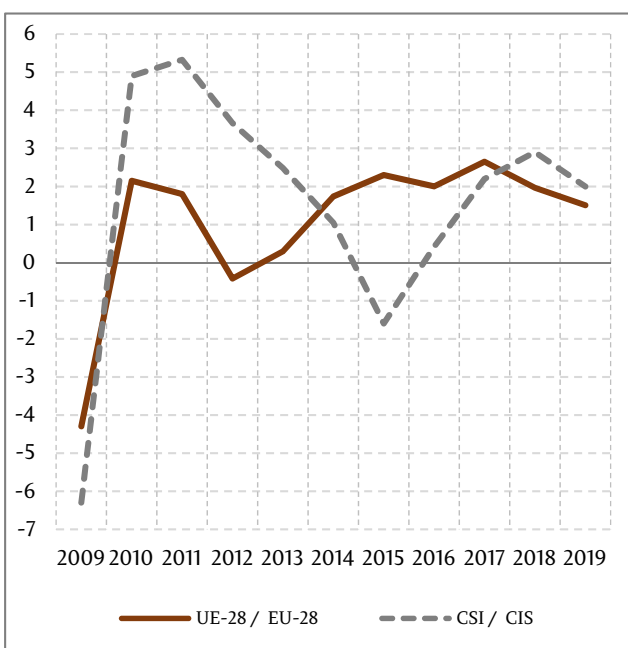
Scăderea ritmului de creștere economică poate fi atribuită epuizării efectului relaxării fiscale introduse în octombrie 2018. În agricultură s-au făcut resimțite ploile abundente cu grindină din vara anului 2019, care au afectat culturile de floarea-soarelui, grâu și porumb (drept rezultat, în trimestrul IV 2019 au scăzut și exporturile de aceste culturi). De asemenea, tendința de decelerare a economiei mondiale și, în special, ritmurile modeste de creștere economică înregistrate de unii din principalii parteneri comerciali au temperat ritmurile de creștere a exporturilor moldovenești (diagrama 1).

Diagrama 1. Evoluția PIB-ului, indicii volumului fizic (%)

Evolution of GDP, physical volume indices (%)

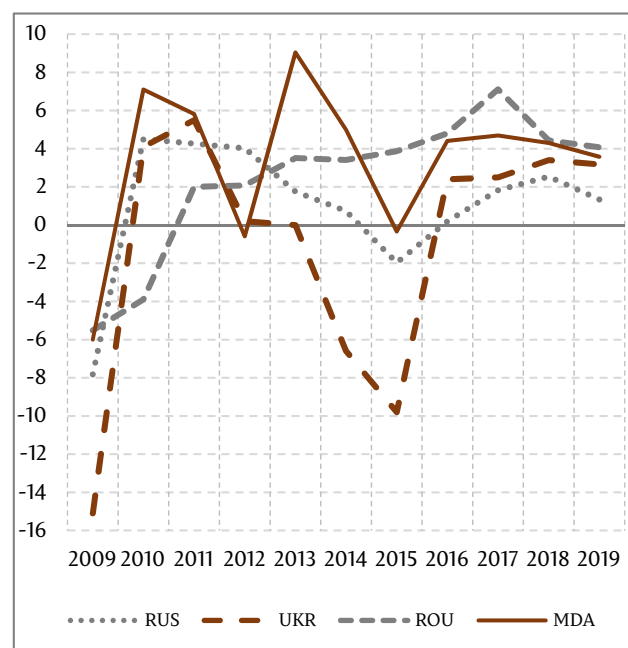
a. UE și CSI

a. EU and CIS

b. Republica Moldova și principalele țări-partener

b. Republic of Moldova and main partner countries

Surse: Autoritățile naționale de statistică, CIS Stat, OECD Stat, FMI WEO
Sources: National statistical authorities, CIS Stat, OECD Stat, IMF WEO

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

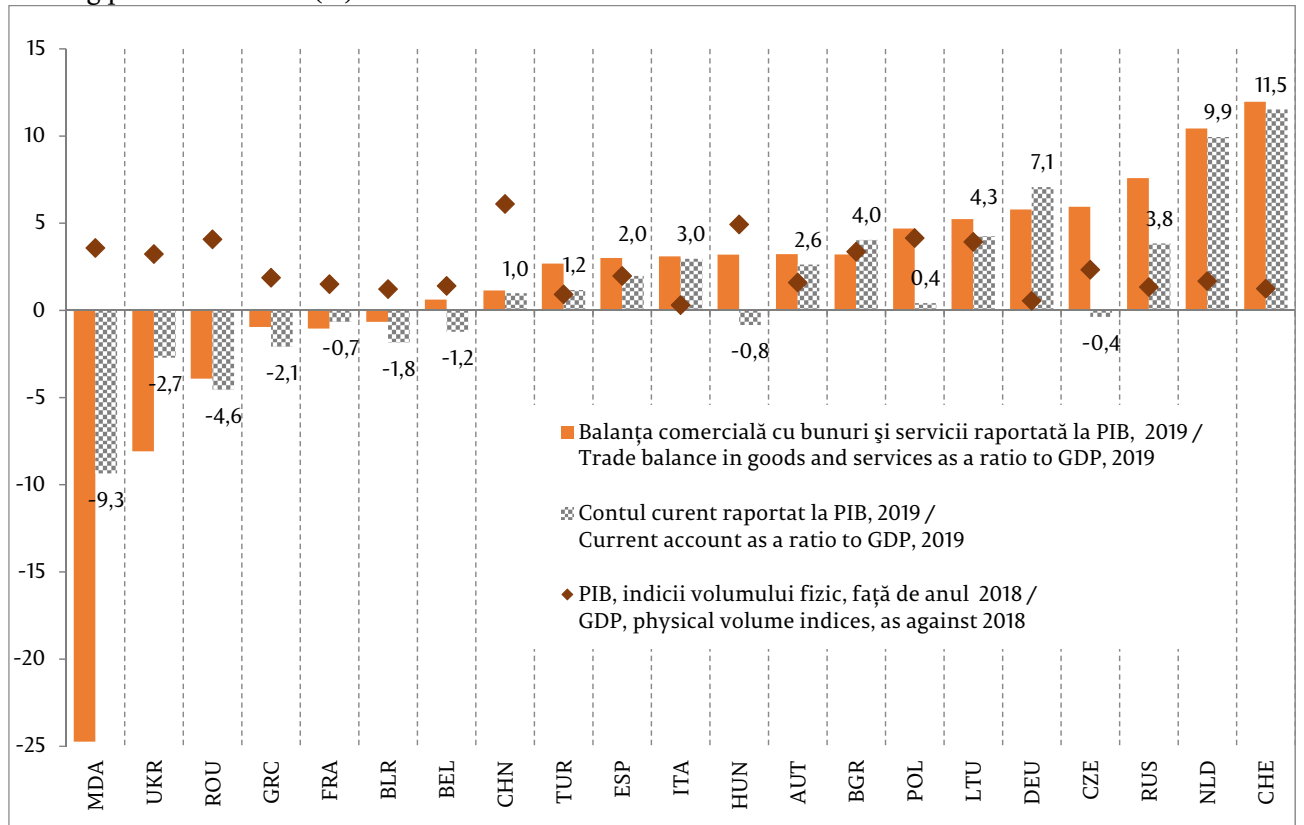
Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Produsul intern brut în prețuri curente, mlrd. lei	86,28	98,77	105,48	119,53	133,48	145,75	160,81	178,88	192,51	210,35
Gross domestic product in current prices, MDL billion										
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. USD	6 977	8 416	8 709	9 494	9 508	7 746	8 071	9 674	11 457	11 969
Gross domestic product in current prices, US\$ mill.										
PIB, indicii volumului fizic, %	107,1	105,8	99,4	109,0	105,0	99,7	104,4	104,7	104,3	103,6
GDP, physical volume indices, %										
Export de bunuri, indicii volumului fizic, %	117	134	101	113	102	101	107,7	112,5	106,2	106,7
Exports of goods, physical volume indices, %										
Export de bunuri, indicii valorii unitare, %	103	107	97	98	94	83	96,5	105,5	105,1	96,2
Exports of goods, unit value indices, %										
Import de bunuri, indicii volumului fizic, %	114	122	101	106	101	95	107,6	114,5	108,9	104,8
Imports of goods, physical volume indices, %										
Import de bunuri, indicii valorii unitare, %	103	110	99	99	96	79	93,7	104,9	109,6	96,8
Imports of goods, unit value indices, %										
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, %	100,0	97,3	98,0	99,0	97,9	105,1	103,0	100,5	95,9	99,5
Terms of trade, %										
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD	12,366	11,737	12,112	12,591	14,039	18,816	19,924	18,490	16,803	17,575
Period average exchange rate, MDL/USD										
Contul curent al balanței de plăți / PIB, %	-6,9	-10,1	-7,4	-5,2	-6,0	-6,0	-3,5	-5,7	-10,4	-9,3
Balance of payments current account / GDP, %										
Remiterile personale / PIB, %	18,2	20,0	21,0	21,8	20,7	18,7	17,2	16,1	15,2	15,2
Personal remittances / GDP, %										
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, %	4,2	4,3	2,9	2,5	3,6	2,9	1,1	1,5	2,5	4,2
FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %										

Surse: BNM, BNS / Sources: NBM, NBS

Diagrama 2. Indicatorii sectorului extern și creșterea economică a Republicii Moldova comparativ cu principalii parteneri comerciali în anul 2019 (%)

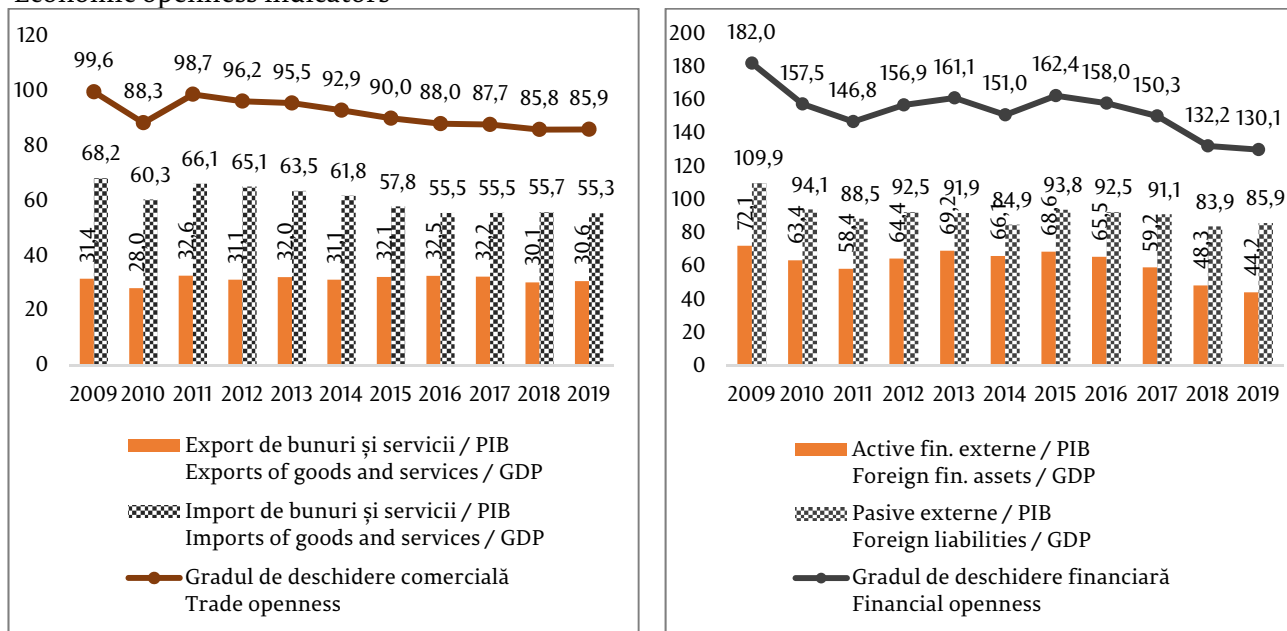
External sector indicators and economic growth of the Republic of Moldova as compared to the main trading partners in 2019 (%)

Surse: Autoritățile naționale de statistică, FMI
Sources: National statistical authorities, IMF

Diagrama 3. Indicatorii gradului de deschidere a economiei

Economic openness indicators

1. Balanța de plăți – prezentare generală Balance of payments - overview

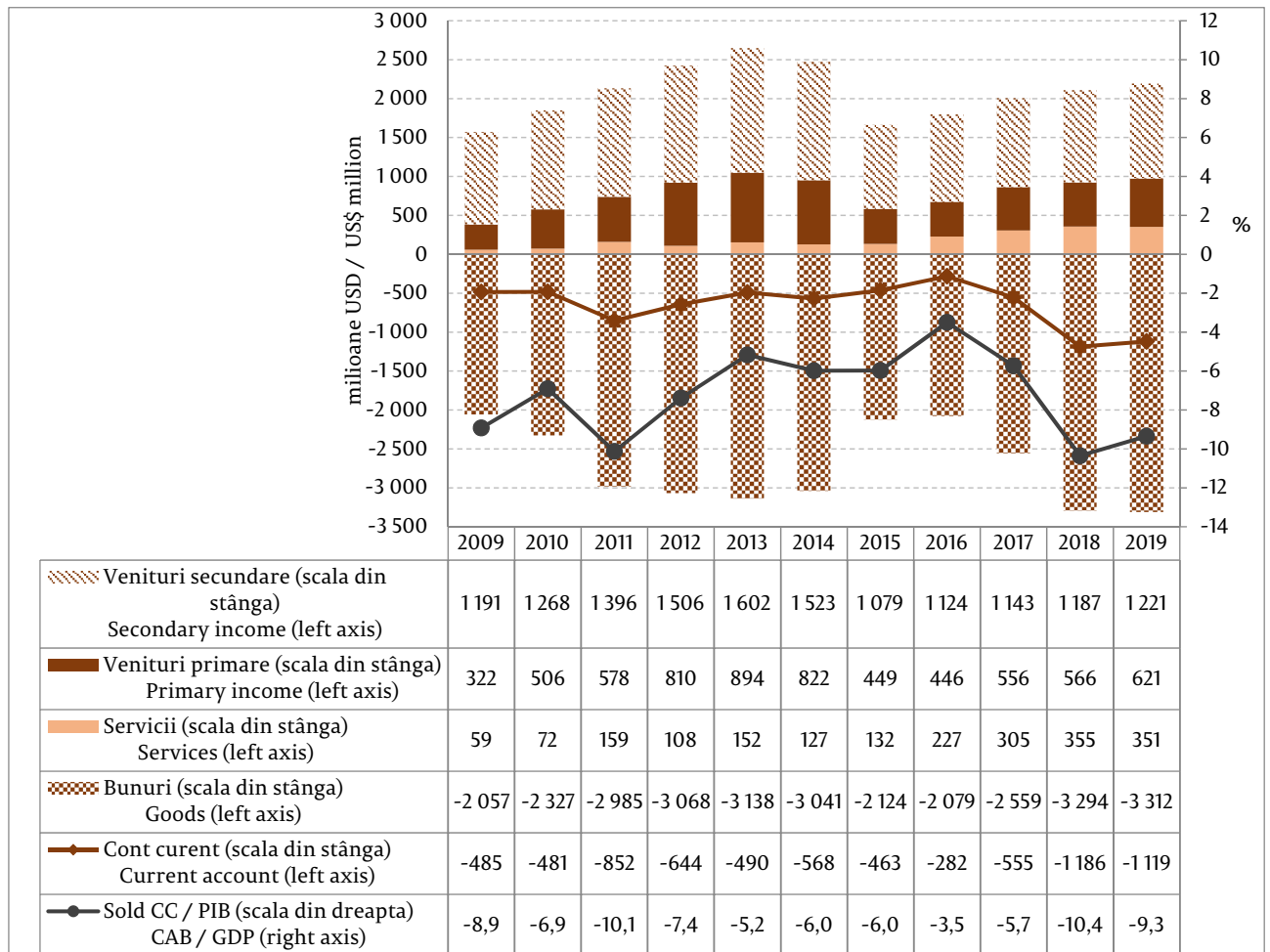
Deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova, în anul 2019, s-a redus comparativ cu cel înregistrat în 2018 atât ca valoare absolută, cât și relativ la PIB. Deficitul a constituit 1 119,07 mil. USD, în scădere cu 5,6 la sută (diagrama 4, tabelele 17 și 18 din Secțiunea statistică). Raportat la PIB, contul curent a constituit -9,3 la sută (față de -10,4 la sută în 2018). Această dinamică a fost determinată de creșterea excedentelor veniturilor primare și secundare, în timp ce balanțele comerțului exterior cu bunuri și a serviciilor s-au deteriorat. Deficitul **comerțului cu bunuri** a însumat 3 311,76 mil. USD, adâncindu-se cu 0,5 la sută comparativ cu anul 2018, deoarece importurile au crescut mai mult (+160,61 mil. USD) decât exporturile (+142,85 mil. USD).

În pofida evoluției nefavorabile a prețurilor la **bunurile exportate** (-3,8 la sută), valoarea exporturilor a crescut grație majorării volumelor fizice (+6,7 la sută). Din punct de vedere geografic, cea mai mare contribuție la creșterea exporturilor a avut-o categoria „alte țări” (altele decât UE și CSI), exporturile către acestea majorându-se cu 27,8 la sută față de anul 2018. Exporturile către țările UE-28 au crescut cu 2,4 la sută, iar către țările CSI – cu 4,4 la sută. În structura exporturilor de bunuri au predominat, ca de obicei, produsele agroalimentare (în creștere cu 4,8 la sută comparativ cu 2018), cu o pondere de 55,3 la sută din total.

Majorarea **importului de bunuri** a fost determinată de sporirea formării brute de capital fix și de creșterea consumului final al gospodăriilor casnice, alimentat de majorarea salariilor (deși ritmurile de creștere s-au diminuat spre sfârșitul anului). Cu toate că prețurile la **bunurile importate** au scăzut (-3,2 la sută), valoarea importurilor a crescut ca urmare a majorării volumelor fizice (+4,8 la sută). În structura importurilor de bunuri au prevalat produsele minerale (în scădere cu 6,4 la sută comparativ cu 2018), cu o pondere de 17,7 la sută.

Diagrama 4. Contul curent – componente principale

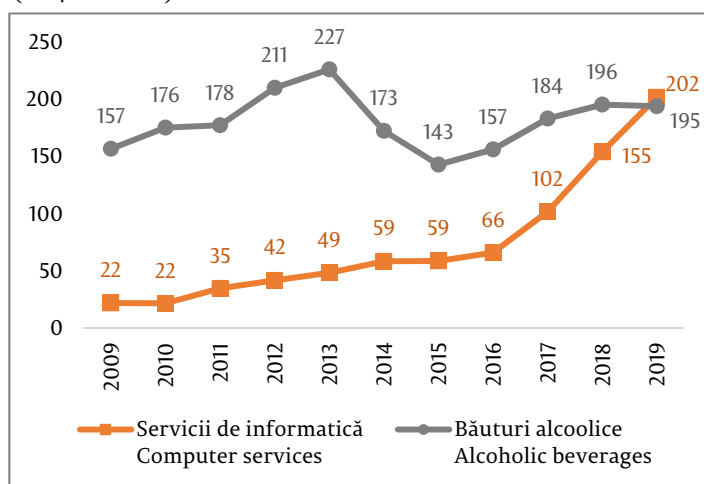
Current account – main components

Din cauza că bunurile exportate s-au ieftinit într-o măsură ușor mai mare decât bunurile importate, *raportul de schimb* în comerțul exterior cu bunuri s-a înrăutățit nesemnificativ și a constituit 99,5 la sută.

Diagrama 5. Exportul de servicii de informatică și de băuturi alcoolice (mil. USD) **NOU**

Exports of computer services and of alcoholic beverages (US\$ million)

Surse: BNS, BNM / Sources: NBS, NBM

Diminuarea soldului pozitiv al balanței *serviciilor* cu 1,3 la sută până la 350,63 mil. USD a fost cauzată de creșterea importurilor (+6,6 la sută) și de încetinirea ritmului de majorare a exporturilor (+4,7 la sută) față de anul 2018. Sporirea importurilor de servicii a rezultat, preponderent, din creșterea importurilor de servicii de călătorii personale (+12,2 la sută) și de transport (+4,0 la sută). Impactul negativ a fost estompat de creșterea semnificativă a exporturilor de servicii de informatică (+31,0 la sută), care, în anul 2019, au depășit exporturile de băuturi alcoolice (diagrama 5), precum și a exporturilor

de alte servicii pentru afaceri (+27,1 la sută). Exportul de servicii de prelucrare a materiei prime s-a majorat pe parcursul anului 2019 cu 6,8 la sută, însă trebuie de menționat că în a doua jumătate a anului a avut o dinamică negativă. Concomitent, s-au diminuat cu 6,8 la sută exporturile de servicii de transport, în mare parte din cauza transportului de mărfuri, în special rutier, prin conducte și rețele electrice și aerian (Tabelul 21 din Secțiunea statistică). În cazul transportului aerian, scăderea nu a fost un fenomen local, ci unul global, deoarece, în conformitate cu comunicatul publicat de IATA, anul 2019 a fost la nivel mondial cel mai prost din ultimii zece ani pentru transportul aerian de mărfuri¹. De asemenea, constatăm scăderea continuă (din 2013) și accentuată a exporturilor de servicii de telecomunicații (-24,6 la sută față de anul 2018).

Excedentul *veniturilor primare* a crescut în anul 2019 cu 9,7 la sută față de anul 2018, până la 621,07 mil. USD. Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a majorat cu 2,2 la sută, până la nivelul de 959,66 mil. USD. Concomitent, au sporit substanțial plățile sub formă de dividende achitate investitorilor străini direcți (+19,0 la sută față de anul 2018), ceea ce a influențat excedentul veniturilor primare în sensul descreșterii.

Soldul pozitiv al *veniturilor secundare* a constituit 1 220,99 mil. USD, majorându-se cu 2,9 la sută comparativ cu anul 2018. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni s-au majorat cu 5,7 la sută și au constituit 949,97 mil. USD. Valoarea asistenței tehnice și a granturilor primite în cadrul cooperării internaționale a constituit, pentru toate sectoarele instituționale, 198,16 mil. USD (+24,7 la sută față de anul 2018). Totodată, constatăm o creștere continuă a transferurilor personale de la rezidenți la nerezidenți (debit), care în anul 2019 au constituit 99,03 mil. USD (+17,5 la sută comparativ cu 2018).

Contul de capital a consemnat un sold negativ de 49,88 mil. USD, care s-a deteriorat cu 41,0 la sută față de anul 2018. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate de sectorul privat (70,81 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 20,95 mil. USD.

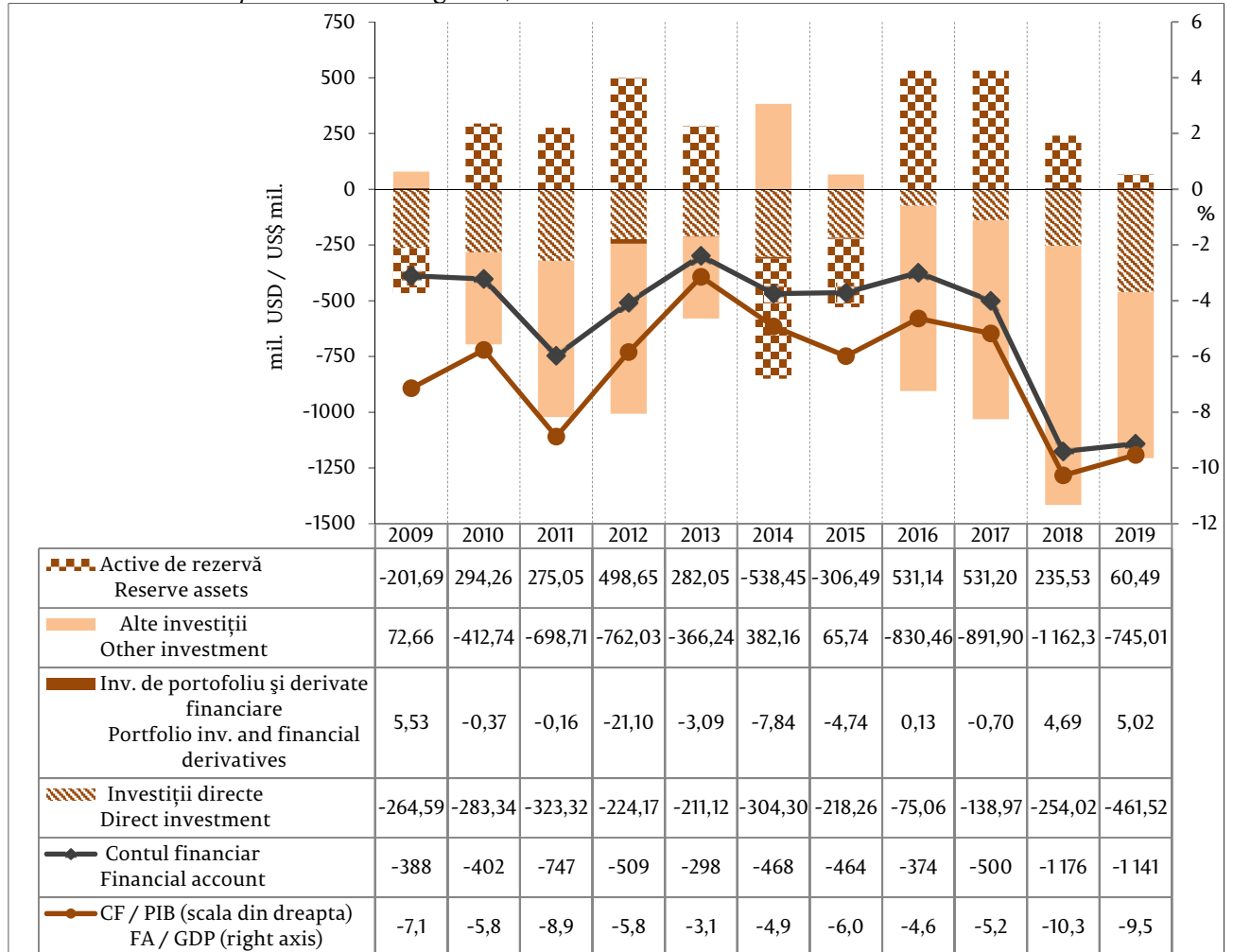
Suma soldurilor **contului curent și contului de capital** denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 1 168,95 mil. USD (9,8 la sută în raport cu PIB).

În **contul financiar** a fost înregistrată o creștere considerabilă a intrărilor nete de capital sub formă de investiții străine directe, care pe parcursul anului 2019 au constituit 4,2 la sută relativ la PIB. O altă evoluție a fost reluarea creditării externe, după suspendarea parțială a acesteia la începutul anului în contextul incertitudinii legate de alegerile parlamentare. Cu toate acestea, principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent în anul 2019 au fost activele sub formă de numerar și depozite ale populației. Astfel, contul financiar pe parcursul anului 2019 s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 141,02 mil. USD ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 599,17 mil. USD generate de tranzacțiile efective, concomitent cu scăderea netă a activelor financiare externe ale rezidenților cu 541,85 mil. USD (diagrama 6, tabelele 17 și 23 din Secțiunea statistică).

¹ <https://www.iata.org/en/pressroom/pr/2020-02-05-01/>

Diagrama 6. Evoluția contului financiar, pe categorii funcționale, fluxuri nete

Financial account by functional categories, net flows

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

Pasivele s-au majorat, în special, datorită creșterii nete a angajamentelor sub formă de **investiții directe** cu 501,61 mil. USD. Valoarea participațiilor la capital (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, în anul 2019, ca urmare a tranzacțiilor efective, cu 383,69 mil. USD; reinvestirea profiturilor a fost evaluată la 50,97 mil. USD, iar acumularea netă de datorii față de investitorii străini direcți – la 66,95 mil. USD.

La pasivele sub formă de **împrumuturi** externe au fost înregistrate trageri nete în sumă de 96,13 mil. USD (trageri – 571,25 mil. USD, rambursări – 475,12 mil. USD). Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat în anul 2019 împrumuturi externe noi în valoare de 149,26 mil. USD, creditorii fiind: Banca Europeană de Investiții – 56,46 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 27,51 mil. USD, Comisia Europeană – 22,22 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 14,98 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 13,55 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 8,86 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,59 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 2,10 mil. USD. Rambursările efectuate de administrația publică în aceeași perioadă au constituit 125,50 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a primit de la FMI 18,48 mil. USD și a rambursat 55,38 mil. USD din împrumuturile contractate anterior. Băncile licențiate au

efectuat rambursări nete în sumă de 21,54 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 130,81 mil. USD.

Concomitent, pasivele sub formă de *numerar și depozite* au înregistrat o diminuare netă cu 4,86 mil. USD, determinată de retragerile de mijloace de pe conturile nerezidenților deschise în băncile comerciale rezidente.

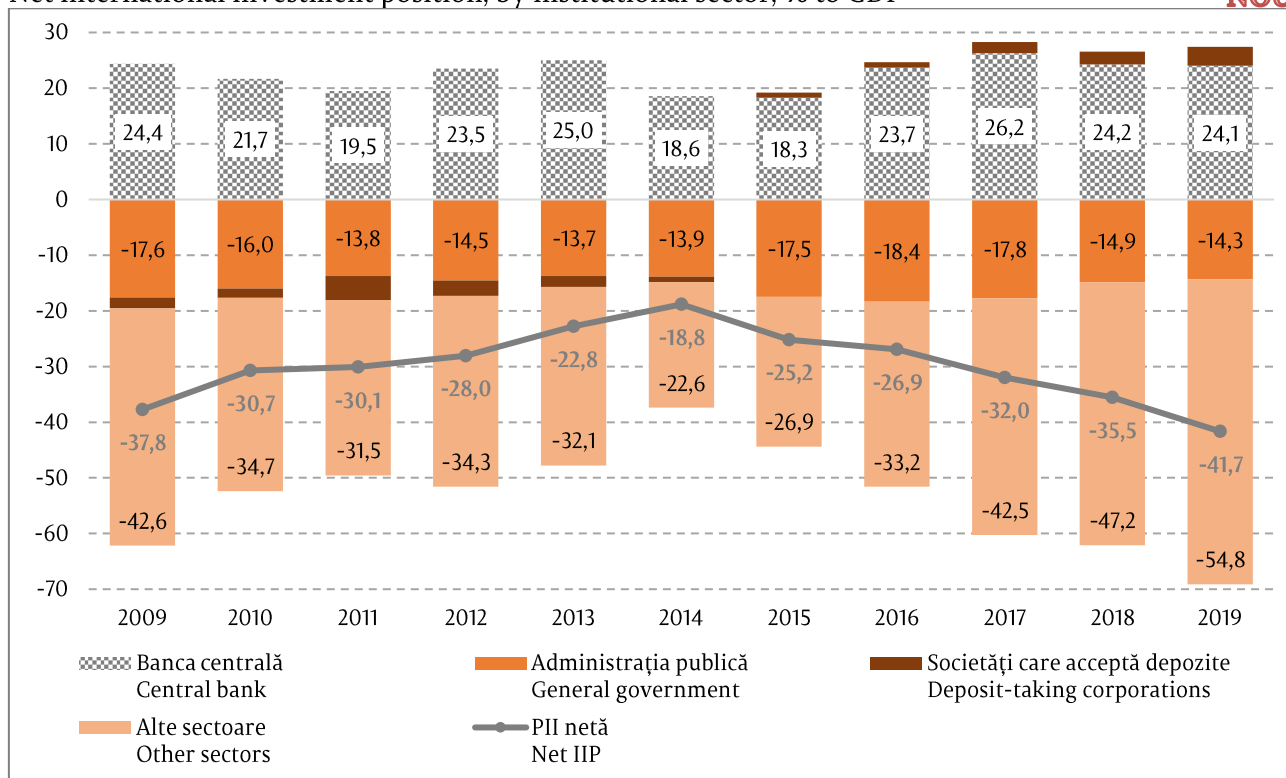
Diminuarea **activelor** financiare a fost determinată de scăderea netă a activelor sub formă de *numerar și depozite* cu 537,56 mil. USD (din care activele băncilor licențiate au crescut cu 46,33 mil. USD, iar activele altor sectoare s-au redus cu 583,89 mil. USD) și a *creditelor comerciale și avansurilor* acordate. Partenerii comerciali nerezidenți au efectuat achitări nete în valoare de 116,81 mil. USD la creditele comerciale și avansurile acordate anterior de către rezidenții moldoveni.

Totodată, majorarea netă a *activelor oficiale de rezervă* ale BNM cu 60,49 mil. USD pe parcursul anului 2019 a influențat activele totale în sensul creșterii. De asemenea, au crescut cu 40,09 mil. USD activele externe ale rezidenților sub formă de *investiții directe*, constituite, preponderent, din participațiile în capitalul întreprinderilor afiliate din străinătate.

2. Poziția investițională internațională – prezentare generală International investment position - overview

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 31.12.2019, a constituit -4 985,71 mil. USD (sau -41,7 la sută relativ la PIB), soldul debitor aprofundându-se față de sfârșitul anului 2018 cu 22,4 la sută (diagrama 7, tabelul 2, tabelul 25 din Secțiunea statistică).

Diagrama 7. Poziția investițională internațională netă, pe sectoare instituționale, % la PIB
Net international investment position, by institutional sector, % to GDP

Tabelul 2. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)
Main indicators of the international investment position (BPM6)

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*
	mil. USD / US\$ million					
Poziția investițională internațională netă Net International investment position	-2 052,72	-2 141,85	-2 533,78	-2 442,48	-2 160,76	-1 790,79
Stocul activelor oficiale de rezervă Stock of official reserve assets	1 480,26	1 717,69	1 965,32	2 515,00	2 820,63	2 156,63
Stocul investițiilor directe, pasive Stock of direct investment, liabilities	2 562,01	2 907,18	3 385,91	3 443,09	3 380,62	3 274,86
Stocul împrumuturilor (fără cele întragrup), pasive Stock of loans (without intercompany loans), liabilities	2 066,62	2 346,01	2 640,31	3 089,07	3 279,51	3 067,66
	%					
PII / PIB IIP / GDP	-37,8	-30,7	-30,1	-28,0	-22,8	-18,8
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities	65,6	67,4	66,0	69,7	75,2	77,8
Pondereă ISD în stocul pasivelor externe Share of FDI in the stock of foreign liabilities	42,9	44,3	45,5	42,7	38,7	40,6
Pondereă împrumuturilor (fără împrumuturile întragrup) în stocul pasivelor externe Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities	34,6	35,7	35,5	38,4	37,6	38,0

	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*	31.12.2019 / 31.12.2018
	mil. USD / US\$ million					%
Poziția investițională internațională netă Net International investment position	-1 950,74	-2 174,00	-3 093,10	-4 072,69	-4 985,71	122,4
Stocul activelor oficiale de rezervă Stock of official reserve assets	1 756,81	2 205,93	2 803,26	2 995,18	3 059,63	102,2
Stocul investițiilor directe, pasive Stock of direct investment, liabilities	2 903,69	2 955,62	3 628,30	4 083,79	4 733,94	115,9
Stocul împrumuturilor (fără cele întragrup), pasive Stock of loans (without intercompany loans), liabilities	2 967,28	3 041,26	3 340,95	3 362,42	3 420,77	101,7
	%					p.p.
PII / PIB IIP / GDP	-25,2	-26,9	-32,0	-35,5	-41,7	-6,2
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities	73,2	70,9	64,9	57,6	51,5	-6,1
Pondereă ISD în stocul pasivelor externe Share of FDI in the stock of foreign liabilities	40,0	39,6	41,2	42,5	46,1	3,6
Pondereă împrumuturilor (fără împrumuturile întragrup) în stocul pasivelor externe Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities	40,8	40,7	37,9	35,0	33,3	-1,7

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

* date revizuite / revised data

Activele financiare externe au însumat 5 290,47 mil. USD, în scădere cu 4,5 la sută de la începutul anului, iar **pasivele** – 10 276,18 mil. USD, în creștere cu 6,9 la sută. Raportul dintre stocul activelor și pasivelor externe a constituit 51,5 la sută, fiind în descreștere cu 6,1 p.p. față de situația de la finele anului 2018.

Pe parcursul anului 2019, stocul **activelor oficiale de rezervă** s-a majorat cu 2,2 la sută comparativ cu stocul de la începutul anului, constituind 3 059,63 mil. USD la 31.12.2019.

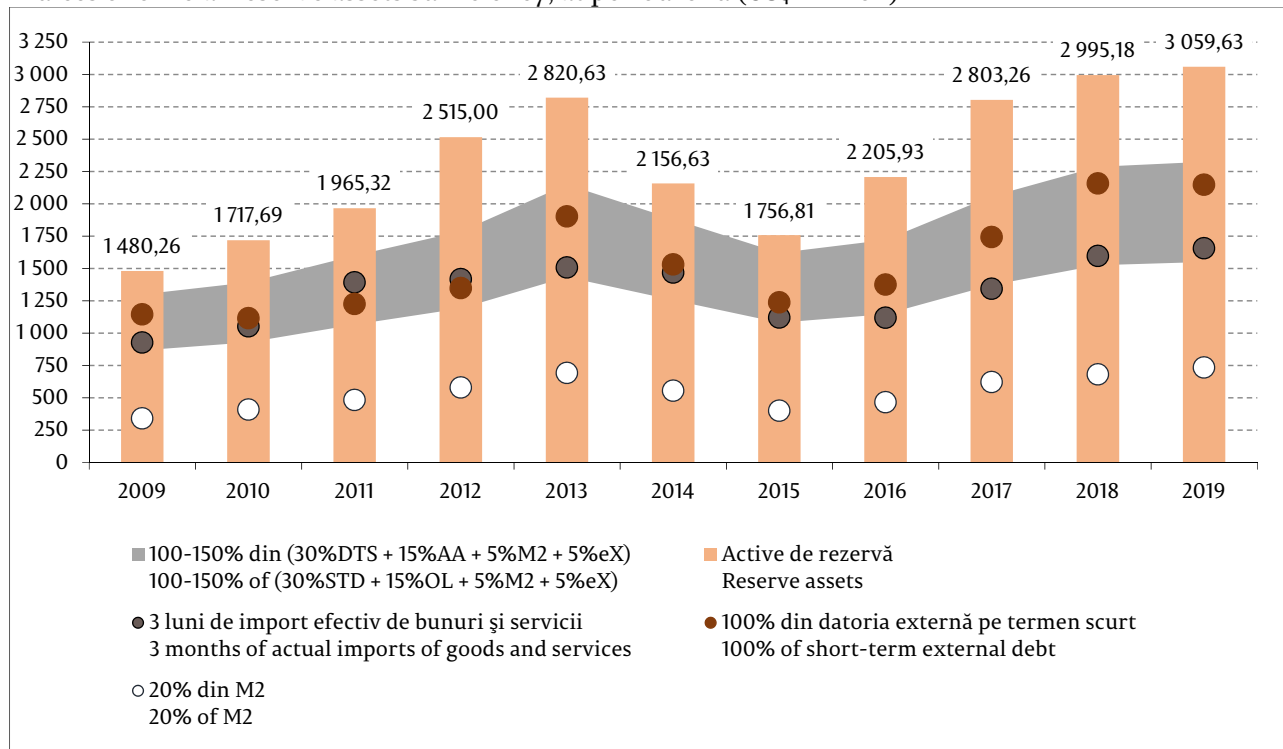
Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,5 luni de import efectiv);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 142,5 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 83,4 la sută);

- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente² + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 197,4 la sută) (diagrama 8).

Diagrama 8. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Indices of official reserve assets sufficiency, at period-end (US\$ million)

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AA – alte angajamente, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii

Note: STD – short-term debt, OL – other liabilities, M2 – broad money, export-export of goods and services.

Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015

Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015:

<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Stocul angajamentelor sub formă de *investiții directe* a totalizat 4 733,94 mil. USD (în creștere cu 15,9 la sută de la începutul anului), reprezentând 46,1 la sută din totalul pasivelor externe. Stocul pasivelor sub formă de *împrumuturi* (cu excepția celor intragrup) a sporit cu 1,7 la sută față de 31.12.2018 și a constituit 3 420,77 mil. USD, ceea ce reprezintă 33,3 la sută din totalul angajamentelor externe.

² Calculate ca stocul de pasive externe sub formă de participații din cadrul *investițiilor de portofoliu* plus stocul de pasive externe pe termen lung (după scadența originală) din cadrul *altor investiții*.

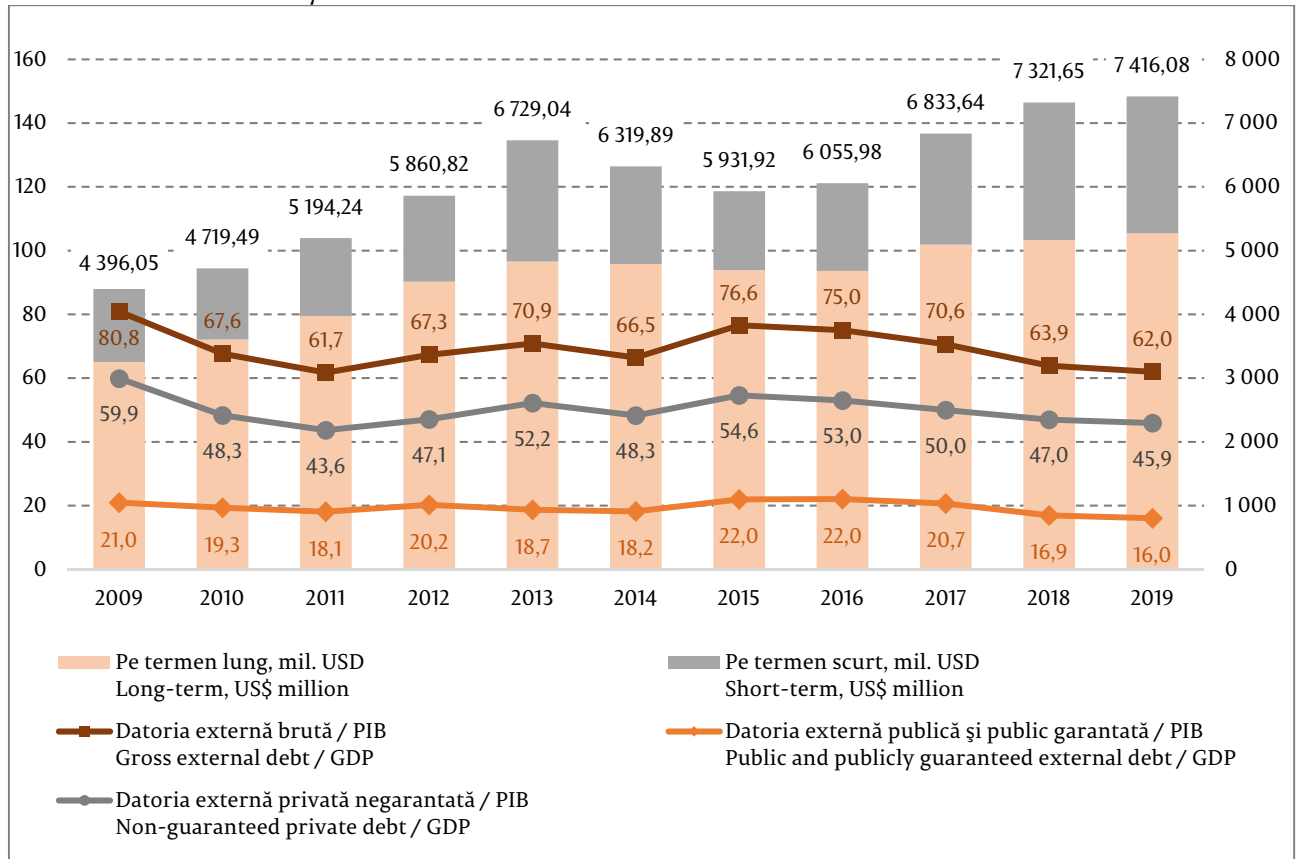
3. Datoria externă brută – prezentare generală

Gross external debt – overview

Datoria externă brută a Republicii Moldova a crescut față de începutul anului cu 1,3 la sută și a înregistrat 7 416,08 mil. USD la 31.12.2019, ceea ce constituie 62,0 la sută raportat la PIB (-1,9 p.p. față de 31.12.2018) (diagrama 9, tabelul 3).

Diagrama 9. Datoria externă brută, în dinamică

Gross external debt in dynamics

Datoria externă publică și public garantată a reprezentat 25,9 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1 919,15 mil. USD (-1,0 la sută de la începutul anului). *Datoria externă privată negarantată* s-a cifrat la 5 496,93 mil. USD, crescând cu 2,1 la sută față de 31.12.2018.

Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine *datoriei pe termen lung* (71,1 la sută), care a constituit 5 269,57 mil. USD la 31.12.2019, în creștere cu 2,0 la sută față de începutul anului. *Datoria externă pe termen scurt* s-a micșorat cu 0,5 la sută pe parcursul anului și a constituit 2 146,51 mil. USD la 31.12.2019.

Tabelul 3. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6), la sfârșitul perioadei
Main indicators of the external debt (BPM6), at period-end

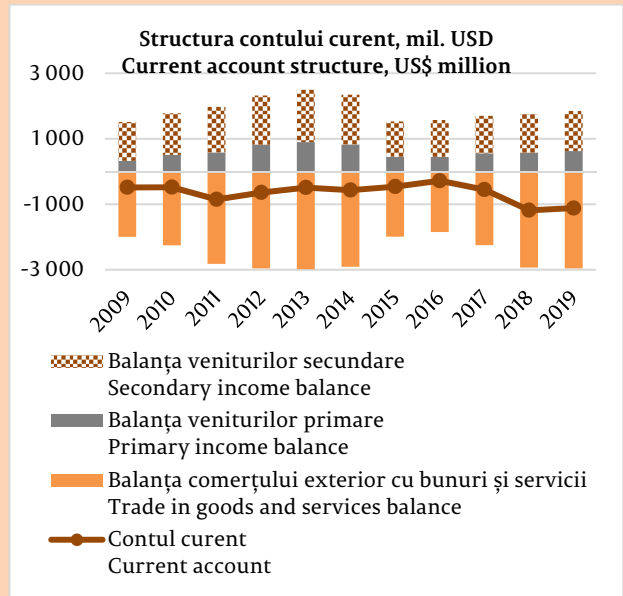
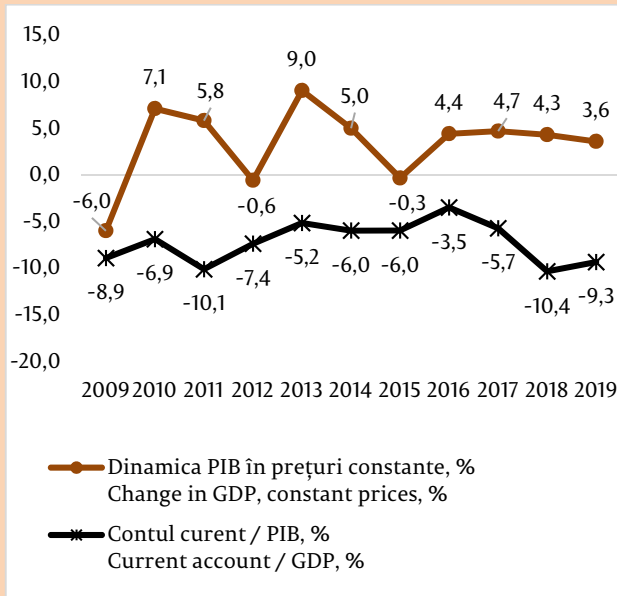
	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*
Datoria externă brută (DE), mil. USD Gross external debt (ED), US\$ million	4 396,05	4 719,49	5 194,24	5 860,82	6 729,04	6 319,89
Datoria externă publică și public garantată, mil. USD Public and publicly guaranteed external debt, US\$ million	1 139,79	1 348,68	1 521,35	1 762,57	1 774,92	1 731,05
Datoria privată negarantată, mil. USD Non-guaranteed private debt, US\$ million	3 256,26	3 370,81	3 672,89	4 098,25	4 954,12	4 588,84
Datoria externă pe termen scurt, mil. USD Short-term external debt, US\$ million	1 145,04	1 114,93	1 224,36	1 347,89	1 901,50	1 531,05
Datoria externă pe termen lung, mil. USD Long-term external debt, US\$ million	3 251,01	3 604,56	3 969,88	4 512,93	4 827,54	4 788,84
	%					
Pondere DE publice și public garantate în DE brută Share of public and publicly guaranteed ED in gross ED	25,9	28,6	29,3	30,1	26,4	27,4
Pondere DE pe termen lung în DE brută Share of long-term ED in gross ED	74,0	76,4	76,4	77,0	71,7	75,8
Pondere creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the ED in the form of loans and SDR allocations	42,3	47,0	49,1	50,0	47,3	46,8
Rata medie anuală implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Implicit yearly average interest rate on ED (loans and SDR allocation)	2,7	1,9	2,1	1,9	2,0	2,0
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung) Roll-over rate, long-term debt (loans)	99	167	161	166	127	96
	ani / years					
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va achitată datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi) Implicit average maturity of external long term debt (loans)	5,6	5,9	5,6	6,3	6,1	7,2

	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*	2019 / 2018 (%)
Datoria externă brută (DE), mil. USD Gross external debt (ED), US\$ million	5 931,92	6 055,98	6 833,64	7 321,65	7 416,08	101,3
Datoria externă publică și public garantată, mil. USD Public and publicly guaranteed external debt, US\$ million	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89	1 919,15	99,0
Datoria privată negarantată, mil. USD Non-guaranteed private debt, US\$ million	4 229,81	4 276,62	4 834,00	5 382,76	5 496,93	102,1
Datoria externă pe termen scurt, mil. USD Short-term external debt, US\$ million	1 237,72	1 374,62	1 742,35	2 157,50	2 146,51	99,5
Datoria externă pe termen lung, mil. USD Long-term external debt, US\$ million	4 694,20	4 681,36	5 091,29	5 164,15	5 269,57	102,0
	%					p.p.
Pondere DE publice și public garantate în DE brută Share of public and publicly guaranteed ED in gross ED	28,7	29,4	29,3	26,5	25,9	-0,6
Pondere DE pe termen lung în DE brută Share of long-term ED in gross ED	79,1	77,3	74,5	70,5	71,1	0,5
Pondere creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the ED in the form of loans and SDR allocations	46,4	46,7	47,3	45,1	43,0	-2,2
Rata medie anuală implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Implicit yearly average interest rate on ED (loans and SDR allocation)	1,5	1,7	1,7	2,5	1,8	-0,7
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung) Roll-over rate, long-term debt (loans)	96	104	129	113	113	0
	ani / years					
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va achitată datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi) Implicit average maturity of external long term debt (loans)	9,3	8,9	8,9	7,7	7,1	-0,6

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

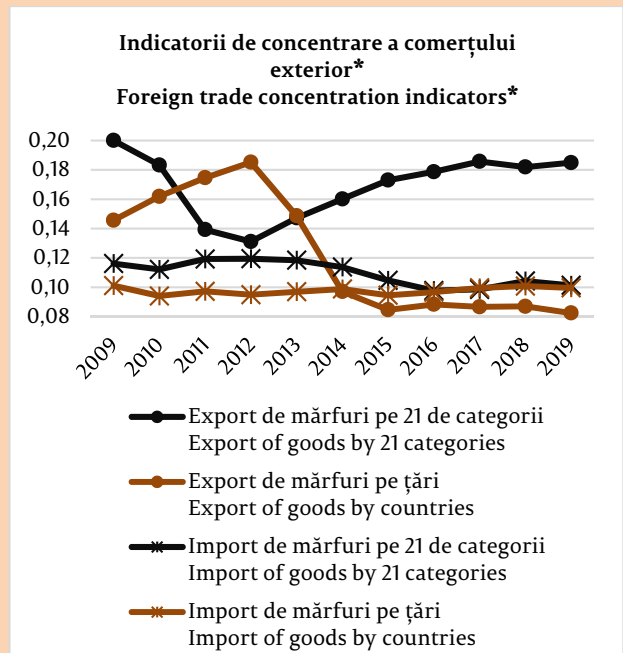
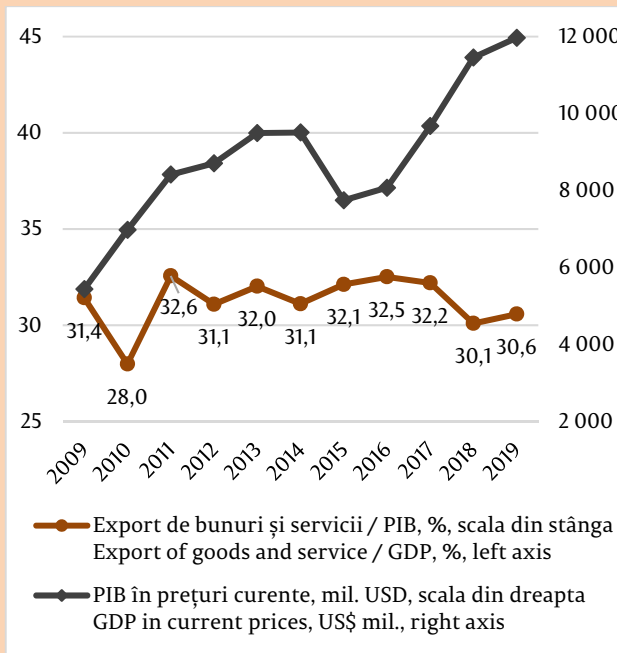
* date revizuite / revised data

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

În anul 2019, soldul contului curent relativ la PIB s-a îmbunătățit comparativ cu 2018. Dinamica PIB-ului în termeni reali a fost pozitivă, dar a continuat decelerarea ritmului de creștere economică.

Sursa deficitului contului curent rămâne a fi tradițional deficitul comerțului exterior cu bunuri (care continuă să se adâncească), ceea ce denotă faptul că în țară persistă problemele structurale legate de competitivitate.

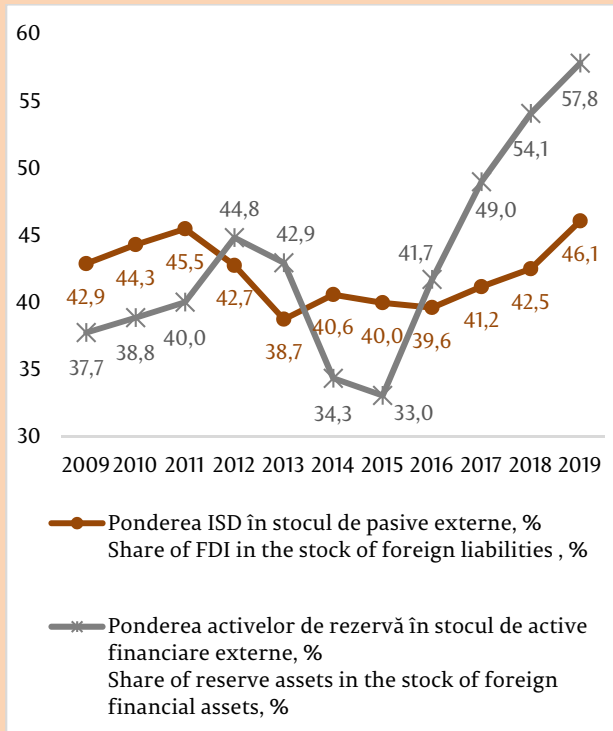
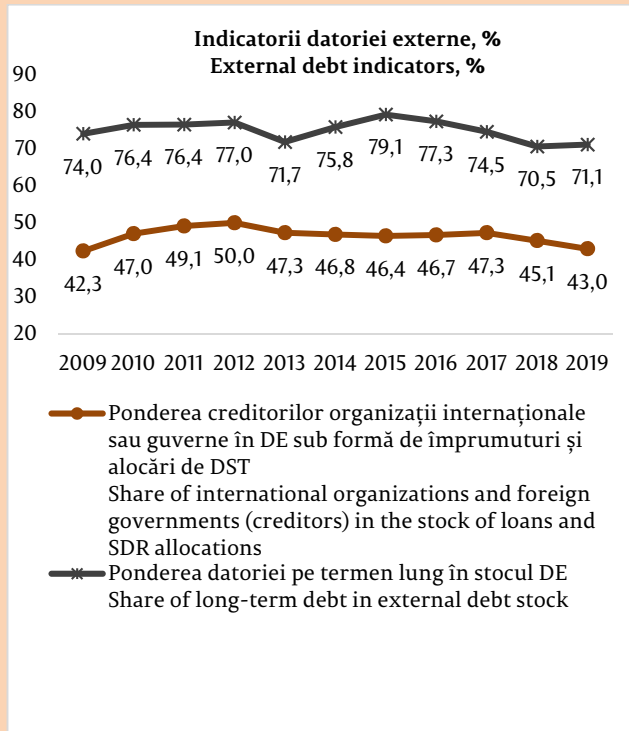

Raportul exporturilor de bunuri și servicii la PIB rămâne destul de mare (30,6 la sută în 2019), chiar și cu PIB-ul crescător.

Starea contului curent este subminată de concentrarea excesivă a comerțului: la export tradițional predomină produsele agroalimentare (55,3,0 la sută în 2019), iar la import – produsele minerale (17,7 la sută). În dinamică se constată o anumită îmbunătățire a diversificării exportului (indicele de concentrare a exportului pe țări a scăzut de la 0,09 în 2018 la 0,08 în 2019).

* Calculați ca indicele Herfindahl (suma pătratelor ponderilor componentelor în total)

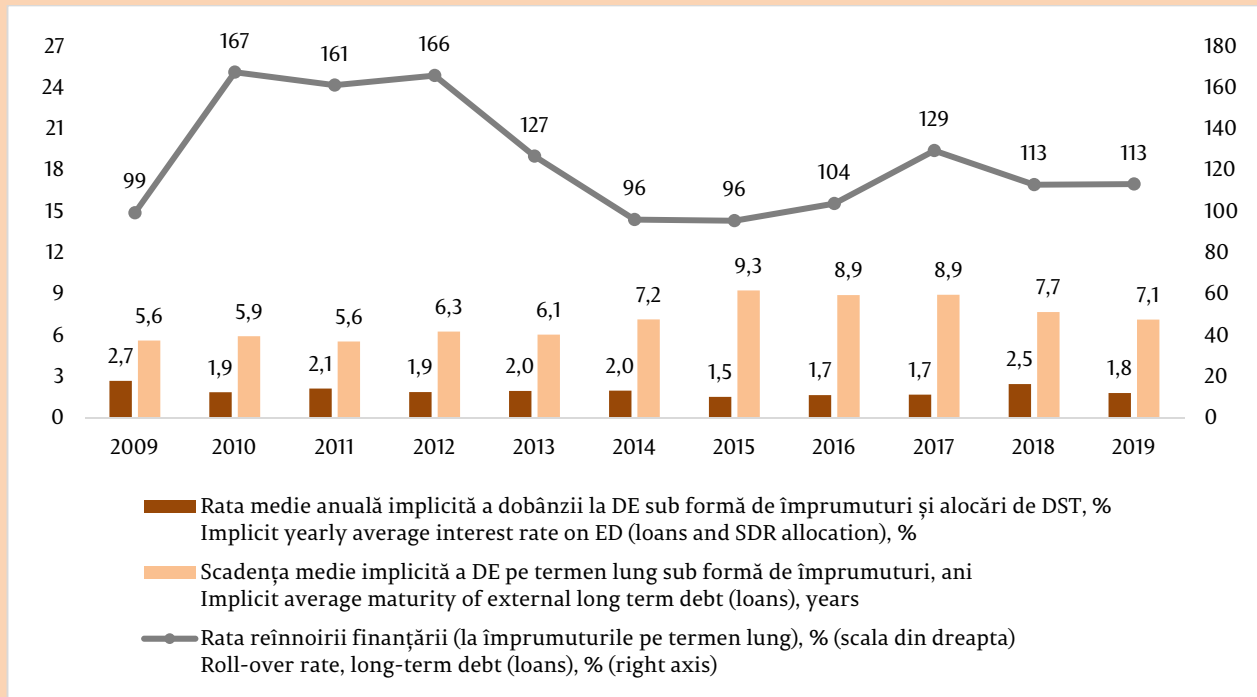
Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Cu toate că datoria externă s-a majorat în 2019 ca sumă absolută, pe fundalul PIB-ului în creștere datoria externă raportată la PIB a scăzut. Ponderea creditorilor organizațiilor internaționale și guverne străine în stocul împrumuturilor și alocărilor de DST contractate din exterior s-a diminuat, dar continue să fie destul de mare (43,0 la sută). Un aspect negativ este însă diminuarea ponderii datoriei pe termen lung în stocul total al datoriei externe.

Pondere investițiilor străine directe în stocul de pasive externe continuă dinamica de creștere, înregistrând nivelul de 46,1 la sută. Ponderea activelor de rezervă în stocul de active financiare externe, de asemenea, are o tendință ascendentă și a constituit 57,8 la sută la sfârșitul anului 2019.

NOU

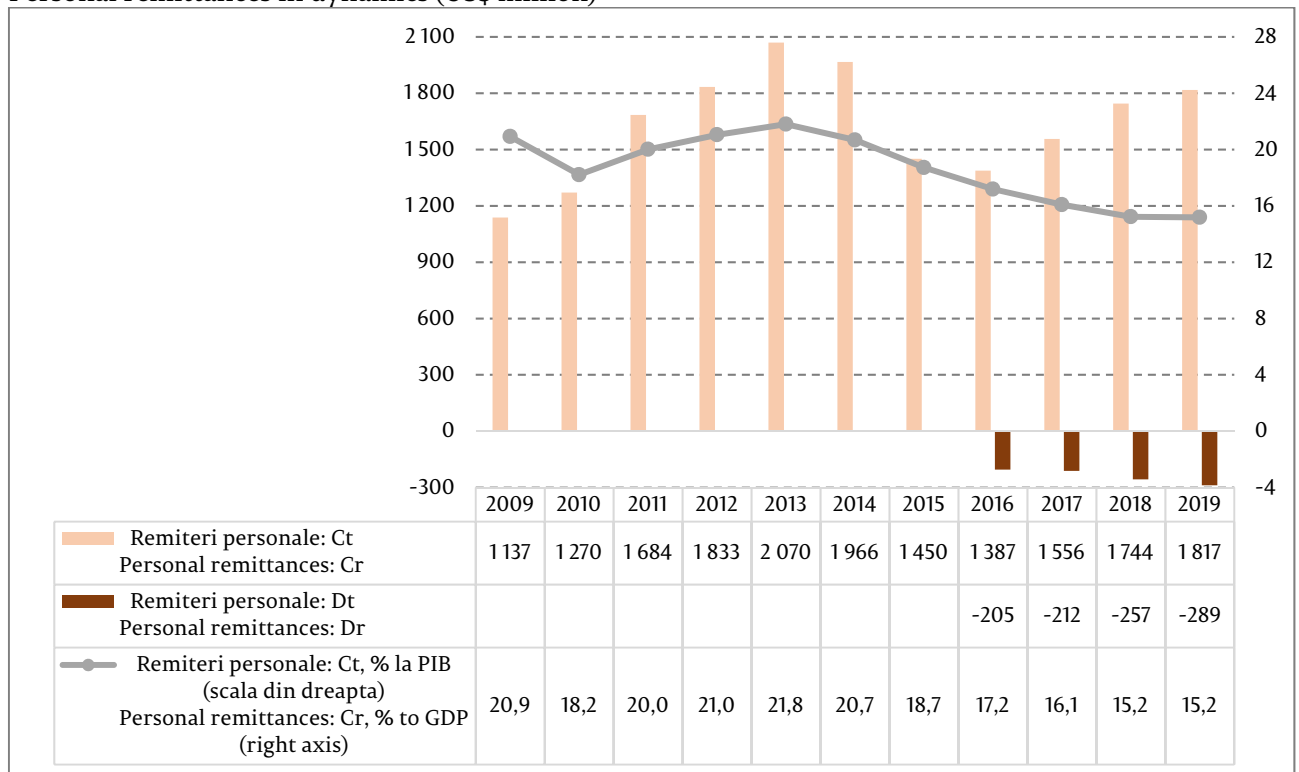
Surse: BNM, BNS

4. Informație suplimentară la balanța de plăți Additional information to the balance of payments

a) Remiterile personale

Remiterile personale³ primite de rezidenții Republicii Moldova în anul 2019 au constituit 1 816,94 mil. USD (+4,2 comparativ cu anul 2018), ceea ce reprezintă 15,2 la sută relativ la PIB (neschimbat față de anul 2018) (diagrama 10). Concomitent, plățile de remiteri către nerezidenți (debit) au constituit 288,69 mil. USD, crescând cu 12,4 la sută.

Diagrama 10. Evoluția remiterilor personale (mil. USD)
Personal remittances in dynamics (US\$ million)

b) Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare generală

Pe parcursul anului 2019, statistica tranzacțiilor bancare internaționale a reflectat creșterea, comparativ cu 2018, a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național: +29,0 la sută la încasări și +28,5 la sută la plăți.

Volumul tranzacțiilor cu statele Uniunii Europene (UE-28) la intrări a fost în creștere cu 11,9 la sută, iar la ieșiri – cu 10,7 la sută; cu CSI – în creștere cu 14,1 la sută la intrări și cu 8,8 la sută la ieșiri. Majorarea fluxurilor cu grupul „alte țări”, cu 63,3 la sută la încasări și cu 63,8 la plăți, s-a datorat creșterii volumului operațiunilor băncilor licențiate aferente depozitelor overnight cu băncile din SUA cu 233,7 la sută la intrări și cu 234,8 la sută la ieșiri.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă ponderea majoritară a celor în dolari SUA (73,0 la sută din totalul încasărilor și 73,3 la sută din totalul plăților), care s-a majorat față de anul 2018

³ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

cu 7,2 p.p. atât la intrări, cât și la ieșiri. Tranzacțiile bancare în euro au avut o pondere de 20,1 la sută atât din totalul intrărilor, cât și din totalul ieșirilor, în scădere cu 1,0 p.p. atât la intrări, cât și la ieșiri.

Transferurile nete de mijloace bănești în favoarea persoanelor fizice efectuate în anul 2019 prin intermediul băncilor au constituit 1 222,89 mil. USD, în scădere cu 3,5 la sută comparativ cu anul 2018. Transferurile au provenit, în mare parte, din țările UE-28 (46,7 la sută), urmate de alte țări (31,3 la sută) și de CSI (22,0 la sută). Pe parcursul anului 2019, transferurile au fost, preponderent, în euro (55,0 la sută), urmate de transferurile în dolari SUA (40,9 la sută) și în ruble rusești (4,1 la sută).

c) Ancheta coordonată a investițiilor directe (CDIS)

Conform datelor CDIS, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2019 s-a majorat cu 15,1 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2018 și a constituit 4 268,74 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 66,3 la sută (2 830,88 mil. USD, +26,6 la sută față de sfârșitul anului 2018), restul revenind instrumentelor de datorie (1 437,86 mil. USD, -2,4 la sută).

Investitorilor din UE-28 le-au revenit 70,6 la sută din stocul total de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din CSI – 21,6 la sută, iar celor din alte țări – 7,7 la sută. Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere – 20,4 la sută din stocul total – îi revine Federației Ruse, urmată de Cipru cu 16,8 la sută, Olanda cu 12,6 la sută și România cu 8,5 la sută.

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele activități economice, la sfârșitul anului 2019 cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 22,0 la sută, urmată de industria prelucrătoare – 19,4 la sută și de activitățile financiare și de asigurare cu 19,1 la sută.

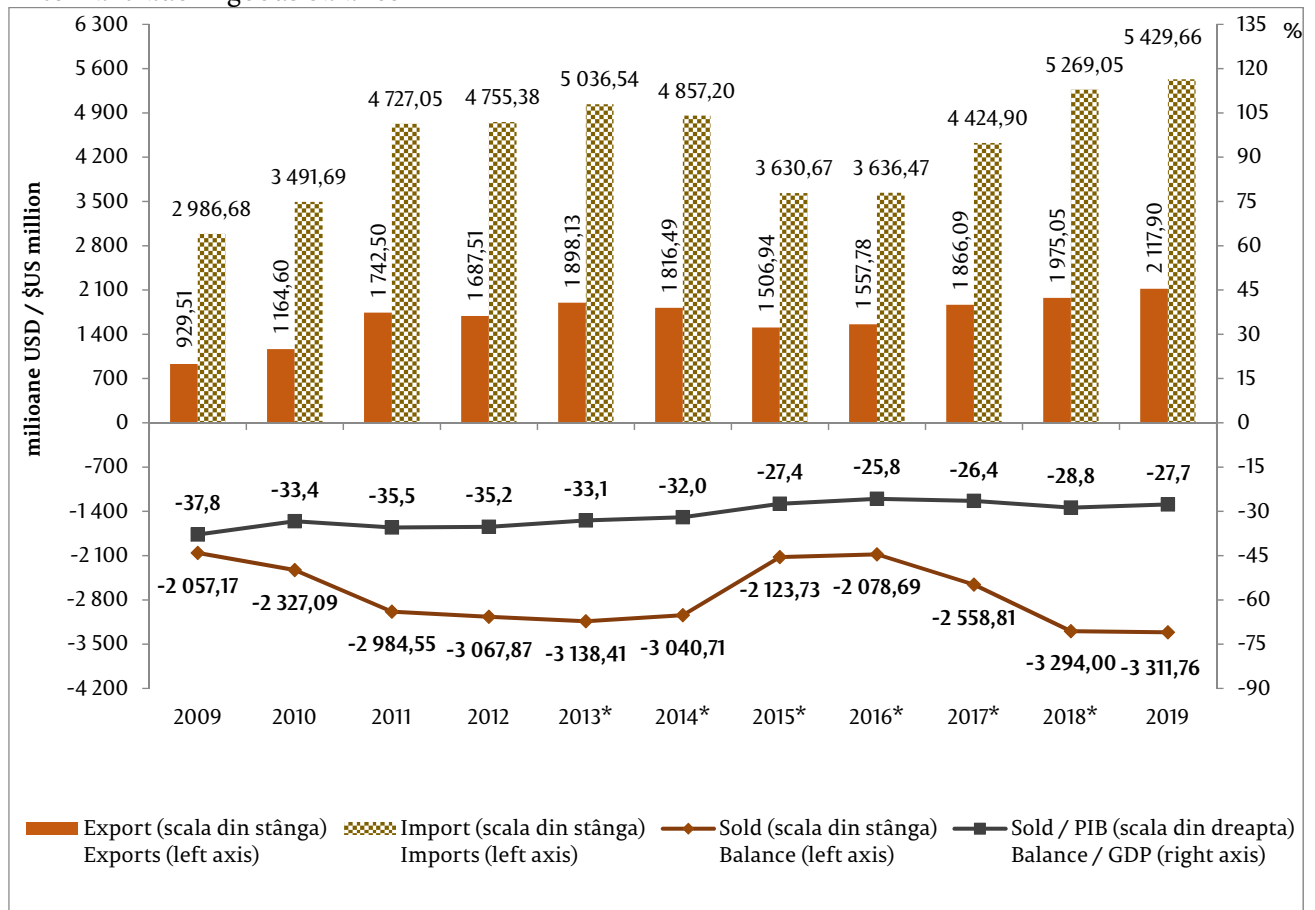
IV. Balanța de plăți a Republicii Moldova în anul 2019 (date finale) Balance of payments of the Republic of Moldova in 2019 (final data)

1. Contul curent Current account

1.1. Balanța bunurilor (FOB-FOB) Goods balance (FOB-FOB)

În anul 2019, deficitul balanței comerciale nu s-a modificat esențial (+0,5 la sută față de anul 2018) și a constituit 3 311,76 mil. USD sau 27,7 la sută relativ la PIB. Astfel, exporturile de bunuri au crescut cu 7,2 la sută, iar importurile – cu 3,0 la sută, comparativ cu anul 2018 (diagrama 11, tabelul 4).

Diagrama 11. Soldul balanței comerciale cu bunuri
External trade in goods balance

* date revizuite / * revised data

Volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) s-a majorat cu 4,2 la sută față de cel consemnat în anul 2018 și a totalizat 7 547,56 mil. USD.

Valoarea bunurilor expediate peste hotare după prelucrare⁴ pe teritoriul Republicii Moldova a constituit 680,62 mil. USD, în scădere cu 7,4 la sută comparativ cu anul 2018.

⁴ Acestea nu se includ în statistica exportului de bunuri din balanța de plăți, deoarece nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare a bunurilor se reflectă la servicii.

Tabelul 4. Indicatorii comerțului exterior cu bunuri

External trade in goods indices

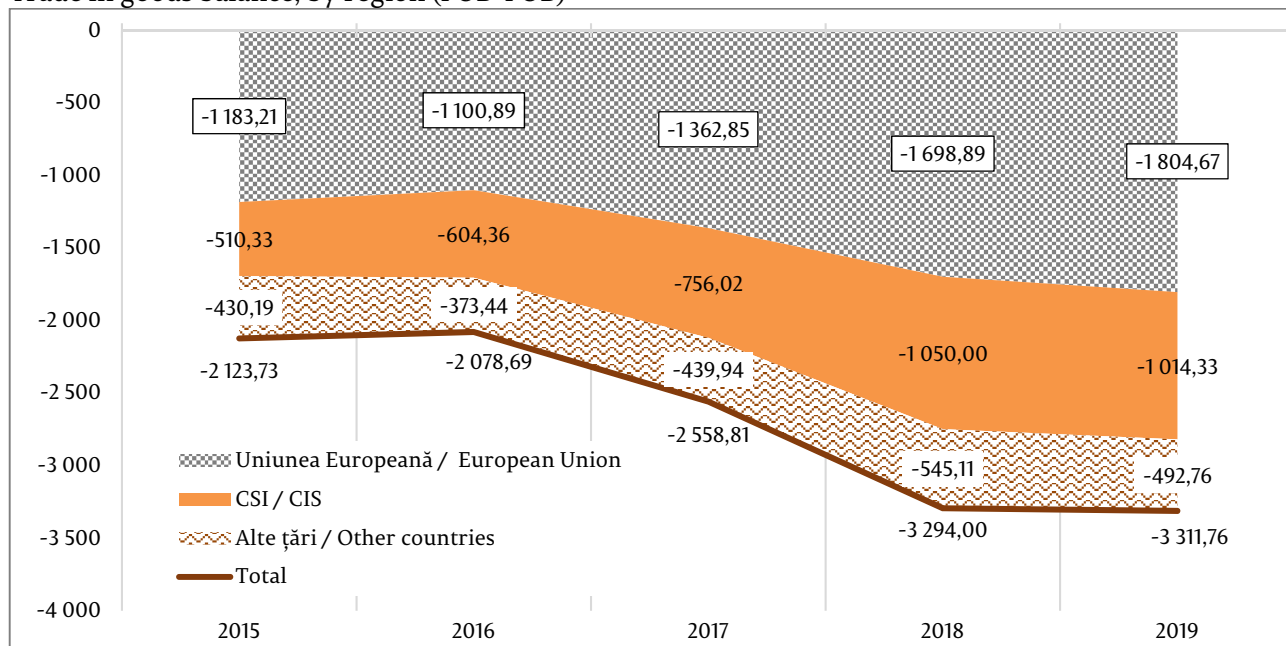
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/ 2018
	% la PIB / % to GDP											p.p.
Export / Exports	17,1	16,7	20,7	19,4	20,0	19,1	19,5	19,3	19,3	17,2	17,7	0,5
<i>din care: reexport of which: reexport</i>	2,9	3,6	6,6	6,4	5,3	3,7	3,7	3,1	2,9	2,3	2,3	-
Import / Imports	54,9	50,0	56,2	54,6	53,1	51,1	46,9	45,1	45,7	46,0	45,4	-0,6
Balanța comercială Trade balance	-37,8	-33,4	-35,5	-35,2	-33,1	-32,0	-27,4	-25,8	-26,4	-28,8	-27,7	1,1
Gradul de acoperire a importului cu exporturi Exports to imports ratio	31,1	33,4	36,9	35,5	37,7	37,4	41,5	42,8	42,2	37,5	39,0	1,5

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Din punct de vedere geografic, în anul 2019, *deficitul comerțului exterior* cu bunuri conform balanței de plăți a înregistrat o creștere de 6,2 la sută cu țările Uniunii Europene (UE-28), o scădere cu țările CSI de 3,4 la sută și cu alte țări – de 9,6 la sută comparativ cu anul 2018 (diagrama 12).

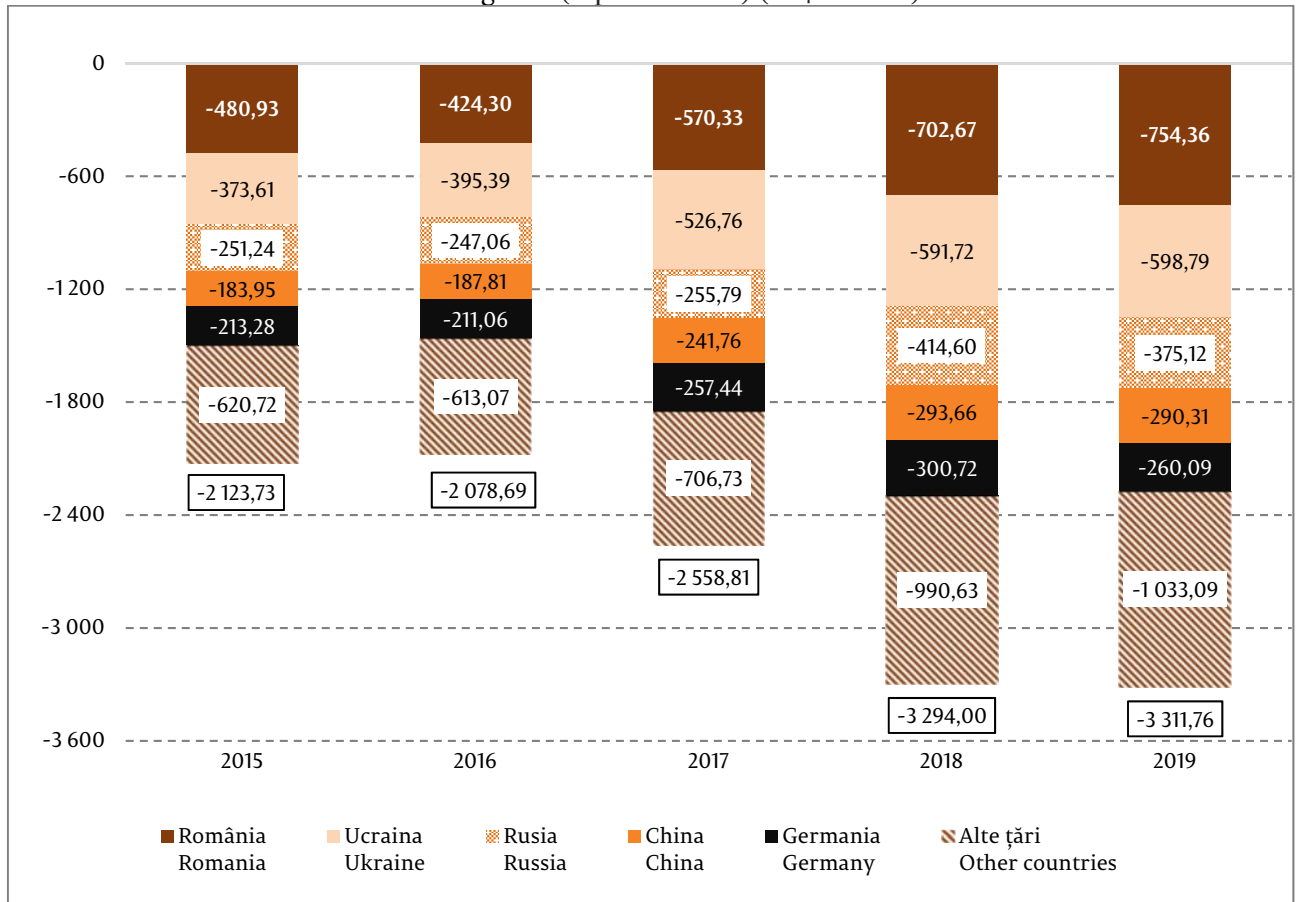
Diagrama 12. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-FOB)

Trade in goods balance, by region (FOB-FOB)

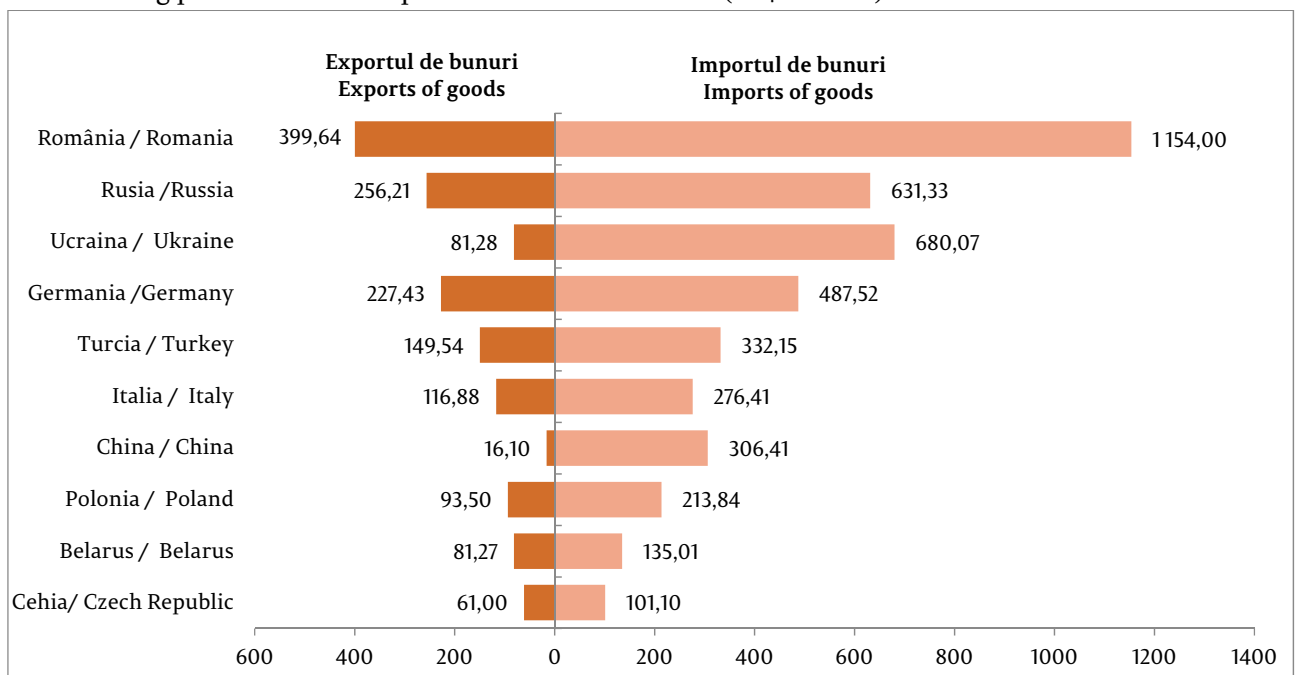
În clasamentul deficitului comerțului exterior cu bunuri, pe principalele poziții se află: România, deficitul constituind 754,36 mil. USD (în creștere cu 7,4 la sută față de anul 2018), Ucraina – 598,79 mil. USD (+1,2 la sută), Rusia – 375,12 mil. USD (-9,5 la sută), China – 290,31 mil. USD (-1,1 la sută), Germania – 260,09 mil. USD (-13,5 la sută) (diagrama 13).

Diagrama 13. Balanțele bilaterale ale comerțului exterior cu bunuri (top 5 balanțe) (mil. USD)
Bilateral balances of external trade in goods (top 5 balances) (US\$ million)

Principalele țări-partenere ale Republicii Moldova în comerțul cu bunuri în anul 2019 sunt indicate în diagrama 14.

Diagrama 14. Principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova în anul 2019 (mil. USD)
Main trading partners of the Republic of Moldova in 2019 (US\$ million)

Distribuția geografică și structura exportului de bunuri

a) Distribuția geografică a exportului de bunuri

Valoarea **exporturilor de bunuri**, în anul 2019, a crescut cu 7,2 la sută față de anul 2018. Ponderea bunurilor livrate pe piața *Uniunii Europene* (UE-28) a fost de 58,4 la sută din totalul exporturilor de bunuri (-2,8 p.p. față de anul 2018), pe piața *CSI* – 20,9 la sută (-0,6 p.p.), iar *altor țări* le-a revenit 20,7 la sută (+3,3 p.p.) (diagrama 15, anexa 5).

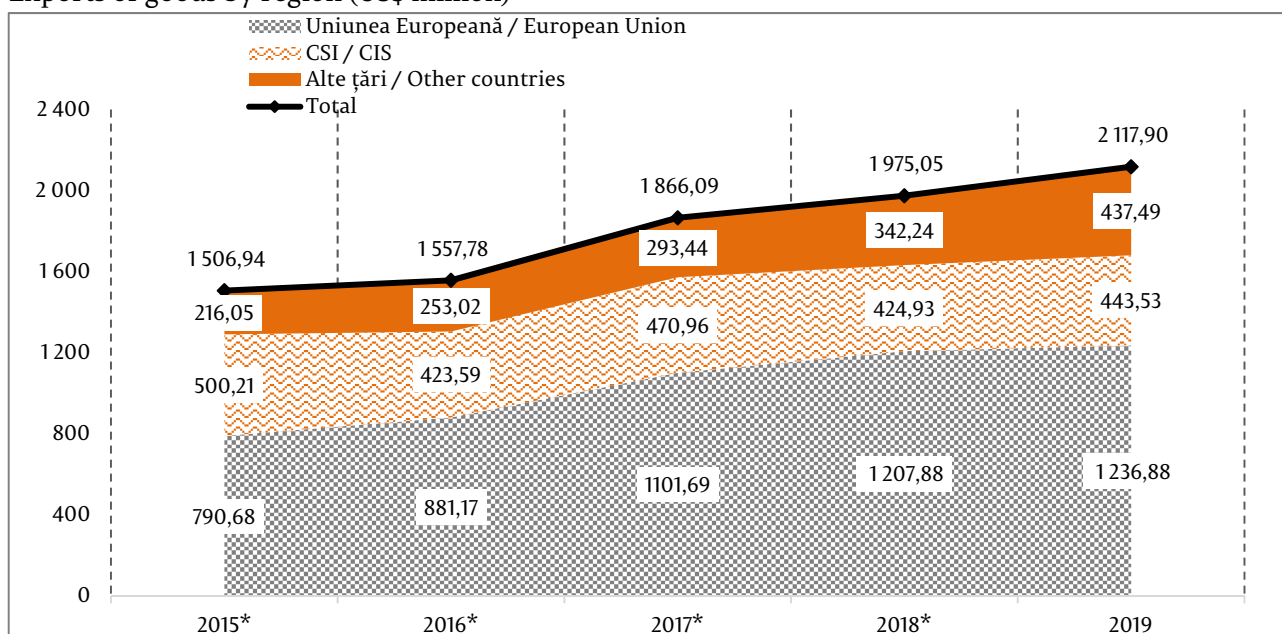
În anul 2019, exportul orientat către *Uniunea Europeană* a înregistrat o creștere de 2,4 la sută față de anul 2018, care a fost determinată de majorarea livrărilor către Germania cu 15,9 la sută, Bulgaria – cu 44,9 la sută, Cehia – cu 41,7 la sută. În același timp, s-a înregistrat o scădere a exporturilor către Italia cu 24,9 la sută, România – cu 3,4 la sută, Franța – cu 35,6 la sută comparativ cu anul 2018.

Exportul destinat țărilor *CSI*, în anul 2019, a crescut cu 4,4 la sută față de anul 2018. Această creștere a fost determinată de majorarea livrărilor către Rusia cu 13,2 la sută, Armenia – cu 53,8 la sută, în timp ce exportul către Belarus a scăzut cu 7,5 la sută, Kazahstan – cu 38,1 la sută, comparativ cu anul 2018.

Exportul către *alte țări*, de asemenea, a înregistrat o creștere cu 27,8 la sută față de anul 2018, dinamica pozitivă fiind determinată de majorarea exportului către Turcia cu 82,1 la sută, Elveția cu 50,9 la sută, Siria – de 3,7 ori. Această creștere a fost atenuată de micșorarea livrărilor către Emiratele Arabe Unite de 5,0 ori, Serbia – cu 51,0 la sută, comparativ cu anul 2018.

Diagrama 15. Exportul de bunuri, pe zone geografice (mil. USD)

Exports of goods by region (US\$ million)

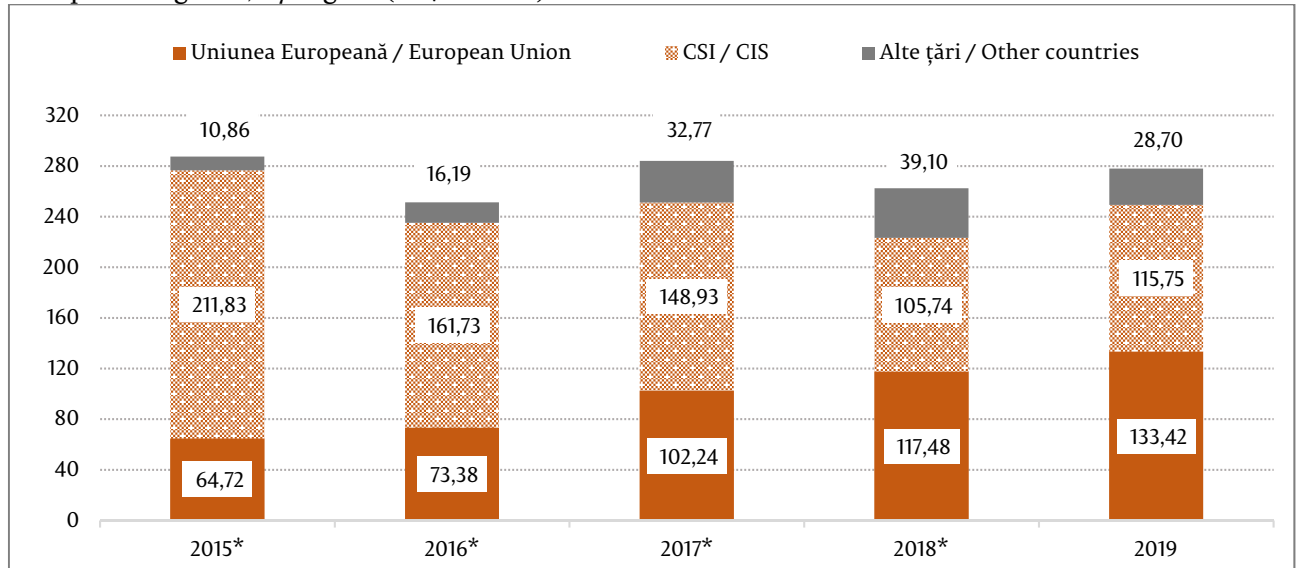
* date revizuite / * revised data

În anul 2019, **reexportul de bunuri** (fără bunurile după/pentru prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free) a constituit 277,87 mil. USD, fiind cu 5,9 la sută mai mare comparativ cu anul 2018. Această evoluție a fost determinată de majorarea reexportului către Uniunea Europeană cu 13,6 la sută și CSI cu 9,5 la sută, în timp ce reexportul de bunuri către alte țări s-a micșorat cu 26,6 la sută față de anul 2018.

Ponderea reexporturilor pe piața Uniunii Europene a fost de 48,0 la sută din totalul reexporturilor de bunuri (+3,2 p.p. față de anul 2018), pe piața CSI – 41,7 la sută (+1,3 p.p.), iar altor țări le-a revenit 10,3 la sută din totalul bunurilor reexportate (-4,6 p.p.) (diagrama 16).

Diagrama 16. Reexportul de bunuri, pe zone geografice (mil. USD)

Reexports of goods, by region (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

b) Structura exportului de bunuri pe categorii

Structura pe categorii a exporturilor de bunuri efectuate în anul 2019 arata că ponderea majoritară le-a revenit *produselor agroalimentare* – 55,3 la sută, al căror export s-a majorat cu 4,8 la sută comparativ cu anul 2018, până la 1 171,00 mil. USD (diagrama 17, anexa 7), ele având o contribuție pozitivă de 2,7 p.p. la modificarea totală a exportului de bunuri (tabelul 5).

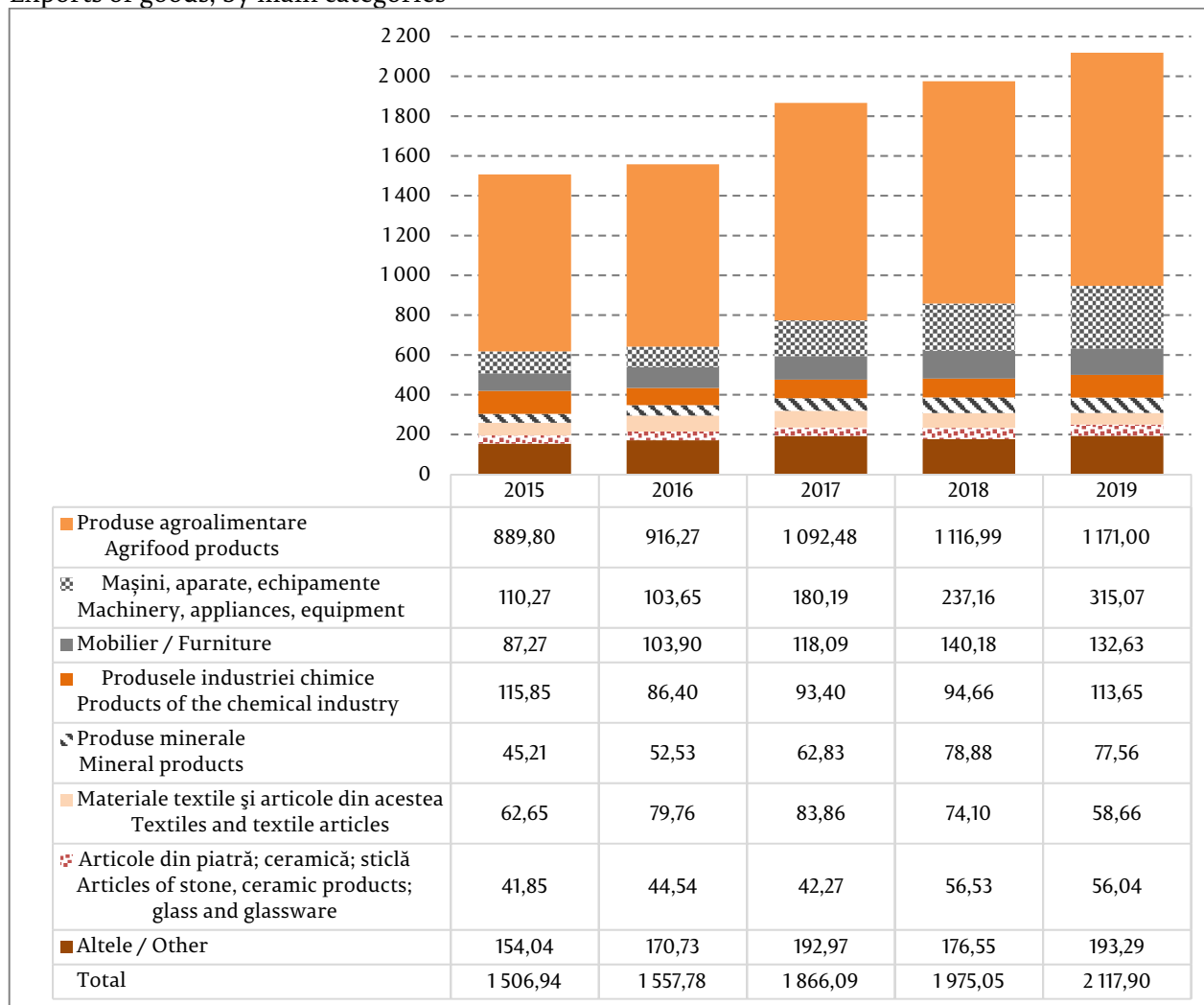
Această evoluție a fost determinată de creșterea livrărilor de sucuri de fructe și legume cu 66,4 la sută, porumb – cu 13,9 la sută, semințe de floarea-soarelui – 7,5 la sută, majorarea fiind atenuată de micșorarea livrărilor de orz cu 52,3 la sută, zahăr – de 3,7 ori în raport cu anul 2018.

Exportul de *mașini și aparate* a crescut cu 32,9 la sută până la 315,07 mil. USD și a constituit 14,9 la sută din totalul exporturilor de bunuri. Această categorie a avut cea mai însemnată contribuție pozitivă (+3,9 p.p.) la modificarea totală a exportului de bunuri.

Exportul de *articole și părți de mobilier* a scăzut cu 5,4 la sută și a avut o pondere de 6,3 la sută din total, exportul de *produse ale industriei chimice* a crescut cu 20,1 la sută, constituind 5,4 la sută din total, exportul de *produse minerale* s-a micșorat cu 1,7 la sută, având o pondere de 3,7 la sută din totalul exporturilor, exportul de *materiale și articole textile* a scăzut cu 20,8 la sută, constituind 2,8 la sută din total, iar exportul de *articole din piatră, ceramică, sticlă* nu s-a modificat esențial (-0,9 la sută) comparativ cu anul 2018, constituind 2,6 la sută din totalul bunurilor exportate.

Diagrama 17. Exportul de bunuri, pe principalele categorii

Exports of goods, by main categories

Tabelul 5. Gradul de influență a principalelor categorii de bunuri asupra modificării totale a exportului de bunuri (puncte procentuale)

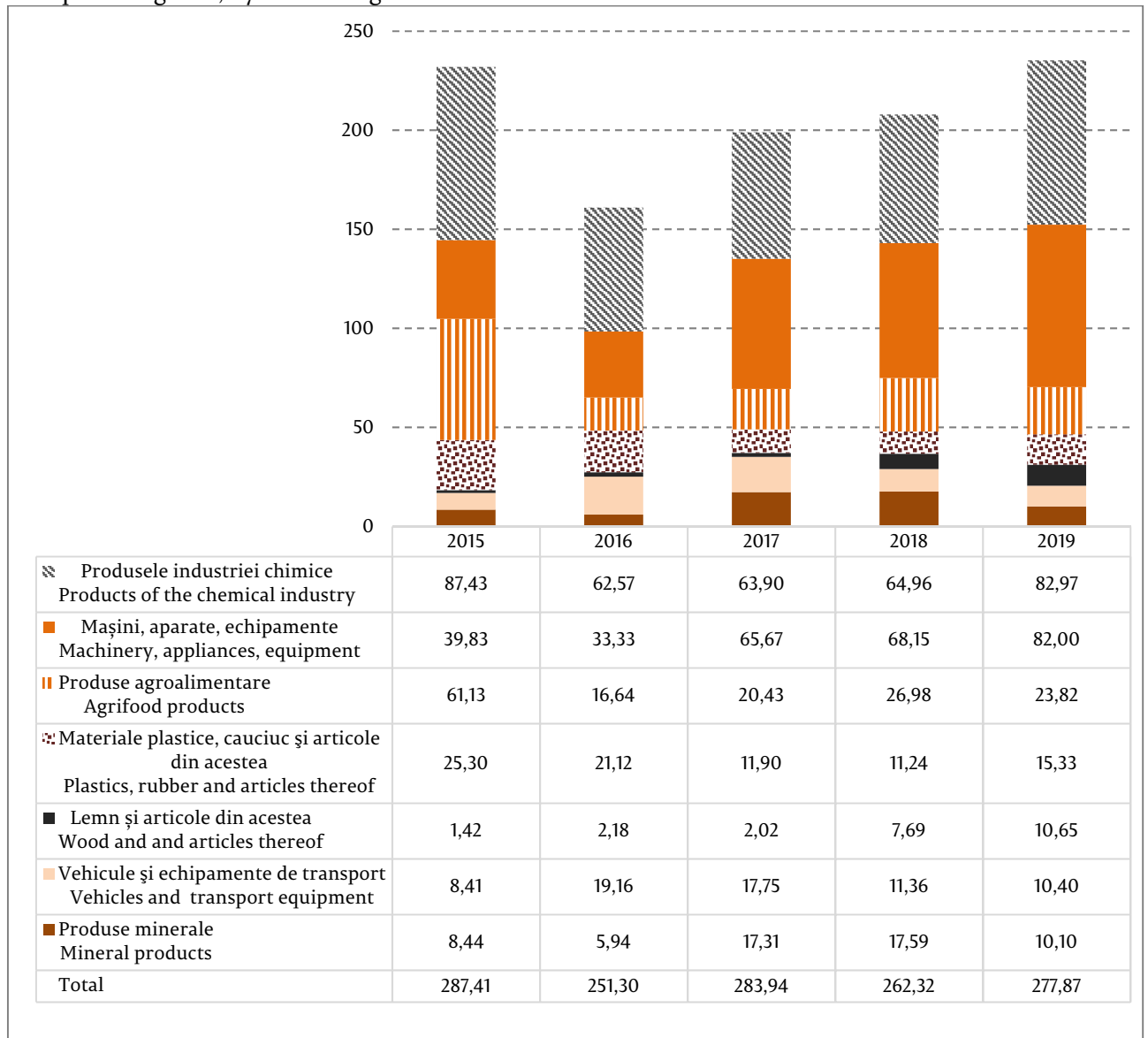
Contribution of main categories of goods to the total change in exports of goods (percentage points)

	2016	2017	2018	2019
Produse agroalimentare Agrifood products	1,8	11,3	1,3	2,7
Mașini, aparate, echipamente Machinery, appliances, equipment	-0,4	4,9	3,1	3,9
Mobilier / Furniture	1,1	0,9	1,2	-0,4
Produsele industriei chimice Products of the chemical industry	-2,0	0,4	0,1	1,0
Produse minerale Mineral products	0,5	0,7	0,9	-0,1
Materiale textile și articole din acestea Textiles and textile articles	1,1	0,3	-0,5	-0,8
Articole din piatră; ceramică; sticlă Articles of stone, ceramic products; glass and glassware	0,2	-0,1	0,8	0,0
Total	3,4	19,8	5,8	7,2

Din punctul de vedere al structurii reexportului pe categorii de bunuri, evoluția pozitivă a fost determinată de categoria *produsele industriei chimice*, al căror reexport s-a majorat cu 27,7 la sută, în raport cu anul 2018. Concomitent, reexportul de *produse minerale* s-a diminuat cel mai semnificativ, cu 42,6 la sută comparativ cu anul 2018 (diagrama 18, anexa 9).

Diagrama 18. Reexportul de bunuri, pe principalele categorii

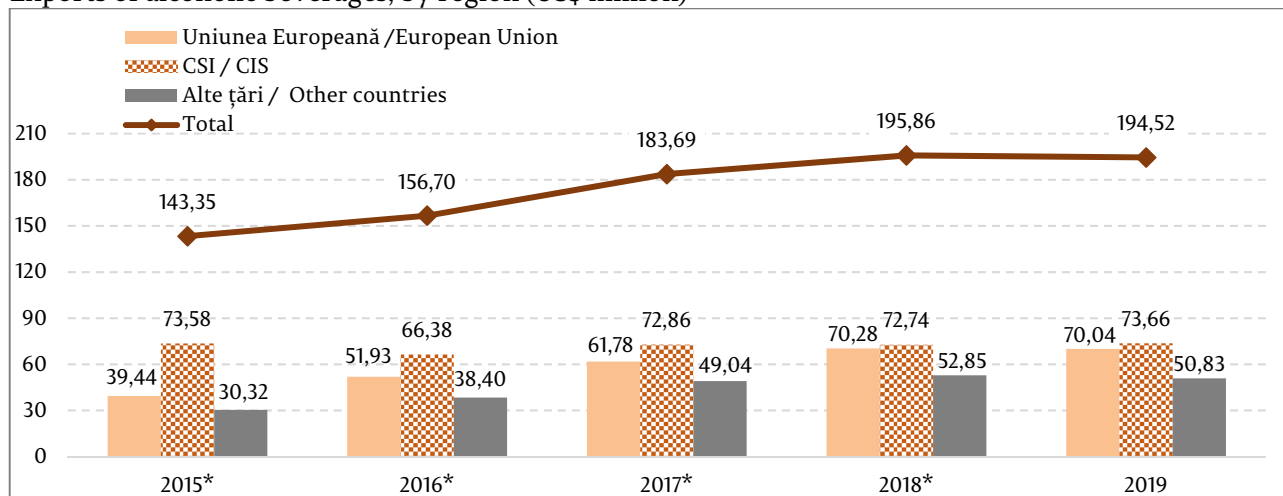
Reexports of goods, by main categories

În anul 2019, valoarea **exportului de băuturi alcoolice** a totalizat 194,52 mil.USD, fiind cu 0,7 la sută mai mică față de anul 2018 (diagrama 19). Astfel, a crescut exportul către țările CSI – cu 1,3 la sută, în special s-au majorat livrările către Rusia cu 6,44 mil. USD, Armenia - cu 2,01 mil. USD comparativ cu anul 2018. În același timp, au scăzut exporturile către UE-28 (-0,3 la sută) și alte țări (-3,8 la sută) principala cauză fiind micșorarea exportului către Spania – cu 2,79 mil. USD, Cehia – cu 2,3 mil. USD, Germania – cu 1,81 mil. USD, SUA cu 1,08 mil. USD, China – cu 1,07 mil. USD (tabelul 20 din Secțiunea statistică).

Diagrama 19. Exportul de băuturi alcoolice, pe zone geografice (mil. USD)

Exports of alcoholic beverages, by region (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

Distribuția geografică și structura importului de bunuri

a) Distribuția geografică a importului de bunuri

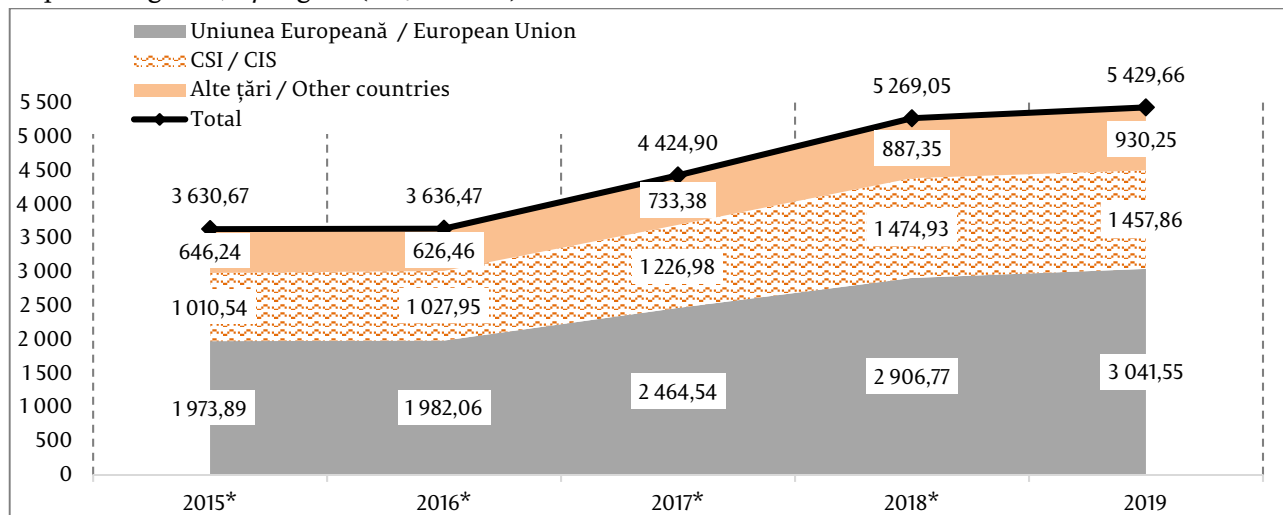
Valoarea **importurilor de bunuri**, în anul 2019, a crescut cu 3,0 la sută comparativ cu anul 2018.

În structura geografică a importurilor de bunuri ponderea majoritară i-a revenit Uniunii Europene – 56,0 la sută (+0,8 p.p. față de anul 2018). Importurile din țările CSI au reprezentat 26,8 la sută din totalul bunurilor importate (-1,2 p.p.), iar altor țări le-a revenit o pondere de 17,2 la sută (+0,4 p.p.).

Importul de bunuri din **țările UE-28** au înregistrat o creștere cu 4,6 la sută comparativ cu anul 2018, din **alte țări** – cu 4,8 la sută, iar importul din **țările CSI** s-a micșorat cu 1,2 la sută (diagrama 20, anexa 6).

Diagrama 20. Importul de bunuri, pe zone geografice (mil. USD)

Imports of goods, by region (US\$ million)

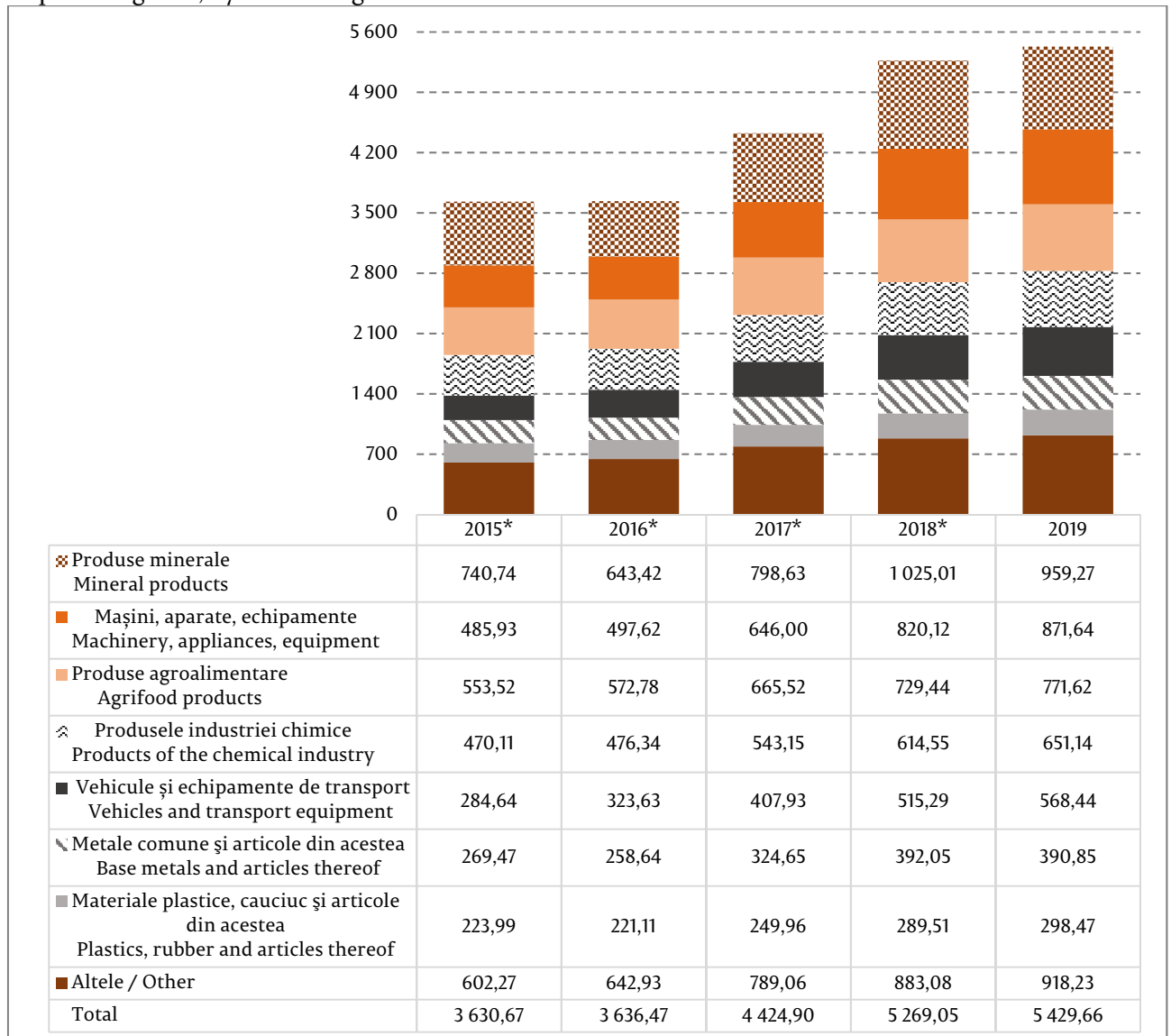
* date revizuite / * revised data

b) Structura importului de bunuri

În structura importurilor pe categorii de bunuri, în anul 2019, cea mai mare pondere a aparținut importului de *produse minerale* – 17,7 la sută. Importul lor s-a micșorat cel mai mult – cu 6,4 la sută comparativ cu anul 2018 (diagrama 21, anexa 8), având o contribuție negativă de 1,2 p.p. la modificarea totală a importului de bunuri (tabelul 6).

Diagrama 21. Importul de bunuri, pe principalele categorii

Imports of goods, by main categories

* date revizuite / * revised data

Concomitent, importurile de *mașini, aparate, echipamente* au crescut cu 6,3 la sută, astfel situându-se pe locul doi cu o pondere de 16,1 la sută din totalul bunurilor importate, având o ușoară contribuție pozitivă de 1,0 p.p. la modificarea totală a importului de bunuri.

Importul de *produse agroalimentare* a crescut cu 5,8 la sută față anul 2018 și a constituit 14,2 la sută din totalul bunurilor importate. Importul de *produsele industriei chimice* a crescut cu 6,0 la sută, având o pondere de 12,0 la sută din total, importul de *vehicule și echipamente de transport* a înregistrat, de asemenea, o creștere de 10,3 la sută, deținând o pondere de 10,5 la sută din total, importul de *metale comune și articole din acestea* nu s-a modificat esențial (-0,3

la sută) și a avut o pondere de 7,2 la sută, importul de *materiale plastice, cauciuc și articole din acestea* a crescut cu 3,1 la sută față de anul 2018, revenindu-i o pondere de 5,5 la sută din total.

Tabelul 6. Gradul de influență a principalelor categorii de bunuri asupra modificării totale a importului de bunuri (puncte procentuale) **NOU**

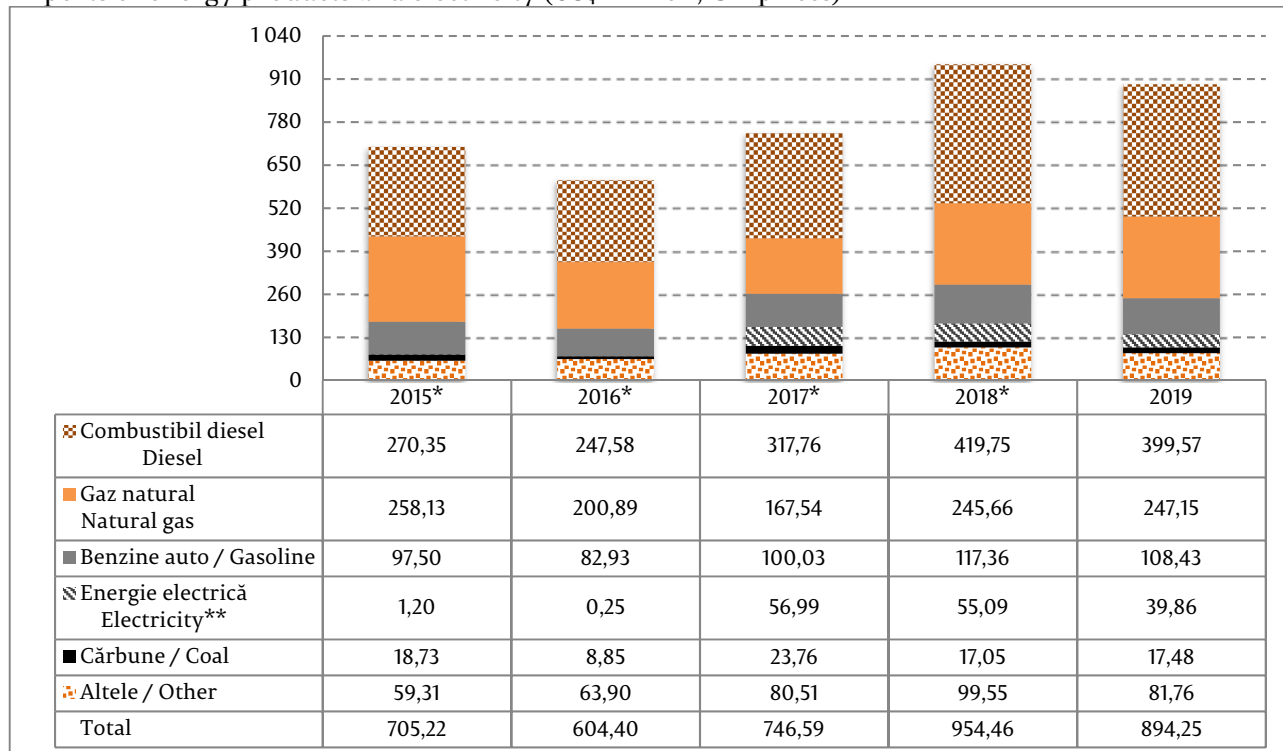
Contribution of main categories of goods to the total change in imports of goods (percentage points)

	2016	2017	2018	2019
Produse minerale Mineral products	-2,7	4,3	5,1	-1,2
Mașini, aparate, echipamente Machinery, appliances, equipment	0,3	4,1	3,9	1,0
Produse agroalimentare Agrifood products	0,5	2,6	1,4	0,8
Produsele industriei chimice Products of the chemical industry	0,2	1,8	1,6	0,7
Vehicule și echipamente de transport Vehicles and transport equipment	1,1	2,3	2,4	1,0
Metale comune și articole din acestea Base metals and articles thereof	-0,3	1,8	1,5	0,0
Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea Plastics, rubber and articles thereof	-0,1	0,8	0,9	0,2
Total	0,2	21,7	19,1	3,0

Importul de *produse energetice și electricitate*, în anul 2019, a constituit 894,25 mil. USD, fiind cu 6,3 la sută mai mic comparativ cu anul 2018, evoluție determinată atât de scăderea prețurilor, cât și de scăderea volumelor fizice ale unor produse importate. Importul de combustibil diesel a scăzut cu 4,8 la sută, de benzine auto – cu 7,6 la sută, de energie electrică – cu 27,6 la sută, comparativ cu anul 2018. În același timp a crescut valoarea importului de gaz natural în stare gazoasă cu 0,6 la sută, de cărbune – cu 2,5 la sută (diagrama 22).

Diagrama 22. Importurile de produse energetice și electricitate (mil. USD, prețuri CIF)

Imports of energy products and electricity (US\$ million, CIF prices)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS/NBM calculations based on NBS data

* date revizuite / * revised data

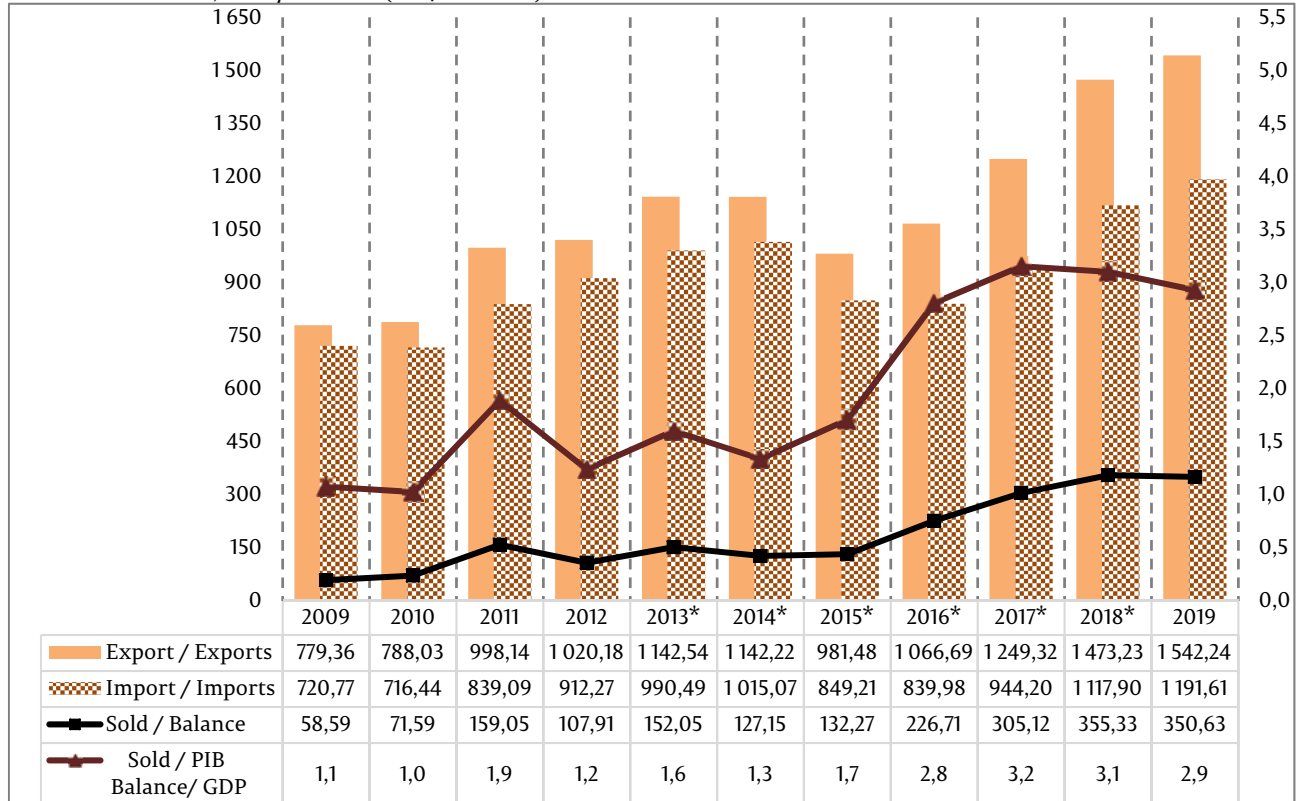
** import net / ** net import

1.2. Balanța serviciilor Services balance

Excedentul balanței comerțului exterior cu servicii, în anul 2019, a constituit 350,63 mil. USD, în scădere cu 1,3 la sută față de anul 2018. Această dinamică a fost cauzată de creșterea mai mare a importurilor de servicii (+73,71 mil. USD) decât a valorii serviciilor prestate nerezidenților (+69,01 mil. USD). Raportul dintre soldul balanței serviciilor și PIB a constituit 2,9 la sută, cu 0,2 p.p. mai mic ca în anul 2018 (diagrama 23).

Diagrama 23. Evoluția balanței serviciilor (mil.USD)

Services balance, in dynamics (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

a) Structura exportului de servicii

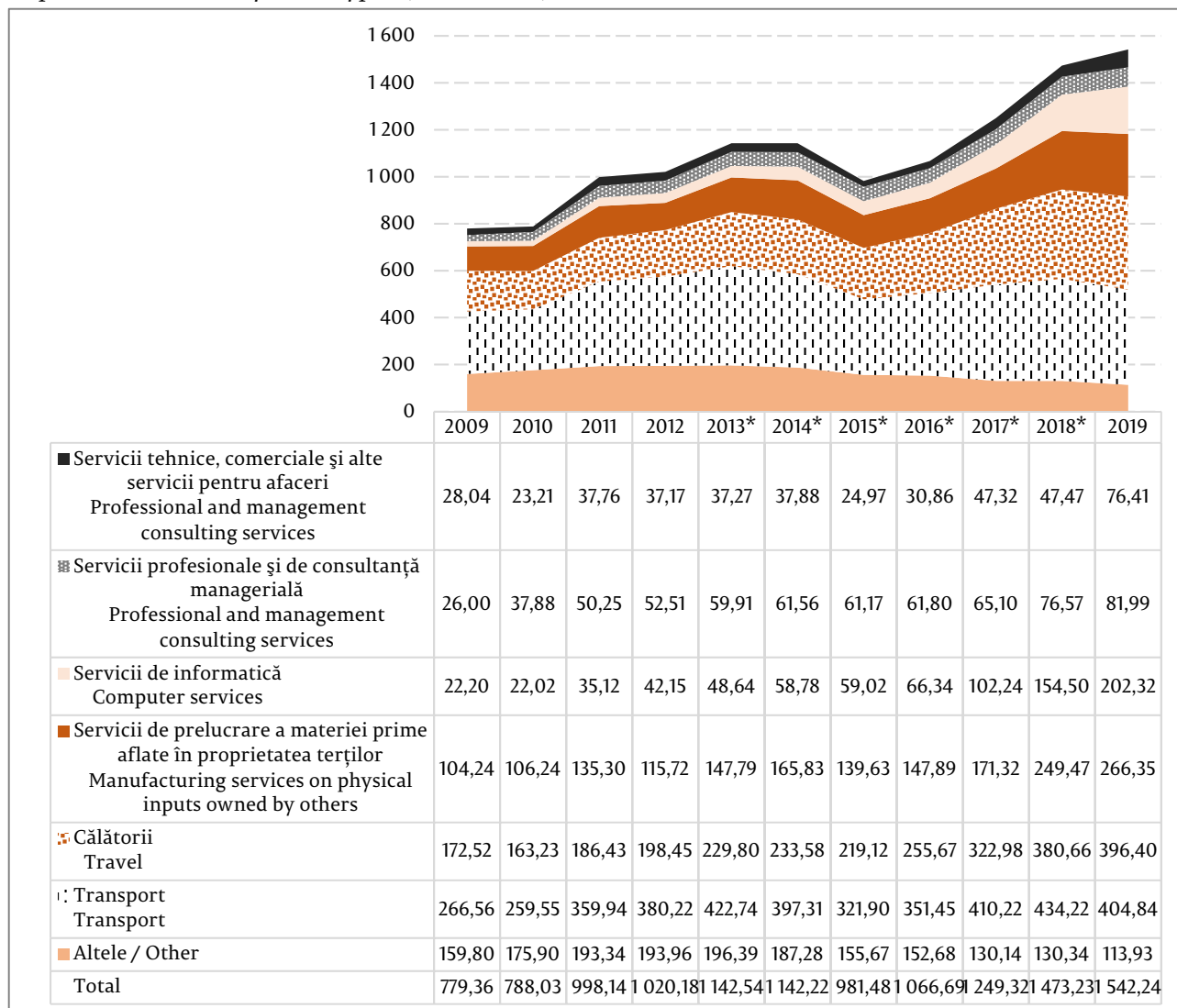
Exportul de servicii, în anul 2019, a avut o valoare de 1 542,24 mil. USD, fiind cu 4,7 la sută mai mare comparativ cu anul 2018 (diagrama 24).

În structura exporturilor de servicii pentru anul 2018 ponderea majoritară o dețin *serviciile de transport* – 26,3 la sută, al căror export s-a micșorat cu 6,8 la sută față de anul 2018, având cea mai semnificativă contribuție negativă de 2,0 p.p. la modificarea totală a exportului de servicii (diagrama 25, tabelul 7). În cadrul exporturilor de servicii de transport, cea mai mare pondere i-a revenit transportului de mărfuri – 53,3 la sută, urmat de transportul de pasageri – 32,3 la sută și de alte servicii de transport cu o pondere de 14,4 la sută.

Exportul *serviciilor de călătorii* a crescut cu 4,1 la sută, a deținut o pondere de 25,7 la sută din total și a avut o contribuție de +1,1 p.p. la modificarea totală a exportului de servicii. Astfel, exportul de servicii de călătorii personale a crescut cu 3,1 la sută, iar al celor de afaceri – cu 6,3 la sută față de anul 2018 (diagrama 26).

Diagrama 24. Exportul de servicii, pe principalele tipuri (mil.USD)

Exports of services, by main types (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

Tabelul 7. Gradul de influență a principalelor categorii de servicii asupra modificării totale a exportului de servicii (puncte procentuale)
NOU

Contribution of main categories of goods to the total change in exports of services (percentage points)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Transport / Transport	-0,9	12,7	2,0	4,2	-2,2	-6,6	3,0	5,5	1,9	-2,0
Călătorii / Travel	-1,2	2,9	1,2	3,1	0,3	-1,3	3,7	6,3	4,6	1,1
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților Manufacturing services on physical inputs owned by others	0,3	3,7	-2,0	3,1	1,6	-2,3	0,8	2,2	6,3	1,1
Servicii de informatică Computer services	0,0	1,7	0,7	0,6	0,9	0,0	0,7	3,4	4,2	3,2
Servicii profesionale și de consultanță managerială Professional and management consulting services	1,5	1,6	0,2	0,7	0,1	0,0	0,1	0,3	0,9	0,4
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri Technical, trade, and other business services	-0,6	1,8	-0,1	0,0	0,1	-1,1	0,6	1,5	0,0	2,0
Altele / Other	2,0	2,3	0,2	0,3	-0,8	-2,8	-0,2	-2,1	0,0	-1,1
Total	1,1	26,7	2,2	12,0	0,0	-14,1	8,7	17,1	17,9	4,7

Diagrama 25 Exportul serviciilor de transport (mil.USD)

Exports of transport services, US\$ million **NOU**

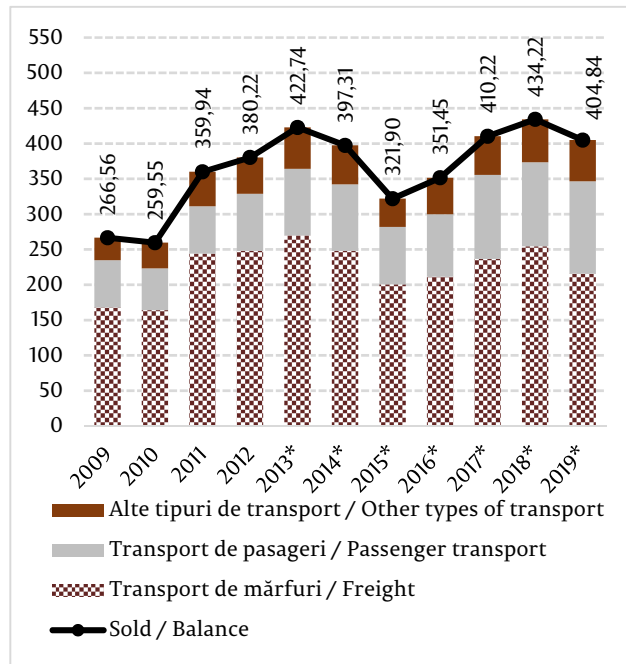
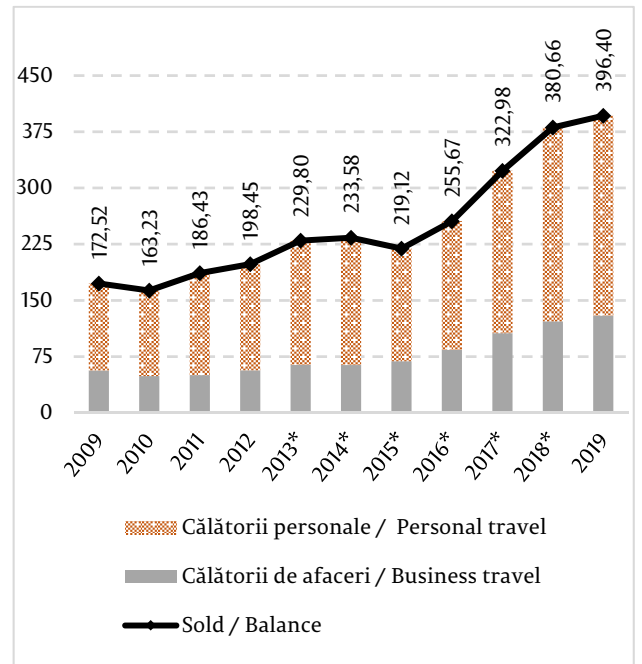

Diagrama 26. Exportul serviciilor de călătorii (mil. USD)

Exports of travel services, US\$ million **NOU**

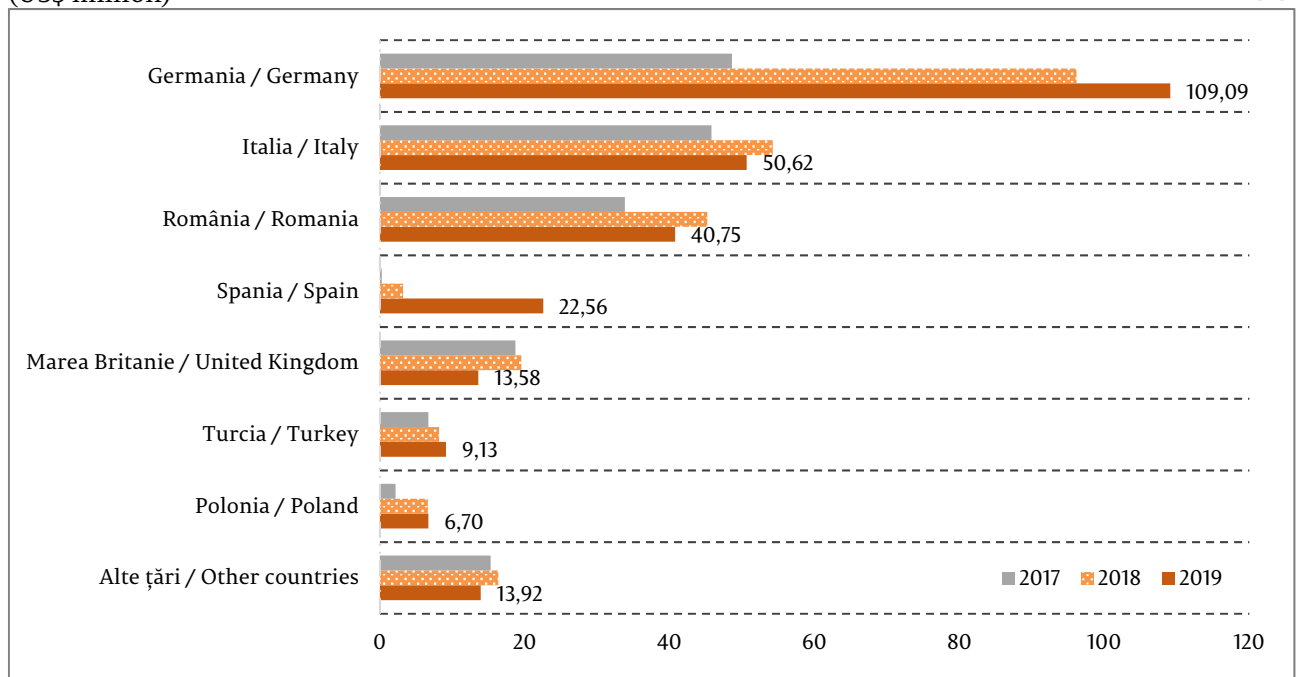

* date revizuite / * revised data

Exportul *serviciilor de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților* a crescut cu 6,8 la sută, având o pondere de 17,3 la sută din total, contribuția la modificarea totală a exportului de servicii fiind de +1,1 p.p.. Principalele țări partenere la exportul acestora sunt prezentate în diagrama 27.

Diagrama 27. Structura exportului de servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților, pe principalele țări (mil. USD)

Exports of manufacturing services on physical inputs owned by others, structure by main countries (US\$ million) **NOU**

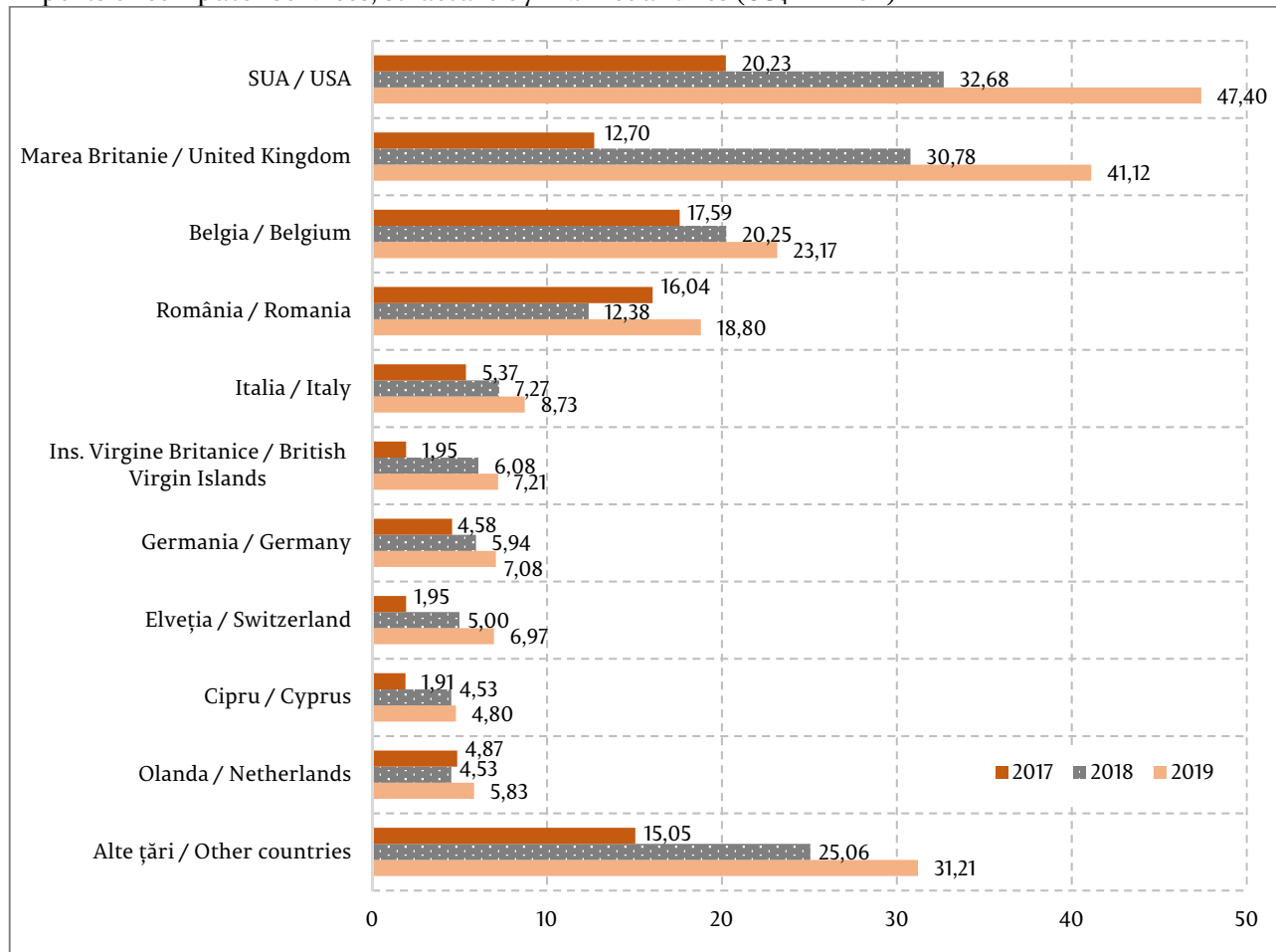

Exportul *serviciilor de informatică* s-a majorat cu 31,0 la sută, deținând o pondere de 13,1 la sută din total, având cea mai semnificativă contribuție pozitivă de 3,2 p.p. la modificarea totală a exportului de servicii (diagrama 28).

Diagrama 28. Exportul serviciilor de informatică pe principalele țări* (mil. USD)

Exports of computer services, structure by main countries (US\$ million)

NOU

* după țara tranzacției / * by country of transaction

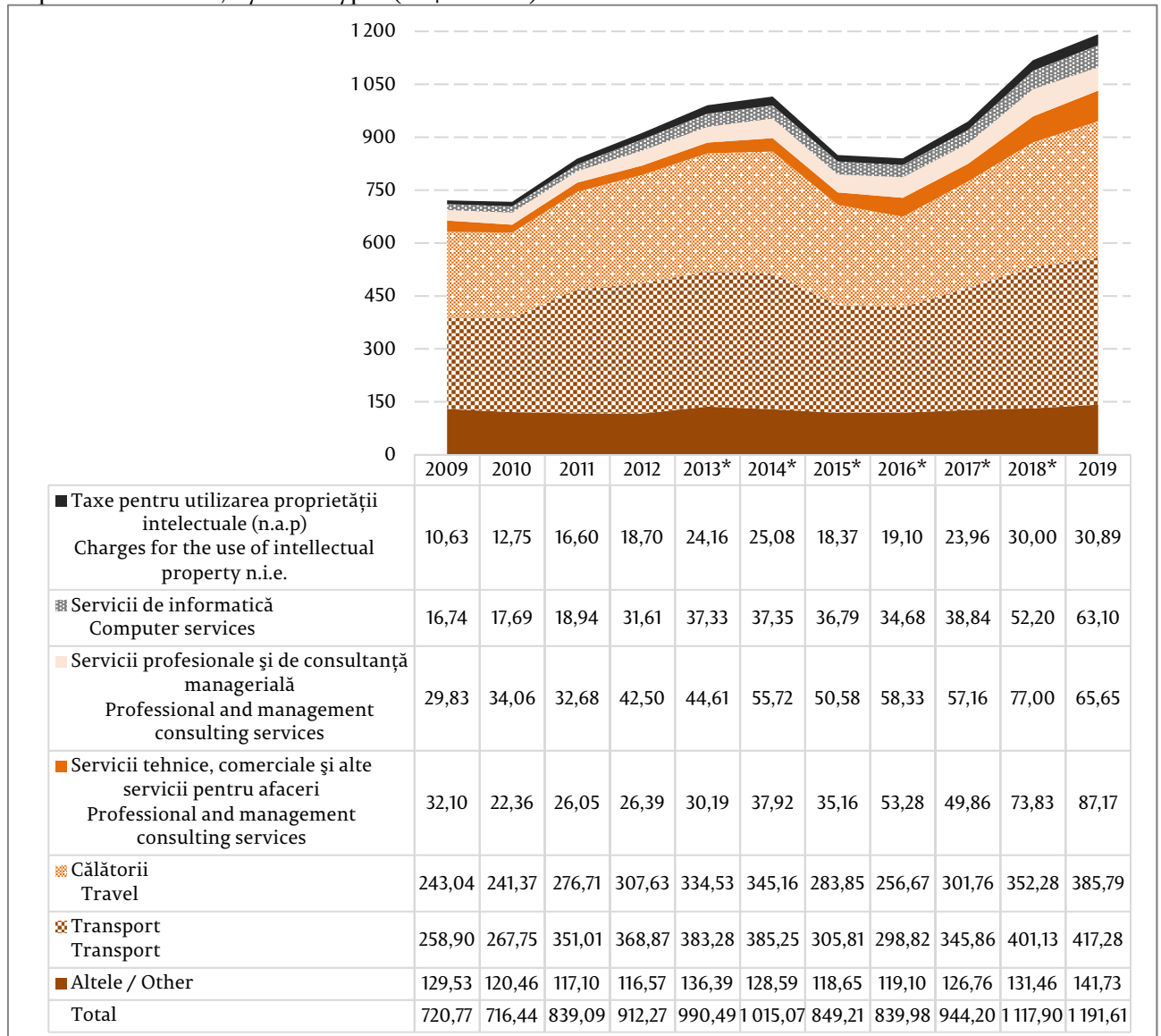
Exportul *serviciilor profesionale și de consultanță managerială* a avut o creștere de 7,1 la sută și a constituit 5,3 la sută din total, exportul *serviciilor tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri* a crescut cu 61,0 la sută, comparativ cu anul 2018, deținând o pondere de 5,0 la sută din totalul bunurilor exportate și o contribuție pozitivă de 2,0 p.p. asupra modificării totale a exportului de servicii.

b) Structura importului de servicii

Importul de servicii, în anul 2019, a crescut cu 6,6 la sută comparativ cu anul 2018 și a totalizat 1 191,61 mil. USD. În structura importurilor de servicii, ponderea majoritară este deținută, la fel ca la exporturi, de *serviciile de transport* – 35,0 la sută, importul lor fiind în creștere cu 4,0 la sută comparativ cu anul 2018. Contribuția serviciilor de transport la modificarea totală a importului de servicii a fost de +1,4 p.p. În cadrul importurilor de servicii de transport, transportului de mărfuri i-a revenit o pondere de 59,7 la sută, transportului de pasageri – 22,3 la sută, iar altor servicii de transport – 18,0 la sută (diagrama 29, tabelul 8).

Diagrama 29. Importul de servicii, pe principalele tipuri (mil. USD)

Imports of services, by main types (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

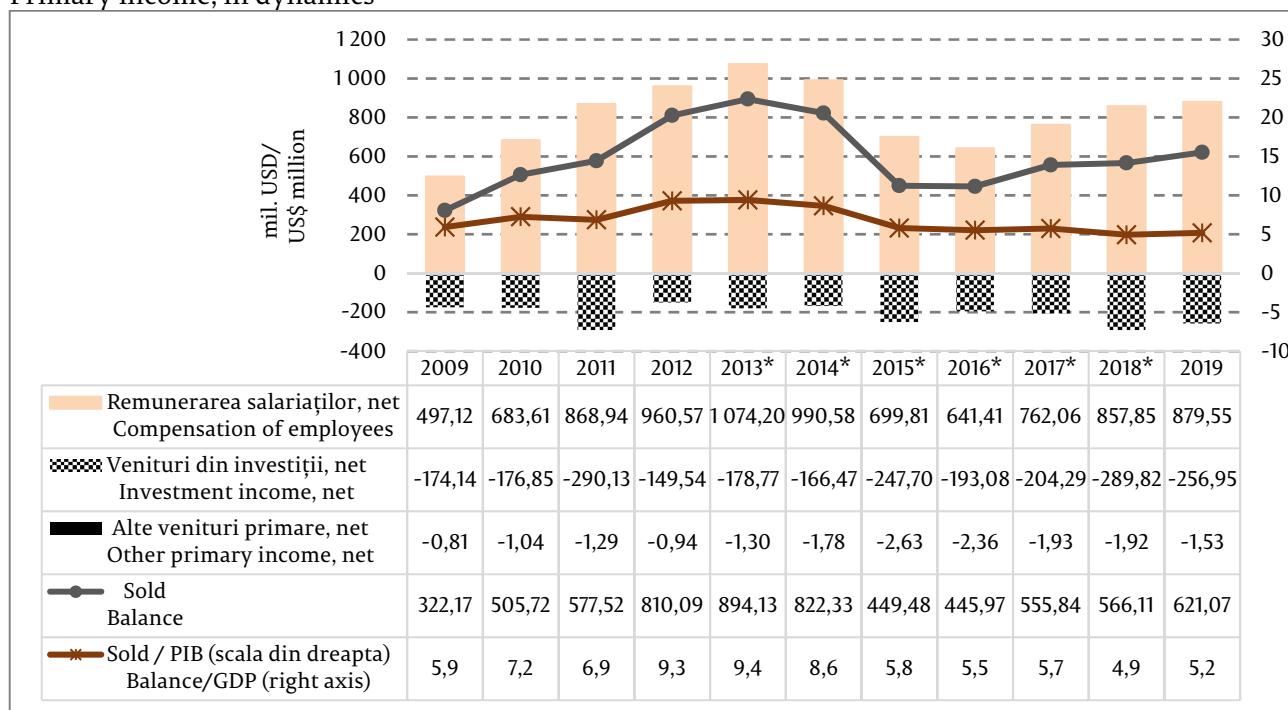
Importul de *servicii de călătorii* a crescut cu 9,5 la sută, constituind 32,4 la sută din total, având cea mai semnificativă contribuție pozitivă – de 3,0 p.p. asupra modificării totale a importului de servicii. Importul *serviciilor tehnice, comerciale și altor servicii pentru afaceri* s-a majorat cu 18,1 la sută și a constituit 7,3 la sută din total, importul *serviciilor profesionale și de consultanță managerială* a scăzut cu 14,7 la sută, constituind o pondere de 5,5 la sută din total, importul *serviciilor de informatică* a crescut cu 20,9 la sută, având o pondere de 5,3 la sută din total, plățile de *taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale* s-au majorat cu 3,0 la sută, comparativ cu anul 2018, și au constituit 2,6 la sută din totalul serviciilor importate.

Tabelul 8. Gradul de influență a principalelor categorii de servicii asupra modificării totale a importului de servicii (puncte procentuale)
NOU
Contribution of main categories of goods to the total change in imports of services (percentage points)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Transport / Transport	1,2	11,6	2,1	1,6	0,2	-7,8	-0,8	5,6	5,9	1,4
Călătorii / Travel	-0,2	4,9	3,7	2,9	1,1	-6,0	-3,2	5,4	5,4	3,0
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri Technical, trade, and other business services	-1,4	0,5	0,0	0,4	0,8	-0,3	2,1	-0,4	2,5	1,2
Servicii profesionale și de consultanță managerială Professional and management consulting services	0,6	-0,2	1,2	0,2	1,1	-0,5	0,9	-0,1	2,1	-1,0
Servicii de informatică Computer services	0,1	0,2	1,5	0,6	0,0	-0,1	-0,2	0,5	1,4	1,0
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p) Charges for the use of intellectual property n.i.e.	0,3	0,5	0,3	0,6	0,1	-0,7	0,1	0,6	0,6	0,1
Altele / Other	-1,2	-0,4	-0,1	2,3	-0,8	-0,9	0,0	0,8	0,5	0,9
Total	-0,6	17,1	8,7	8,6	2,5	-16,3	-1,1	12,4	18,4	6,6

1.3. Balanța veniturilor primare Primary income balance

Balanța **veniturilor primare**, în anul 2019, s-a încheiat cu un sold excedentar în sumă de 621,07 mil. USD, în creștere cu 9,7 la sută față de anul 2018. Aceasta dinamică se datorează faptului că intrările de venituri primare (1 022,55 mil. USD) au crescut cu 2,6 la sută, în timp ce ieșirile acestora (401,48 mil. USD) au înregistrat o micșorare cu 6,8 la sută față de anul 2018. Raportul dintre soldul veniturilor primare și PIB a constituit 5,2 la sută, fiind cu 3,0 p.p. mai mare comparativ cu anul 2018 (diagrama 30).

Diagrama 30. Evoluția veniturilor primare
Primary income, in dynamics

** date revizuite / * revised data*

Tabelul 9. Gradul de influență a principalelor componente ale veniturilor primare asupra modificării totale a acestora (puncte procentuale)

Contribution of main categories of primary income to the total change (percentage points)

NOU

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Remunerarea salariaților Compensation of employees	57,9	36,6	15,9	14,0	-9,4	-35,4	-13,0	27,1	17,2	3,8
Venituri din investiții Investment income	-0,8	-22,4	24,3	-3,6	1,4	-9,9	12,2	-2,5	-15,4	5,8
Alte venituri primare Other primary income	-0,1	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Sold Balance	57,0	14,2	40,3	10,4	-8,0	-45,3	-0,8	24,6	1,8	9,7

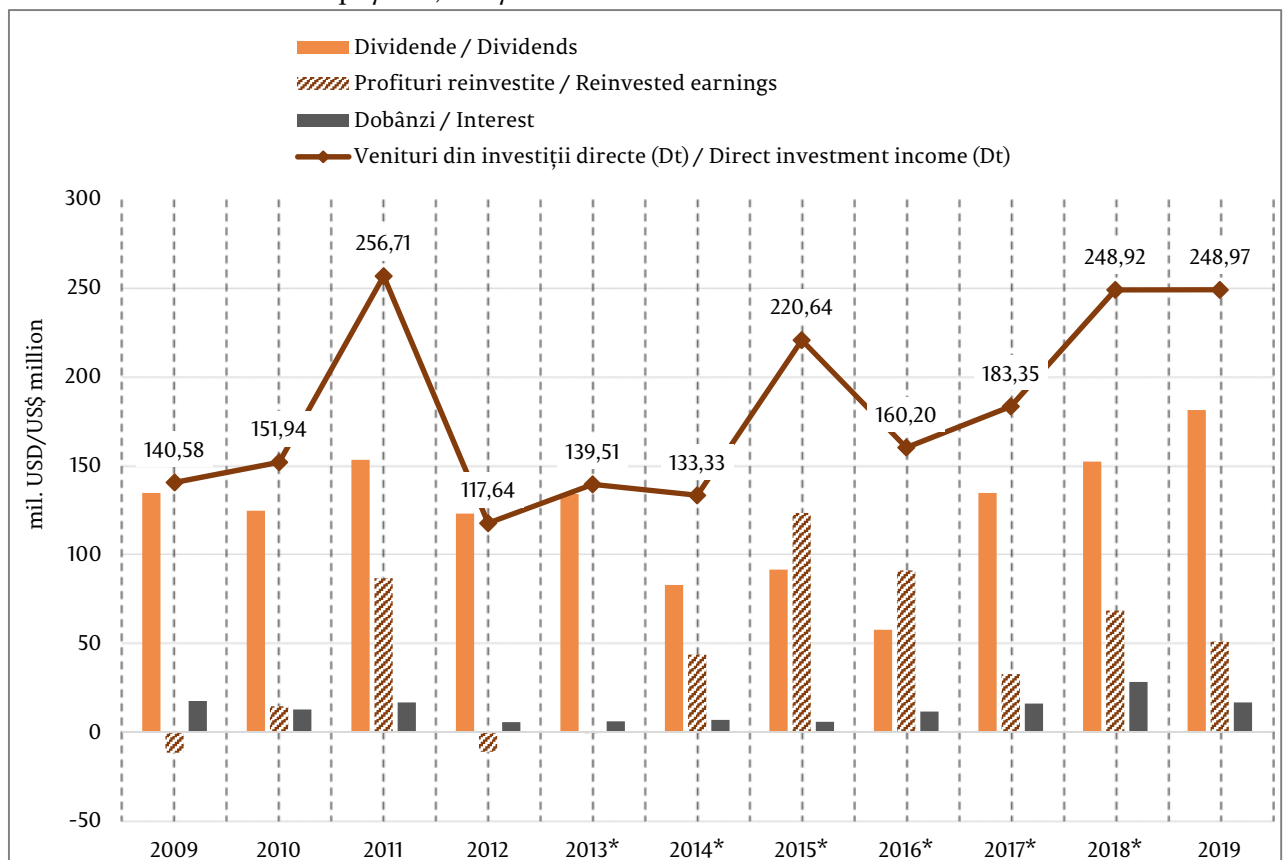
Structura intrărilor de venituri primare în anul 2019 relevă că 93,8 la sută din acestea au fost generate de *remunerarea salariaților* rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, care a constituit 959,66 mil. USD, fiind în creștere cu 2,2 la sută față de anul 2018.

Veniturile din investiții au înregistrat un sold negativ de 256,95 mil. USD, cu 11,3 la sută mai mic comparativ cu anul 2018, intrările constituind 64,91 mil. USD, iar ieșirile – 321,86 mil. USD.

Veniturile din investiții directe spre plată nerezidenților (debit) au constituit 248,97 mil. USD, având practic aceeași valoare ca în anul 2018 (248,92 mil. USD). Din acestea, dividendele au constituit 181,26 mil. USD, dobânzile – 16,74 mil. USD, profiturile reinvestite – 50,97 mil. USD (diagrama 31).

Diagrama 31. Veniturile spre plată din investiții directe, în dinamică

Direct investment income payable, in dynamics

* date revizuite / * revised data

În structura pe zone geografice a dividendelor spre plată aferente investițiilor directe, ponderea majoritară în anul 2019 a fost deținută de Uniunea Europeană – 93,7 la sută din total

(diagrama 32). Cele mai mari dividende au revenit Spaniei – 36,63 mil. USD, în creștere cu 5,0 la sută comparativ cu anul 2018 (diagrama 33).

Diagrama 32. Dividendele spre plată aferente investițiilor directe, pe zone geografice (%)

Direct investment dividends payable, by region (%)

NOU

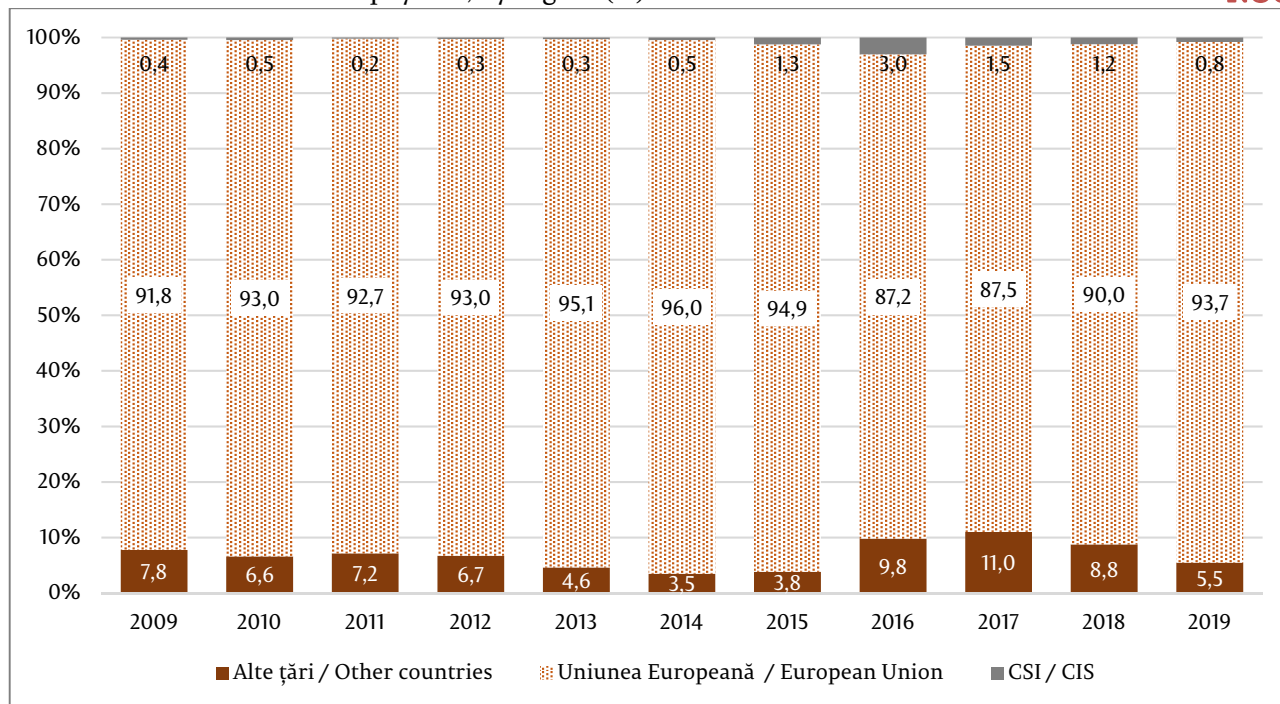
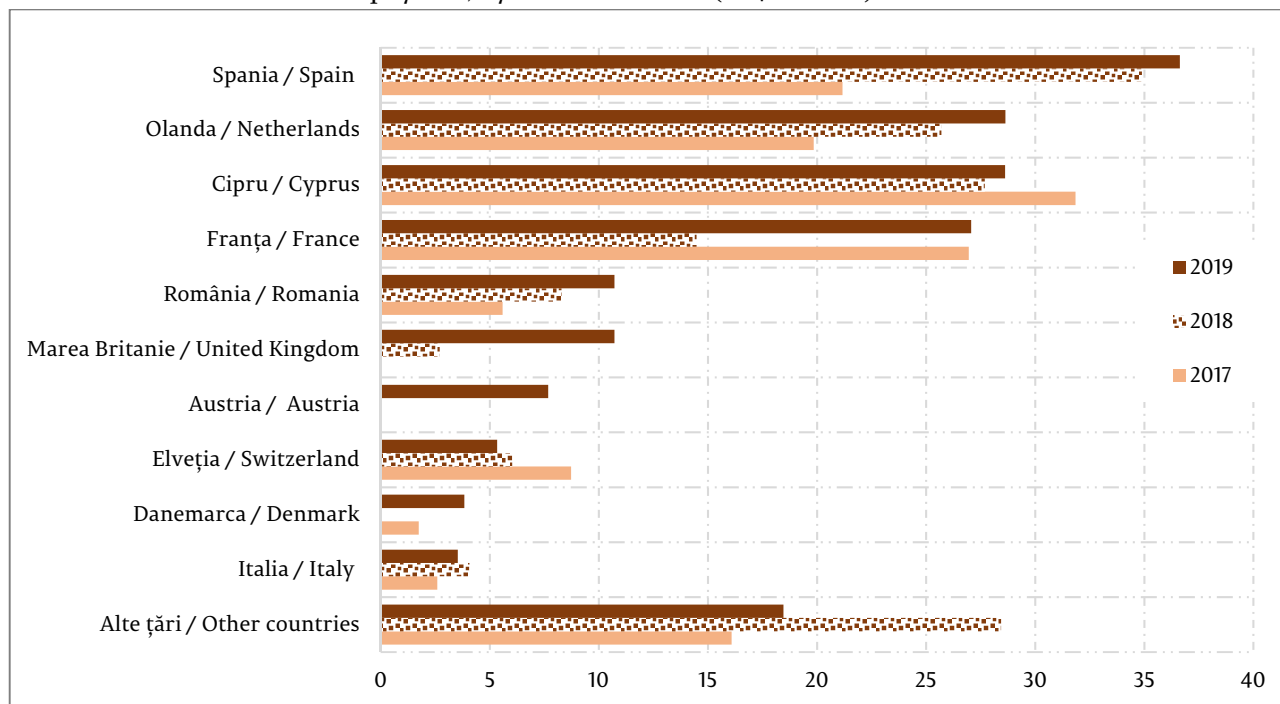

Diagrama 33. Dividendele spre plată aferente investițiilor directe, pe principalele țări (mil. USD)

Direct investment dividends payable, by main countries (US\$ million)

NOU

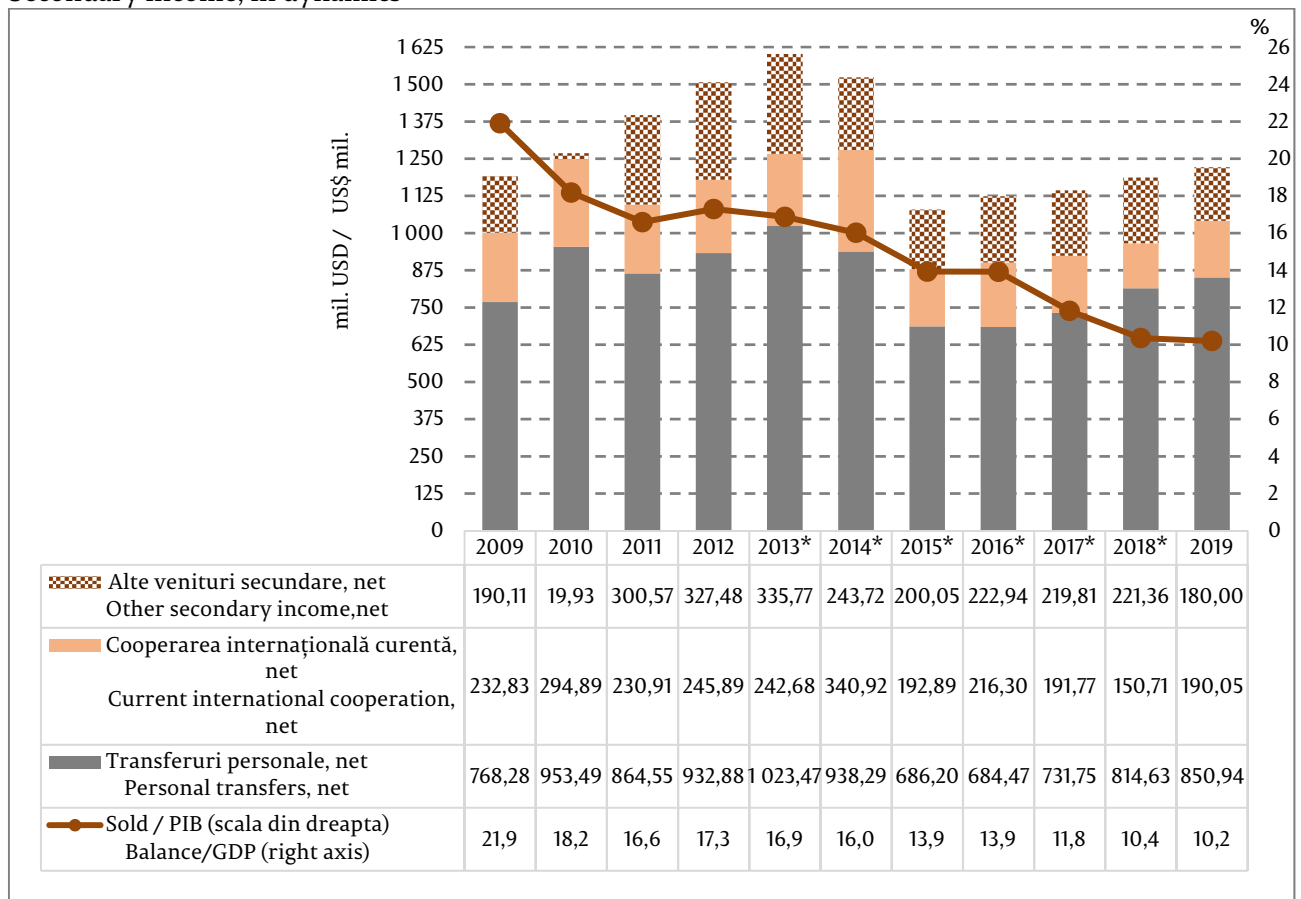
Veniturile obținute de BNM din activele de rezervă au însumat 50,78 mil. USD, fiind în creștere cu 9,1 la sută comparativ cu anul 2018.

1.4. Balanța veniturilor secundare Secondary income balance

În anul 2019, soldul veniturilor secundare a consemnat un excedent în sumă de 1 220,99 mil. USD, cu 2,9 la sută mai mult decât în anul 2018. Intrările de venituri secundare au constituit 1 401,41 mil. USD (+3,9 la sută), iar ieșirile – 180,42 mil. USD (+10,9 la sută). Soldul veniturilor secundare raportat la PIB a constituit 10,2 la sută, cu 0,2 p.p. mai mic față de cel din anul 2018 (diagrama 34).

Ponderea majoritară din totalul intrărilor de venituri secundare – 67,8 la sută – a revenit *transferurilor personale* primite de gospodăriile populației rezidente de la gospodării nerezidente, care s-au majorat cu 5,7 la sută față de anul 2018 și au constituit 949,97 mil. USD. Veniturile secundare primite de administrația publică au însumat 162,41 mil. USD (în creștere cu 52,4 la sută față de anul 2018), din care granturile, ajutorul umanitar și asistența tehnică externă acordată Republicii Moldova în cadrul *cooperării internaționale curente* au constituit 115,01 mil. USD (în 2018 acestea au avut o valoare de 62,01 mil. USD).

Diagrama 34. Evoluția veniturilor secundare
Secondary income, in dynamics

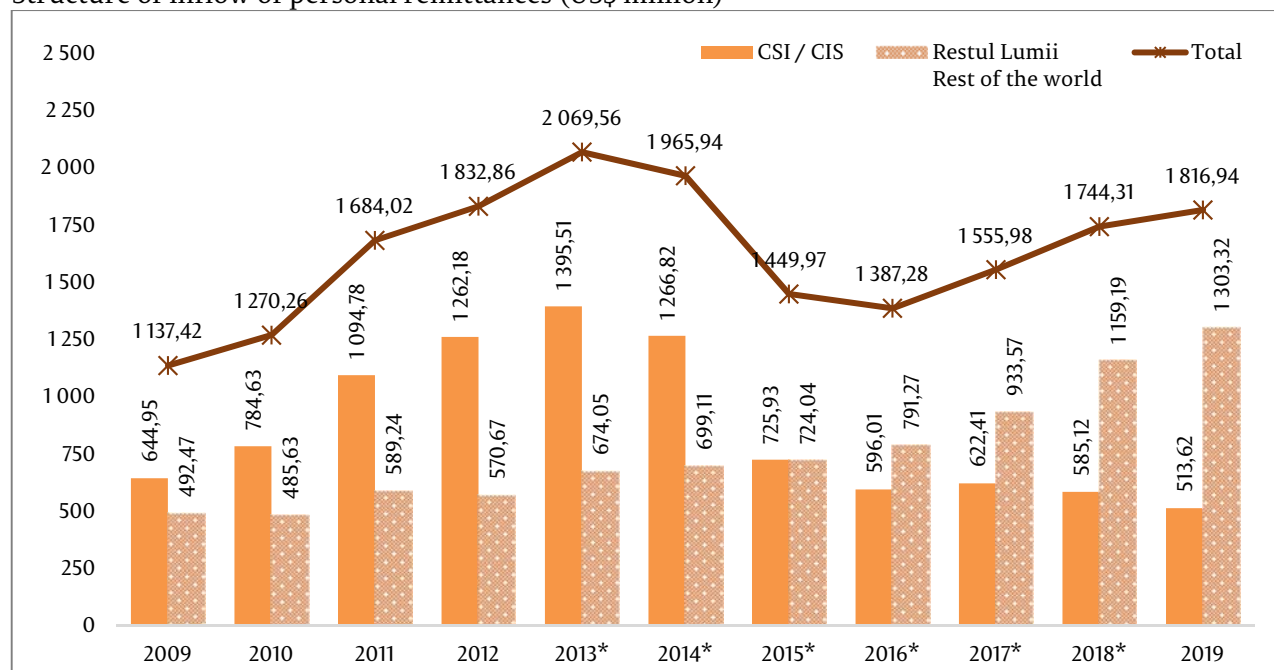
* date revizuite / * revised data

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)
Personal remittances (supplementary item to the balance of payments)

Intrările de remiteri personale au crescut în anul 2019 cu 4,2 la sută și au constituit 1 816,94 mil. USD. Creșterea remiterilor s-a datorat majorării intrărilor din țările din *restul lumii* (altele decât CSI) cu 12,4 la sută față de anul 2018, contribuția la modificarea totalului de intrări de remiteri personale fiind de +8,3 p.p. Ponderea acestora în total a constituit 71,1 la sută (în creștere cu 5,3 p.p.). Intrările de remiteri personale din *țările CSI* au scăzut cu 12,2 la sută comparativ cu anul 2018, având o contribuție negativă de 4,1 p.p. la total. Ponderea lor în total a constituit 28,3 la sută, fiind cu 5,3 p.p. mai mică decât în anul 2018 (diagrama 35). Concomitent, remiterile plătite în favoarea nerezidenților au însumat 288,69 mil. USD (+12,4 la sută).

Diagrama 35. Structura intrărilor de remiteri personale (mil.USD)

Structure of inflow of personal remittances (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

2. Contul de capital Capital account

În anul 2019, **contul de capital** a înregistrat un sold negativ în valoare de 49,88 mil. USD. Administrația publică a primit din exterior granturi aferente proiectelor investiționale în valoare de 20,95 mil. USD, cu 1,4 la sută mai puțin comparativ cu anul 2018, în timp ce alte sectoare au consemnat ieșiri nete în valoare de 70,81 mil. USD (în creștere cu 24,8 la sută față de anul 2018).

Contul curent și de capital au înregistrat tranzacții de intrări (credit) în valoare de 6 151,81 mil. USD și de ieșiri (debit) – în valoare de 7 320,76 mil. USD, astfel soldul contului curent și de capital în perioada de raportare denotă un necesar net de finanțare de 1 168,95 mil. USD (tabelul 10).

Tabelul 10. Contul curent, de capital și financiar (mil. USD)

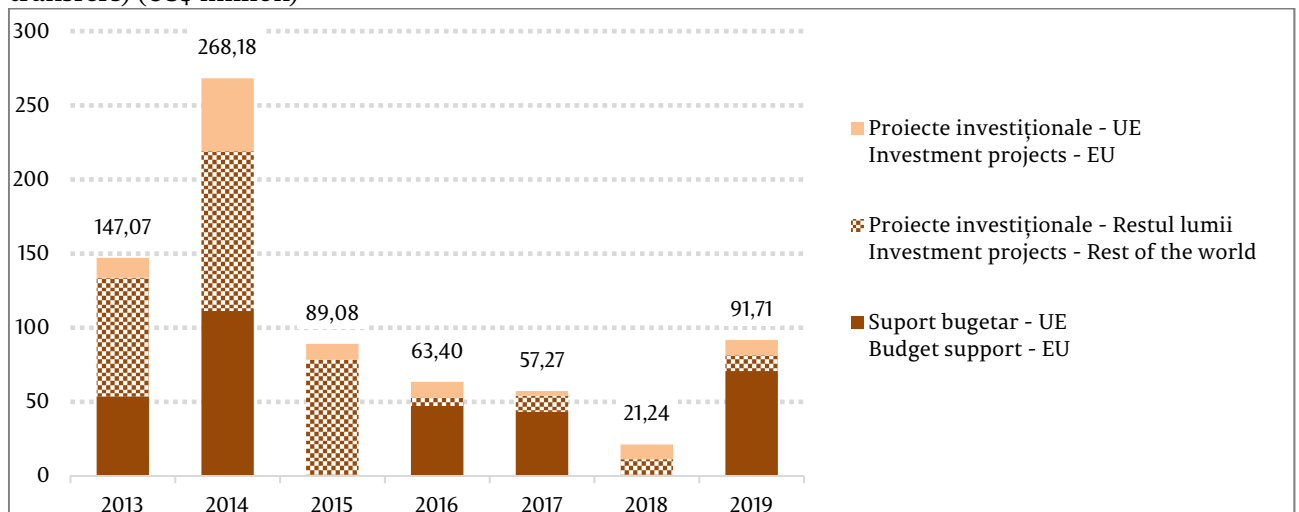
Current, capital and financial account (US\$ million)

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019	2019 / 2018
	mil. USD / US\$ million											%
Contul curent Current account	-485,19	-481,47	-851,95	-643,62	-490,31	-568,30	-462,84	-282,30	-554,52	-1 185,86	-1 119,07	94,4
Contul de capital Capital account	12,68	5,20	31,99	21,23	107,10	147,15	54,87	-17,80	-21,34	-35,38	-49,88	141,0
Necesarul net de finanțare (soldul contului curent și de capital) Net borrowing (balance from current and capital account)	-472,51	-476,27	-819,96	-622,39	-383,21	-421,15	-407,97	-300,10	-575,86	-1 221,24	-1 168,95	95,7
Necesarul net de finanțare (soldul contului financiar) Net borrowing (balance from financial account)	-388,09	-402,19	-747,14	-508,65	-298,40	-468,43	-463,75	-374,25	-500,37	-1 176,17	-1 141,02	97,0

* date revizuite / * revised data

Diagrama 36. Structura geografică a granturilor externe primite de administrația publică (transferuri curente și de capital) (mil. USD)

Geographic structure of external grants received by general government (current and capital transfers) (US\$ million)

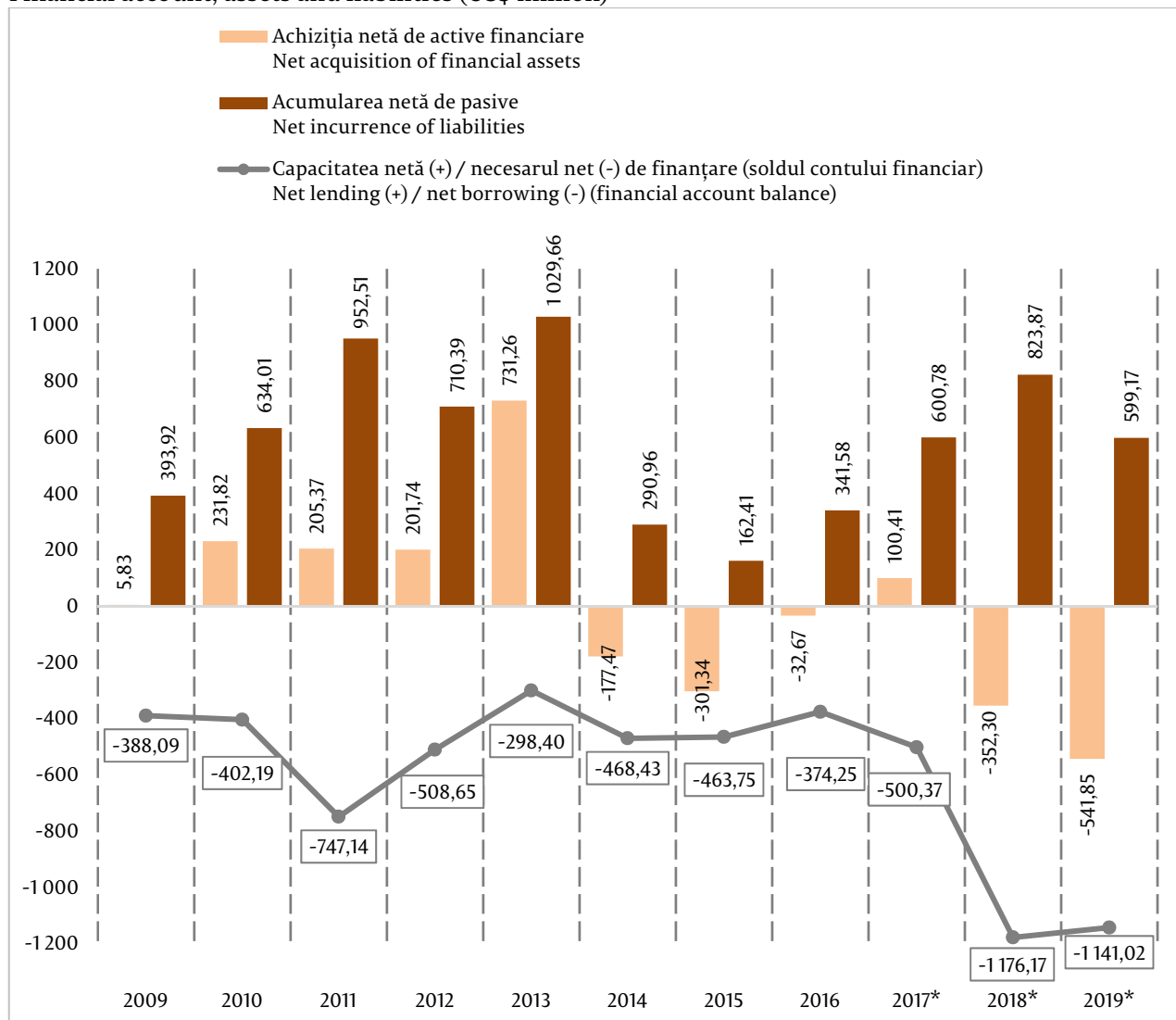

3. Contul financiar Financial account

În anul 2019, **contul financiar** al balanței de plăți a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 1 141,02 mil. USD, ca rezultat al creșterii nete de pasive în sumă de 599,17 mil. USD și al diminuării nete a activelor financiare externe cu 541,85 mil. USD (diagrama 37). Majorarea *pasivelor* s-a datorat, preponderent, intrărilor nete de investiții străine directe de 501,61 mil. USD, contractării de împrumuturi din exterior în sumă netă de 96,13 mil., primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și avansurilor de la partenerii nerezidenți în valoare netă de 10,76 mil. USD. Scăderea *activelor* a fost generată, preponderent, de diminuarea activelor sub formă de numerar și depozite cu 537,56 mil. USD și a celor sub formă de credite comerciale și avansuri cu 116,81 mil. USD, în timp ce activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 60,49 mil. USD și activele sub formă de investiții directe - cu 40,09 mil. USD.

Diagrama 37. Contul financiar, active și pasive (mil. USD)

Financial account, assets and liabilities (US\$ million)

Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

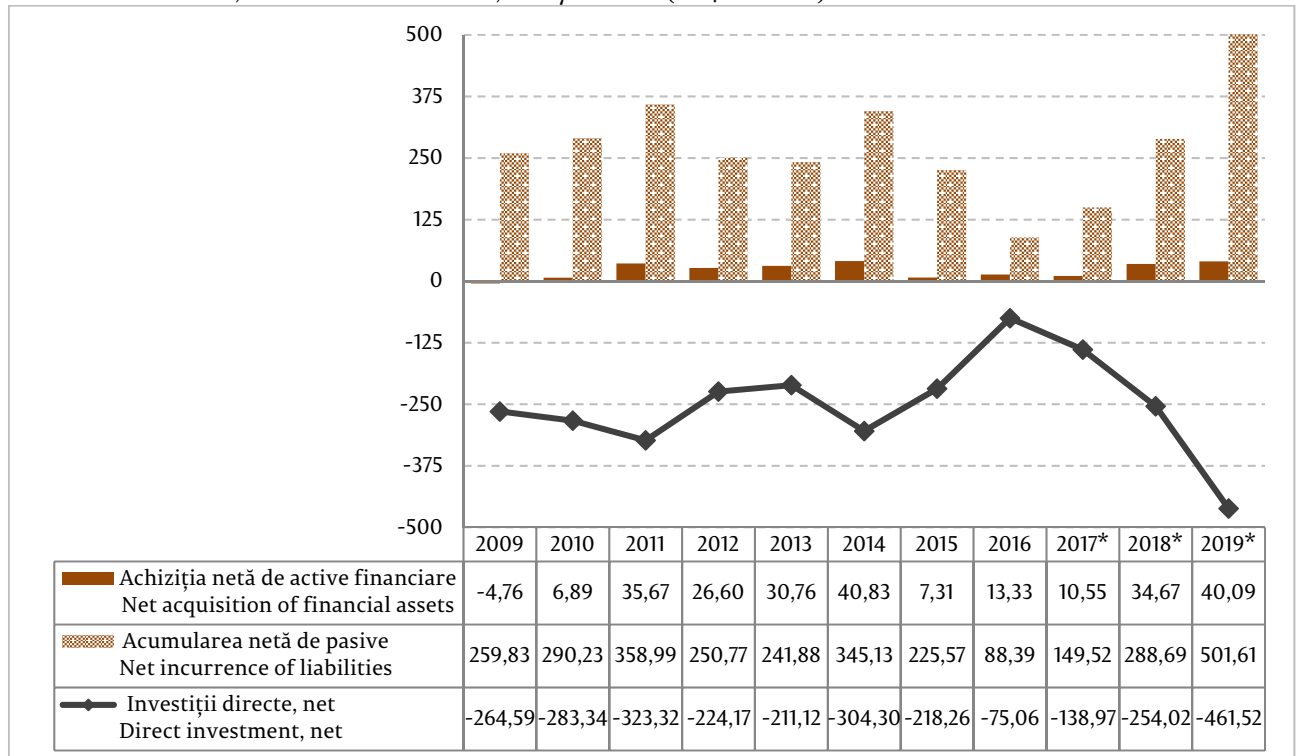
* date revizuite / * revised data

3.1. Investiții directe Direct investment

În anul 2019, investițiile directe s-au soldat cu intrări nete de capital în valoare de 461,52 mil. USD, ca urmare a acumulării nete de pasive de 501,61 mil. USD, în timp ce activele s-au majorat cu 40,09 mil. USD în valoare netă (diagrama 38).

Diagrama 38. Evoluția investițiilor directe, active și pasive (mil. USD)

Direct investment, assets and liabilities, in dynamics (US\$ million)

Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

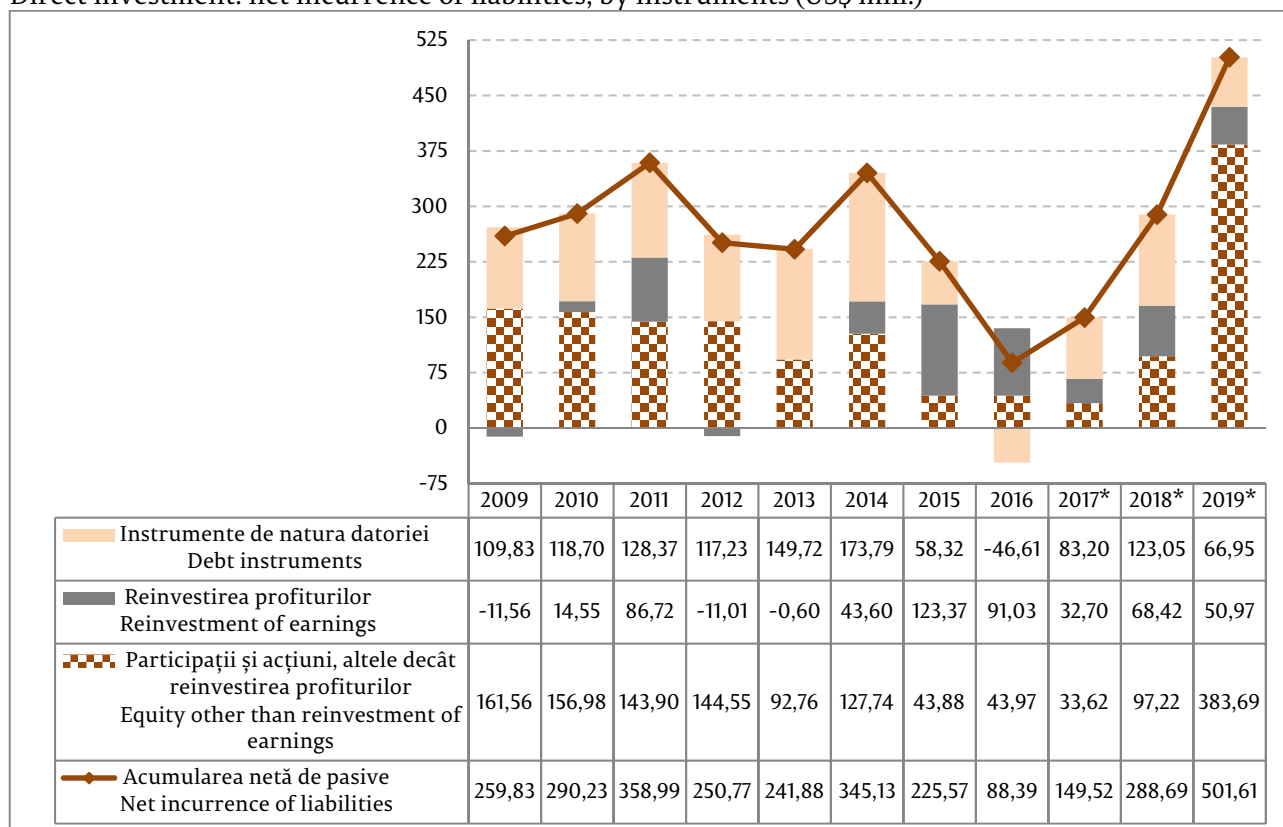
* date revizuite / * revised data

Creșterea *activelor financiare* externe ale rezidenților sub formă de investiții directe pe parcursul anului 2019 a fost determinată de majorarea participațiilor și acțiunilor rezidenților în capitalul întreprinderilor de peste hotare cu 35,42 mil. USD, precum și de majorarea datoriilor filialelor din străinătate față de investitorii direcți din Republica Moldova cu 6,12 mil. USD. Totodată, investitorii străini direcți au rambursat 1,45 mil. USD din datoriile lor față de filialele din Republica Moldova.

Acumularea netă de *pasive* sub formă de *investiții directe* (diagrama 39, tabelul 11) a fost determinată de: participațiile noi în întreprinderile din Republica Moldova în sumă de 383,69 mil. USD (din care intrări brute – 485,26 mil. USD și retrageri de investiții – 101,57 mil. USD), acumularea netă a datoriilor (sub formă de împrumuturi, credite comerciale și alte datorii) de către întreprinderile-fiice rezidente față de investitorii lor direcți de peste hotare în sumă netă de 66,95 mil. USD (acumularea brută de datorii a constituit 158,75 mil. USD, iar achitățile – 91,80 mil. USD) și de reinvestirea profiturilor de către investitorii străini în întreprinderile-fiice moldovenești în valoare netă de 50,97 mil. USD.

Diagrama 39. Investiții directe: acumularea netă de pasive, pe instrumente (mil. USD)

Direct investment: net incurrence of liabilities, by instruments (US\$ mill.)

* date revizuite / * revised data

Tabelul 11. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2015		2016		2017*		2018*		2019*	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe / Direct investment	396,06	177,80	274,89	199,83	279,07	140,10	523,99	269,97	779,96	318,44
Active / Assets	16,00	23,31	35,98	49,31	36,55	47,10	87,63	122,30	84,98	125,07
Pasive / Liabilities	380,06	154,49	238,91	150,52	242,52	93,00	436,36	147,67	694,98	193,37
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor Equity other than reinvestment of earnings	62,20	18,32	68,12	24,15	37,44	3,82	169,47	72,25	485,26	101,57
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-) Reinvestment of earnings (+) / losses (-)	123,37		91,03		32,70		68,42		50,97	
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	194,49	136,17	79,76	126,37	172,38	89,18	198,47	75,42	158,75	91,80

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări.

Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow).

Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

* date revizuite / * revised data

Investițiile directe în baza principiului direcțional sunt prezentate în tabelul 12 și în diagramele 40-41.

Investițiile directe conform principiului direcțional
Direct investment according to the directional principle

Conform indicatorilor statistici calculați după principiul direcțional, *investițiile directe peste hotare* ale rezidenților Republicii Moldova au înregistrat, în anul 2019, ieșiri nete de capital în valoare de 45,05 mil. USD, alcătuite, preponderent, din participații la capitalul social al întreprinderilor afiliate din străinătate.

Pe parcursul anului 2019, *investițiile directe în economia națională* au înregistrat intrări nete de capital în valoare de 504,15 mil. USD, din care investițiile în capital social au alcătuit 383,69 mil. USD (intrări – 485,26 mil. USD, ieșiri de capital – 101,57 mil. USD). Venitul reinvestit a consemnat o valoare netă de 50,97 mil. USD.

Tabelul 12. Investiții directe, prezentare în baza principiului direcțional (MBP5), mil. USD
Direct investment, based on the directional principle (BPM5), US\$ million

	2015		2016		2017*		2018*		2019*	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe Direct investment	302,17	137,27	264,08	173,54	282,80	144,26	501,97	293,79	794,61	335,51
Peste hotare Abroad	0,97	18,45	2,00	11,44	0,45	11,10	2,10	36,66	0,73	45,78
În economia națională In domestic economy	301,20	118,82	262,08	162,10	282,35	133,16	499,87	257,13	793,88	289,73
<i>Capital social / Equity capital</i>	<i>62,20</i>	<i>18,32</i>	<i>68,12</i>	<i>24,15</i>	<i>37,44</i>	<i>3,82</i>	<i>169,47</i>	<i>72,25</i>	<i>485,26</i>	<i>101,57</i>
Bănci / Banks	0,81	0,84	0,14	1,74			32,15		56,31	0,13
Alte sectoare / Other sectors	61,39	17,48	67,98	22,41	37,44	3,82	137,32	72,25	428,95	101,44
Venit reinvestit (+) / pierderi (-) <i>Reinvested earnings (+) / losses (-)</i>	123,37		91,03		32,70		68,42		50,97	
Bănci / Banks	23,12		18,80		11,62		26,52		78,05	
Alte sectoare / Other sectors	100,25		72,23		21,08		41,90		-27,08	
<i>Alt capital (alte sectoare)**</i> <i>Other capital (other sectors)**</i>	<i>115,63</i>	<i>100,50</i>	<i>102,93</i>	<i>137,95</i>	<i>212,21</i>	<i>129,34</i>	<i>261,98</i>	<i>184,88</i>	<i>257,65</i>	<i>188,16</i>
Creanțe față de investitorii străini Claims on foreign investors	15,03	3,60	32,55	36,76	35,64	33,57	84,40	81,02	80,48	79,03
Angajamente față de investitorii străini Liabilities to foreign investors	100,60	96,90	70,38	101,19	176,57	95,77	177,58	103,86	177,17	109,13

* date revizuite / * revised data

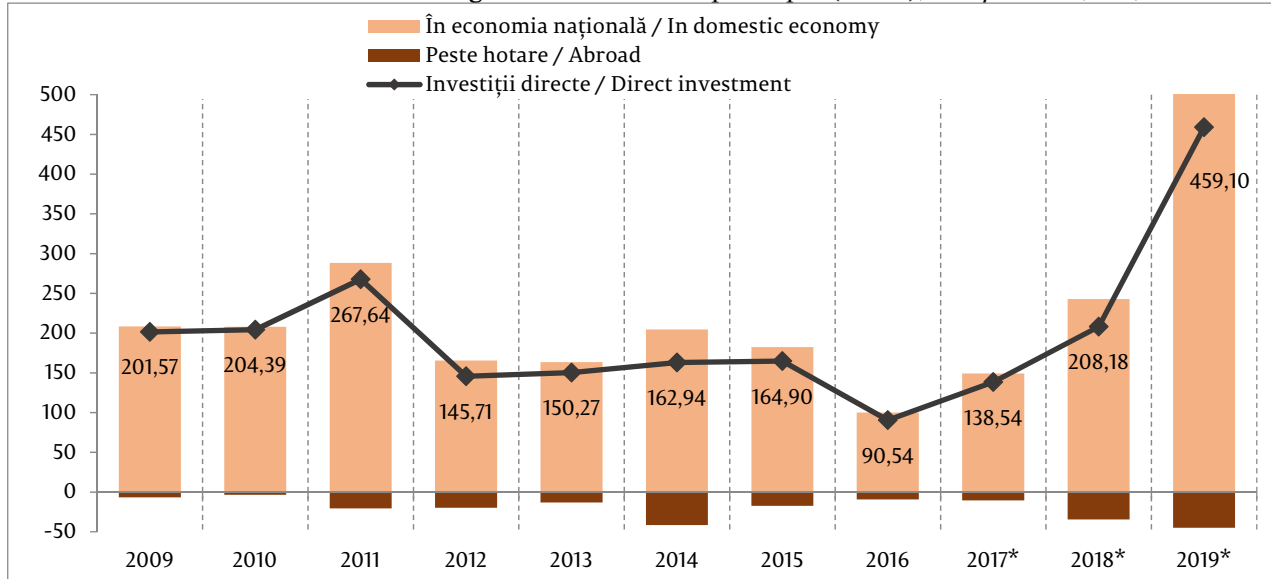
** în alt capital se includ doar împrumuturile intragrup contractate de întreprinderile din alte sectoare, iar împrumuturile intragrup ale băncilor se înregistrează la „alte investiții

** includes intercompany lending of other sectors only, intercompany lending of banks is recorded under „other investment”.

La componenta „alt capital” intrările de 257,65 mil. USD consemnate de alte sectoare reprezintă trageri de împrumuturi de la investitorii străini direcți de 177,17 mil. USD și rambursări în sumă de 80,48 mil. USD ale împrumuturilor acordate anterior de firmele-fiice rezidente investitorilor străini (conform orarului). Ieșirile de alt capital în sumă totală de 188,16 mil. USD au rezultat din: rambursările, conform orarului, de împrumuturi contractate anterior de către agenții economici rezidenți de la investitori străini direcți în sumă de 109,13 mil. USD și acordarea de împrumuturi investitorilor străini în valoare de 79,03 mil. USD.

Diagrama 40. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în baza principiului direcțional (MBP5), mil. USD

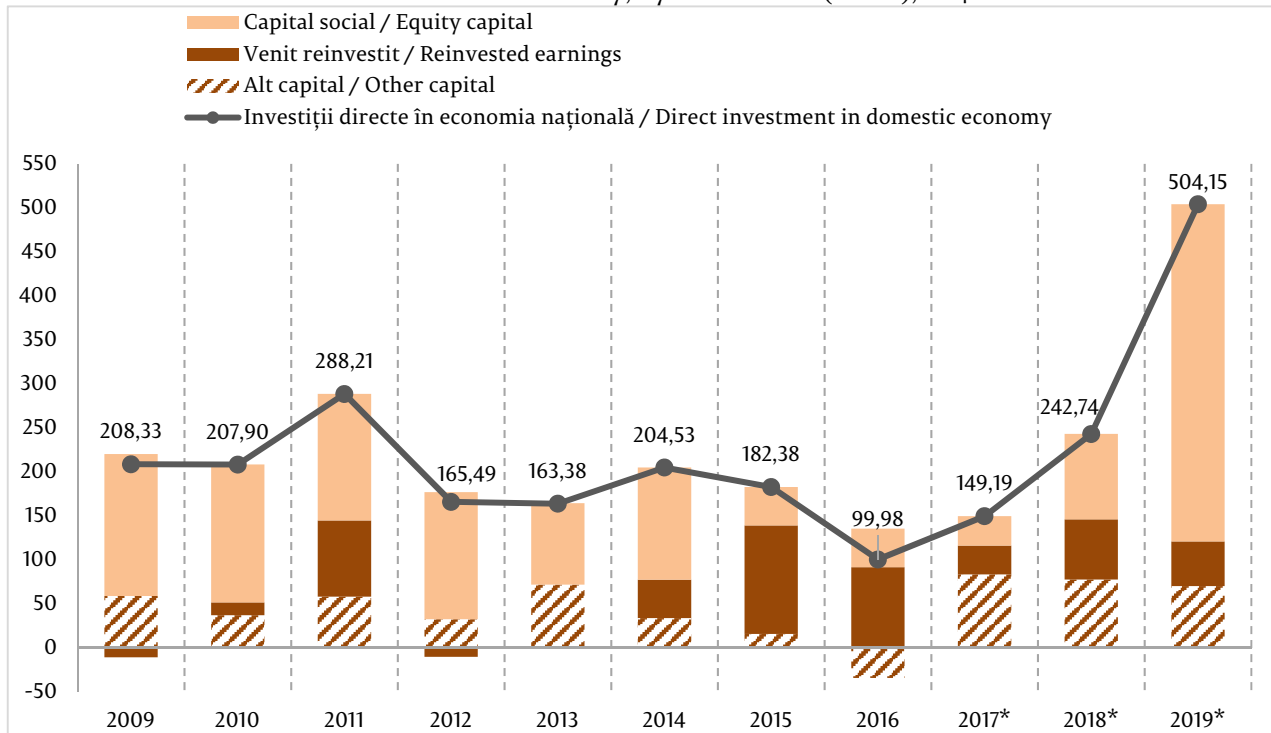
Net direct investment flows according to the directional principle (BPM5), in dynamics, US\$ million

* date revizuite / * revised data

Diagrama 41. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în economia națională, pe instrumente (MBP5), mil. USD

Net direct investment flows in domestic economy, by instrument (BPM5), US\$ million

* date revizuite / * revised data

3.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives

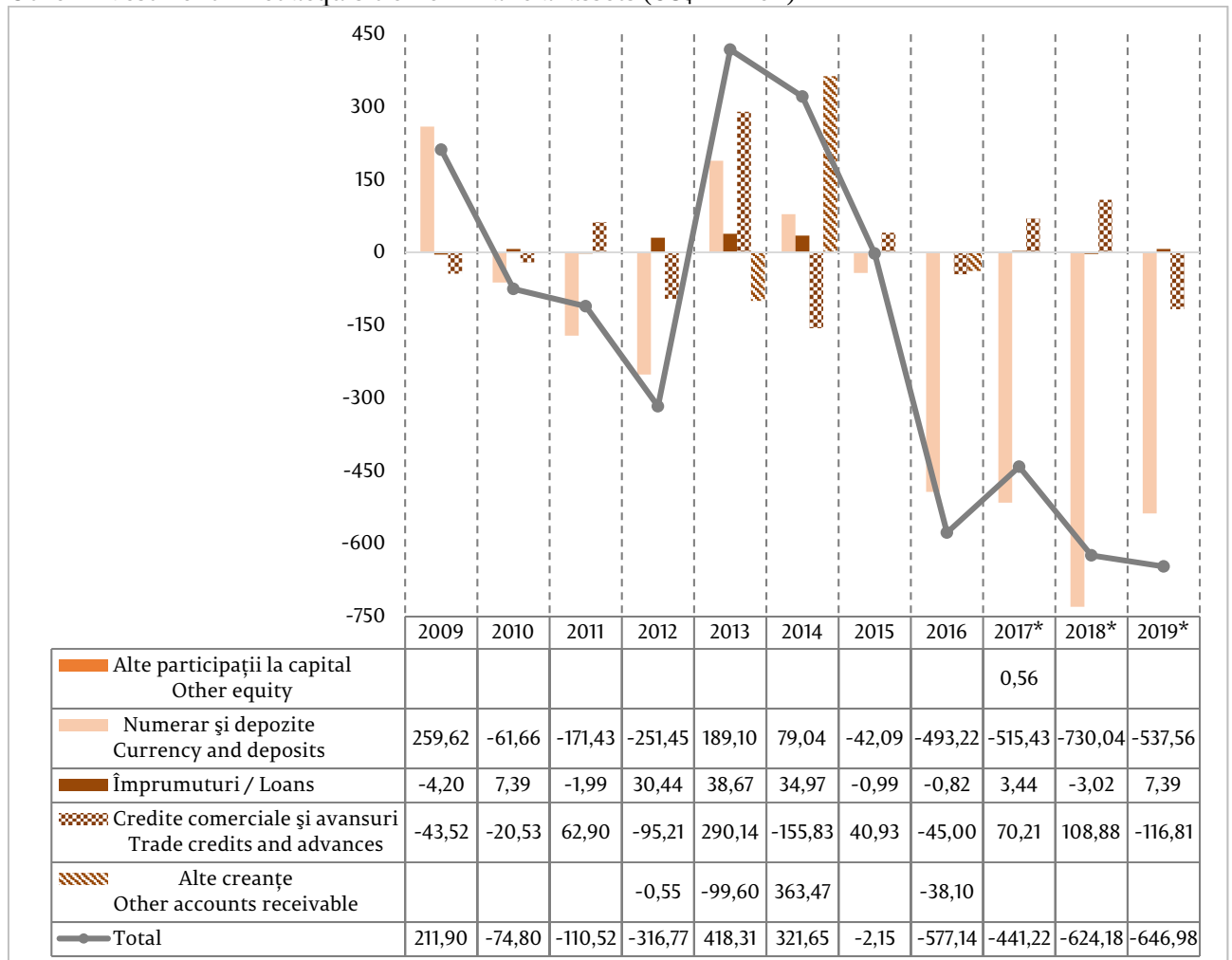
Investițiile de portofoliu au înregistrat, în anul 2019, ieșiri nete în valoare de 4,72 mil. USD, generate de majorarea activelor externe ale sectorului bancar sub formă de titluri de creanță cu 4,53 mil. USD și ale altor sectoare sub formă de participații și acțiuni cu 0,02 mil. USD. Concomitent, s-au diminuat pasivele externe ale administrației publice sub formă de titluri de angajamente cu 0,21 mil. USD, în timp ce pasivele externe sub formă de participații și acțiuni s-au majorat cu 0,04 mil. USD.

Derivatele financiare au înregistrat ieșiri nete în valoare de 0,30 mil. USD, urmare a tranzacționării swap-urilor valutare de către băncile licențiate cu băncile nerezidente.

3.3. Alte investiții Other investment

În anul 2019, articolul *alte investiții* (alte participații la capital, numerar și depozite, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte active și pasive) a consemnat intrări nete în valoare de 745,01 mil. USD.

Diagrama 42. Alte investiții, achiziția netă de active financiare (mil. USD)
Other investment – net acquisition of financial assets (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

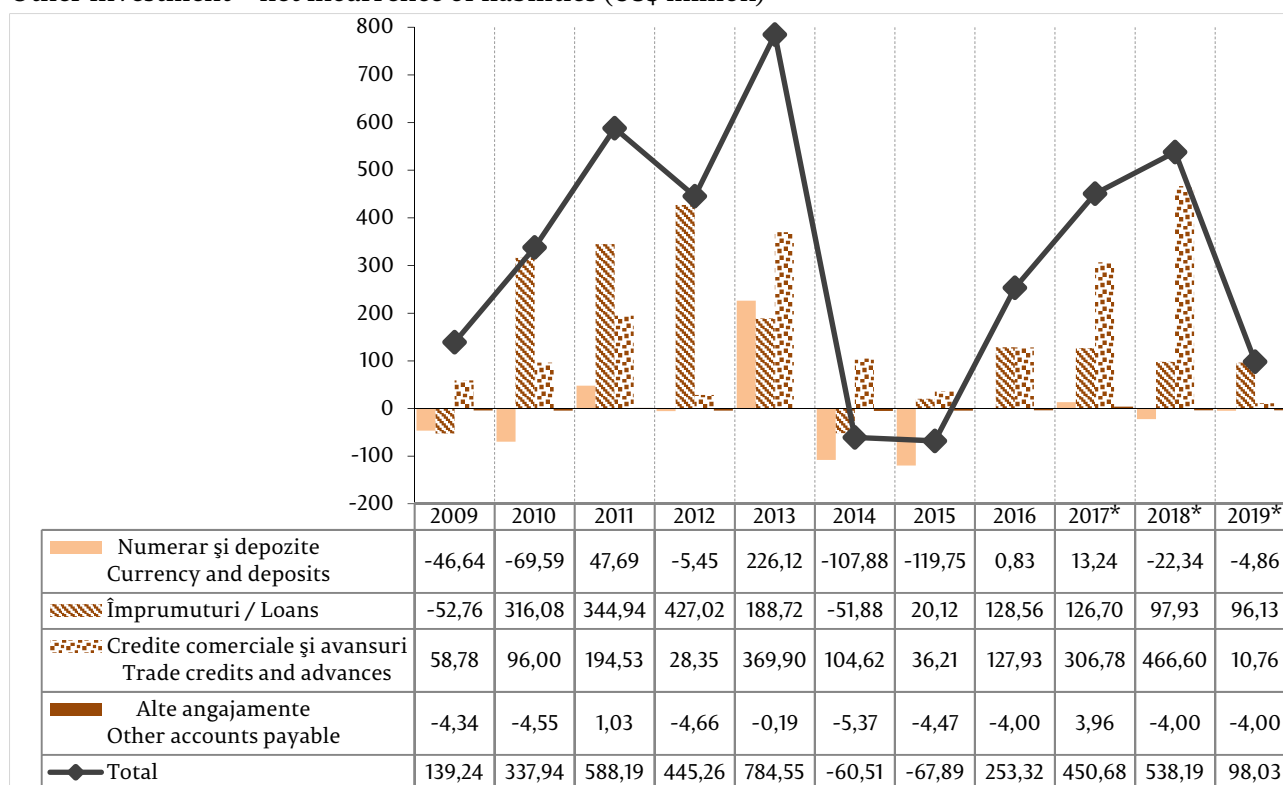
Această evoluție a fost determinată de scăderea netă a activelor financiare cu 646,98 mil. USD (achiziția brută de noi active financiare externe a însumat 89,57 mil. USD, iar diminuarea brută a activelor achiziționate anterior – 736,55 mil. USD) și de majorarea netă a pasivelor cu 98,03 mil. USD (acumularea brută de noi pasive a fost evaluată la 738,98 mil. USD, iar stingerea brută a pasivelor – la 640,95 mil. USD).

Diminuarea netă a *activelor financiare* la articolul *alte investiții*, înregistrată pe parcursul anului 2019, a fost determinată, în principal, de scăderea netă cu 537,56 mil. USD a activelor sub formă de *numerar și depozite* (din care activele societăților nefinanciare, gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației au scăzut cu 583,89 mil. USD, iar cele ale băncilor licențiate au crescut cu 46,33 mil. USD). De asemenea, la diminuarea activelor au contribuit achitățile nete în sumă de 116,81 mil. USD efectuate de partenerii nerezidenți la *creditele comerciale și avansurile* acordate anterior de rezidenți. Concomitent, au crescut activele financiare sub formă de *împrumuturi* cu 7,39 mil. USD (diagrama 42).

Majorarea netă a *pasivelor financiare* la articolul *alte investiții* (diagrama 43) a fost determinată de creșterea cu 96,13 mil. USD a angajamentelor sub formă de *împrumuturi* externe, precum și de majorarea angajamentelor sub formă de *credite comerciale și avansuri* primite de rezidenți de la parteneri comerciali nerezidenți cu 10,76 mil. USD. Concomitent, pasivele sub formă de *numerar și depozite* s-au diminuat cu 4,86 mil. USD (dintre care cele ale sectorului bancar s-au diminuat cu 4,56 mil. USD, iar cele ale altor societăți financiare – cu 0,30 mil. USD) și cele sub formă de *alte angajamente* au scăzut cu 4,00 mil. USD net.

Diagrama 43. Alte investiții, acumularea netă de pasive financiare (mil. USD)

Other investment – net incurrence of liabilities (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

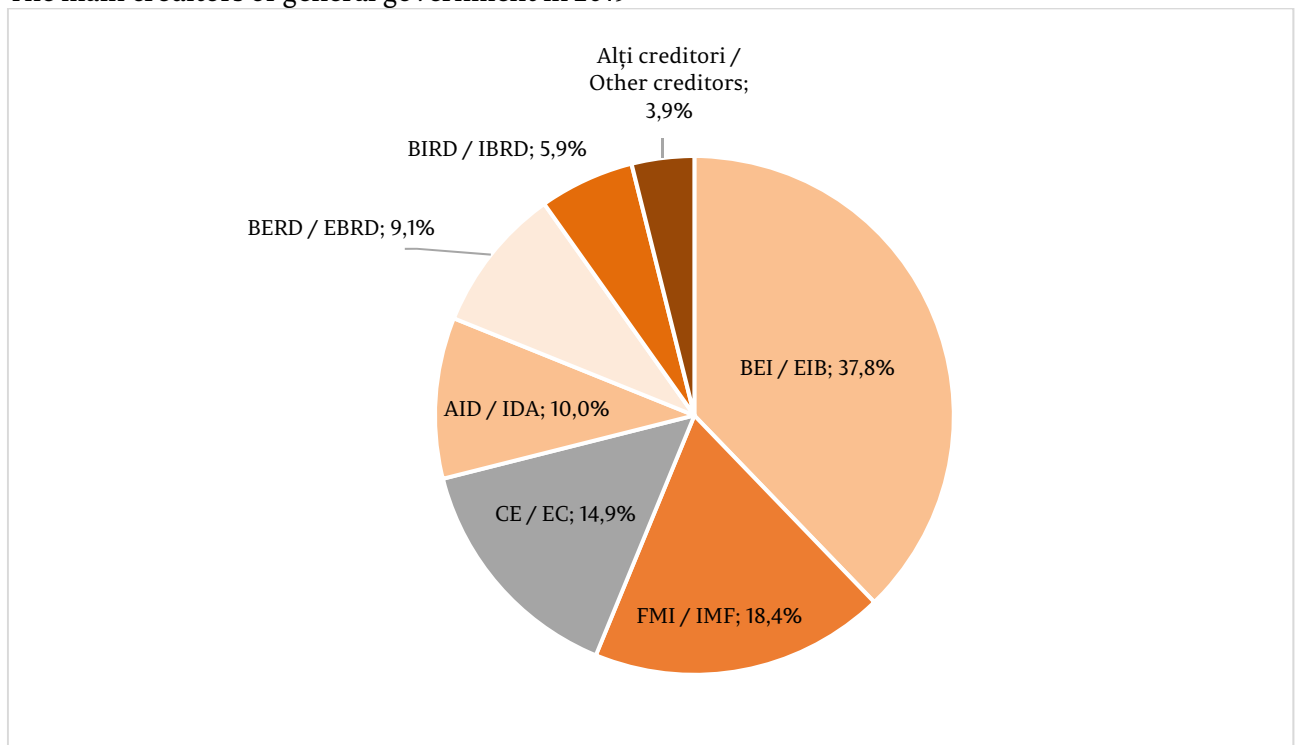
Articolul *împrumuturi* în cadrul altor investiții a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 88,74 mil. USD (activele au crescut cu 7,39 mil. USD în valoare netă, iar pasivele cu 96,13 mil. USD). Pe parcursul anului 2019, au fost valorificate *împrumuturi* din exterior în sumă totală de 571,25 mil. USD, din care pe termen lung – 567,89 mil. USD (tabelul 24 din Secțiunea statistică). Rambursările totale au constituit 475,12 mil. USD, din care ale împrumuturilor pe termen lung – 470,20 mil. USD.

Structura finanțării externe pe sectoare instituționale relevă că principalii beneficiari au fost *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* – 211,08 mil. USD din tragerile totale, urmate de *alte societăți financiare* – 158,66 mil. USD, *administrația publică* – 149,26 mil. USD, *băncile licențiate* – 33,77 mil. USD și *BNM* – 18,48 mil. USD.

Administrația publică pe parcursul anului 2019 a fost creditată de următoarele organizații: Banca Europeană de Investiții – 56,46 mil. USD, Fondul Monetar Internațional (FMI) – 27,51 mil. USD, Comisia Europeană – 22,22 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 14,98 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 13,55 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 8,86 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,59 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 2,10 mil. USD, etc (diagrama 44).

Diagrama 44. Principalii creditorii ai administrației publice în anul 2019

The main creditors of general government in 2019

Rambursări de împrumuturi externe au fost efectuate de următoarele sectoare instituționale: *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* – 150,07 mil. USD, *administrația publică* – 125,50 mil. USD, *alte societăți financiare* – 88,86 mil. USD, *BNM* – 55,38 mil. USD (împrumuturi de la FMI), *societățile care acceptă depozite* – 55,31 mil. USD.

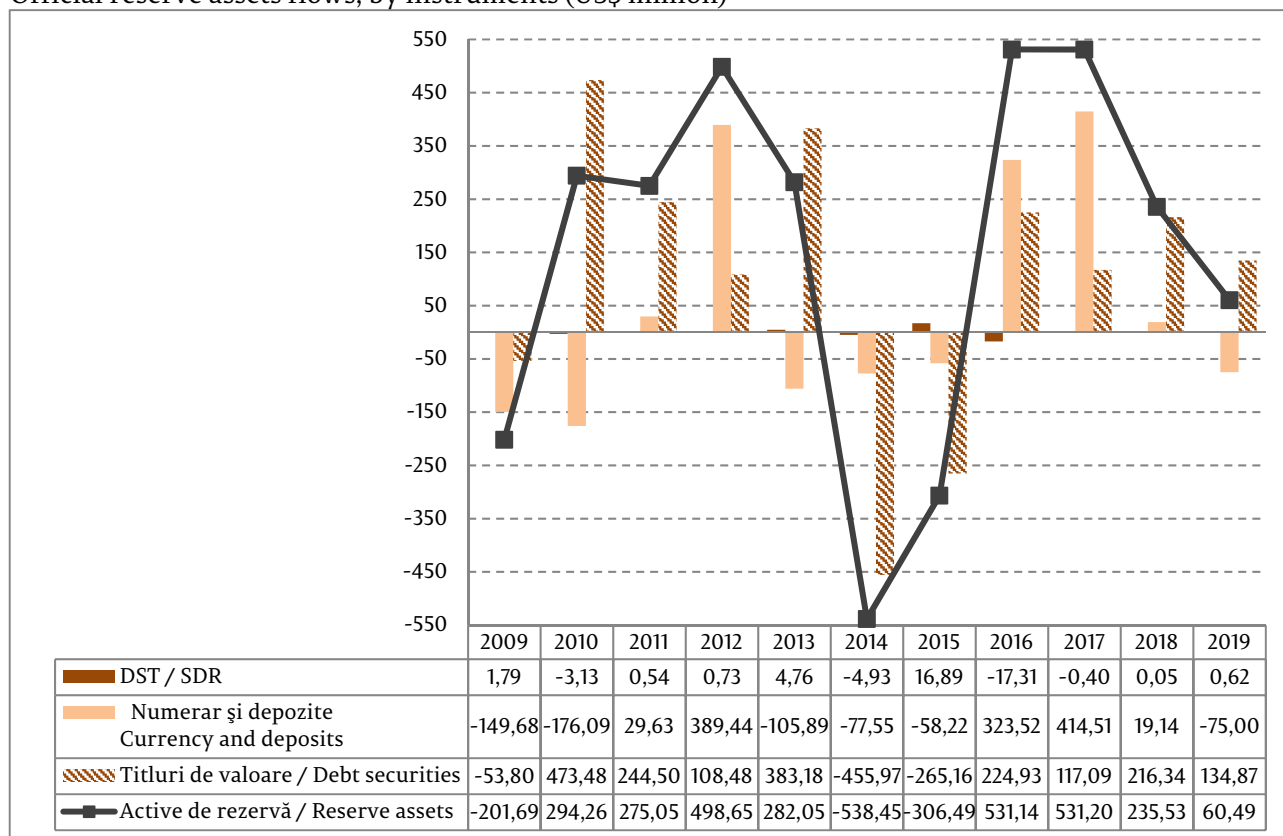
3.4. Activele de rezervă

Reserve assets

Activele oficiale de rezervă s-au majorat în perioada de referință cu 60,49 mil. USD în valoare netă, ca rezultat al tranzacțiilor efective calculate la rata de schimb zilnică (diagrama 45). Activele în DST s-au majorat cu 0,62 mil. USD. Numerarul și depozitele au consemnat o diminuare de 75,00 mil. USD (dintre care numerarul și depozitele plasate în alte bănci centrale (autorități monetare) au crescut cu 116,26 mil. USD, iar plasamentele în alte bănci din străinătate s-au diminuat cu 191,26 mil. USD). Majorarea activelor de rezervă sub formă de titluri de valoare a constituit 134,87 mil. USD.

Diagrama 45. Evoluția fluxurilor de active oficiale de rezervă, pe instrumente (mil. USD)

Official reserve assets flows, by instruments (US\$ million)

4. Balanța de plăți în prezentare analitică

Balance of payments in analytic presentation

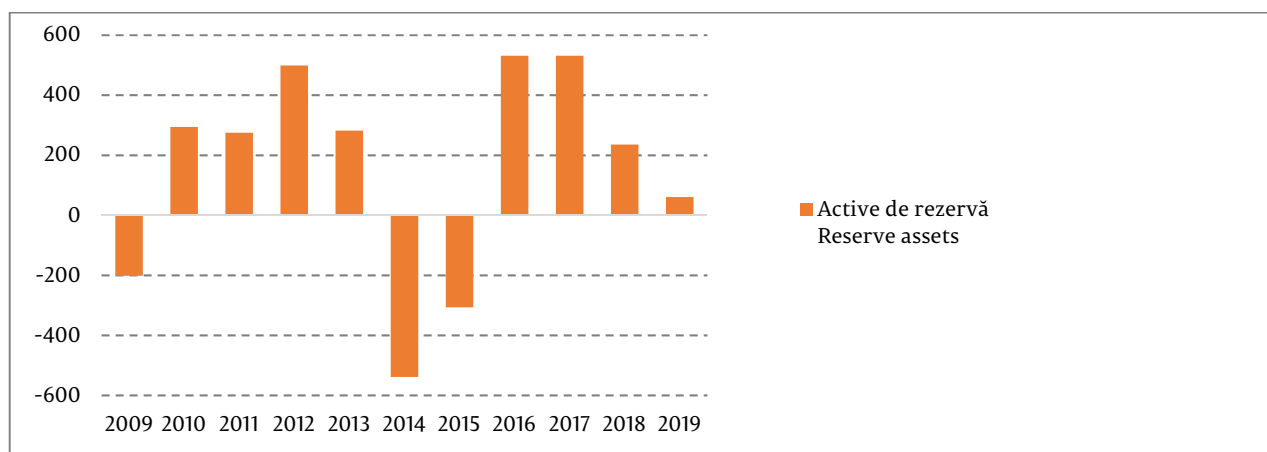
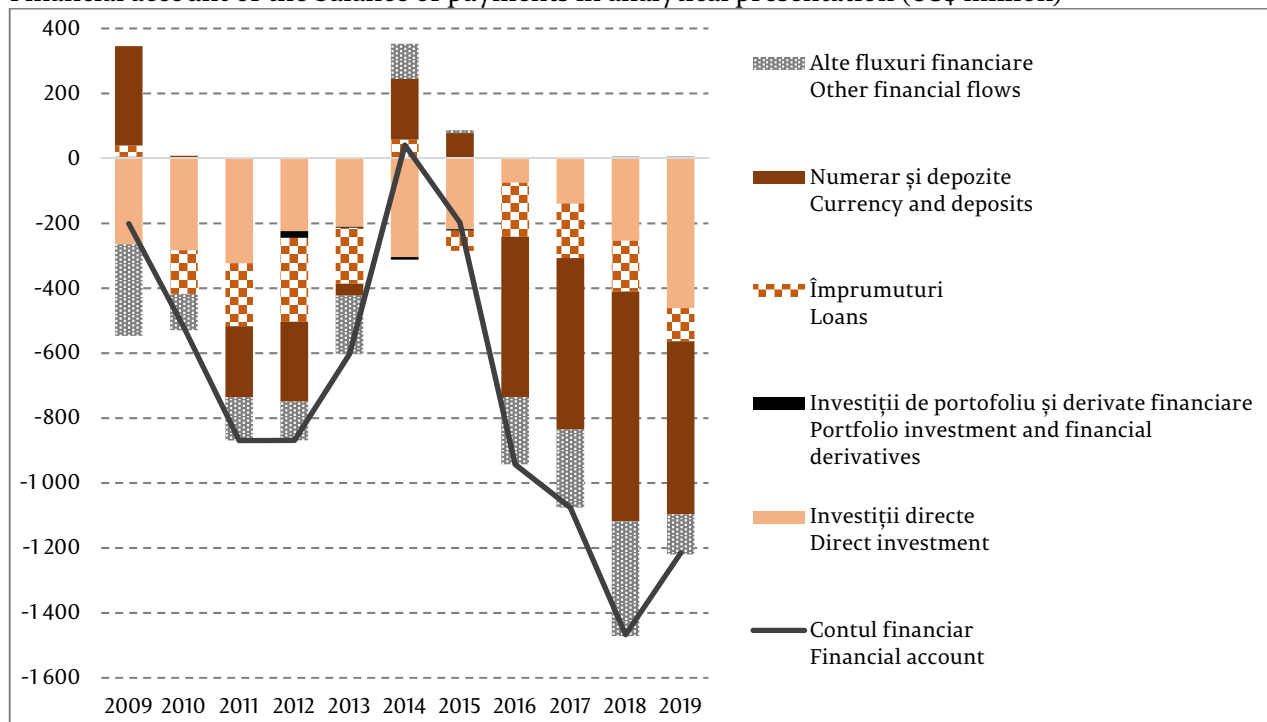
Tabelul 13. Sinteza balanței de plăți (BPM6), prezentare analitică (mil. USD)
Balance of payments in analytic presentation (BPM6) (US\$ million)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
CONTUL CURENT	-485,2	-533,9	-879,3	-682,8	-490,3	-568,3	-462,8	-282,3	-597,7	-1 185,9	-1 130,2
CURRENT ACCOUNT											
Bunuri / Goods	-2 057,2	-2 327,1	-2 984,6	-3 067,9	-3 138,4	-3 040,7	-2 123,7	-2 078,7	-2 558,8	-3 294,0	-3 311,8
Servicii / Services	58,6	71,6	159,1	107,9	152,1	127,2	132,3	226,7	305,1	355,3	350,6
Venituri primare	322,2	505,7	577,5	810,1	894,1	822,3	449,5	446,0	555,8	566,1	621,1
Primary income											
Venituri secundare	1 191,2	1 215,8	1 368,7	1 467,0	1 601,9	1 522,9	1 079,1	1 123,7	1 100,1	1 186,7	1 209,9
Secondary income											
CONTUL DE CAPITAL	12,7	5,2	32,0	21,2	107,1	147,2	54,9	-17,8	-21,3	-35,4	-49,9
CAPITAL ACCOUNT											
Necesarul net de finanțare (soldul CC și CK)	-472,5	-528,7	-847,3	-661,6	-383,2	-421,2	-408,0	-300,1	-619,1	-1 221,2	-1 180,0
Net borrowing (current and capital account balance)											
Necesarul net de finanțare (soldul contului financiar)	-201,3	-521,8	-869,1	-868,8	-602,1	40,7	-198,0	-942,5	-1 075,7	-1 466,9	-1 215,0
Net borrowing (-) (financial account balance)											
Investiții directe	-264,6	-283,3	-323,3	-224,2	-211,1	-304,3	-218,3	-75,1	-139,0	-254,0	-461,5
Direct investment											
Investiții de portofoliu și derivate financiare	5,5	-0,4	-0,2	-21,1	-3,1	-7,8	-4,7	0,1	-0,7	4,7	5,0
Portfolio investment and financial derivatives											
Alte investiții	57,8	-238,1	-545,6	-623,5	-387,9	352,9	25,0	-867,6	-936,0	-1 217,6	-758,5
Other investment											
achiziționarea netă de active net acquisition of assets	211,9	-74,8	-110,5	-316,8	418,3	321,7	-2,1	-577,1	-441,2	-624,2	-647,0
acumularea netă de pasive net incurrence of liabilities	154,1	163,3	435,1	306,8	806,2	-31,2	-27,2	290,5	494,8	593,4	111,5
Împrumuturi	33,7	-134,0	-193,9	-258,1	-171,7	57,6	-61,8	-166,5	-167,4	-156,2	-102,2
Loans											
Erori și omisiuni nete	84,4	74,1	72,8	113,7	84,8	-47,3	-55,8	-74,2	75,5	45,1	27,9
Net errors and omissions											
Active de rezervă și articole afereente	-186,8	67,1	94,6	320,9	303,7	-509,2	-265,8	568,3	532,1	290,8	62,9
Reserves and related items											
Active de rezervă*	-201,7	294,3	275,1	498,7	282,1	-538,5	-306,5	531,1	531,2	235,5	60,5
Reserve assets*											
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	-14,9	174,7	153,1	138,5	-21,6	-29,3	-40,7	-37,1	-44,1	-55,2	-35,7
IMF credit and loans											
Banca centrală	-14,9	52,9	129,2	138,5	-21,6	-29,3	-35,2	-36,9	-44,3	-41,5	-36,9
Central bank											
Administrația publică		121,7	23,9				-5,6	-0,2	0,2	-13,7	1,2
General government											
Finanțarea excepțională		52,5	27,3	39,2					43,2		33,3
Exceptional financing											
Venituri secundare - granturi interguvernamentale		52,5	27,3	39,2					43,2		11,1
Secondary income - intergovernmental grants											
Alte investiții - împrumuturi interguvernamentale											22,2
Other investment - intergovernmental loans											

*evaluate la rata zilnică / *valued at daily exchange rate

În prezentarea analitică, balanța de plăți⁵ a Republicii Moldova a înregistrat în anul 2019 un excedent de 62,85 mil. USD la *Active de rezervă și articole aferente*. BNM a efectuat rambursări nete de împrumuturi de la FMI în sumă de 36,90 mil. USD, iar activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 60,49 mil. USD. Administrația publică a efectuat trageri nete la împrumuturile FMI în sumă de 1,24 mil. USD. Finanțarea excepțională a constituit 33,30 mil. USD și a cuprins tranșa de împrumut în valoare de 22,22 mil. USD și de grant în valoare de 11,08 mil. USD, oferite de Comisia Europeană în cadrul programului de asistență macrofinanciară.

Diagrama 46. Contul financiar al balanței de plăți în prezentare analitică (mil. USD)
Financial account of the balance of payments in analytical presentation (US\$ million)

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

⁵ Notă: Creșterea activelor financiare, precum și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor și pasivelor financiare – cu semnul minus.
Note: Increases in both financial assets and liabilities are recorded with a positive sign (+), while decreases in financial assets and liabilities – with a negative sign (-).

V. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2019

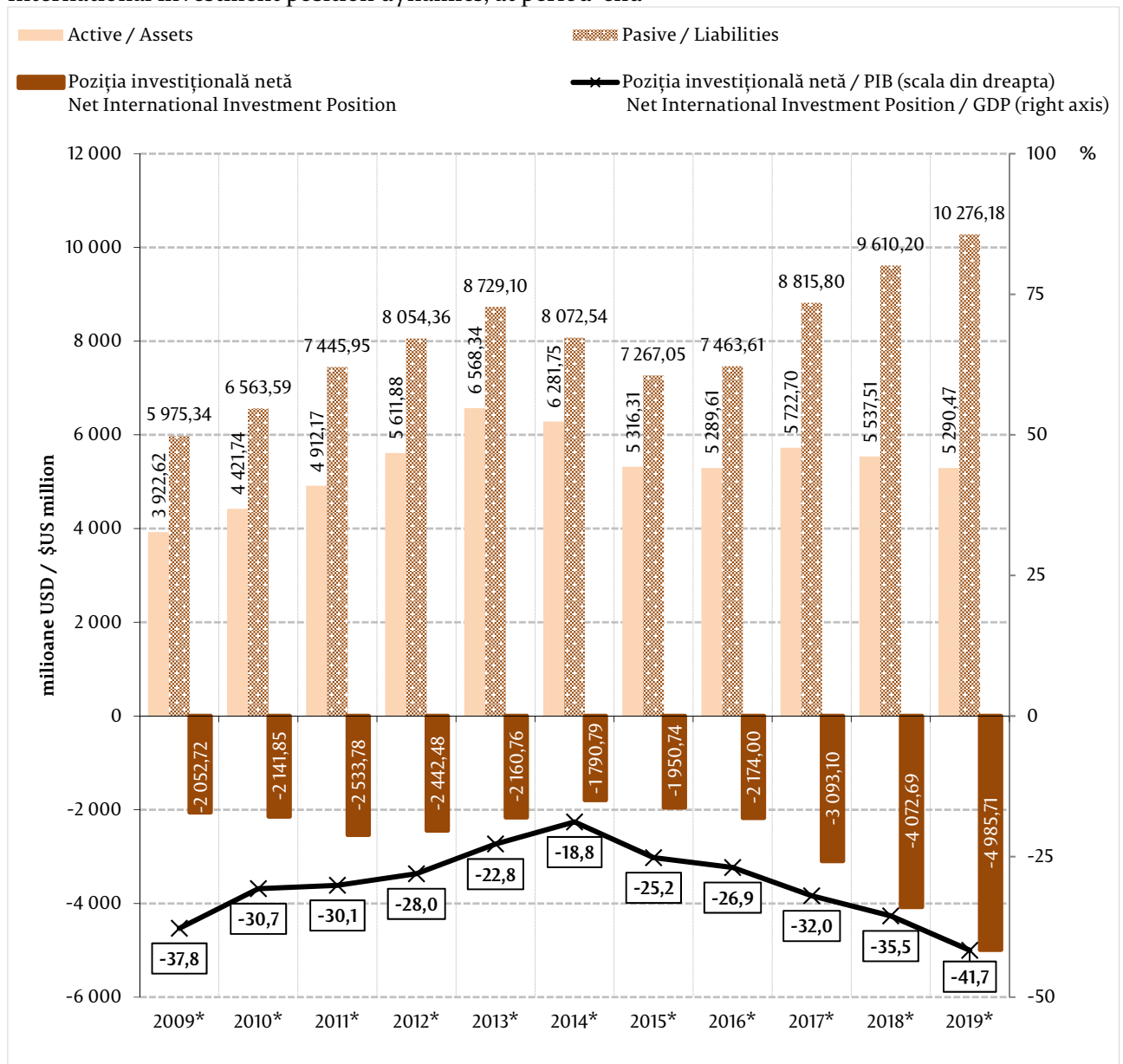
International investment position of the Republic of Moldova as of 12/31/2019

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova pe parcursul anului 2019 a continuat să se deterioreze, înregistrând un sold net debitor de 4 985,71 mil. USD la 31.12.2019 (diagrama 47).

Evoluția detaliată a PII cu detalii suplimentare pentru anul 2019 este prezentată în anexa 10.

În ultimii șase ani, PII a avut o evoluție descendentă, soldul debitor dublându-se în 2018 comparativ cu 2014 și ulterior în 2019 diminuându-se cu 22,4 la sută comparativ cu sfârșitul anului precedent. Raportul poziției investiționale internaționale la PIB a constituit -41,7 la sută, coborând cu 6,2 p.p. comparativ cu anul 2018.

Diagrama 47. Poziția investițională internațională în dinamică, la sfârșitul perioadei
International investment position dynamics, at period-end

* date revizuite / * revised data

Evoluția poziției investiționale internaționale, pe parcursul anului 2019, a fost influențată negativ de tranzacțiile efective nete cu nerezidenții (-1 141,02 mil. USD), de schimbările de preț ale instrumentelor financiare (-115,36 mil. USD), de fluctuația ratelor de schimb ale valurilor originale față de dolarul SUA (-8,26 mil. USD), în timp ce alte schimbări (351,62 mil. USD) au influențat poziția în sensul creșterii. Toate schimbările menționate au rezultat în deteriorarea poziției la 31.12.2019 cu 913,02 mil. USD (tabelul 14, diagrama 48).

Tabelul 14. Poziția investițională internațională (MBP6), la 31.12.2019 (mil. USD)

International investment position (BPM6) as of 12/31/2019 (US\$ million)

	Situția la Position as of 31.12.2018*	Modificări care reflectă: Changes reflecting:					Situția la Position as of 31.12.2019*
		dinamica totală total changes	fluxul din BP BOP transact- ions	schimbări de preț / price changes	fluctuația ratei de schimb / exchange rate changes	alte schimbări / other changes	
Poziția investițională internațională (netă) International investment position (net)	-4 072,69	-913,02	-1 141,02	-115,36	-8,26	351,62	-4 985,71
Active / Assets	5 537,51	-247,04	-541,85	1,93	-0,91	293,79	5 290,47
Investiții directe Direct investment	292,17	40,24	40,09		0,15		332,41
Investiții de portofoliu Portfolio investment	6,65	4,55	4,55				11,20
Derivate financiare Financial derivatives	4,00						4,00
Alte investiții Other investment	2 239,51	-356,28	-646,98		-3,09	293,79	1 883,23
Active de rezervă** Reserve assets**	2 995,18	64,45	60,49	1,93	2,03		3 059,63
Passive / Liabilities	9 610,20	665,98	599,17	117,29	7,35	-57,83	10 276,18
Investiții directe Direct investment	4 083,79	650,15	501,61	130,05	4,42	14,07	4 733,94
Investiții de portofoliu Portfolio investment	49,64	-23,73	-0,17	-12,76	-0,81	-9,99	25,91
Derivate financiare Financial derivatives	3,63	-0,30	-0,30				3,33
Alte investiții Other investment	5 473,14	39,86	98,03		3,74	-61,91	5 513,00

Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valurilor originale față de dolarul SUA, la sfârșitul perioadei.

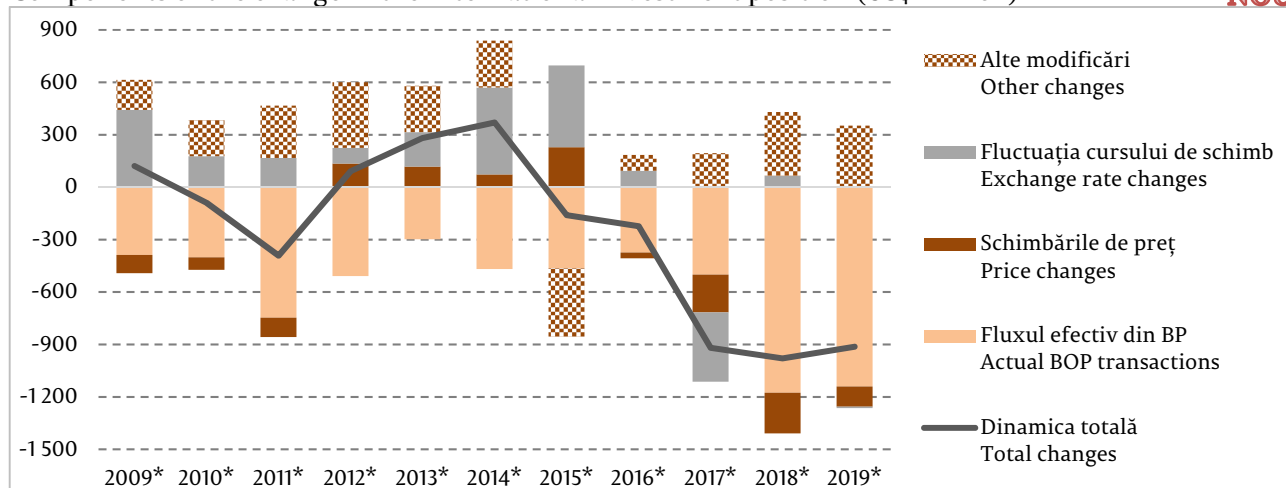
Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

* date revizuite / * revised data

** fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / ** BOP flow valued at daily exchange rate

Diagrama 48. Componentele modificării poziției investiționale internaționale (mil. USD)

Components of the change in the International investment position (US\$ million)

NOU

* date revizuite / * revised data

5.1. Structura activelor financiare externe

Structure of external financial assets

Activele financiare externe au înregistrat la 31.12.2019 un stoc în valoare de 5 290,47 mil. USD, în descreștere cu 247,04 mil. USD (-4,5 la sută) față de 31.12.2018. La micșorarea stocului de active financiare a contribuit fluxul negativ înregistrat în bilanța de plăți (-541,85 mil. USD), fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-0,91 mil. USD), iar modificările de preț (1,93 mil. USD) și alte schimbări (293,79 mil. USD) au influențat activele în sensul majorării.

Structura valutară a activelor financiare externe în dinamică este constantă: în totalul creanțelor predomină cele denuminate în *valute* cu 99,8 la sută, iar creanțele în *lei moldovenești* au o pondere de 0,2 la sută.

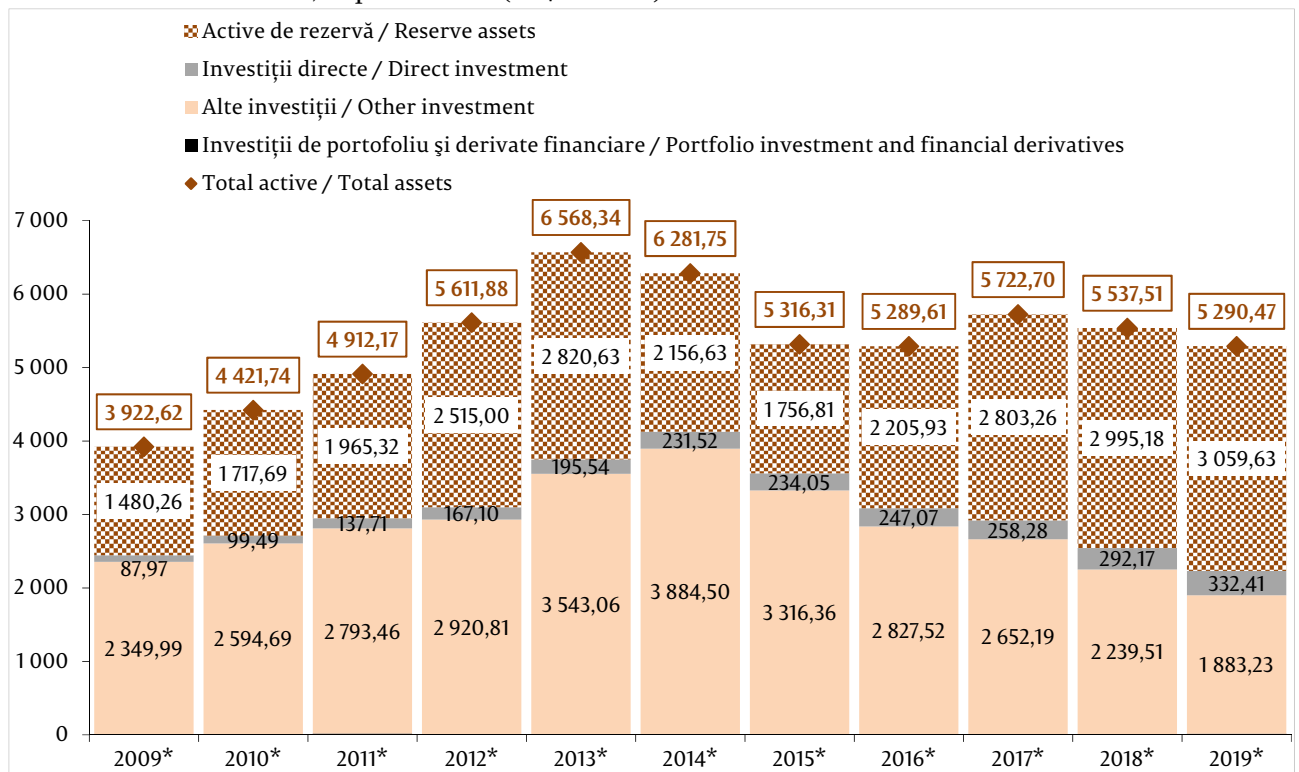
a) Structura activelor financiare externe pe categorii funcționale

Structure of external financial assets by functional categories

În cadrul *activelor financiare externe*, ponderea majoritară (57,8 la sută) a deținut-o activele de rezervă, urmate de alte investiții (35,6 la sută), investiții directe (6,3 la sută), investiții de portofoliu și derivate financiare (0,3 la sută) (diagrama 49).

Diagrama 49. Activele financiare externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External financial assets, at period-end (US\$ million)

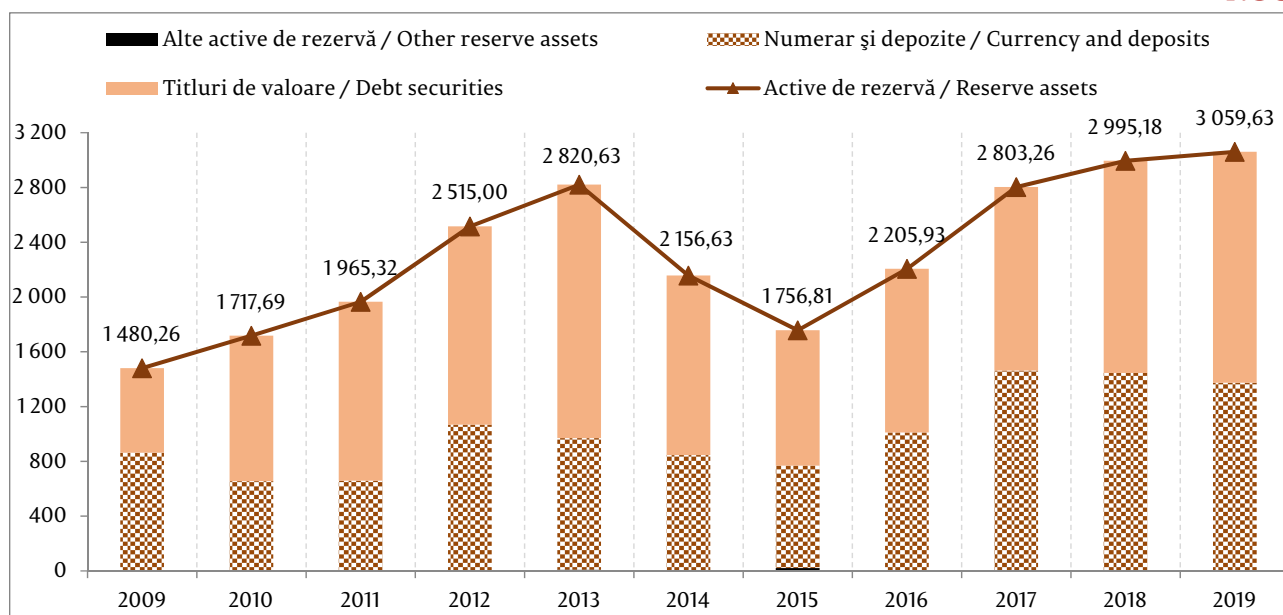
* date revizuite / * revised data

Activele oficiale de rezervă, la 31.12.2019, au înregistrat valoarea de 3 059,63 mil. USD, în creștere cu 2,2 la sută comparativ cu finele anului 2018 (diagrama 50). Pe parcursul anului 2019, stocul activelor oficiale de rezervă a crescut pe seama fluxului net înregistrat în bilanța de plăți cu 60,49 mil. USD (calculat la rata de schimb zilnică), fluctuației ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA – cu 2,03 mil. USD și modificărilor de preț ale titlurilor de valoare și ale aurului monetar – cu 1,93 mil. USD.

Diagrama 50. Structura activelor de rezervă, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Structure of reserve assets, at period-end (US\$ million)

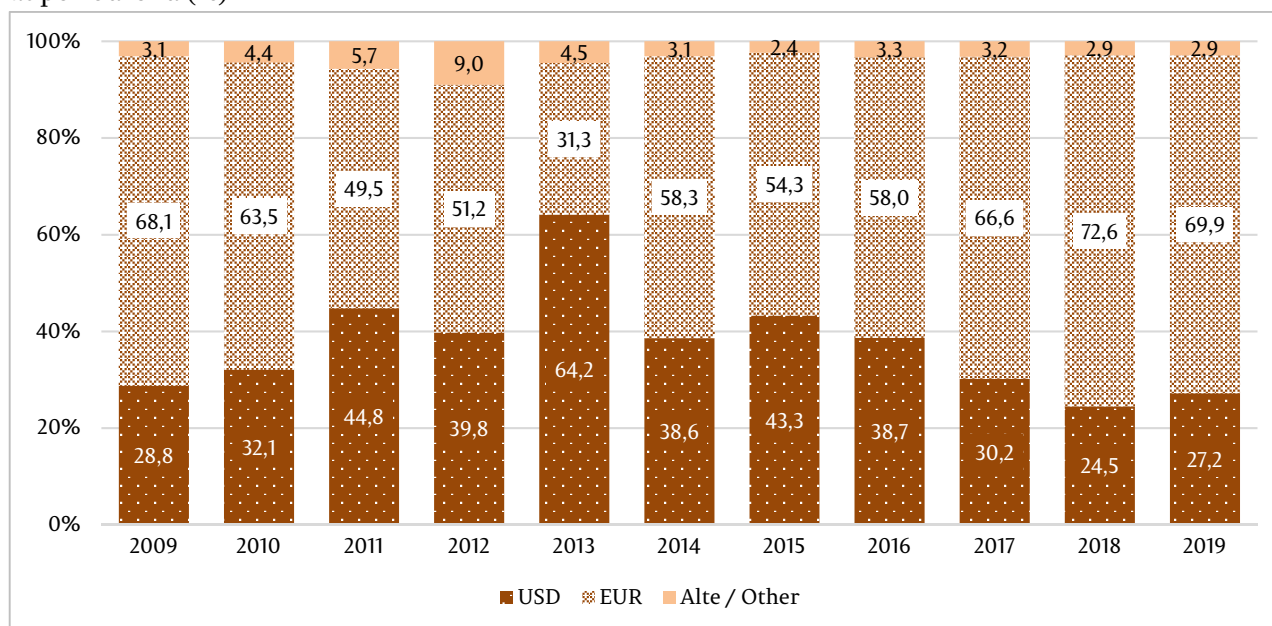
NOU

Activele sub formă de *alte investiții* s-au micșorat față de finele anului 2018 cu 15,9 la sută până la 1 883,23 mil. USD. Componenta de bază a acestora – stocul activelor sub formă de *numerar și depozite* – a constituit 1 097,96 mil. USD, micșorându-se cu 18,7 la sută pe parcursul anului 2019, ca rezultat al micșorării activelor ce aparțin altor sectoare cu 290,20 mil. USD și majorării stocului sectorului *societăți care acceptă depozite* cu 38,43 mil. USD. În activele financiare externe sub formă de *numerar și depozite* ale sectorului bancar a prevalat euro, cu o pondere de 69,9 la sută (în descreștere cu 2,7 p.p.). Ponderea activelor în dolari SUA a crescut până la 27,2 la sută (diagrama 51).

Diagrama 51. Structura valutară a activelor financiare externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate, la sfârșitul perioadei (%)

Currency composition of external financial assets of currency and deposits held by authorized banks, at period-end (%)

Creditele comerciale și avansurile acordate de către agenții economici nerezidenților cu o pondere de 35,1 la sută în activele sub formă de alte investiții au însumat 660,21 mil. USD (-14,5 la sută față de 31.12.2018). Stocul de active sub formă de *împrumuturi* a constituit 115,48 mil. USD (în creștere cu 6,8 la sută față de 31.12.2018), acestea fiind acordate, în cea mai mare parte, nerezidenților de către societăți nefinanciare și gospodării pe termen lung (87,7 la sută din total).

Stocul activelor sub formă de *investiții directe* a însumat 332,41 mil. USD, cu 13,8 la sută peste nivelul anului 2018.

Activele sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* s-au majorat cu 42,7 la sută, înregistrând un stoc de 15,20 mil. USD.

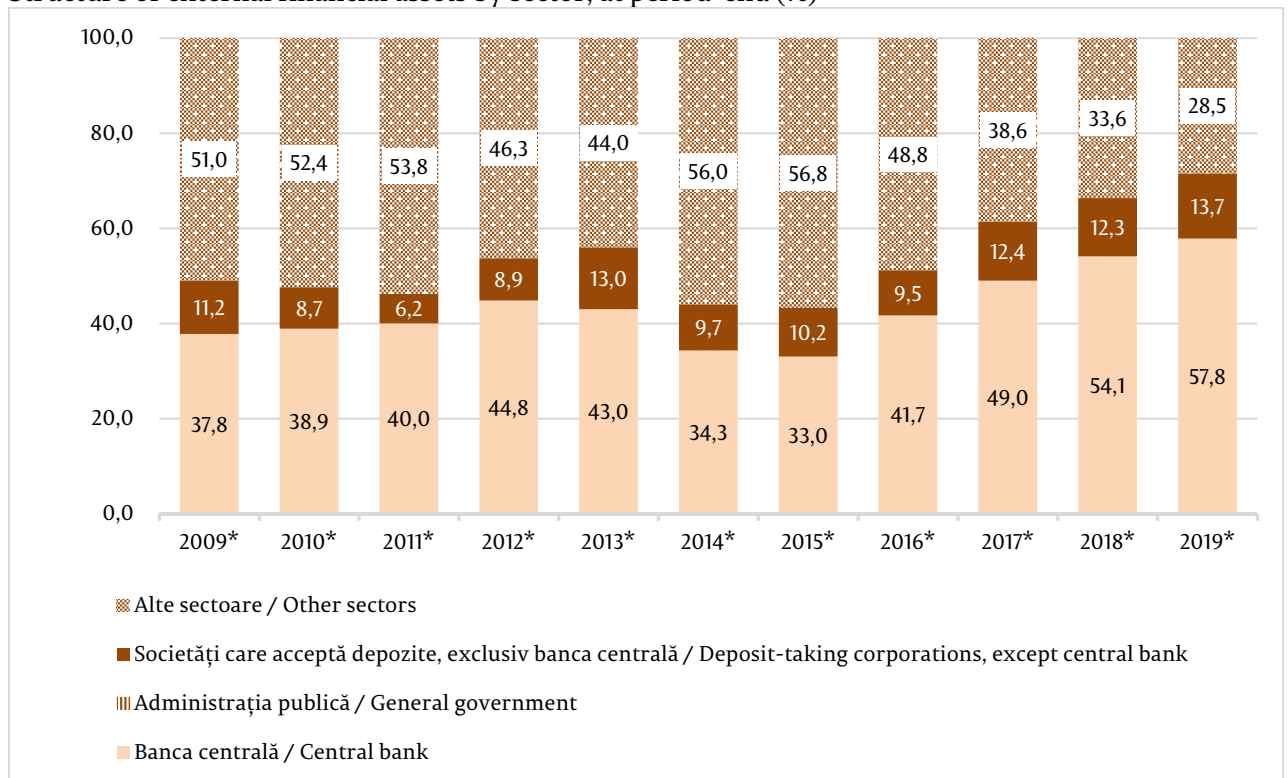
b) Structura activelor financiare externe pe sectoare instituționale

Structure of external financial assets by institutional sectors

Structura pe sectoare instituționale a activelor financiare externe ale țării, la situația din 31.12.2019, reflectă faptul că ponderea majoritară continuă să fie deținută de *BNM* (57,8 la sută), urmată de *alte sectoare* (28,5 la sută) și de sectorul *societăți care acceptă depozite* (13,7 la sută) (diagrama 52).

Diagrama 52. Structura sectorială a activelor financiare externe, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external financial assets by sector, at period-end (%)

* date revizuite / * revised data

Stocul activelor financiare ale băncii centrale a înregistrat o creștere de 2,2 la sută, cel al sectorului *societăți care acceptă depozite* – de 6,3 la sută, în același timp, cel al *altor sectoare* a înregistrat o diminuare de 19,0 la sută față de sfârșitul anului 2018.

c) Structura activelor financiare externe pe scadențe

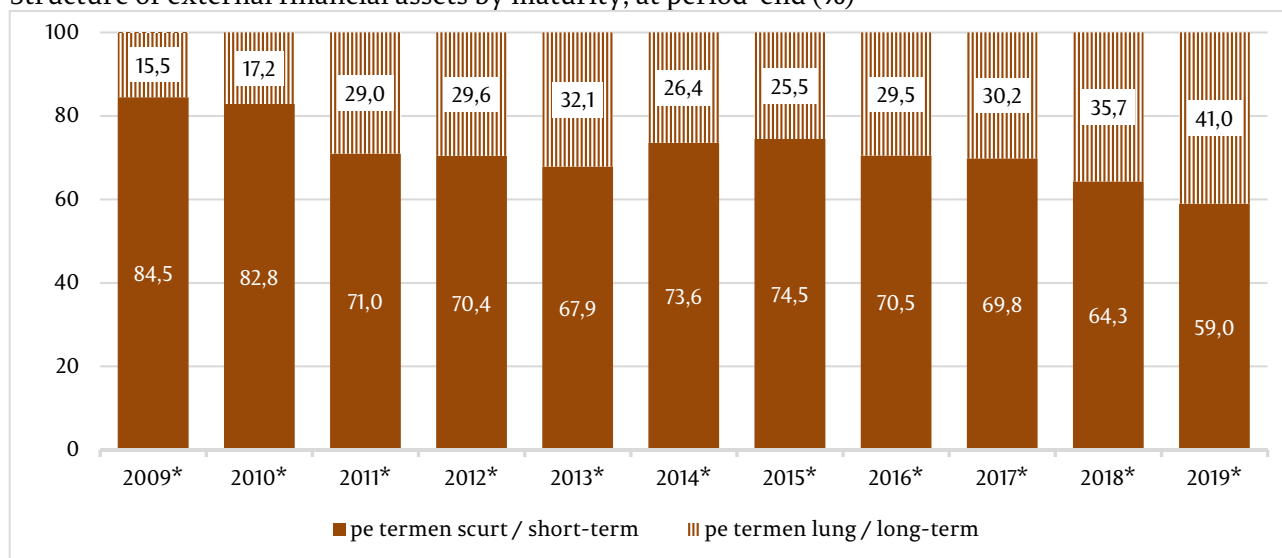
Structure of external financial assets by maturity

Structura activelor financiare pe scadențe (diagrama 53) relevă faptul că ponderea cea mai importantă în totalul creanțelor au continuat să o dețină cele *pe termen scurt* - 59,0 la sută. Activele financiare externe *pe termen scurt* sunt alcătuite, în mare parte, din alte investiții - 55,2 la sută și din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt) - 44,0 la sută.

Creanțele *pe termen lung*, deținând o pondere de 41,0 la sută în total, au însumat 2 170,32 mil. USD, la 31.12.2019. Activele oficiale de rezervă (titluri de valoare pe termen lung, DST și poziția de rezervă la FMI), cu un stoc de 1 685,86 mil. USD, dețin 77,7 la sută din totalul activelor pe termen lung, urmate de investițiile directe peste hotare (14,4 la sută), alte investiții (7,4 la sută) și de investițiile de portofoliu (0,5 la sută).

Diagrama 53. Structura activelor financiare externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external financial assets by maturity, at period-end (%)

* date revizuite / * revised data

5.2. Structura pasivelor externe

Structure of external liabilities

Pasivele externe au înregistrat la 31.12.2019 un stoc în valoare de 10 276,18 mil. USD, în creștere cu 665,98 mil. USD (cu 6,9 la sută) comparativ cu finele anului 2018. Majorarea stocului de pasive a fost influențată de fluxul pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (599,17 mil. USD), de modificările de preț (117,29 mil. USD), de fluctuația ratelor de schimb (7,35 mil. USD), în același timp, alte schimbări (-57,83 mil. USD) au diminuat stocul pasivelor externe.

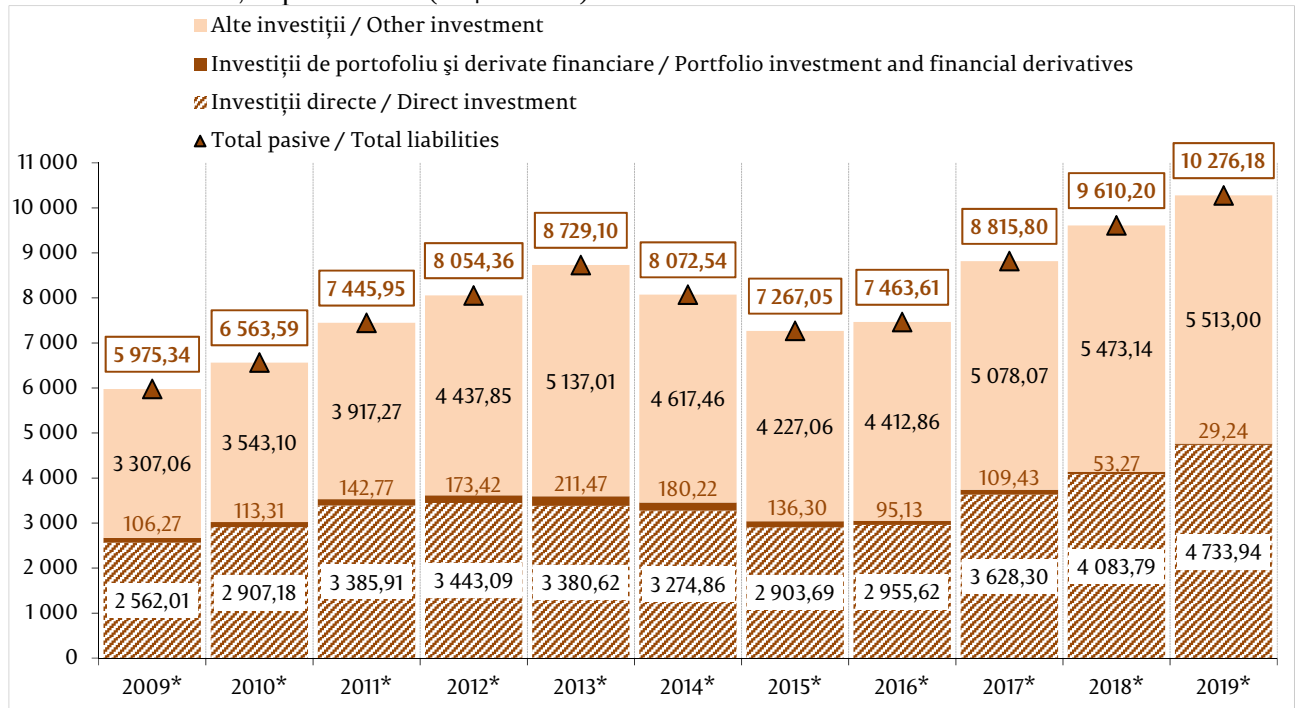
a) Structura pasivelor externe pe categorii funcționale

Structure of external liabilities by functional categories

Structura pasivelor externe pe categorii funcționale s-a menținut în configurația anului 2018. În structura *pasivelor externe*, au predominat alte investiții cu o pondere de 53,6 la sută, investițiile directe cu 46,1 la sută, iar investițiile de portofoliu cu derivatele financiare au avut cea mai scăzută pondere - 0,3 la sută (diagrama 54).

Diagrama 54. Pasivele externe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External liabilities, at period-end (US\$ million)

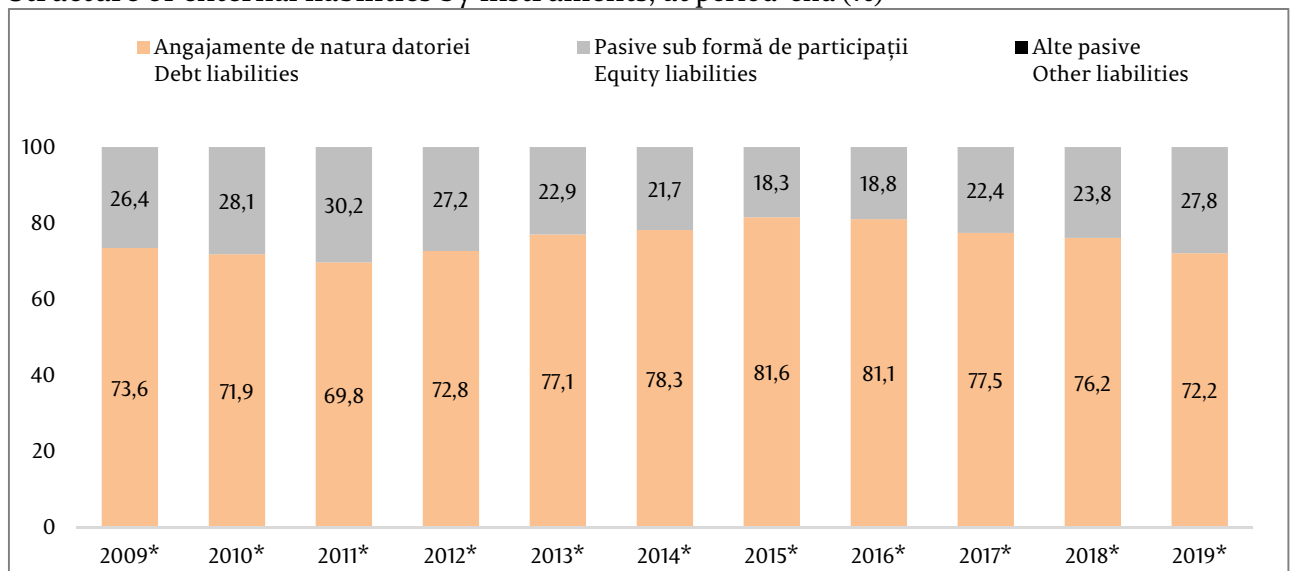

* date revizuite / * revised data

Ponderea pasivelor sub formă de participații la capital și acțiuni (atât din cadrul investițiilor de portofoliu, cât și din cadrul investițiilor directe) a constituit 27,8 la sută din stocul total. Cea mai mare parte a pasivelor (72,2 la sută), cu excepția derivatelor financiare, a revenit celor generatoare de datorie (diagrama 55).

Diagrama 55. Structura pasivelor externe pe instrumente, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external liabilities by instruments, at period-end (%)

* date revizuite / * revised data

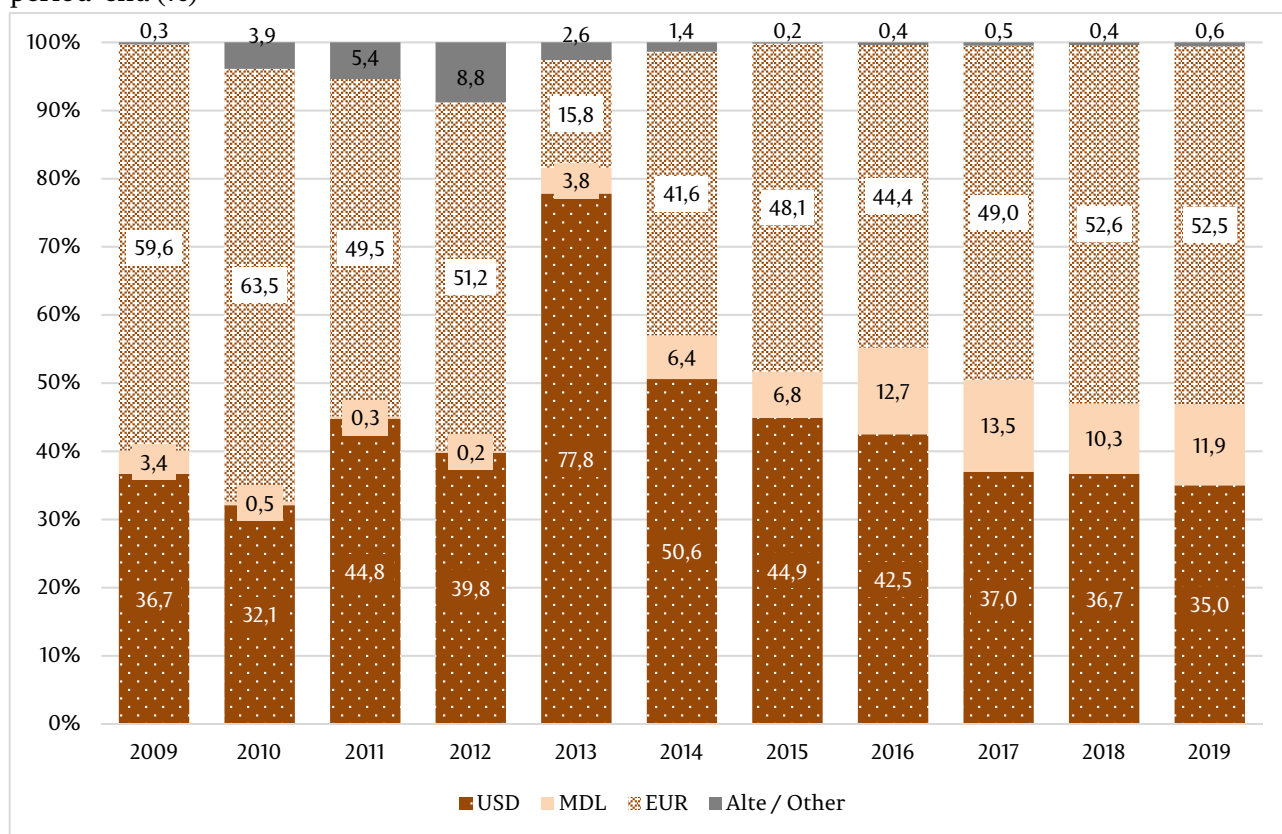
Componenta cu ponderea majoritară (53,6 la sută) în pasivele externe ale țării – *alte investiții* – a constituit 5 513,00 mil. USD la 31.12.2019, în creștere cu 0,7 la sută de la începutul anului. Alte investiții au constat în proporție de 62,1 la sută din împrumuturi, 30,9 la sută – credite comerciale și avansuri, 3,0 la sută – alocări de DST, 2,4 la sută – numerar și depozite și 1,6 la sută – alte pasive.

Stocul pasivelor sub formă de împrumuturi a însumat 3 420,77 mil. USD (în creștere cu 1,7 la sută comparativ cu finele anului 2018), credite comerciale – 1 704,43 mil. USD (+2,2 la sută), DST – 162,78 mil. USD (-0,3 la sută), alte angajamente – 90,41 mil. USD (-34,9 la sută).

La finele anului 2019, stocul pasivelor sub formă de *numerar și depozite* a constituit 134,61 mil. USD (-4,0 la sută), din care cea mai mare parte – 132,68 mil. USD – a aparținut băncilor licențiate. În structura valutară a pasivelor sub formă de *numerar și depozite* ale băncilor licențiate a prevalat euro, cu o pondere de 52,5 la sută. Ponderea pasivelor în dolari SUA s-a diminuat până la 35,0 la sută, iar a celor în lei moldovenești s-a majorat până la 11,9 la sută (diagrama 56).

Diagrama 56. Structura valutară a pasivelor externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate, la sfârșitul perioadei (%)

Currency composition of external liabilities of currency and deposits held by authorized banks, at period-end (%)

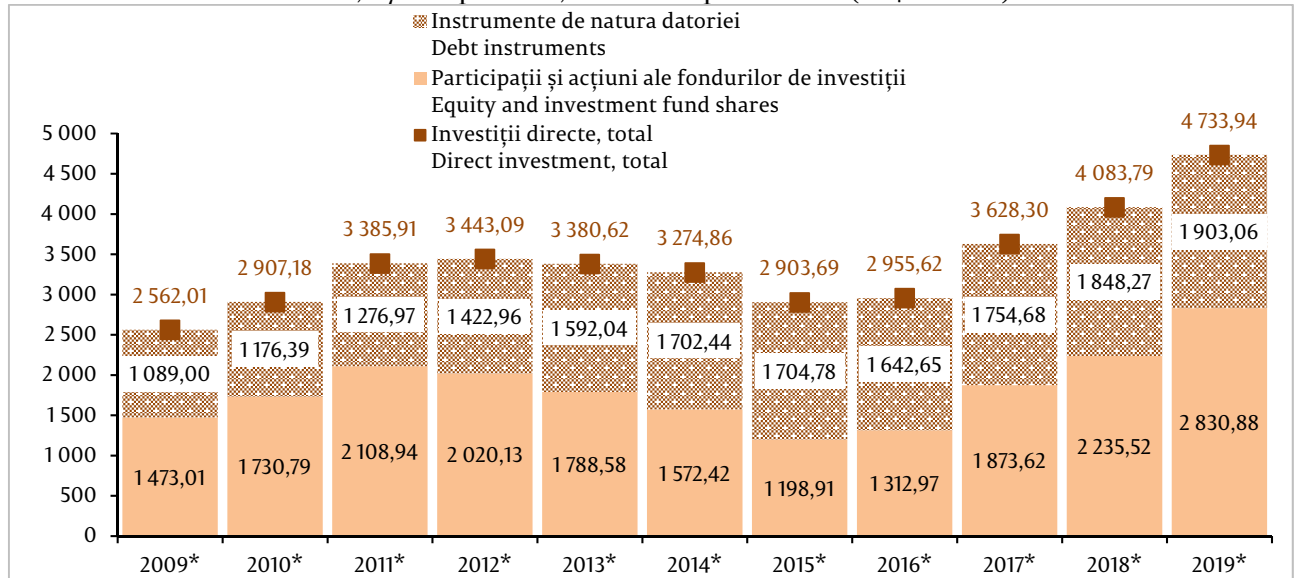

Stocul total de pasive sub formă de *investiții directe* acumulat la 31.12.2019 a fost evaluat la 4 733,94 mil. USD (în creștere cu 15,9 la sută față de finele anului 2018). Creșterea stocului a rezultat din intrările efective nete de investiții directe de 501,61 mil. USD și din majorarea prețurilor acțiunilor cu 130,05 mil. USD, alte modificări – cu 14,07 mil. USD, evoluția ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA – cu 4,42 mil. USD.

Ponderea participațiilor și a acțiunilor fondurilor de investiții în stocul total de pasive sub formă de investiții directe este superioară celei a instrumentelor de natura datoriei (59,8 la sută față de 40,2 la sută) (diagrama 57). Componenta instrumentelor de natura datoriei este mixtă: 1 137,33 mil. USD reprezintă stocul împrumuturilor contractate de la investitorii străini direcți, 189,66 mil. USD sunt angajamente sub formă de credite comerciale și avansuri și 576,07 mil. USD reprezintă alte datorii față de investitorii străini direcți.

Diagrama 57. Investițiile directe, pasive, pe componente, stoc la sfârșitul perioadei (mil. USD)**

Direct investment liabilities, by components, stock** at period-end (US\$ million)

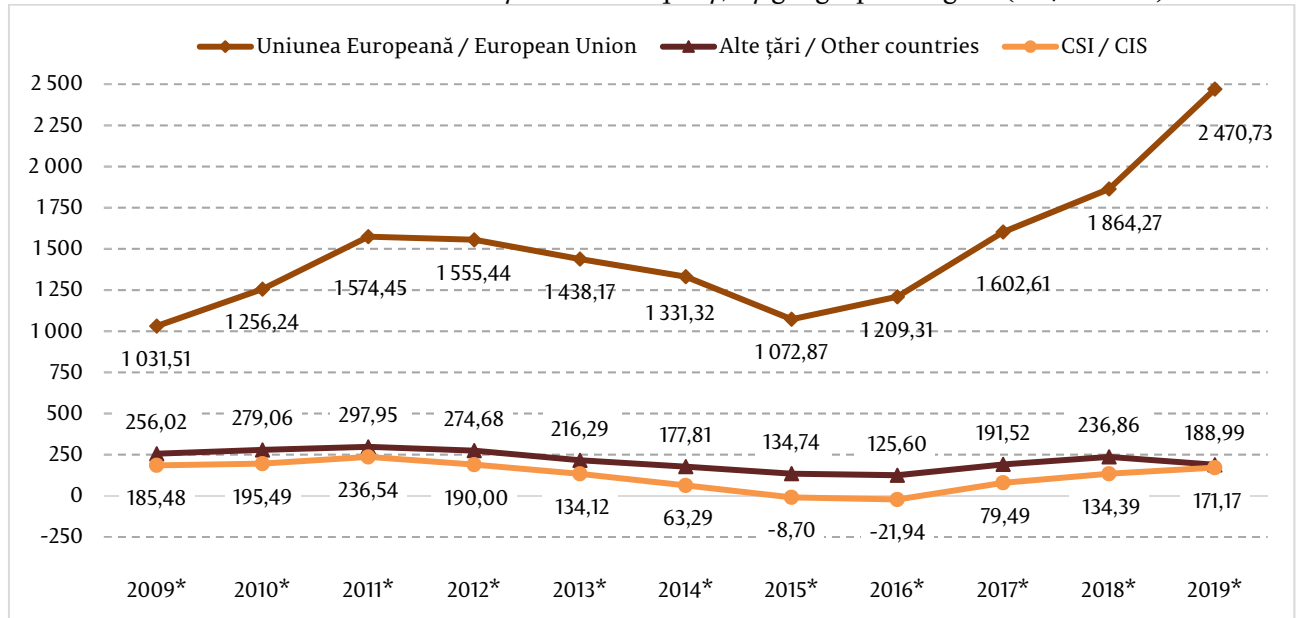
* date revizuite / * revised data

** stocuri calculate conform valorii de bilanț / ** stocks calculated according to the own funds at book value method

În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, investitorilor din țările UE-28 le-a revenit ponderea majoritară de 87,3 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 6,0 la sută din totalul capitalului propriu acumulat, iar cei proveniți din alte țări – de 6,7 la sută (diagrama 58).

Diagrama 58. Stocul investițiilor directe - capital propriu, pe zone geografice (mil. USD)**

Direct investments in domestic economy stock** - equity, by geographic region (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

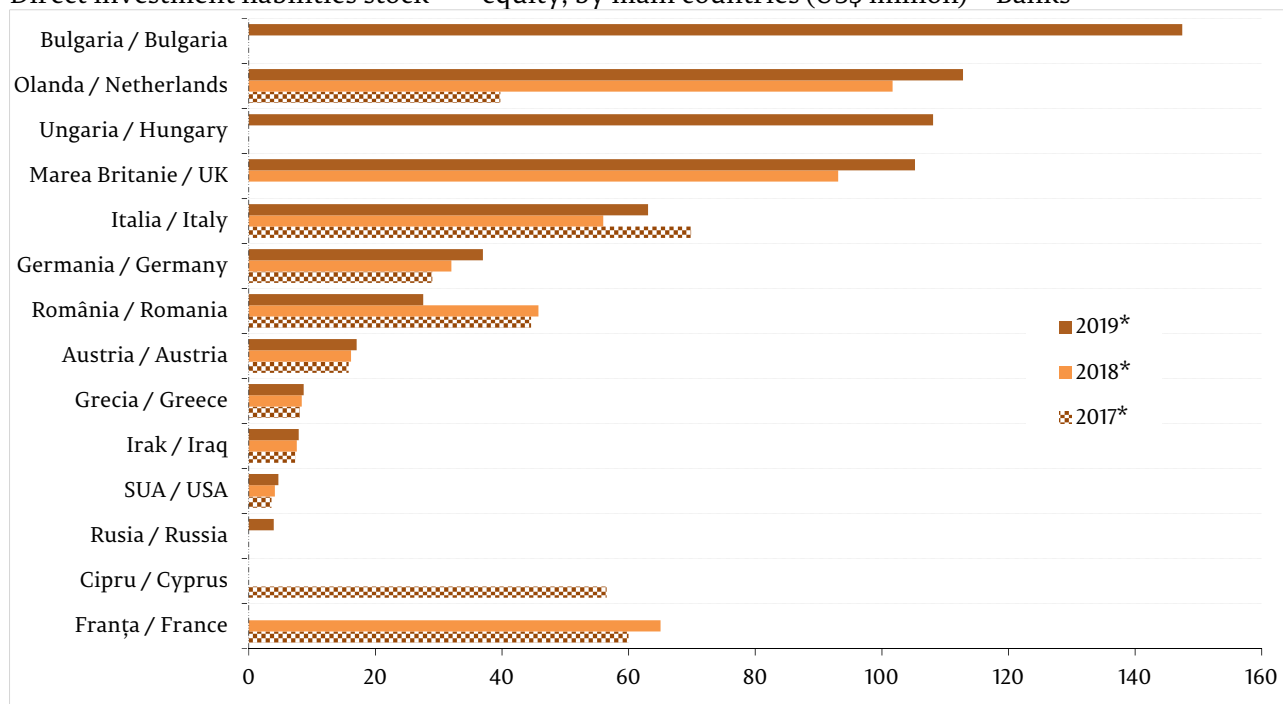
** stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

** stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de pasive de investiții directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, în dinamică pe principalele țări, este reflectată în diagramele 59 și 60.

Diagrama 59. Stocul investițiilor directe - capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Sectorul bancar**

Direct investment liabilities stock** - equity, by main countries (US\$ million) – Banks

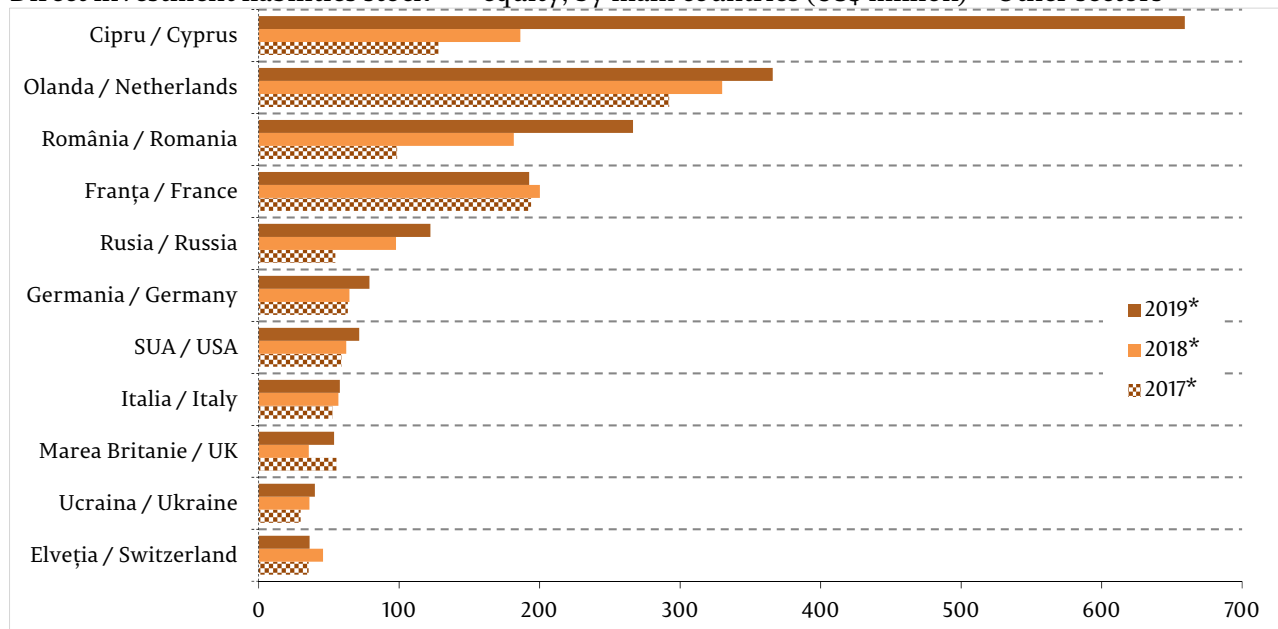
* date revizuite / * revised data

** stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

** stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Diagrama 60. Stocul investițiilor directe - capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Alte sectoare**

Direct investment liabilities stock** - equity, by main countries (US\$ million) – Other sectors

* date revizuite / * revised data

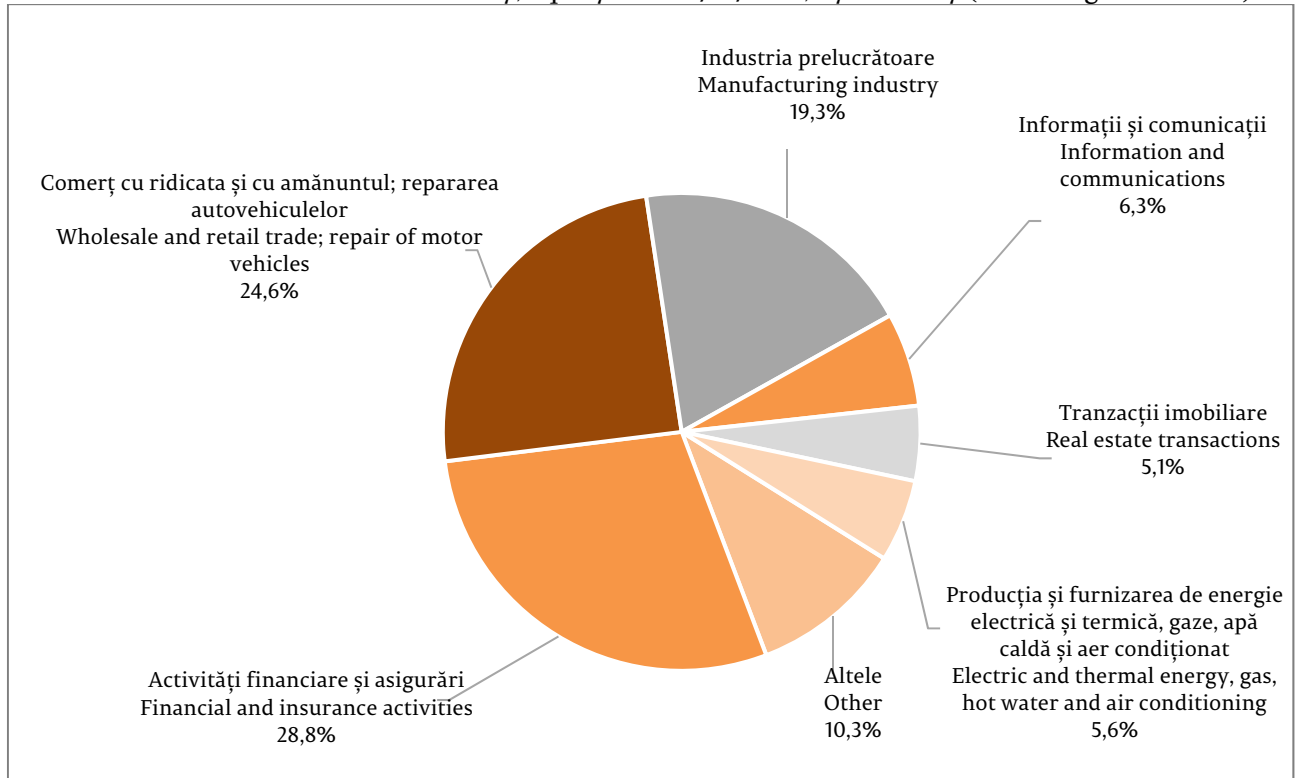
** stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului

** stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de investiții directe sub formă de participații pe activități economice este reflectată în diagrama 60.

Diagrama 61. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 31.12.2019, pe activități economice (conform CAEM-2)

Direct investments in domestic economy, equity as of 12/31/2019, by industry (according to NACE-2)

Notă: Date estimate / Note: Estimated data

Pasivele sub formă de *investiții de portofoliu și derivate financiare* sunt în proporție de 28,8 la sută ale societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală. Poziția totală este constituită în proporție de 88,3 la sută din participațiile nerezidenților sub 10 la sută în capitalul propriu al entităților economice din Moldova.

b) Structura pasivelor externe pe sectoare instituționale
Structure of external liabilities by institutional sectors

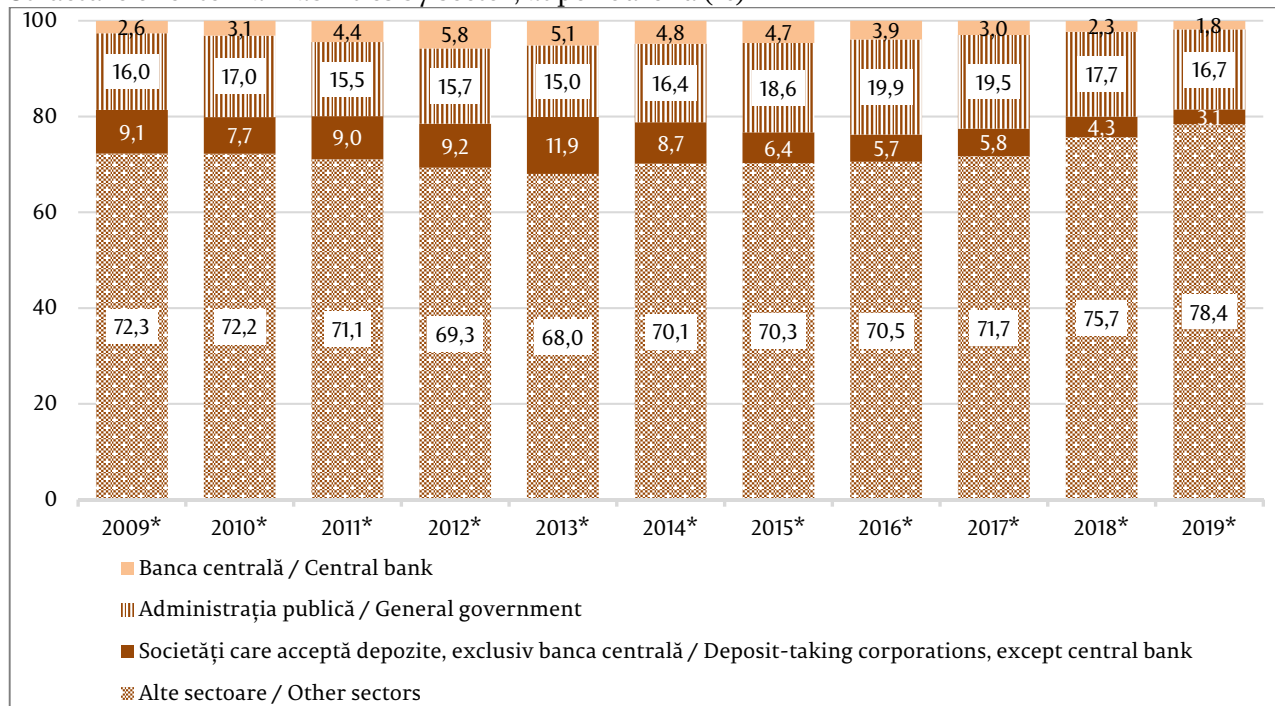
Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe ale țării, la situația din 31.12.2019, nu s-a schimbat esențial față de anul 2018 (diagrama 62).

La 31.12.2019, ponderea majoritară în pasivele externe (78,4 la sută) au deținut-o în continuare *alte sectoare*, urmate de sectorul *administrației publice* cu 16,7 la sută, sectorul *societăților care acceptă depozite* – 3,1 la sută și *BNM* – 1,8 la sută.

Comparativ cu finele anului 2018, stocul angajamentelor externe ale sectorului *societăți care acceptă depozite* a scăzut cu 23,4 la sută, al *băncii centrale* – cu 17,1 la sută, în același timp, angajamentele *administrației publice* au crescut cu 0,7 la sută și ale *altor sectoare* – cu 10,8 la sută.

Diagrama 62. Structura sectorială a pasivelor externe, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external liabilities by sector, at period-end (%)

* date revizuite / * revised data

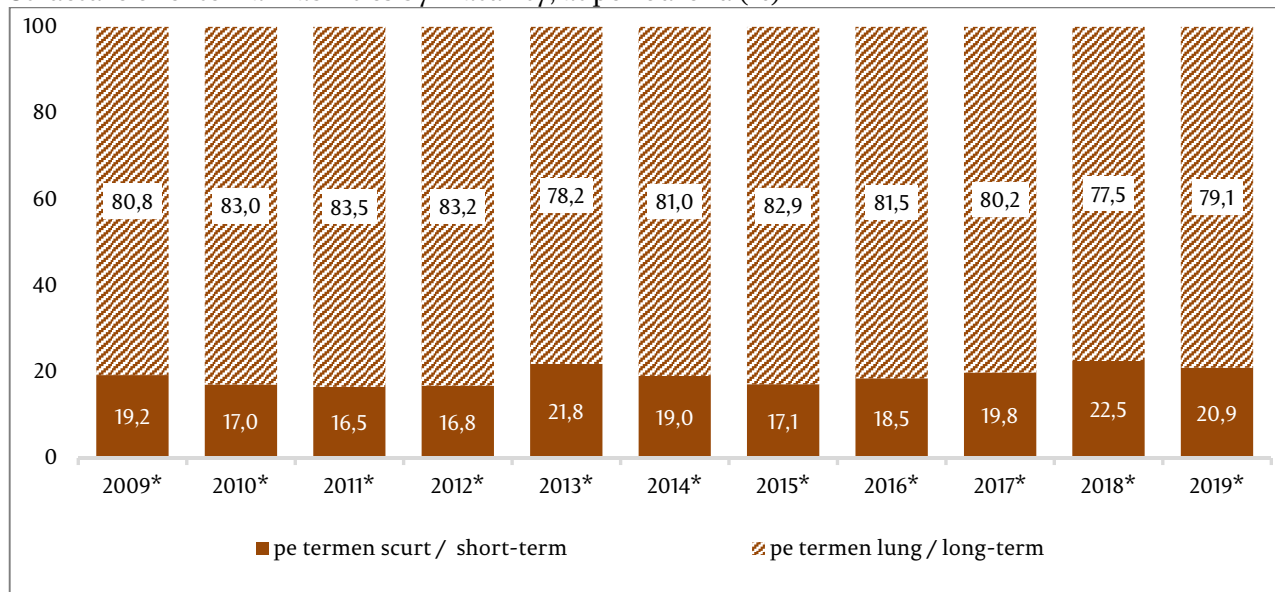
c) Structura pasivelor externe pe scadențe

Structure of external liabilities by maturity

În ceea ce privește structura pe scadențe (diagrama 63), ponderea principală în totalul pasivelor externe o dețin angajamentele *pe termen lung* cu 79,1 la sută, iar celor *pe termen scurt* le revine 20,9 la sută. Angajamentele pe termen lung sunt alcătuite, în mare parte, din investiții directe (55,7 la sută) și alte investiții (44,0 la sută). Angajamentele pe termen scurt sunt reprezentate, preponderent, de alte investiții (90,3 la sută).

Diagrama 63. Structura pasivelor externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external liabilities by maturity, at period-end (%)

* date revizuite / * revised data

Stocul angajamentelor pe termen lung a crescut cu 9,1 la sută, iar al celor pe termen scurt a scăzut cu 0,5 la sută.

d) Structura pasivelor externe pe valute

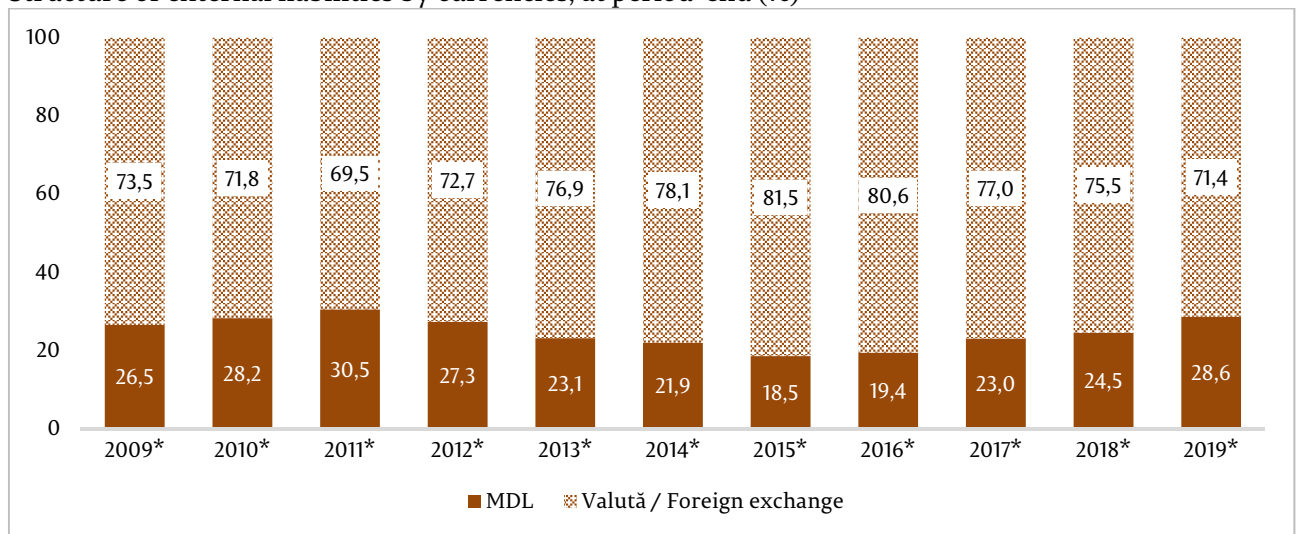
Structure of external liabilities by currencies

În structura valutară a pasivelor externe, ponderea principală le revine celor denumite în *valute* – 71,4 la sută, iar pasivele în *lei moldovenești* dețin o pondere de 28,6 la sută (diagrama 64).

Diagrama 64. Structura pasivelor externe pe valute, la sfârșitul perioadei (%)

Structure of external liabilities by currencies, at period-end (%)

NOU

* date revizuite / * revised data

VI. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2019 Coordinated Direct Investment Survey as of 12/31/2019

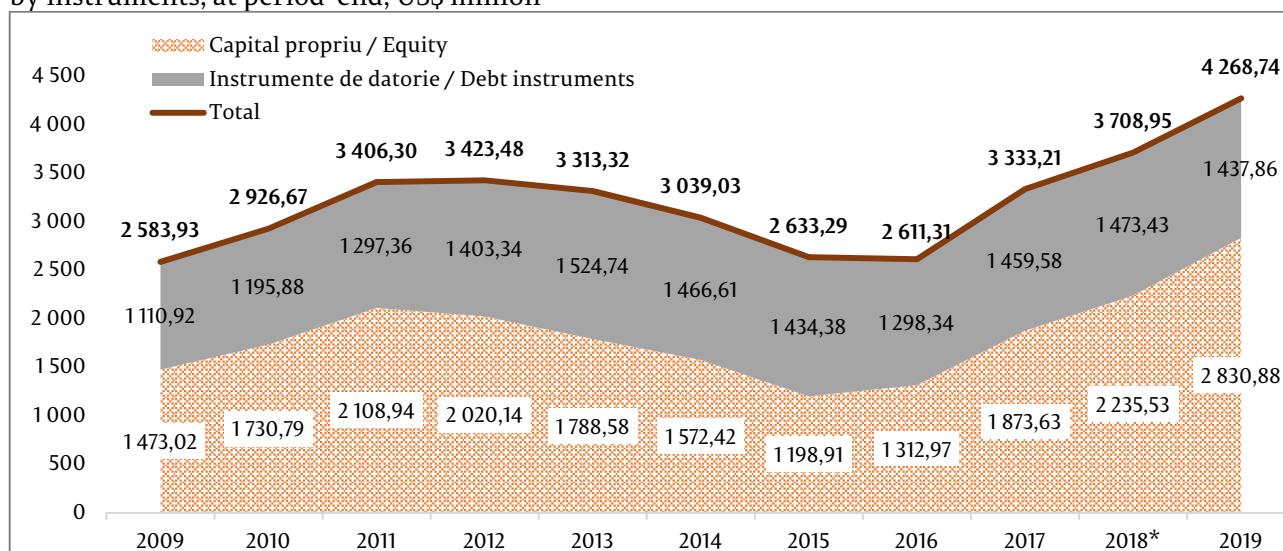
Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe⁶ este un proiect de colectare a datelor statistice la nivel global, lansat în anul 2009 de către FMI. În Republica Moldova, anual, la sondaj participă circa 3500 de întreprinderi, inclusiv băncile licențiate, alte societăți financiare și societățile nefinanciare. Atât pentru investițiile sub formă de participații la capital și acțiuni, cât și pentru cele sub formă de instrumente de datorie (împrumuturi, credite comerciale și alte angajamente) se utilizează principiul “valorii de bilanț”. Distribuția geografică a investițiilor directe este reflectată conform țării investitorului nemijlocit.

Spre deosebire de statistica investițiilor directe din Poziția investițională internațională, prezentată conform principiului active/pasive, statistica CDIS este reflectată conform principiului direcțional (în economia națională/peste hotare), ceea ce constituie principalul motiv al diferențelor.

Conform datelor CDIS, la sfârșitul anului 2019, stocul total al investițiilor directe în economia națională s-a majorat cu 15,1 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2018, constituind 4 268,74 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-a revenit o pondere de 66,3 la sută (2 830,88 mil. USD, +26,6 la sută față de sfârșitul anului 2018), restul revenind instrumentelor de datorie (1 437,86 mil. USD, -2,4 la sută) (diagrama 65).

Diagrama 65. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe instrumente, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by instruments, at period-end, US\$ million

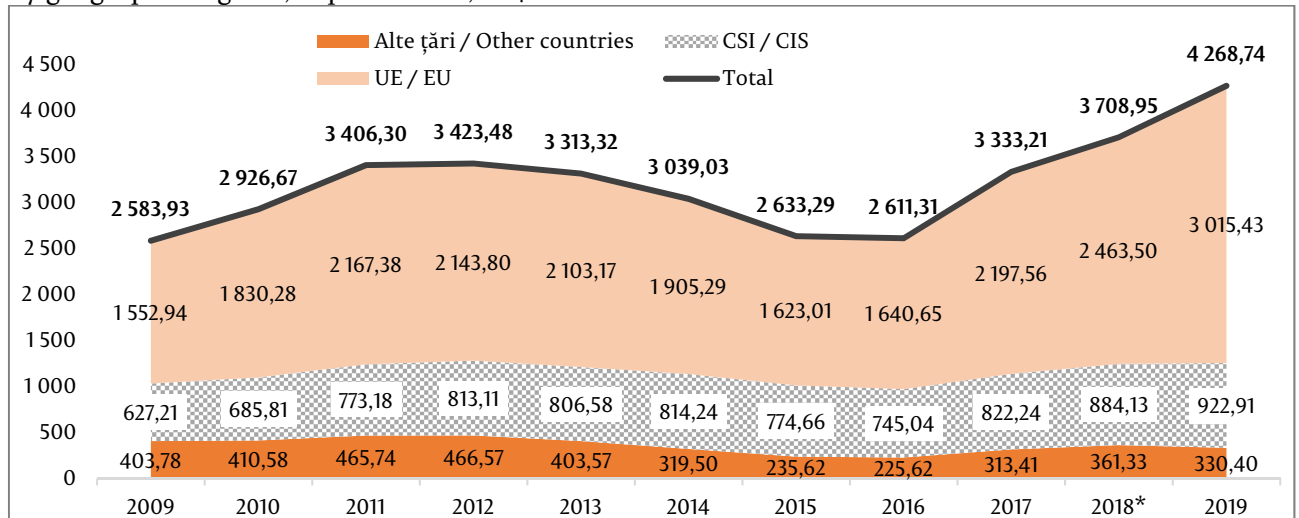
* date revizuite / * revised data

Din punctul de vedere al distribuției pe zone geografice a stocului de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din UE-28 le-au revenit 70,6 la sută din total (3 015,43 mil. USD, +22,4 la sută față de anul 2018) (diagrama 66). Investitorilor din CSI le-au revenit 21,6 la sută (922,91 mil. USD, +4,4 la sută), iar celor din alte țări – 7,7 la sută (330,40 mil. USD, -8,6 la sută față de anul 2018).

⁶ Mai multe detalii privind modul de producere a statisticii CDIS se găsesc aici: <http://bnm.md/ro/content/cdis-metadata>

Diagrama 66. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe zone geografice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by geographic regions, at period-end, US\$ million

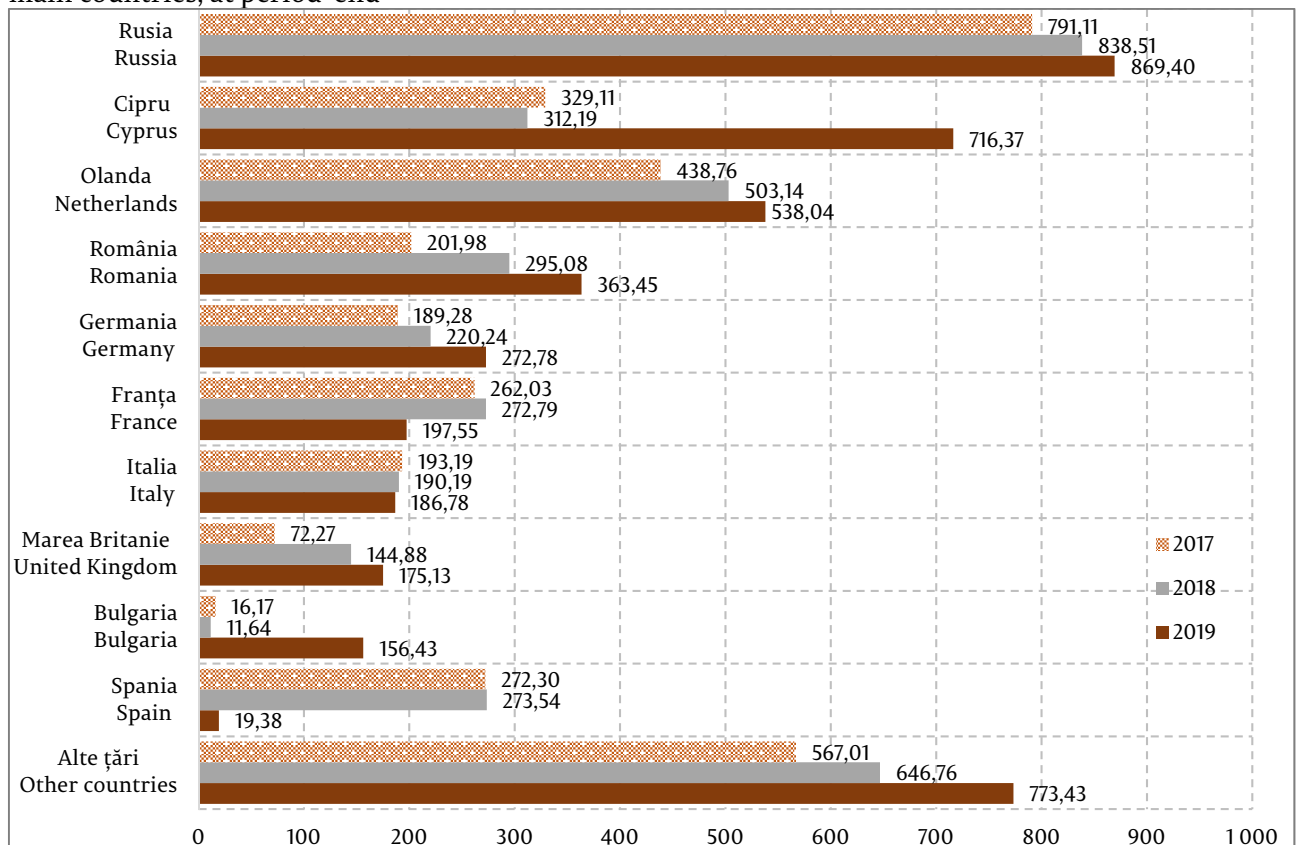

Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile / Note: Data include both equity and debt
* date revizuite / * revised data

Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere de 20,4 la sută din stocul total îi revine Rusiei, urmată de Cipru - 16,8 la sută, Olanda - 12,6 la sută și România - 8,5 la sută (diagr. 67).

Diagrama 67. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe principalele țări, la sfârșitul perioadei

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by main countries, at period-end

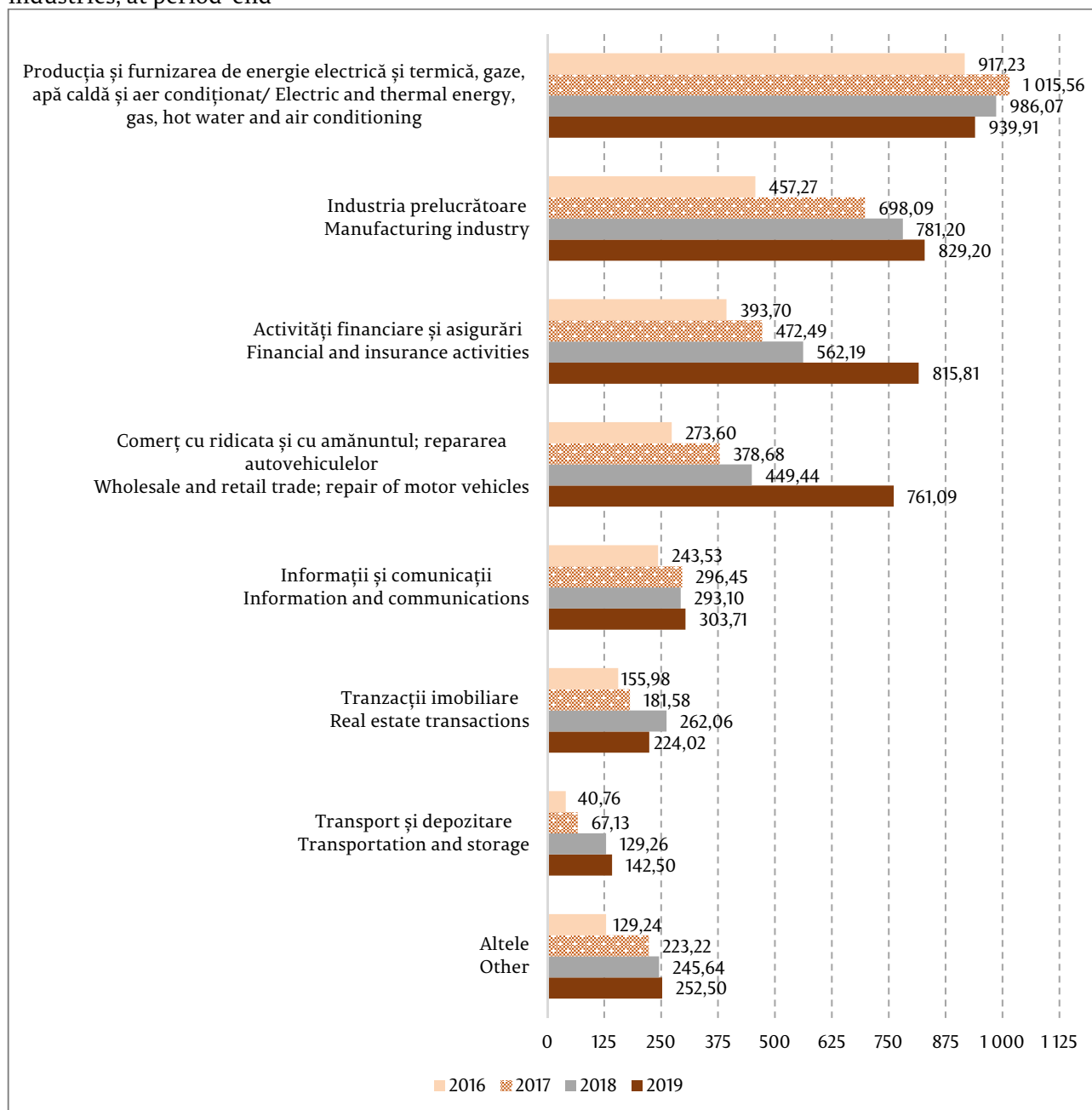

Notă: Datele includ atât capitalul propriu, cât și datoriile / Note: Data include both equity and debt

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională (capitalul propriu și datoriile) după principalele categorii ale activităților economice (CAEM2), la sfârșitul anului 2019, cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 22,0 la sută, urmată de industria prelucrătoare – 19,4 la sută, de activitățile financiare și de asigurare cu 19,1 la sută (diagrama 68).

Diagrama 68. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe activități economice, la sfârșitul perioadei

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by industries, at period-end

VII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2019

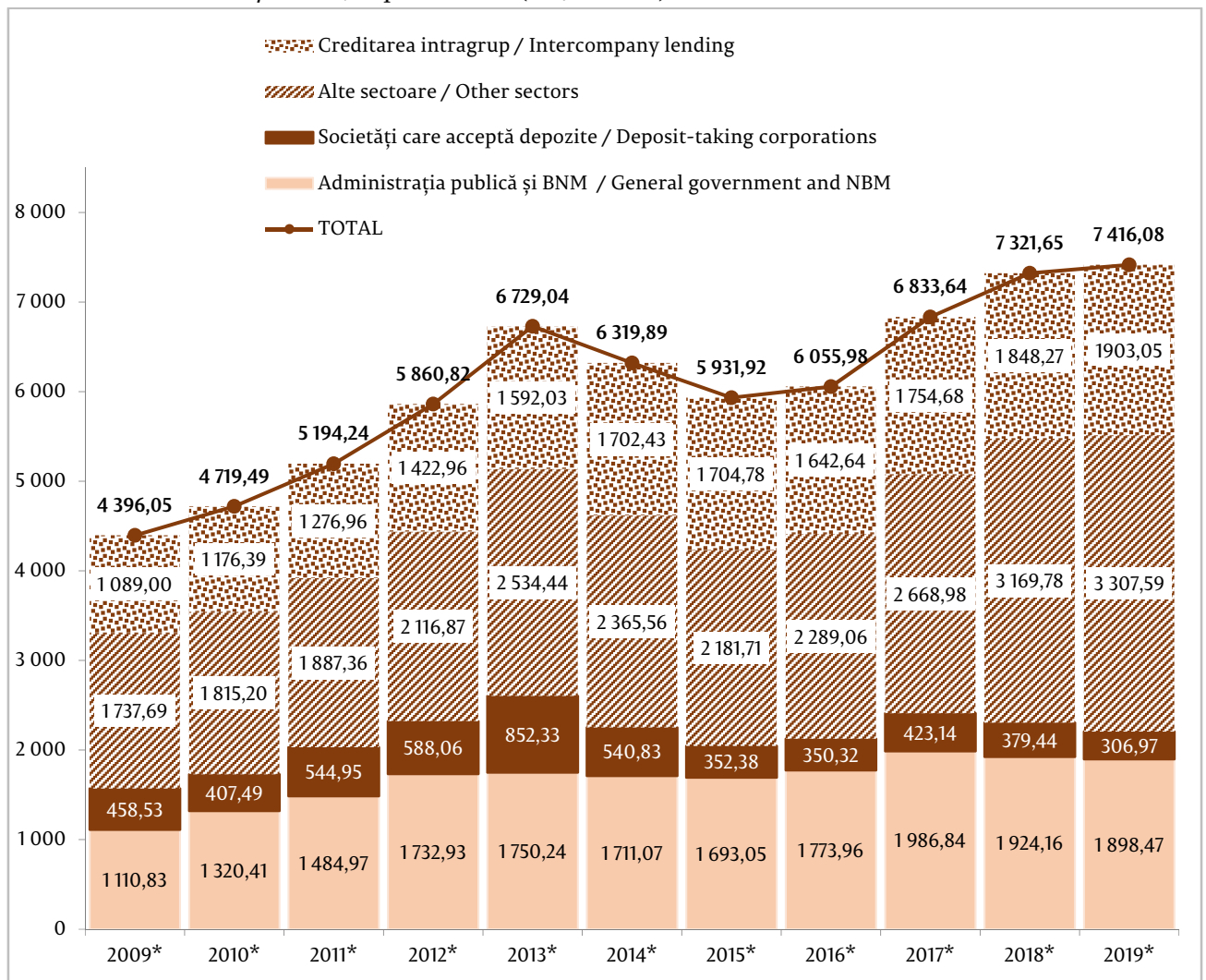
External debt of the Republic of Moldova as of 12/31/2019

a) Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale

Gross external debt of all institutional sectors

La sfârșitul anului 2019, *datoria externă brută a Republicii Moldova* a constituit 7 416,08 mil. USD, înregistrând o creștere de 1,3 la sută față de sfârșitul anului 2018 (diagrama 69).

Diagrama 69. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)
Gross external debt by sector, at period-end (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

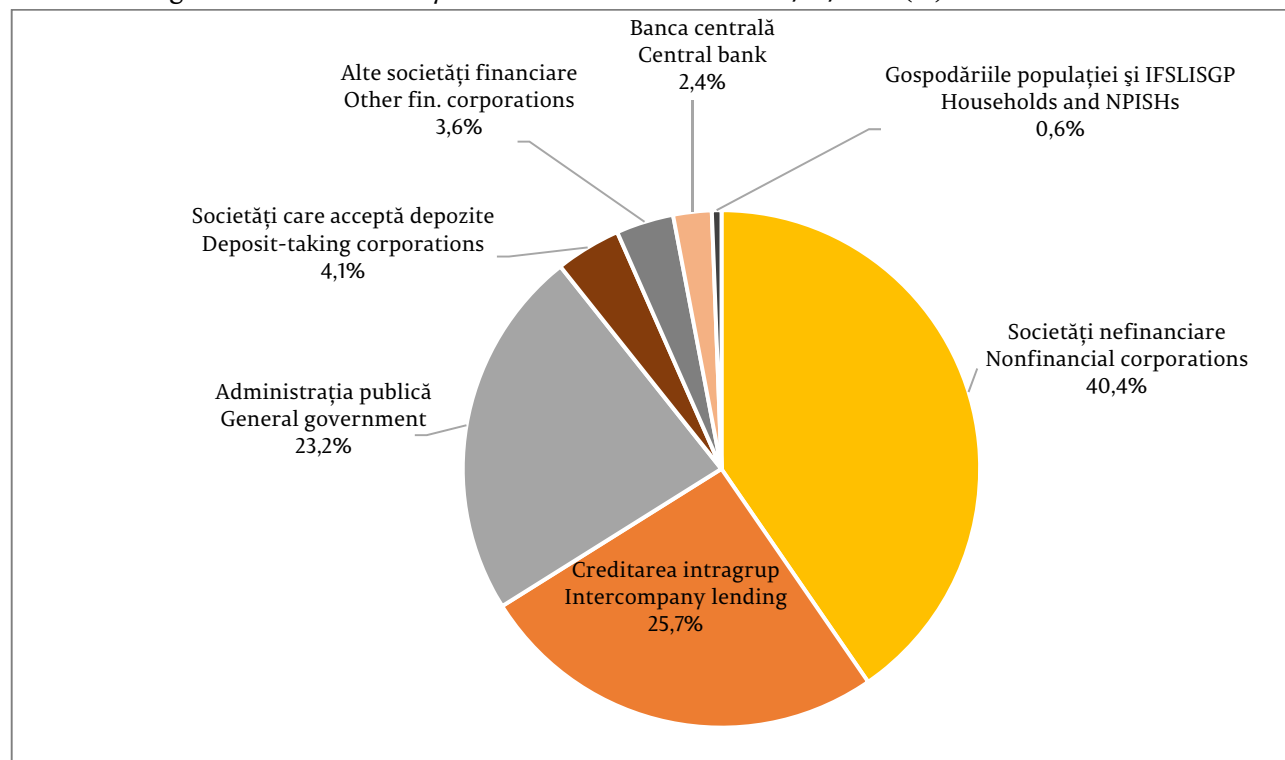
Majorarea datoriei externe pe parcursul anului 2019 a fost determinată de sectorul *societăți nefinanciare* (+137,81 mil. USD), *creditarea intragrup* (+54,78 mil. USD) și *administrația publică* (+11,60 mil. USD), iar datoria externă a *societăților care acceptă depozite* a scăzut (-72,47 mil. USD).

Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale relevă că cea mai mare parte a acesteia a revenit *societăților nefinanciare* – 40,4 la sută din total (+0,3 p.p. comparativ cu anul 2018). Acestea au fost urmate de *creditarea intragrup* în cadrul investițiilor directe cu o pondere de 25,7 la sută din total (+0,5 p.p.), *administrația publică* cu ponderea de 23,2 la sută (în scădere cu 0,1 p.p.), *societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală* – 4,1 la sută (-1,1

p.p.), *alte societăți financiare* – 3,6 la sută (+0,9 p.p.), *BNM* – 2,4 la sută (-0,6 p.p.), *gospodăriile populației* – 0,6 la sută (+0,1 p.p.) (diagrama 70).

Diagrama 70. Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale, la 31.12.2019 (%)

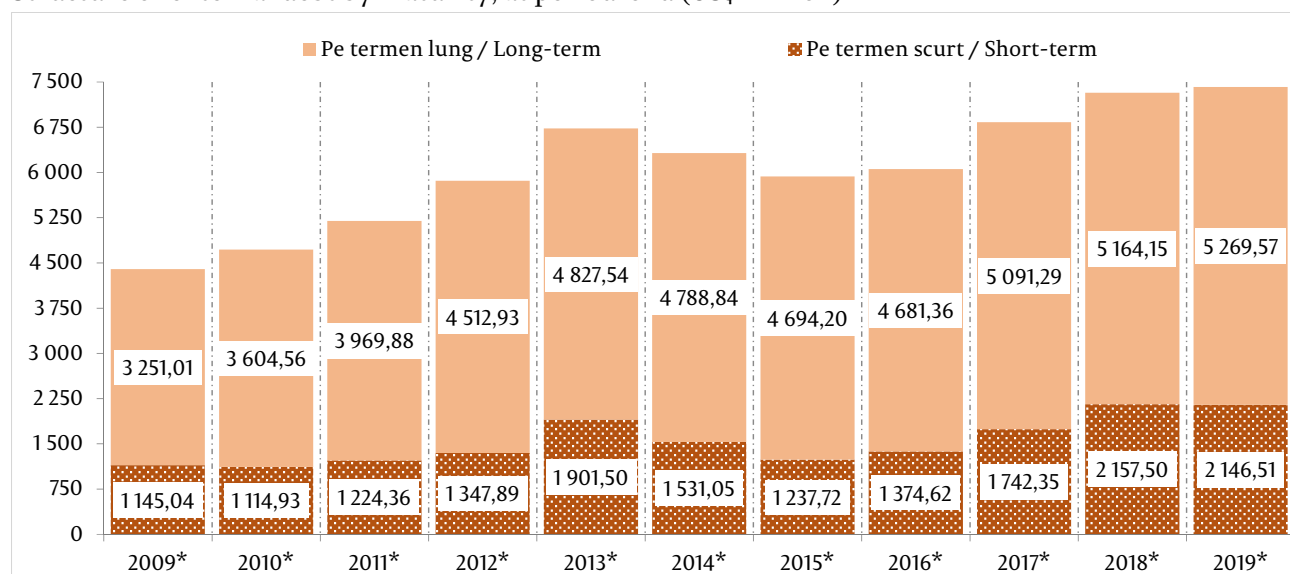
Structure of gross external debt by institutional sectors as of 12/31/2019 (%)

Din punctul de vedere al scadențelor, majorarea datoriei externe a fost determinată de datoria pe termen lung, care a crescut cu 105,42 mil. USD (+2,0 la sută) comparativ cu situația din 31.12.2018, în timp ce datoria pe termen scurt s-a micșorat cu 10,99 mil. USD (-0,5 la sută) (diagrama 71). Raportul dintre datoria pe termen lung și datoria pe termen scurt a reprezentat 245,5 la sută. Acest raport s-a îmbunătățit comparativ cu situația la 31.12.2018 cu 6,1 p.p.

Diagrama 71. Structura datoriei externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Structure of external debt by maturity, at period-end (US\$ million)

* date revizuite / * revised data

Structura datoriei externe pe termen lung și a celei pe termen scurt pe tipuri de angajamente este prezentată în diagramele 72-73.

Diagrama 72. Structura datoriei externe pe termen lung, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2019

Structure of long-term external debt by type of liability, as of 12/31/2019

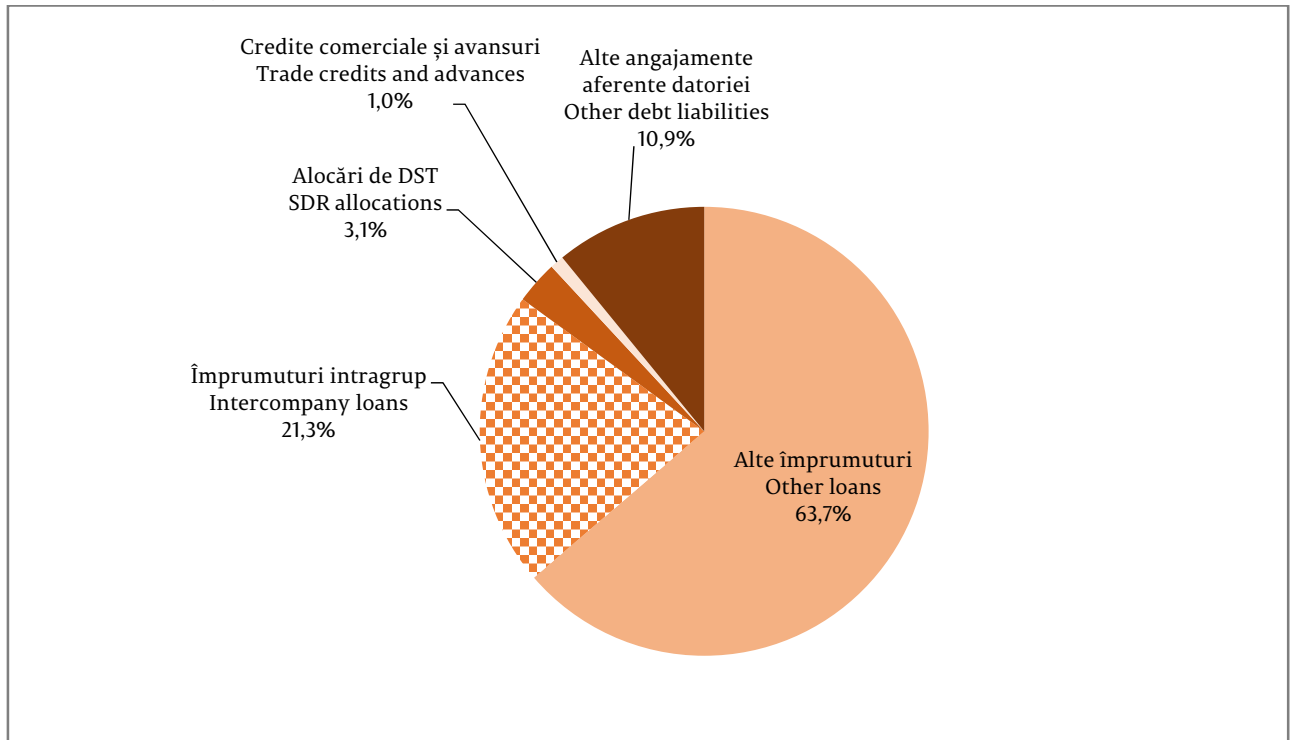
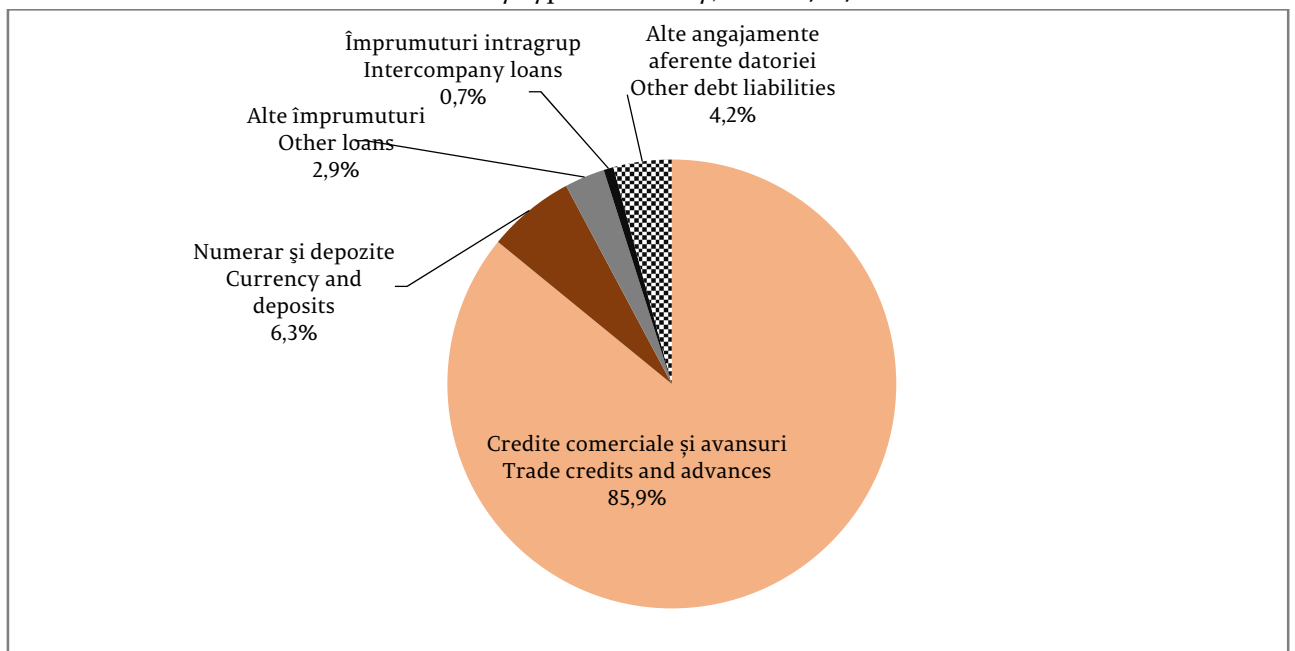

Diagrama 73. Structura datoriei externe pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2019

Structure of short-term external debt by type of liability, as of 12/31/2019

În anul 2019, în structura pe valute a datoriei externe, atât *publice și public garantate*, cât și *private negarantate*, au prevalat angajamentele în euro (diagramele 74-75).

Diagrama 74. Structura datoriei externe pe valute, la 31.12.2019

Structure of external debt by currencies, as of 12/31/2019

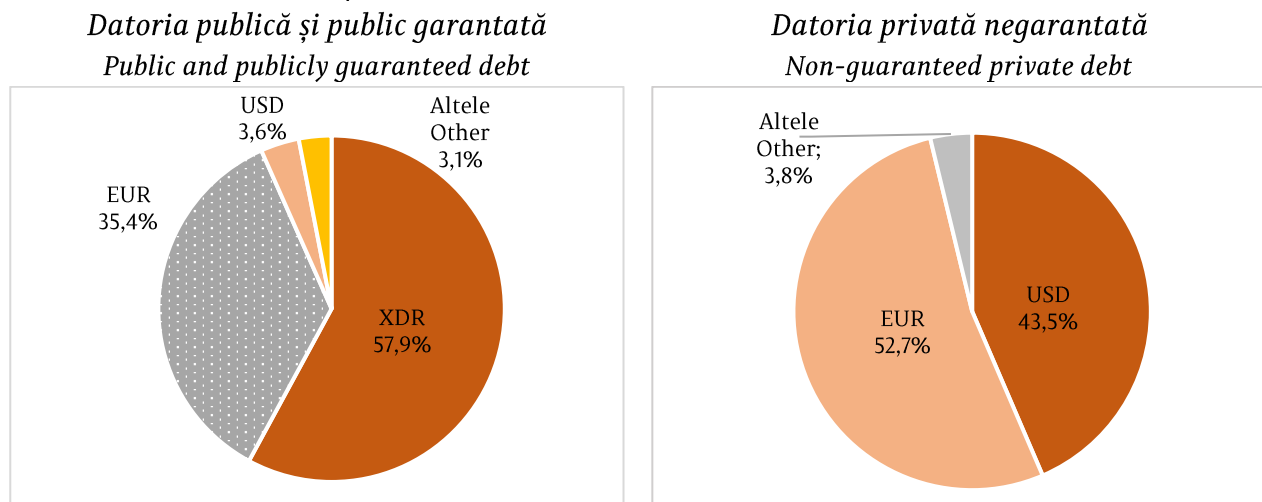
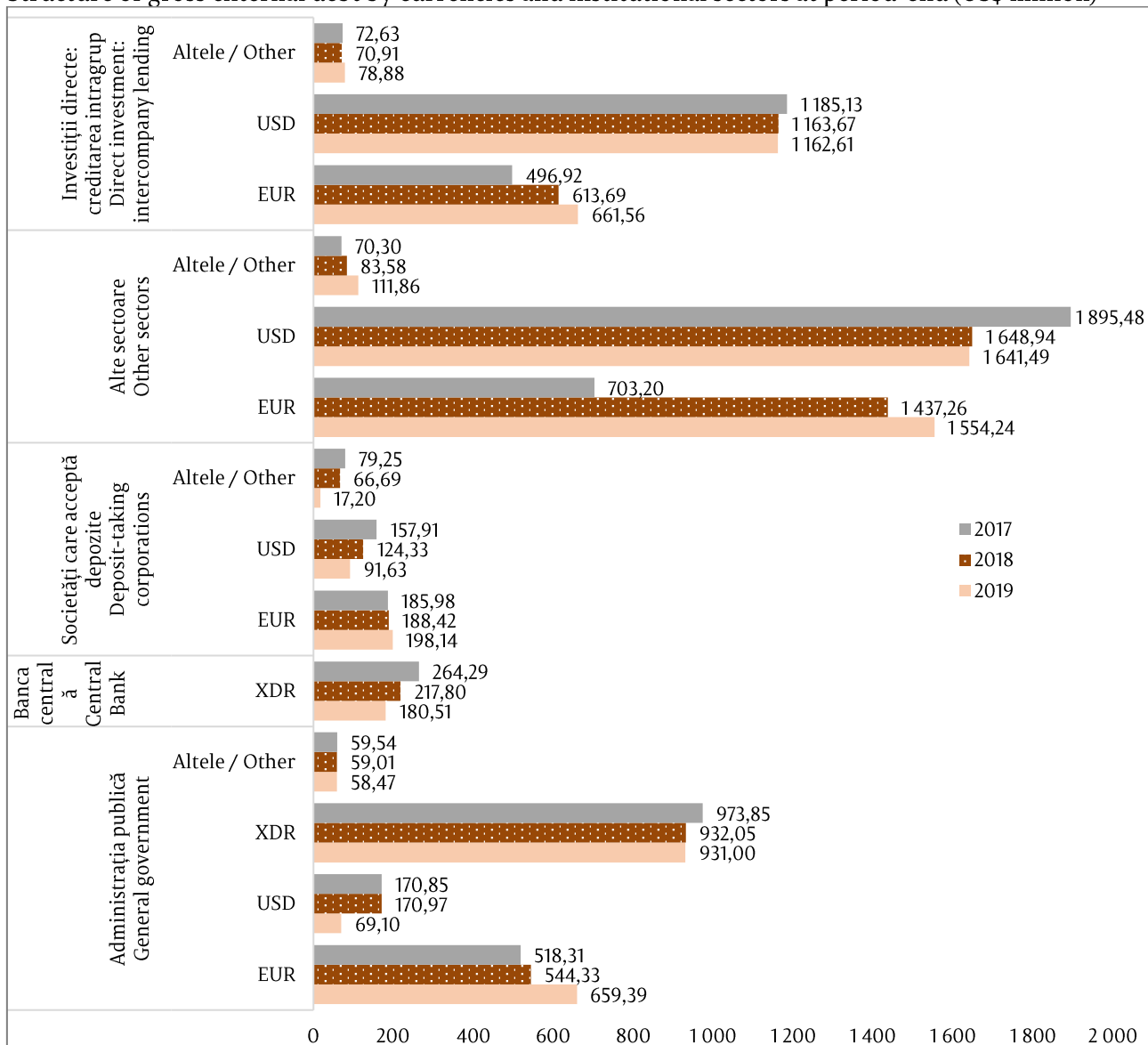

Diagrama 75. Structura datoriei externe, pe valute, prezentare pe sectoare instituționale, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Structure of gross external debt by currencies and institutional sectors at period-end (US\$ million)

NOU

Datoria externă sub formă de *împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu* a constituit 4 720,90 mil. USD, ceea ce reprezintă 63,7 la sută din datoria externă la sfârșitul anului 2019. Din aceasta, 39,7 la sută constituie datoria sectorului public și 60,3 la sută revin sectorului privat.

Pe parcursul anului 2019, Republica Moldova a beneficiat de sprijinul financiar din partea instituțiilor internaționale și a altor state, astfel Guvernul Republicii Moldova a contractat împrumuturi în valoare de 149,13 mil. USD (tabelul 15).

Tabelul 15. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, detalii suplimentare (mil. USD)

External debt in the form of loans, SDR allocations, and portfolio investment – details (US\$ million)

	Stoc la Stock as of 31.12.2018*	Intrări Inflow	Plăți reale de principal Actual payments	Alte modificări Other changes	Fluctuația ratei de schimb Exchange rate changes	Stoc la Stock as of 31.12.2019*
Banca centrală / Central bank	217,80	18,48	-55,38		-0,39	180,51
credite multilaterale / multilateral loans	217,80	18,48	-55,38		-0,39	180,51
Datoria de stat directă	1 689,24	149,13	-122,56		-11,71	1 704,10
Direct governmental debt						
credite multilaterale și alocările de DST multilateral loans and SDR allocations	1 393,36	149,10	-65,16		-9,78	1 467,52
credite bilaterale / bilateral loans	295,64		-57,16		-1,92	236,56
altele / other	0,24	0,03	-0,24		-0,01	0,02
Datoria UAT** / Debt of ATU**	17,12	0,17	-3,18		-0,25	13,86
credite multilaterale / multilateral loans	17,03	0,17	-3,10		-0,26	13,84
de la alți creditori / from other creditors	0,09		-0,08		0,01	0,02
Datoria corporațiilor publice	14,73	8,40	-2,22		-0,23	20,68
Debt of public corporations						
credite multilaterale / multilateral loans	14,04	7,97	-2,22		-0,23	19,56
de la alți creditori / from other creditors	0,69	0,43				1,12
Datoria privată negarantată de stat	2 674,13	526,58	-358,33	-25,33	-15,30	2 801,75
Non-guaranteed private debt						
credite multilaterale / multilateral loans	144,81	35,59	-69,32		-1,27	109,81
de la alți creditori / from other creditors	2 529,32	490,99	-289,01	-25,33	-14,03	2 691,94
TOTAL	4 613,02	674,52	-531,95	-25,46	-26,27	4 720,90

* date revizuite / * revised data

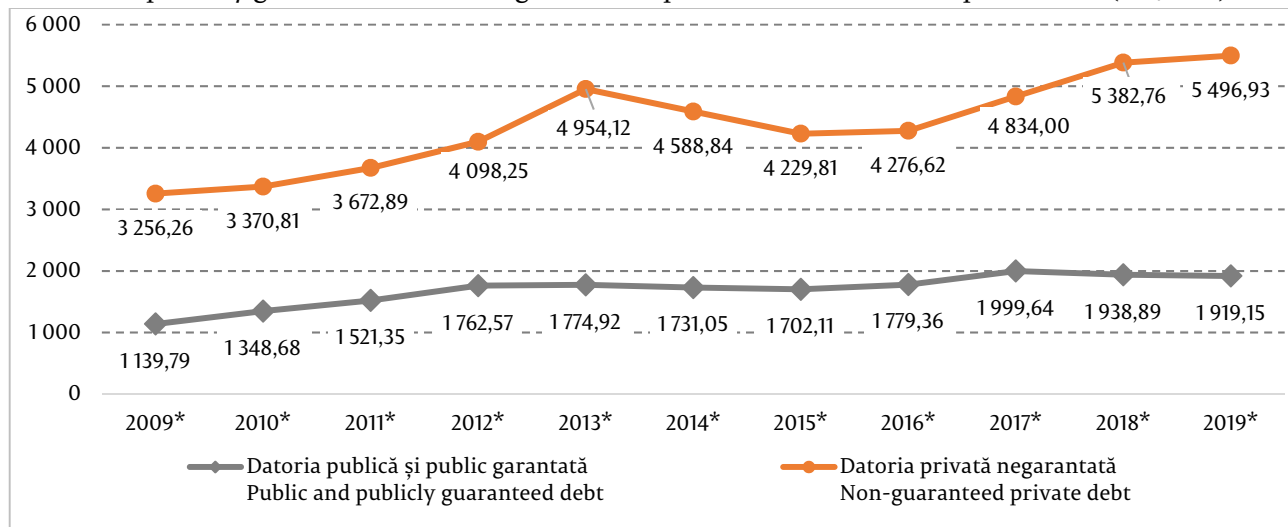
** UAT – unități administrativ-teritoriale / ** ATU – administrative-territorial units

**b) Datoria externă publică și public garantată
Public and publicly guaranteed external debt**

La sfârșitul anului 2019, *datoria externă publică și public garantată* a constituit 1 919,15 mil. USD (25,9 la sută din total), fiind în descreștere cu 1,0 la sută față de anul 2018, iar cea *privată negarantată de stat* – 5 496,93 mil. USD (74,1 la sută din total), majorându-se cu 2,1 la sută (diagrama 76, tabelul 26 din Secțiunea statistică).

Diagrama 76. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Public and publicly guaranteed and non-guaranteed private external debt at period-end (US\$ mil.)

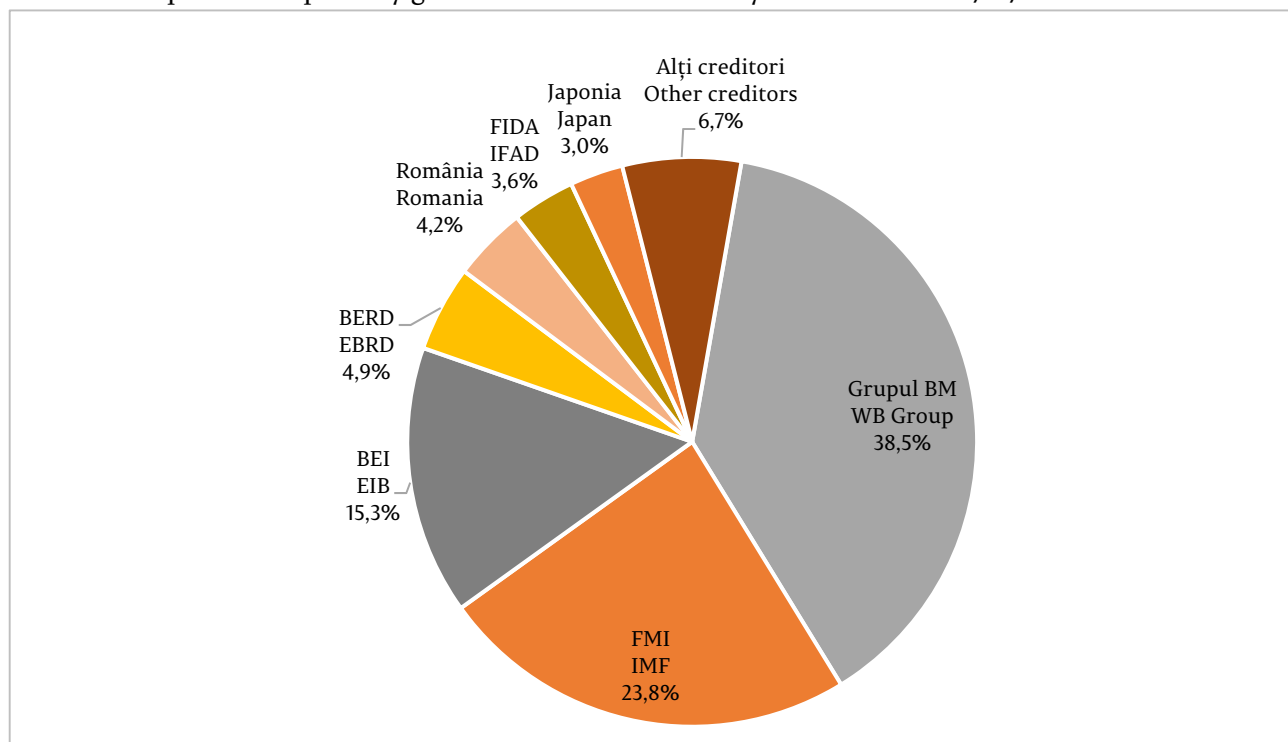

* date revizuite / * revised data

Principalul creditor al statului, conform situației din 31.12.2019, a fost Grupul Băncii Mondiale (din care datoria față de AID a totalizat 616,68 mil. USD, față de BIRD – 98,52 mil. USD și față de CFI – 0,62 mil. USD) cu o pondere de 38,5 la sută din total sau 712,34 mil. USD, urmat de FMI cu 23,8 la sută și BEI cu 15,3 la sută din datoria externă publică și public garantată (diagrama 77). Distribuția datoriei externe totale sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente pe principalii creditori este prezentată în tabelul 27 din Secțiunea statistică.

Diagrama 77. Structura pe creditori a datoriei externe publice și public garantate la 31.12.2019

Structure of public and publicly guaranteed external debt by creditors as of 12/31/2019

Evoluția indicatorilor aferenți deservirii datoriei externe publice și public garantate a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 16.

Tabelul 16. Serviciul datoriei externe publice și public garantate

Public and publicly guaranteed external debt service

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
	mil. USD / US\$ mil.										
Serviciul datoriei externe publice și public garantate (plăți efective în conformitate cu orarul) Public and publicly guaranteed external debt service (actual payments, according to schedule)	89,32	72,02	95,25	100,63	126,27	110,70	98,39	127,31	161,25	206,48	211,03
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul) Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)	69,66	60,52	77,92	63,95	69,10	66,10	51,76	69,61	91,14	135,18	145,79
	%										
Serviciul datoriei externe publice și public garantate / export de bunuri și servicii Public and publicly guaranteed external debt service / exports of goods and services	5,2	3,7	3,5	3,7	4,2	3,7	4,0	4,9	5,2	6,0	5,8
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii Governmental external debt service / exports of goods and services	4,1	3,1	2,8	2,4	2,3	2,2	2,1	2,7	2,9	3,9	4,0

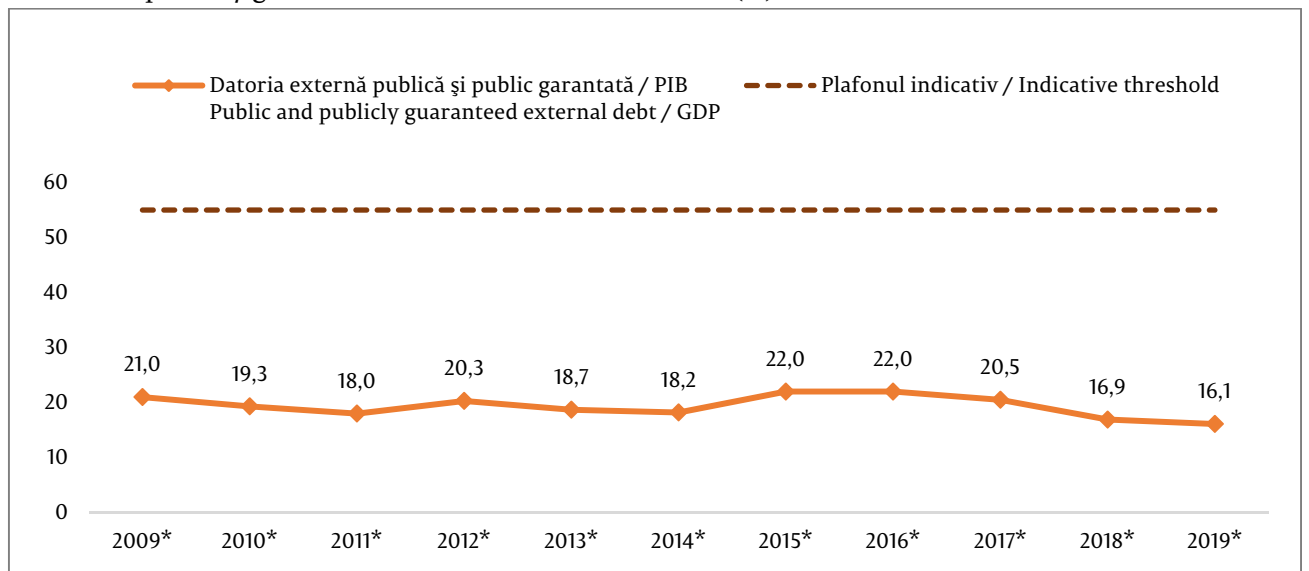
* date revizuite / * revised data

c) Indicatorii gradului de îndatorare

În anul 2019, raportul dintre datoria externă brută și PIB a constituit 62,0 la sută, cu 1,9 p.p. mai puțin față de nivelul înregistrat în anul 2018. Datoria externă publică și public garantată a Republicii Moldova raportată la PIB a fost sub plafonul de 55 la sută din PIB⁷, consemnând nivelul de 16,1 la sută, în scădere cu 0,8 p.p. față de anul 2018 (diagrama 78).

Diagrama 78. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și PIB (%)

Public and publicly guaranteed external debt to GDP ratio (%)

* date revizuite / * revised data

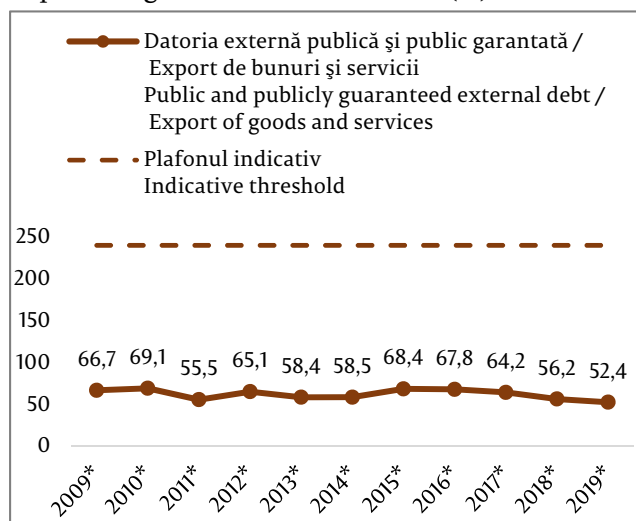
⁷ Notă: Plafoaane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2019, indicele *IDA resource allocation* al Republicii Moldova a constituit 3,72, astfel plafoaanele s-au stabilit la nivelul: 55% pentru raportul dintre datoria externă publică și public garantată (DEPPG) și PIB, 240% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi, 250% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național, 21% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi și 23% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național.

<https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/PP/2017/pp122617guidance-note-on-lic-dsf.ashx>

În anul 2019, datoria externă publică și public garantată raportată la exportul de bunuri și servicii a atins nivelul de 52,4 la sută, în descreștere cu 3,8 p.p. față de anul 2018 (diagrama 79). Raportată la veniturile bugetului public național, datoria externă publică și public garantată a scăzut cu 2,6 p.p. comparativ cu anul 2018 și a constituit 53,6 la sută (diagrama 80).

Diagrama 79. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și exportul de bunuri și servicii (%)

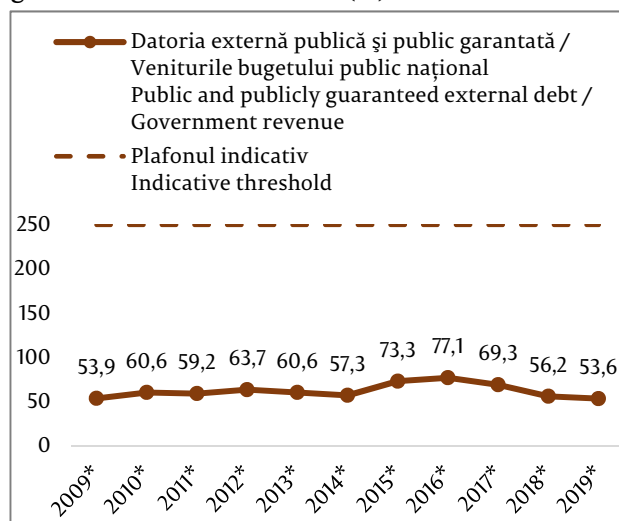
Public and publicly guaranteed external debt to exports of goods and services ratio (%)

* date revizuite / * revised data

Diagrama 80. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național (%)

Public and publicly guaranteed external debt to government revenue ratio (%)

În anul 2019, raportul dintre serviciul datoriei externe publice și valoarea exporturilor de bunuri și servicii a constituit 5,8 la sută, fiind în descreștere cu 0,2 p.p. față de anul 2018 (diagrama 81). Presiunea serviciului datoriei publice asupra veniturilor bugetului public național s-a micșorat nesemnificativ (-0,1 p.p.), raportul lor în anul 2019 fiind de 5,9 la sută (diagrama 82).

Diagrama 81. Raportul dintre serviciul datoriei externe publice și exportul de bunuri și servicii (%)**

Public external debt service** to exports of goods and services ratio (%)

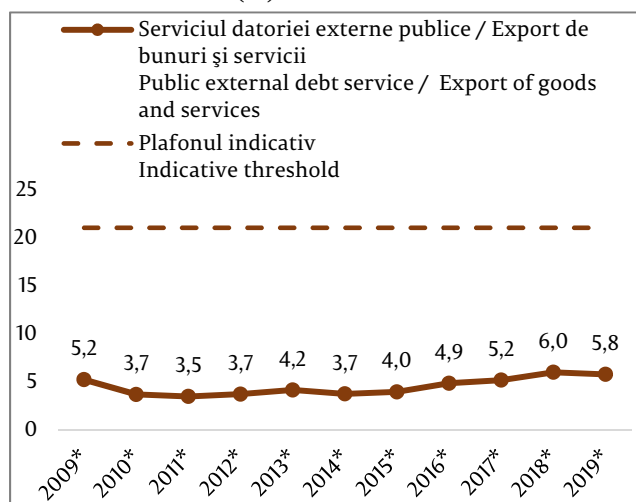
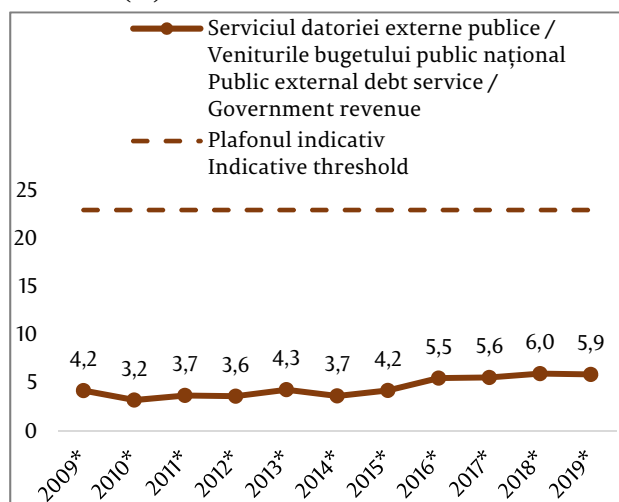

Diagrama 82. Presiunea serviciului datoriei externe publice asupra finanțelor publice (%)**

External debt service** pressure on public finances (%)

* date revizuite / * revised data; ** inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

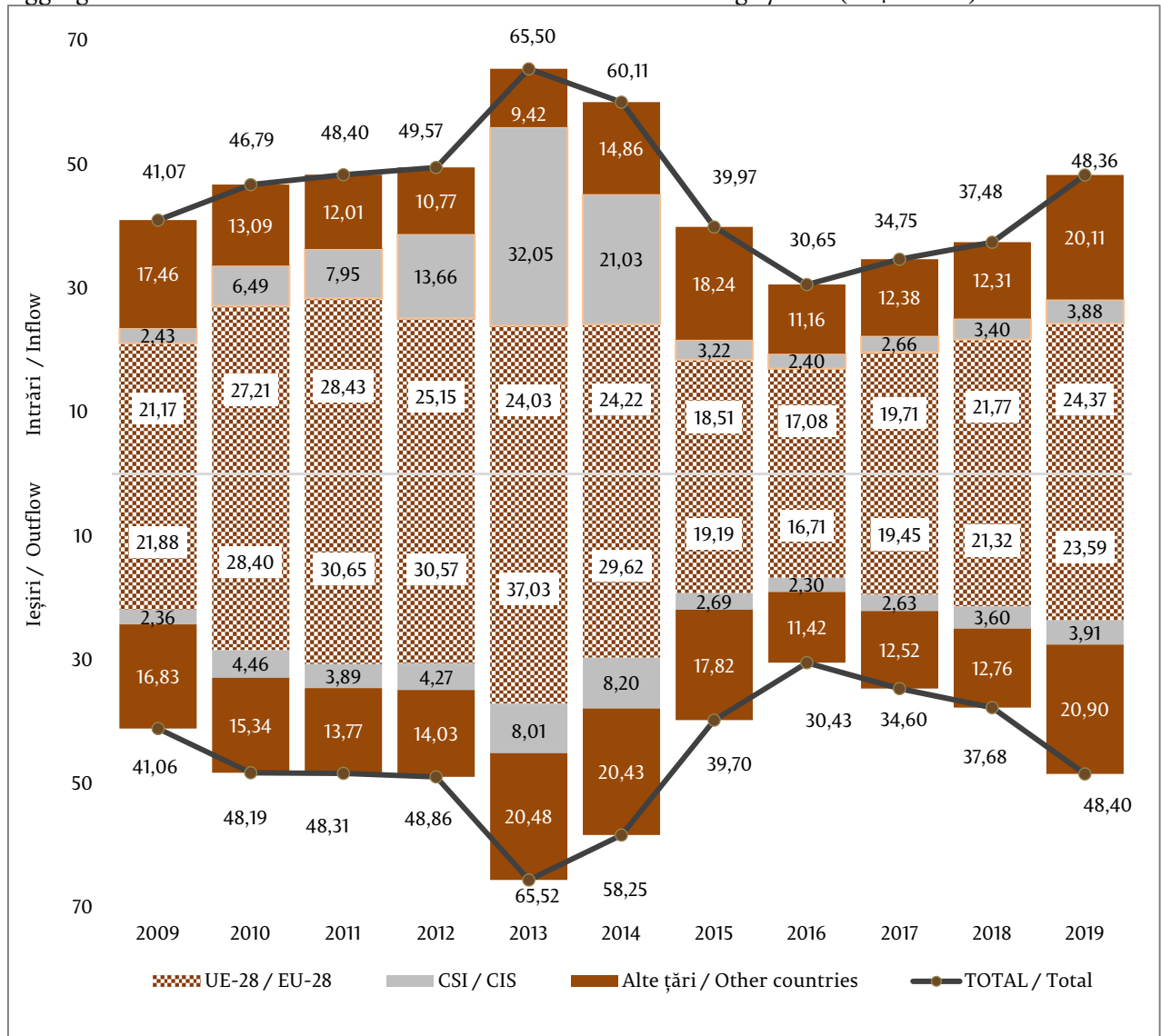
** including service of private loans guaranteed and assumed by the government

VIII. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE INTERNATIONAL BANK TRANSACTIONS STATISTICS

Pe parcursul anului 2019, sistemul bancar național a înregistrat intrări de fluxuri financiare internaționale în valoare de 48 355,61 mil. USD⁸ (+29,0 la sută comparativ cu anul 2018) și ieșiri – de 48 402,06 mil. USD⁹ (+28,5 la sută), ieșirile depășind intrările cu 46,45 mil. USD (diagrama 83).

Diagrama 83. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD)

Aggregated international financial flows via the national banking system (US\$ billion)

^{8,2} Fluxurile financiare internaționale la intrări și ieșiri, în cea mai mare parte, includ valorile tranzacțiilor financiare interbancare internaționale operate de băncile licențiate în nume propriu (operațiuni de convertire, depozite interbancare inclusiv overnight, împrumuturi interbancare (inclusiv pe termen scurt) etc.), precum și valorile tranzacțiilor financiare internaționale efectuate de BNM în procesul gestionării activelor oficiale de rezervă în perioada respectivă.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu țările UE-28, comparativ cu anul 2018, s-a majorat atât la intrări, cât și la ieșiri, respectiv cu 11,9 la sută și 10,7 la sută. Ponderea acestora a constituit 50,4 la sută din totalul intrărilor și 48,7 la sută din totalul ieșirilor.

Fluxurile bancare cu CSI s-au majorat comparativ cu anul precedent: cu 14,1 la sută la intrări și 8,8 la sută la ieșiri, înregistrând o pondere de 8,0 la sută din totalul intrărilor și 8,1 la sută din totalul ieșirilor.

Din punctul de vedere al conținutului operațiunilor, ponderea majoritară de 80,5 la sută la intrări (38 907,65 mil. USD) și de 77,5 la sută la ieșiri (37 535,36 mil. USD) din totalul fluxurilor financiare internaționale le revine operațiunilor bancare de gestionare a resurselor financiare (diagrama 84). În aceste tranzacții sunt incluse rulajele pentru: împrumuturi overnight bancare; depozite bancare (atrase și plasate); completarea conturilor băncilor licențiate deschise în străinătate; operațiunile băncilor de vânzare-cumpărare a valutei în Republica Moldova și în străinătate; împrumuturi interbancare; tranzacțiile de gestionare a portofoliului de valori mobiliare și depozite din cadrul activelor oficiale de rezervă ale BNM și operațiuni de conversie din cadrul acestora. Rulajul împrumuturilor overnight bancare crescut comparativ cu anul 2018 de 2,6 ori la încasări și la plăți, constituind 18 517,15 mil. USD la încasări și 18 636,42 mil. USD la plăți.

În anul 2019, operațiunile de acest tip au fost repartizate geografic în felul următor: cu țările UE-28 – 19 906,25 mil. USD la încasări și 18 856,50 mil. USD la plăți; cu țările CSI – 2 694,60 mil. USD la încasări și 2 350,22 mil. USD la plăți; cu restul lumii – 16 306,77 mil. USD la încasări și 16 328,64 mil. USD la plăți.

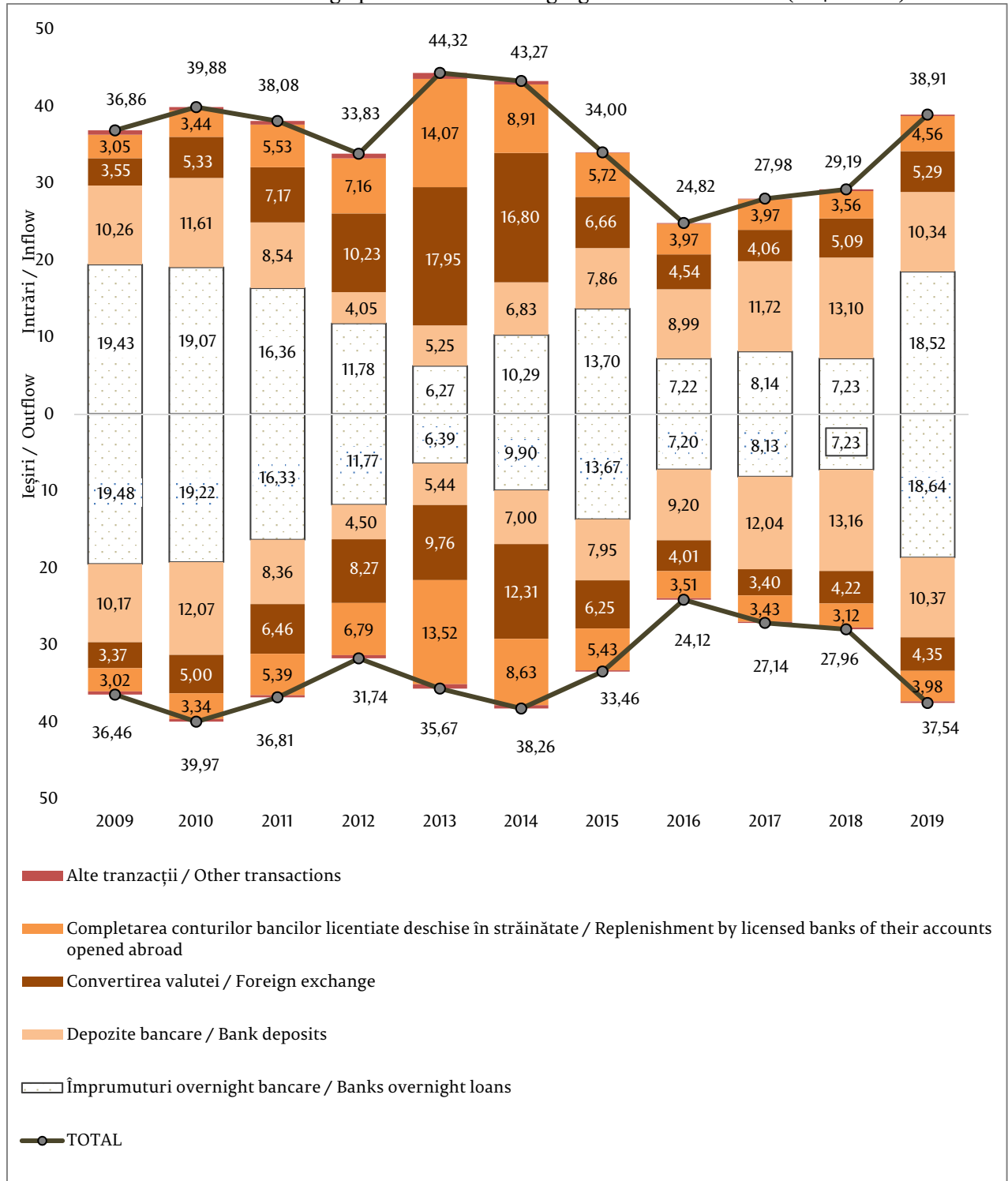
Restul tranzacțiilor înregistrate de bănci, cu ponderea de 19,5 la sută la intrări (9 447,96 mil. USD) și 22,5 la sută la ieșiri (10 866,70 mil. USD) din totalul operațiunilor internaționale sunt tranzacții legate de activitatea externă non-bancară: comerțul cu mărfuri, servicii; transferurile, veniturile, investițiile directe și de portofoliu; împrumuturile întreprinderilor nefinanciare; completarea conturilor nerezidenților, alții decât băncile, prin virament, numerar și pe conturile de card.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți aferente *comerțului exterior cu bunuri*, comparativ cu anul 2018, s-a majorat la export cu 1,2 la sută și la import cu 7,7 la sută. Ponderea acestor operațiuni în fluxurile financiare internaționale a reprezentat 5,9 la sută la intrări și 12,0 la sută la ieșiri, ele înregistrând un sold negativ în valoare de 2 931,83 mil. USD. Gradul de acoperire a plăților pentru importuri de bunuri prin încasările din exporturi de bunuri a constituit 49,3 la sută, micșorându-se față de 2018 cu 3,2 p.p.

Operațiunile bancare internaționale aferente *serviciilor* s-au majorat față de anul 2018 cu 7,4 la sută la încasări și cu 11,4 la sută la plăți. Gradul de acoperire a plăților prin încasări la servicii a fost de 131,4 la sută, micșorându-se față de 2018 cu 4,9 p.p. Ponderea majoritară în operațiunile pentru servicii le-a revenit celor aferente transporturilor – 30,7 la sută din încasări și 29,6 la sută din plăți. De asemenea, încasări și plăți importante au fost la: călătorii (26,3 și 27,7 la sută din totalul încasărilor și plăților pentru servicii, respectiv), servicii de informatică (17,1 și 6,8 la sută), construcții (6,2 și 8,2 la sută), leasing operațional și arendă (2,0 și 6,7 la sută), servicii juridice, contabile și de consultanță (3,0 și 5,7 la sută), servicii de marketing (3,6 și 1,4 la sută), telecomunicații (2,9 și 1,6 la sută), licențe și drepturi de autor (0,4 și 3,6 la sută) și de asigurări (1,0 și 2,2 la sută).

Diagrama 84. Fluxurile financiare aferente operațiunilor bancare de gestionare a resurselor financiare (mld. USD)

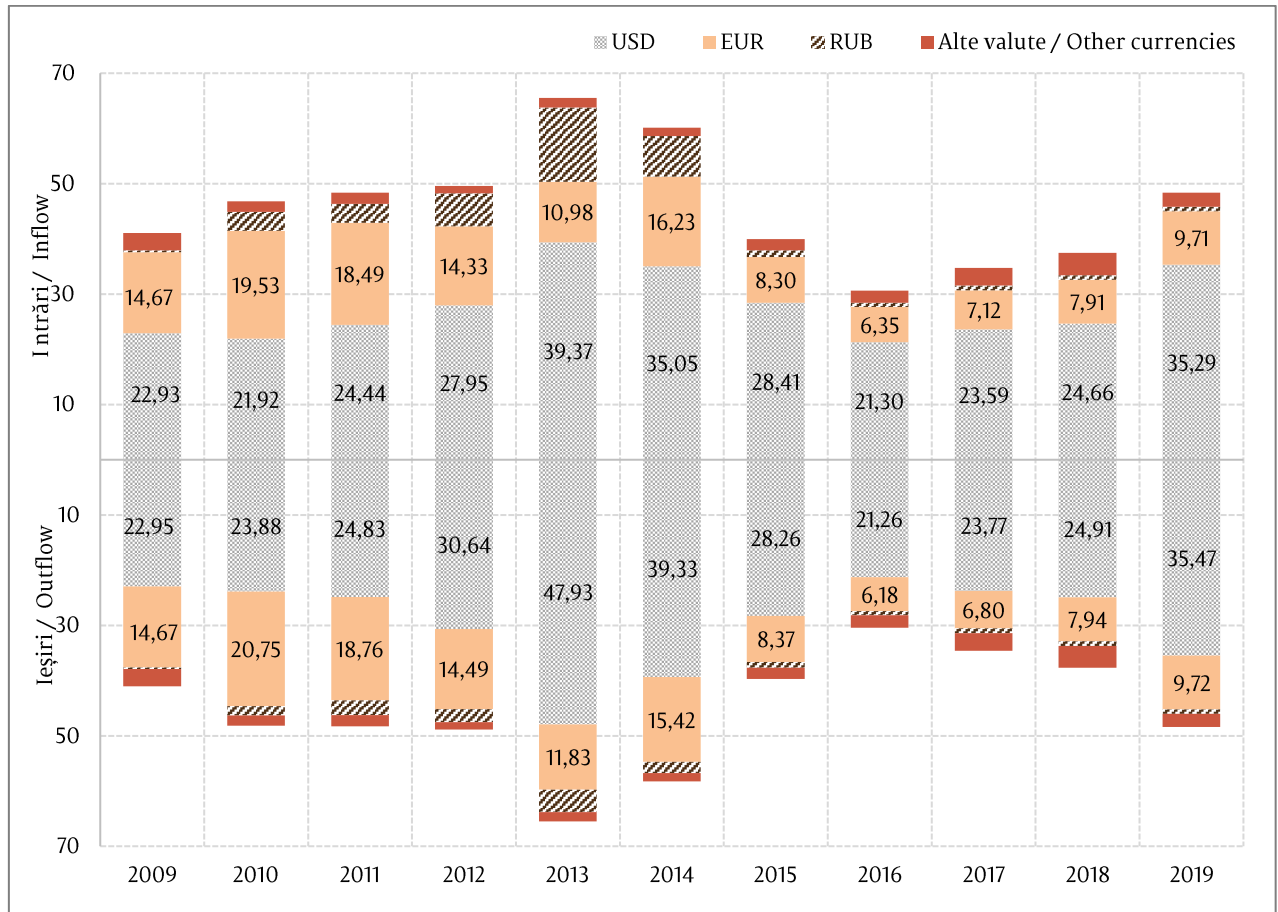
Financial flows related to banking operations for managing financial resources (US\$ billion)

În structura valutară a tranzacțiilor externe efectuate în anul 2019 (diagrama 85), cele în dolari SUA au deținut o pondere de 73,0 la sută din totalul intrărilor și 73,3 la sută din totalul ieșirilor, înregistrând o evoluție pozitivă a ponderii față de anul 2018 de 7,2 p.p. atât la intrări, cât și la ieșiri.

Diagrama 85. Structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD)

Currency structure of international financial flows via the domestic banking system (US\$ billion)

În operațiunile ce țin de comerțul cu bunuri și servicii, cele în dolari SUA au reprezentat 41,1 la sută din încasări și 46,6 la sută din plăți. De menționat că depozitele bancare și împrumuturile overnight bancare dețin o pondere semnificativă în cadrul tranzacțiilor în USD. Astfel, în anul 2019 ele au constituit 72,4 la sută din totalul intrărilor în USD și 72,8 la sută din totalul ieșirilor în USD.

Ponderea operațiunilor în euro a constituit 20,1 la sută atât la intrări, cât și la ieșiri, înregistrând față de anul 2018 o evoluție negativă a ponderii de 1,0 p.p. atât la intrări, cât și la ieșiri. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii operațiunile în euro au deținut 51,8 la sută din încasări și 47,6 la sută din plăți.

Operațiunile în ruble rusești au înregistrat pondere de 1,7 la sută din totalul intrărilor și 1,8 la sută din totalul ieșirilor, în scădere față de anul precedent cu 0,6 p.p. la intrări și cu 0,5 p.p. la ieșiri. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în ruble rusești au constituit 2,6 la sută din încasări și 3,4 la sută din plăți.

Persoanelor fizice din Republica Moldova, prin intermediul băncilor licențiate, le-au fost *transferate* din străinătate mijloace bănești în valoare de 1 222,89 mil. USD¹⁰, în descreștere cu

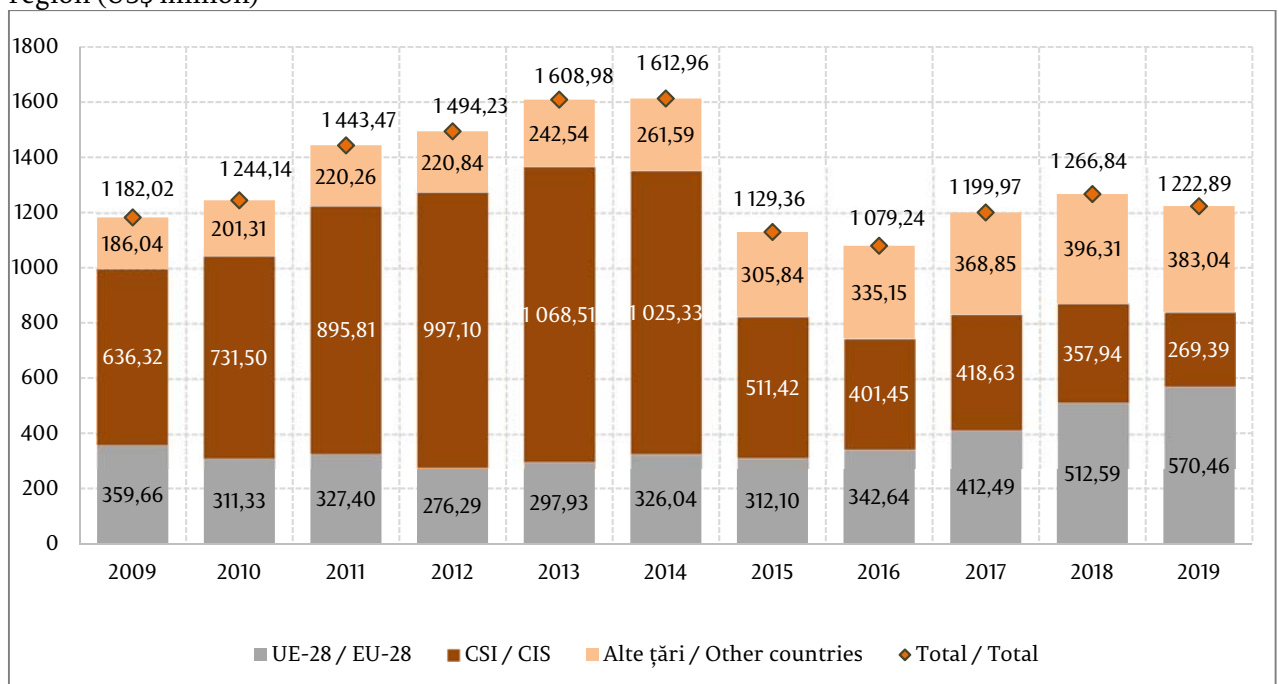
¹⁰ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțele organizațiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulate, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

3,5 la sută comparativ cu anul 2018, din care prin sisteme de remitere de bani – 1 013,67 mil. USD, în bază netă¹¹. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice în bază brută¹² au constituit 1 338,89 mil. USD.

Conform provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, cele din UE-28 au fost în creștere cu 11,3 la sută comparativ cu 2018 și au înregistrat o pondere de 46,7 la sută. Transferurile din CSI s-au micșorat cu 24,7 la sută comparativ cu 2018, revenindu-le o pondere de 22,0 la sută. Transferurile din alte țări în anul 2019 comparativ cu anul 2018 au înregistrat ponderi egale de 31,3 la sută (diagrama 86).

Diagrama 86. Transferurile nete de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate, pe zone geografice (mil. USD)

Net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks, by geographic region (US\$ million)

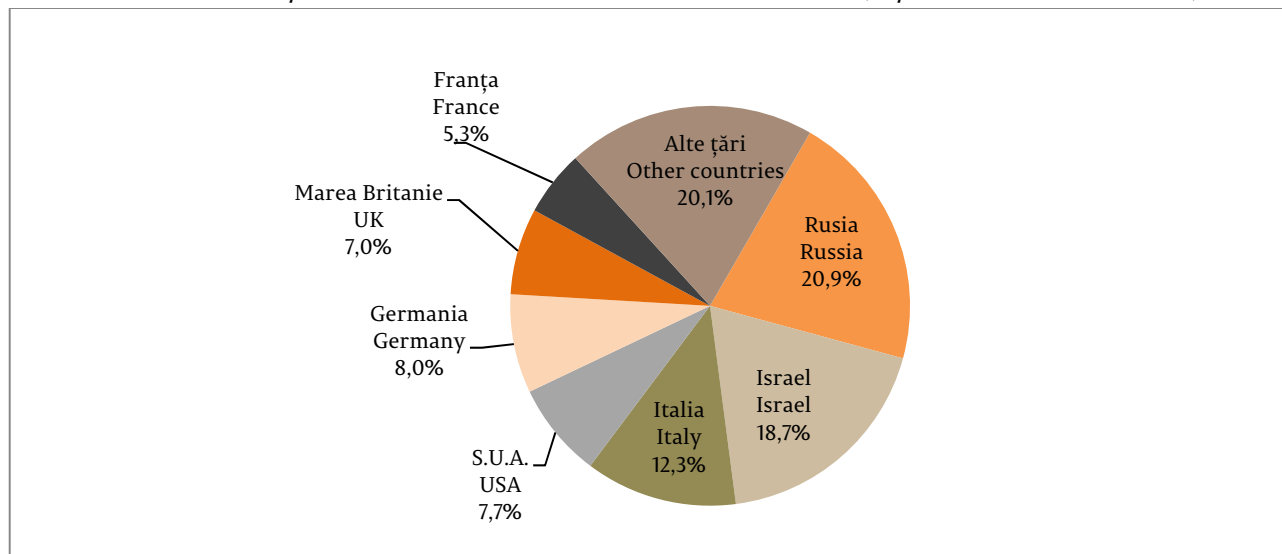
În distribuția pe țări de proveniență a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, celor din Rusia le-a revenit cea mai mare pondere de 20,9 la sută (255,93 mil. USD) din total (în descreștere cu 6,2 p.p. comparativ cu 2018). Alte surse importante de transferuri au fost: Israel – 18,7 la sută (229,08 mil. USD), Italia – 12,3 la sută (150,62 mil. USD), Germania – 8,0 la sută (97,57 mil. USD), SUA – 7,7 la sută (94,40 mil. USD), Marea Britanie – 7,0 la sută (85,59 mil. USD), Franța – 5,3 la sută (64,27 mil. USD) (diagrama 87, tabelul 28 din Secțiunea statistică).

¹¹ Transferurile nete includ datele în bază netă doar pentru transferurile prin SRB, conform clearingului dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele pe SRB reflectă sumele efective transferate de la sistem la banca licențiată. Transferurile bancare ale persoanelor fizice, altele decât cele prin SRB, sunt reflectate în bază brută.

¹² Transferurile brute conțin datele reflectate în bază brută, inclusiv pentru transferurile prin SRB, calculate conform sumelor eliberate persoanelor fizice în casele băncilor licențiate.

Diagrama 87. Structura pe principalele țări a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în anul 2019

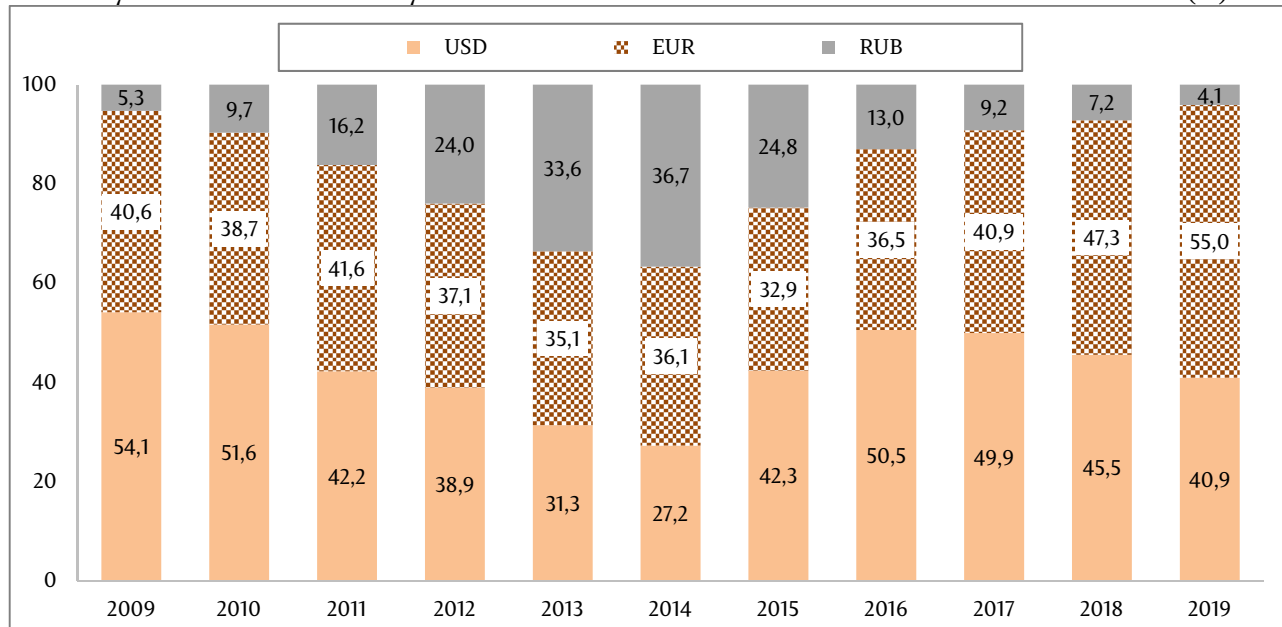
Structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, by main source countries, in 2019

În structura pe valute a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice¹³ (diagrama 88), transferurilor în euro le-a revenit ponderea principală de 55,0 la sută, urmate de transferurile în dolari SUA – 40,9 la sută și de cele în ruble rusești – 4,1 la sută.

Diagrama 88. Structura valutară a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin SRB* (%)

Currency structure of net money transfers from abroad made in favor of individuals via MTS* (%)

* SRB – sisteme de remitere de bani / СДП – системы денежных переводов / MTS – money transfer systems

Transferurile din Republica Moldova în străinătate în favoarea persoanelor fizice au constituit 169,63 mil. USD.

¹³ Structura valutară a transferurilor brute prin SRB reflectă valutele în care sumele transferate au fost ridicate de persoanele fizice (indiferent de valuta originală transferată de peste hotare).

Secțiunea statistică Statistical section

Tabelul 17. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*	2019 / 2018 (%)
CONTUL CURENT	-485,19	-481,47	-851,95	-643,62	-490,31	-568,30	-462,84	-282,30	-554,52	-1185,86	-1119,07	94,4
CURRENT ACCOUNT												
Bunuri	-2057,17	-2327,09	-2984,55	-3067,87	-3138,41	-3040,71	-2123,73	-2078,7	-2558,81	-3294,0	-3311,76	100,5
Goods												
Servicii	58,59	71,59	159,05	107,91	152,05	127,15	132,27	226,71	305,12	355,33	350,63	98,7
Services												
Venituri primare	322,17	505,72	577,52	810,09	894,13	822,33	449,48	445,97	555,84	566,11	621,07	109,7
Primary income												
Venituri secundare	1191,22	1268,31	1396,03	1506,25	1601,92	1522,93	1079,14	1123,71	1143,33	1186,70	1220,99	102,9
Secondary income												
CONTUL DE CAPITAL	12,68	5,20	31,99	21,23	107,10	147,15	54,87	-17,80	-21,34	-35,38	-49,88	141,0
CAPITAL ACCOUNT												
Necesarul net de finanțare (contul curent și de capital)	-472,51	-476,27	-819,96	-622,39	-383,21	-421,15	-407,97	-300,10	-575,86	-1221,24	-1168,95	95,7
Net borrowing (current and capital account)												
CONTUL FINANCIAR	-388,09	-402,19	-747,14	-508,65	-298,40	-468,43	-463,75	-374,25	-500,37	-1176,17	-1141,02	97,0
FINANCIAL ACCOUNT												
Inv. directe, net	-264,59	-283,34	-323,32	-224,17	-211,12	-304,30	-218,26	-75,06	-138,97	-254,02	-461,52	181,7
Direct inv., net												
Inv. de portofoliu, net	5,87	-1,00	0,03	-21,34	-2,98	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60	4,72	131,1
Portfolio inv., net												
Derivate fin., net	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30	27,5
Fin. derivatives, net												
Alte investiții, net	72,66	-412,74	-698,71	-762,03	-366,24	382,16	65,74	-830,46	-891,90	-1162,37	-745,01	64,1
Other inv., net												
Active de rezervă	-201,69	294,26	275,05	498,65	282,05	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53	60,49	25,7
Reserve assets												
<i>Erori și omisiuni nete</i>	<i>84,42</i>	<i>74,08</i>	<i>72,82</i>	<i>113,74</i>	<i>84,81</i>	<i>-47,28</i>	<i>-55,77</i>	<i>-74,15</i>	<i>75,49</i>	<i>45,07</i>	<i>27,93</i>	<i>62,0</i>
<i>Net errors and omissions</i>												
<i>Remiteri personale, credit</i>	<i>1137,42</i>	<i>1270,26</i>	<i>1684,00</i>	<i>1832,86</i>	<i>2069,56</i>	<i>1965,94</i>	<i>1449,97</i>	<i>1387,28</i>	<i>1555,98</i>	<i>1744,31</i>	<i>1816,94</i>	<i>104,2</i>
<i>Personal remittances, credit</i>												

* date revizuite / * revised data

Tabelul 18. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019 / 2018
	% la PIB / % to GDP											Contribuția Contribution
												p.p.
Contul curent Current account	-8,9	-6,9	-10,1	-7,4	-5,2	-6,0	-6,0	-3,5	-5,7	-10,4	-9,3	1,1
Balanța comercială Trade balance	-36,8	-32,3	-33,6	-34,0	-31,5	-30,6	-25,7	-22,9	-23,3	-25,7	-24,7	1,0
Export de bunuri și servicii Exports of goods and services	31,4	28,0	32,6	31,1	32,0	31,1	32,1	32,5	32,2	30,1	30,6	0,5
Import de bunuri și servicii Imports of goods and services	68,2	60,3	66,1	65,1	63,5	61,8	57,8	55,5	55,5	55,7	55,3	-0,4
Balanța veniturilor primare Primary income balance	5,9	7,2	6,9	9,3	9,4	8,6	5,8	5,5	5,7	4,9	5,2	0,3
Intrări de venituri primare, din care: Primary income inflow, of which:	10,9	11,0	11,1	12,0	12,2	11,7	10,5	9,3	9,1	8,7	8,5	-0,2
Remunerarea salariaților Compensation of employees	10,4	10,6	10,8	11,6	11,8	11,2	10,1	8,9	8,7	8,2	8,0	-0,2
Ieșiri de venituri primare, din care: Primary income outflow, of which:	4,9	3,7	4,2	2,7	2,8	3,1	4,7	3,7	3,3	3,8	3,4	-0,4
Venituri din investiții Investment income	3,7	2,9	3,8	2,2	2,4	2,3	3,7	2,8	2,6	3,1	2,7	-0,4
Balanța veniturilor secundare Secondary income balance	21,9	18,2	16,6	17,3	16,9	16,0	13,9	13,9	11,8	10,4	10,2	-0,2
Intrări de venituri secundare, din care: Secondary income inflow, of which:	23,8	19,5	17,9	18,6	18,3	17,6	15,8	15,4	13,2	11,8	11,7	-0,1
Transferuri personale Personal transfers	14,5	14,5	10,8	11,2	11,3	10,6	9,8	9,3	8,3	7,8	7,9	0,1
Cooperarea internaț. curentă Current international cooperation	4,4	4,3	2,8	2,9	2,7	3,7	2,6	2,8	2,1	1,4	1,7	0,3
Ieșiri de venituri secundare Secondary income outflow	1,9	1,3	1,3	1,4	1,4	1,6	1,8	1,5	1,4	1,4	1,5	0,1
Contul de capital Capital account	0,2	0,1	0,4	0,2	1,1	1,5	0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,1
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital) Net borrowing (current and capital account balance)	-8,7	-6,8	-9,7	-7,1	-4,0	-4,4	-5,3	-3,7	-6,0	-10,7	-9,8	0,9

Tabelul 19. Ratele de creștere a articolelor contului curent față de anul precedent (valoarea netă), %

Growth rates of current account items compared to the previous year (net value), %

NOU

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Contul curent / Current account	-0,8	76,9	-24,5	-23,8	15,9	-18,6	-39	96,4	113,9	-5,6
Bunuri / Goods	13,1	28,3	2,8	2,3	-3,1	-30,2	-2,1	23,1	28,7	0,5
Servicii, din care: Services, of wich:	22,2	122,2	-32,2	40,9	-16,4	4	71,4	34,6	16,5	-1,3
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților Manufacturing services on physical inputs owned by others	1,7	30,4	-15,5	28,1	13,5	-16,6	6,1	15,2	47,0	7,4
Servicii de informatică Computer services	-20,7	273,7	-34,9	7,3	89,5	3,7	42,4	100,3	61,4	36,1
Venituri primare Primary income	57,0	14,2	40,3	10,4	-8	-45,3	-0,8	24,6	1,8	9,7
Remunerarea salariaților Compensation of employees	37,5	27,1	10,5	11,8	-7,8	-29,4	-8,3	18,8	12,6	2,5
Venituri din investiții / Investment income	1,6	64,1	-48,5	19,5	-6,9	48,8	-22,1	5,8	41,9	-11,3
Venituri secundare Secondary income	6,5	10,1	7,9	6,4	-4,9	-29,1	4,1	1,7	3,8	2,9
Transferuri personale Personal transfers	24,1	-9,3	7,9	9,7	-8,3	-26,9	-0,3	6,9	11,3	4,5

Tabelul 20. Exporturile de băuturi alcoolice, pe principalele țări

Exports of alcoholic beverages, by main countries

	2017	2018	2019	Ponderea în total Share in total			2019 / 2018	Gradul de influență Contribution *
				2017	2018	2019		
	mil. USD US\$ million			%			p.p.**	
UE, din care:	61,78	70,28	70,04	33,6	35,9	36,0	99,7	-0,1
EU, of which:								
România / Romania	14,37	18,25	18,27	7,8	9,3	9,4	100,1	0,0
Polonia / Poland	13,57	10,85	11,01	7,4	5,5	5,7	101,5	0,1
Cehia / Czechia	9,61	13,06	10,76	5,2	6,7	5,5	82,4	-1,2
Olanda / Netherlands	1,52	3,63	5,94	0,8	1,9	3,1	163,6	1,2
Marea Britanie / UK	3,07	4,04	5,35	1,7	2,1	2,8	132,4	0,7
Bulgaria / Bulgaria	3,23	2,62	4,09	1,8	1,3	2,1	156,1	0,8
Grecia / Greece	2,30	1,74	3,41	1,3	0,9	1,8	196,0	0,9
Germania / Germany	3,04	5,08	3,27	1,7	2,6	1,7	64,4	-0,9
Letonia / Latvia	1,61	2,15	2,38	0,9	1,1	1,2	110,7	0,1
Lituania / Lithuania	1,73	1,59	1,35	0,9	0,8	0,7	84,9	-0,1
Estonia / Estonia	1,37	1,13	1,27	0,7	0,6	0,7	112,4	0,1
Slovacia / Slovakia	1,92	1,93	1,11	1,0	1,0	0,6	57,5	-0,4
Italia / Italy	0,78	0,32	0,79	0,4	0,2	0,4	246,9	0,2
Spania / Spain	0,06	2,87	0,08	0,0	1,5	0,0	2,8	-1,4
Ungaria / Hungary	2,72	0,10	0,01	1,5	0,1	0,0	10,0	0,0
CSI, din care:	72,86	72,74	73,66	39,7	37,1	37,9	101,3	0,5
CIS, of which:								
Belarus / Belarus	38,52	38,32	39,08	21,0	19,6	20,1	102,0	0,4
Rusia / Russia	14,36	11,67	18,11	7,8	6,0	9,3	155,2	3,3
Ucraina / Ukraine	11,64	14,18	7,78	6,3	7,2	4,0	54,9	-3,3
Kazahstan / Kazakhstan	7,08	7,86	5,67	3,9	4,0	2,9	72,1	-1,1
Armenia / Armenia	0,06	0,04	2,05	0,0	0,0	1,1	5125,0	1,0
Azerbaidjan / Azerbaijan	0,59	0,05	0,51	0,3	0,0	0,3	1020,0	0,2
Alte țări, din care:	49,04	52,85	50,83	26,7	27,0	26,1	96,2	-1,0
Other countries, of which:								
China / China***	16,03	14,5	13,43	8,7	7,4	6,9	92,6	-0,5
Georgia / Georgia	9,03	12,41	13,18	4,9	6,3	6,8	106,2	0,4
SUA / USA	9,31	7,70	6,62	5,1	3,9	3,4	86,0	-0,6
Turcia / Turkey	4,70	6,80	6,43	2,6	3,5	3,3	94,6	-0,2
Serbia / Serbia	3,29	3,10	2,73	1,8	1,6	1,4	88,1	-0,2
Canada / Canada	2,85	2,54	2,33	1,6	1,3	1,2	91,7	-0,1
Nigeria / Nigeria	0,70	1,27	1,40	0,4	0,6	0,7	110,2	0,1
Israel / Israel	0,51	0,65	0,7	0,3	0,3	0,4	107,7	0,0
Afganistan / Afghanistan	-	0,02	0,58	0,0	0,0	0,3	2 900,0	0,3
Irak / Iraq	0,05	0,71	0,55	0,0	0,4	0,3	77,5	-0,1
Japonia / Japan	0,40	0,69	0,49	0,2	0,4	0,3	71,0	-0,1
Hong Kong / Hong Kong	0,53	0,23	0,02	0,3	0,1	0,0	8,7	-0,1
Total	183,69	195,86	194,52	100,0	100,0	100,0	99,3	-0,7

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data;

* Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de băuturi alcoolice;

* Influence of the country on growth (+) / decrease (-) of exports of alcoholic beverages;

** Puncte procentuale / Percentage points;

*** China continentală / Mainland China

Tabelul 21. Serviciile de transport, pe principalele categorii
NOU

Transport, by main categories

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019 / 2018	Ponde rea Share
Export / Exports	266,56	259,55	359,94	380,22	422,74	397,31	321,90	351,45	410,22	434,22	404,84	93,2	100,0
Transport maritim Sea transport	2,16	1,33	1,86	3,35	4,48	6,64	7,33	6,39	5,37	6,05	8,16	134,9	2,0
Transport aerian Air transport	77,03	76,43	92,66	106,62	129,12	130,60	99,68	127,60	162,54	179,90	171,59	95,4	42,4
Alt transport Other transport	174,29	166,70	248,52	253,16	273,23	244,85	200,90	205,01	228,50	232,64	207,91	89,4	51,4
Transport feroviar Rail transport	57,16	47,27	78,47	65,27	63,56	59,27	44,45	33,25	34,31	31,19	32,32	103,6	8,0
Transport auto Road transport	92,42	99,44	141,48	159,52	180,85	159,69	132,43	144,78	164,10	174,82	161,17	92,2	39,8
Transport prin conducte și rețele electrice Pipeline transport and electricity transmission	24,71	19,99	28,57	28,37	28,82	25,89	24,01	26,97	30,07	26,51	14,32	54,0	3,5
Alte servicii auxiliare de transport Other supporting and auxiliary transport services							0,01	0,01	0,02	0,12	0,10	83,3	0,1
Servicii poștale și de curierat Postal and courier services	13,08	15,09	16,90	17,09	15,91	15,22	13,99	12,45	13,81	15,63	17,18	109,9	4,2
Import / Import	258,90	267,75	351,01	368,87	383,28	385,25	305,81	298,82	345,86	401,13	417,28	104,0	100,0
Transport maritim Sea transport	12,57	20,11	19,49	17,94	19,92	27,21	18,75	21,20	28,15	35,19	48,22	137,0	11,6
Transport aerian Air transport	83,22	82,00	102,29	112,52	116,05	125,81	109,56	104,02	120,00	136,22	143,08	105,0	34,3
Alt transport Other transport	160,98	162,64	224,42	232,01	241,07	225,35	171,68	169,04	192,50	224,02	220,28	98,3	52,7
Transport feroviar Rail transport	36,22	49,65	61,58	49,75	52,51	48,09	32,61	27,42	29,13	32,42	27,03	83,4	6,5
Transport auto Road transport	95,04	83,27	123,75	139,11	149,42	137,55	113,22	121,42	146,36	166,28	167,38	100,7	40,1
Transport prin conducte și rețele electrice Pipeline transport and electricity transmission	29,72	29,72	39,09	43,15	39,14	39,71	25,79	20,06	16,76	24,57	24,71	100,6	5,9
Alte servicii auxiliare de transport Other supporting and auxiliary transport services							0,06	0,14	0,25	0,75	1,16	154,7	0,3
Servicii poștale și de curierat Postal and courier services	2,13	3,00	4,81	6,40	6,24	6,88	5,82	4,56	5,21	5,70	5,70	100,0	1,4
Balanța / Balance	7,66	-8,20	8,93	11,35	39,46	12,06	16,09	52,63	64,36	33,09	-12,44	-37,6	-

Tabelul 22. Serviciile de informatică, pe principalele tipuri
NOU

Computer services, by main types

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	mil. USD / US\$ million					
Export / Exports						
Servicii de informatică, total Computer services, total	58,78	59,02	66,34	102,24	154,50	202,32
Servicii legate de aplicațiile program Software-related services	27,80	36,49	56,33	82,45	112,69	133,36
Alte servicii de informatică* Other computer services*	30,98	22,53	10,01	19,79	41,81	68,96
Import / Imports						
Servicii de informatică, total Computer services, total	37,35	36,79	34,68	38,84	52,20	63,10
Servicii legate de aplicațiile program Software-related services	1,92	20,33	22,15	21,26	23,66	29,01
Alte servicii de informatică Other computer services	35,43	16,46	12,53	17,58	28,54	34,09
Balanța / Balance						
Servicii de informatică, total Computer services, total	21,43	22,23	31,66	63,4	102,3	139,22
Servicii legate de aplicațiile program Software-related services	25,88	16,16	34,18	61,19	89,03	104,35
Alte servicii de informatică Other computer services	-4,45	6,07	-2,52	2,21	13,27	34,87

* Servicii de instalare și mentenanță software / hardware, prelucrarea datelor, web hosting etc.

* Software / hardware installation and maintenance services, data processing, web hosting etc.

Tabelul 23. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	% la PIB / % to GDP										
Contul financiar Financial account	-7,1	-5,8	-8,9	-5,8	-3,1	-4,9	-6,0	-4,6	-5,2	-10,3	-9,5
Investiții directe, din care: Direct investment, of which:	-4,9	-4,1	-3,8	-2,6	-2,2	-3,2	-2,8	-0,9	-1,4	-2,2	-3,9
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor Equity other than reinvestment of earnings	-2,8	-2,2	-1,5	-1,4	-0,9	-0,9	-0,4	-0,4	-0,2	-0,6	-2,9
Reinvestirea profiturilor Reinvestment of earnings	0,2	-0,2	-1,0	0,1	0,0	-0,5	-1,6	-1,1	-0,3	-0,6	-0,4
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	-2,3	-1,7	-1,3	-1,3	-1,4	-1,8	-0,9	0,6	-0,9	-1,1	-0,5
Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives	0,1	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte investiții, din care: Other investment, of which:	1,3	-5,9	-8,3	-8,8	-3,9	4,0	0,8	-10,3	-9,2	-10,1	-6,2
Numerar și depozite Currency and deposits	5,6	0,1	-2,6	-2,8	-0,4	2,0	1,0	-6,1	-5,5	-6,2	-4,5
Împrumuturi Loans	0,9	-4,4	-4,1	-4,6	-1,6	0,9	-0,3	-1,6	-1,3	-0,9	-0,7
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	-1,9	-1,7	-1,6	-1,4	-0,8	-2,7	0,1	-2,1	-2,4	-3,1	-1,1
Alte creanțe / angajamente Other accounts receivable / payable	0,1	0,1	0,0	0,0	-1,0	3,9	0,1	-0,4	0,0	0,0	0,0
Modificarea activelor de rezervă Change in reserve assets	-3,7	4,2	3,3	5,7	3,0	-5,7	-4,0	6,6	5,5	2,1	0,5

Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital

Note: (-) - net capital inflow, (+) - net capital outflow

Tabelul 24. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

	2015		2016		2017*		2018*		2019*	
	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.
Împrumuturi	335,43	315,31	421,25	292,69	437,36	310,66	523,64	425,71	571,25	475,12
Loans										
Banca centrală		35,16	11,74	48,65	17,27	61,54	20,37	61,86	18,48	55,38
Central bank										
termen lung		35,16	11,74	48,65	17,27	61,54	20,37	61,86	18,48	55,38
long-term										
Administrația publică	138,71	40,39	233,13	57,66	200,97	74,58	144,83	115,07	149,26	125,50
General government										
termen lung	138,71	40,39	233,13	57,66	200,97	74,58	144,83	115,07	149,26	125,50
long-term										
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC	24,62	111,53	20,52	75,98	57,35	30,59	34,15	42,86	33,77	55,31
Deposit-taking corporations, except central bank										
termen scurt	4,43	4,28	3,13	3,09	4,32	4,28	2,87	3,98		
short-term										
termen lung	20,19	107,25	17,39	72,89	53,03	26,31	31,28	38,88	33,77	55,31
long-term										
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP	142,19	94,37	113,01	81,91	87,40	90,42	212,33	136,77	211,08	150,07
Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs										
termen scurt	2,92	1,67	14,98	1,11	4,83	4,37	14,62	11,74	3,36	4,92
short-term										
termen lung	139,27	92,70	98,03	80,80	82,57	86,05	197,71	125,03	207,72	145,15
long-term										
Alte societăți financiare	29,91	33,86	42,85	28,49	74,37	53,53	111,96	69,15	158,66	88,86
Other financial corporations										
termen scurt	4,32	0,02		0,20		0,65				
short-term										
termen lung	25,59	33,84	42,85	28,29	74,37	52,88	111,96	69,15	158,66	88,86
long-term										

Notă: BC – banca centrală, GP – gospodăriile populației; IFSLSGP – instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

Note: Hs – households; NPISHs – nonprofit institutions serving households

* date revizuite / * revised data

Tabelul 25. Poziția investițională internațională (MBP6) a Republicii Moldova, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

International investment position (BPM6) of the Republic of Moldova, at period-end (US\$ million)

	31.12. 2009*	31.12. 2011*	31.12. 2013*	31.12. 2015*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*	31.12.2019 / 31.12.2018 (%)
Poziția investițională internațională netă Net international investment position	-2 052,72	-2 533,78	-2 160,76	-1 950,74	-3 093,10	-4 072,69	-4 985,71	122,4
Active Assets	3 922,62	4 912,17	6 568,34	5 316,31	5 722,70	5 537,51	5 290,47	95,5
<i>Investiții directe</i> <i>Direct investment</i>	87,97	137,71	195,54	234,05	258,28	292,17	332,41	113,8
Participații și acțiuni Equity and shares	62,44	85,99	115,25	168,18	188,17	221,76	257,18	116,0
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	25,53	51,72	80,29	65,87	70,11	70,41	75,23	106,8
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i> <i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	4,40	15,68	9,11	9,09	8,97	10,65	15,20	142,7
<i>Alte investiții</i> <i>Other investment</i>	2 349,99	2 793,46	3 543,06	3 316,36	2 652,19	2 239,51	1 883,23	84,1
Alte participații la capital Other equity					0,56	0,56	0,56	100,0
Numerar și depozite Currency and deposits	1 762,97	1 930,73	2 400,59	2 533,28	1 843,51	1 349,73	1 097,96	81,3
Împrumuturi Loans		5,35	74,46	108,44	111,08	108,09	115,48	106,8
Credite comerciale și avansuri Trade credits and advances	578,00	848,36	1 058,99	627,52	688,02	772,11	660,21	85,5
Alte creanțe Other accounts receivable	9,02	9,02	9,02	47,12	9,02	9,02	9,02	100,0
<i>Active de rezervă</i> <i>Reserve assets</i>	1 480,26	1 965,32	2 820,63	1 756,81	2 803,26	2 995,18	3 059,63	102,2
Pasive Liabilities	5 975,34	7 445,95	8 729,10	7 267,05	8 815,80	9 610,20	10 276,18	106,9
<i>Investiții directe</i> <i>Direct investment</i>	2 562,01	3 385,91	3 380,62	2 903,69	3 628,30	4 083,79	4 733,94	115,9
Participații și acțiuni Equity and shares	1 473,01	2 108,94	1 788,58	1 198,91	1 873,62	2 235,52	2 830,88	126,6
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	1 089,00	1 276,97	1 592,04	1 704,78	1 754,68	1 848,27	1 903,06	103,0
<i>Investiții de portofoliu și derivate financiare</i> <i>Portfolio investment and financial derivatives</i>	106,27	142,77	211,47	136,30	109,43	53,27	29,24	54,9
<i>Alte investiții</i> <i>Other investment</i>	3 307,06	3 917,27	5 137,01	4 227,06	5 078,07	5 473,14	5 513,00	100,7
Numerar și depozite Currency and deposits	179,38	148,99	371,33	137,30	165,33	140,24	134,61	96,0
Împrumuturi Loans	2 066,62	2 640,31	3 279,51	2 967,28	3 340,95	3 362,42	3 420,77	101,7
Credite comerciale și avansuri Trade credits and advances	747,08	821,03	1 203,67	867,85	1 256,56	1 668,45	1 704,43	102,2
Alte angajamente - altele Other accounts payable	130,11	126,79	101,22	91,38	147,99	138,80	90,41	65,1
Alocări de DST SDR allocations	183,87	180,15	181,28	163,25	167,24	163,23	162,78	99,7

* date revizuite / * revised data

Tabelul 26. Datoria externă brută (MBP6) la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Gross external debt (BPM6), at period-end, by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Administrația publică	957,50	1 116,17	1 157,92	1 265,59	1 305,17	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36	1 717,96
General government											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>							0,07	0,46	0,88	0,24	0,02
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	957,50	1 116,17	1 157,92	1 265,59	1 305,17	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12	1 717,94
din care datoria UAT**	773,63	934,89	977,77	1 084,14	1 123,89	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89	1 555,16
of which: debt of ATU**											
Banca centrală	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Central bank											
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Societăți care acceptă depozite exclusiv banca centrală	458,53	407,49	544,95	588,06	852,33	540,83	352,38	350,32	423,14	379,44	306,97
Deposit-taking corporations except central bank											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	189,98	113,18	174,17	192,79	421,15	256,66	162,63	218,10	255,69	222,57	172,85
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	268,55	294,31	370,78	395,27	431,18	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87	134,12
Alte sectoare / Other sectors	1 737,69	1 815,20	1 887,36	2 116,87	2 534,44	2 365,56	2 181,71	2 289,06	2 668,98	3 169,78	3 307,59
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	872,05	914,21	943,75	1 044,50	1 341,58	1 147,48	968,58	1 041,56	1 339,16	1 738,82	1 768,58
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	865,64	900,99	943,61	1 072,37	1 192,86	1 218,08	1 213,1	1 247,50	1 329,82	1 430,96	1 539,01
Alte societăți financiare	111,19	92,11	98,62	104,28	117,63	121,50	115,47	131,08	152,78	197,63	267,92
Other financial corporations											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	17,22	18,95	23,43	23,88	23,99	20,62	21,98	22,48	22,69	24,73	25,21
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	93,97	73,16	75,19	80,40	93,64	100,88	93,49	108,6	130,0	172,90	242,71
Societăți nefinanciare	1 621,04	1 717,50	1 782,73	1 992,58	2 385,89	2 212,92	2 034,40	2 125,45	2 481,67	2 937,69	2 996,82
Nonfinancial corporations											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	854,83	895,26	920,32	1 020,61	1 317,58	1 126,43	946,19	1 018,62	1 316,01	1 713,62	1 742,63
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	766,21	822,24	862,41	971,97	1 068,31	1 086,49	1 088,21	1 106,83	1 165,66	1 224,07	1 254,19
din care datoria	20,53	21,90	31,60	26,45	23,09	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73	20,68
corporațiilor publice											
of which: debt of public corporations											
Gospodăriile populației și IFSLSGP***	5,46	5,59	6,01	20,01	30,92	31,14	31,84	32,53	34,53	34,46	42,85
Households and NPISHs***											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>				0,01	0,01	0,43	0,41	0,46	0,46	0,47	0,74
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	5,46	5,59	6,01	20,00	30,91	30,71	31,43	32,07	34,07	33,99	42,11
Investiții directe: creditarea intragrup	1 089,00	1 176,39	1 276,96	1 422,96	1 592,03	1 702,43	1 704,78	1 642,64	1 754,68	1 848,27	1 903,05
Direct investment: intercompany lending											
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	83,01	87,54	106,44	110,60	138,77	126,91	106,44	114,50	146,62	195,87	205,06
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1 005,99	1 088,85	1 170,52	1 312,36	1 453,26	1 575,52	1 598,34	1 528,14	1 608,06	1 652,40	1 697,99
TOTAL	4 396,05	4 719,49	5 194,24	5 860,82	6 729,04	6 319,89	5 931,92	6 055,98	6 833,64	7 321,65	7 416,08

* date revizuite / * revised data

** UAT - unități administrativ-teritoriale / ** ATU - administrative-territorial units

*** IFSLSGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației / *** NPISHs - nonprofit institutions serving household

Tabelul 27. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)
External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor, at period-end (US\$ million)

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019
Banca centrală	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Central bank											
Împrumuturi de la FMI	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
IMF loans											
Datoria de stat directă	944,20	1 106,09	1 134,85	1 239,92	1 286,62	1 305,02	1 337,09	1 465,13	1 701,55	1 689,24	1 605,58
Direct governmental debt											
<i>Organisme internaționale</i>	<i>688,36</i>	<i>855,53</i>	<i>920,06</i>	<i>1 039,32</i>	<i>1 107,07</i>	<i>1 133,91</i>	<i>1 144,80</i>	<i>1 214,31</i>	<i>1 345,81</i>	<i>1 393,36</i>	<i>1 369,00</i>
<i>Multilateral creditors</i>											
AID / IDA	330,92	386,37	433,08	507,79	534,21	534,75	542,07	564,41	610,97	619,07	616,68
BEI / EIB	11,78	16,49	24,15	62,03	86,48	124,55	145,77	156,25	188,03	233,94	277,51
FMI / IMF	183,87	304,49	325,54	327,89	327,58	308,09	289,46	279,69	296,53	276,24	277,00
BIRD / IBRD	110,24	93,04	75,08	55,14	34,49	29,41	28,44	68,22	84,12	91,39	98,52
BERD / EBRD	1,46	0,49	3,49	14,41	32,74	48,07	50,29	57,06	65,61	73,75	76,23
FIDA / IFAD	37,18	42,31	45,42	54,24	63,84	61,51	61,77	60,51	66,36	66,59	68,47
BDCE / CEB	12,91	12,34	13,30	17,82	27,73	27,53	27,00	28,17	34,19	32,38	30,73
Comisia Europeană											22,38
European Commission											
<i>Relații bilaterale</i>	<i>255,84</i>	<i>250,56</i>	<i>214,79</i>	<i>200,60</i>	<i>179,55</i>	<i>171,11</i>	<i>192,22</i>	<i>250,36</i>	<i>354,86</i>	<i>295,64</i>	<i>236,56</i>
<i>Bilateral creditors</i>											
România / Romania	9,40	9,40	9,40	8,06	6,71	5,37	4,03	65,41	171,42	125,26	81,14
Japonia / Japan	23,50	23,40	21,23	16,25	10,38	24,62	55,03	56,94	58,18	58,41	58,15
Rusia / Russia	121,30	109,09	96,89	84,68	70,06	55,45	53,20	50,23	46,33	41,18	34,40
SUA / USA	53,82	51,24	48,65	46,07	43,49	40,89	38,31	35,73	33,15	29,08	25,01
Austria / Austria				9,04	15,21	18,00	18,79	21,75	24,83	23,69	22,84
Germania / Germany	38,67	33,99	31,29	30,31	28,65	22,81	19,69	17,92	19,15	16,73	14,53
Polonia / Poland		15,00							0,21	0,50	0,49
Turcia / Turkey	7,93	7,14	6,35	5,56	4,76	3,97	3,17	2,38	1,59	0,79	
Altele / Other	1,22	1,30	0,98	0,63	0,29						
Datoria UAT / Debt of ATU			15,44	20,02	15,00	14,25	16,67	16,55	21,00	17,12	13,86
<i>Organisme internaționale</i>			<i>11,43</i>	<i>11,32</i>	<i>13,95</i>	<i>14,25</i>	<i>16,35</i>	<i>16,32</i>	<i>20,82</i>	<i>17,03</i>	<i>13,84</i>
<i>Multilateral creditors</i>											
BEI / EIB			6,43	6,63	6,88	6,08	8,68	7,83	11,98	10,91	10,24
BERD / EBRD						0,80	1,94	4,11	5,71	4,24	2,98
CFI / IFC			5,00	4,69	7,07	7,37	5,73	4,38	3,13	1,88	0,62
<i>Alți creditori</i>			<i>4,01</i>	<i>8,70</i>	<i>1,05</i>		<i>0,32</i>	<i>0,23</i>	<i>0,18</i>	<i>0,09</i>	<i>0,02</i>
<i>Other creditors</i>											
Datoria corporațiilor publ.	20,53	21,90	31,60	26,45	23,09	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73	20,68
Debt of public corporations											
<i>Organisme internaționale</i>	<i>9,45</i>	<i>8,74</i>	<i>16,39</i>	<i>16,50</i>	<i>5,67</i>	<i>7,24</i>	<i>6,11</i>	<i>4,92</i>	<i>12,80</i>	<i>14,04</i>	<i>19,56</i>
<i>Multilateral creditors</i>											
BERD / EBRD	9,31	8,61	14,80	14,86	5,67	7,24	6,11	4,92	7,34	8,83	14,44
BEI / EIB	0,14	0,13	1,59	1,64					5,46	5,21	5,12
<i>Alți creditori</i>	<i>11,08</i>	<i>13,16</i>	<i>15,21</i>	<i>9,95</i>	<i>17,42</i>	<i>12,74</i>	<i>2,95</i>	<i>0,48</i>		<i>0,69</i>	<i>1,12</i>
<i>Other creditors</i>											
Datoria privată	1 872,98	1 971,57	2 150,25	2 417,02	2 696,61	2 525,29	2 427,97	2 369,10	2 554,81	2 674,13	2 801,75
negarantată de stat											
Non-guaranteed private debt											
<i>Organisme internaționale</i>	<i>160,36</i>	<i>235,67</i>	<i>307,84</i>	<i>349,860</i>	<i>361,57</i>	<i>274,57</i>	<i>217,89</i>	<i>157,84</i>	<i>153,68</i>	<i>144,81</i>	<i>109,81</i>
<i>Multilateral creditors</i>											
<i>Alți creditori</i>	<i>1 712,62</i>	<i>1 735,90</i>	<i>1 842,42</i>	<i>2 067,16</i>	<i>2 335,04</i>	<i>2 250,72</i>	<i>2 210,08</i>	<i>2 211,26</i>	<i>2 401,13</i>	<i>2 529,32</i>	<i>2 691,94</i>
<i>Other creditors</i>											
TOTAL	3 012,77	3 320,25	3 671,60	4 179,59	4 471,54	4 256,34	4 130,08	4 148,46	4 554,45	4 613,02	4 622,38

* date revizuite / * revised data

Tabelul 28. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, dinamică anuală (mil. USD)

Geographic structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, annual dynamics (US\$ million)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	1 182,02	1 244,14	1 443,47	1 494,23	1 608,98	1 612,96	1 129,36	1 079,24	1 199,97	1 266,84	1 222,89
UE-28	359,66	311,33	327,40	276,29	297,93	326,04	312,10	342,64	412,49	512,59	570,46
EU-28											
CSI	636,32	731,50	895,81	997,10	1 068,51	1 025,33	511,42	401,45	418,63	357,94	269,39
CIS											
Alte țări	186,04	201,31	220,26	220,84	242,54	261,59	305,84	335,15	368,85	396,31	383,04
Other countries											
Rusia	621,82	714,82	878,48	979,69	1 044,95	1 002,21	488,13	387,55	402,62	342,89	255,93
Russia											
Israel	51,74	65,39	77,92	80,68	96,35	106,96	118,18	153,68	205,02	224,61	229,08
Israel											
Italia	172,51	148,97	162,09	134,58	144,84	155,62	131,67	133,45	143,82	157,68	150,62
Italy											
Germania	15,14	14,90	16,24	16,46	19,30	23,89	29,86	39,70	57,65	82,98	97,57
Germany											
SUA	69,45	72,15	73,27	73,26	74,90	88,28	104,93	107,09	95,20	104,84	94,40
USA											
Marea Britanie	21,14	21,01	20,61	20,21	21,73	25,78	35,97	44,27	57,83	72,09	85,59
UK											
Franța	19,74	18,84	20,71	18,65	20,75	22,54	21,23	25,14	33,62	47,24	64,27
France											
Irlanda	18,83	12,86	10,16	7,31	8,13	9,44	8,68	10,45	12,31	16,15	19,97
Ireland											
Spania	20,06	18,06	18,86	15,77	15,22	13,74	11,68	12,51	13,74	16,93	18,94
Spain											
Cehia	5,92	4,59	4,73	3,58	4,09	3,99	4,60	6,58	10,66	15,44	16,42
Czechia											
Alte țări	165,67	152,55	160,40	144,04	158,72	160,51	174,43	158,81	167,50	186,01	190,11
Other countries											

IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ (ANII 2009-2019) COMPARATIV CU VARIANTELE PUBLICATE ANTERIOR

În procesul elaborării balanței de plăți (BP), poziției investiționale internaționale (PII) și datoriei externe (DE) sunt revizuite datele pentru perioadele precedente și datele provizorii pentru perioada curentă. Modificările pot rezulta din:

- precizarea datelor (PD);
- precizare metodologică (PM);
- modificarea și/sau precizarea metodologiei aplicate la estimarea datelor (MPE);
- modificarea înregistrării compensatorii sau a clasificării (MICC);
- extinderea surselor de date (ESD).

Natura modificărilor specificate pe articolele BP, PII și ale DE este prezentată în tabelul de mai jos.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
	BP, PII, DE		PD, MPE, MICC, ESD	
Bunuri – Mărfuri generale în baza balanței de plăți. Bunuri – Aur nemonetar	BP	2013-2014	MICC	Au fost efectuate reclasificări în cadrul articolului „Bunuri”.
Servicii – Servicii de întreținere și de reparații	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Transport – Mărfuri	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Transport – Pasageri, Altele	BP	2017-2019	PD, MICC	Au fost actualizate sursele de date. Au fost efectuate reclasificări.
Servicii – Călătorii – Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	BP	2013-2019	PD, MICC, MPE	Au fost actualizate sursele de date. Au fost efectuate reclasificări în legătură cu precizările metodologice la compilarea articolului „Remiteri personale”.
Servicii – Călătorii – Personale	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii de construcții	BP	2017-2019	PD, PM	Au fost actualizate sursele de date. Au fost cercetate și precizate rulajele, precum și rețeaua de subcontractori în cadrul proiectelor majore.
Servicii – Servicii financiare	BP	2017-2019	PM	A fost precizată tratarea dobânzilor negative.
Servicii – Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii – Alte servicii pentru afaceri	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Bunuri și servicii ale administrației publice	BP	2017-2019	PD, ESD, MPE	Au fost actualizate sursele de date. Au fost efectuate precizări metodologice, în legătură cu modificarea raportului primar.
Venituri primare – Remunerarea salariaților	BP	2018-2019	PD, MPE	Au fost actualizate sursele de date. Au fost efectuate precizări

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Venituri secundare – Transferuri personale				metodologice la compilarea articolului „Remiteri personale”.
Venituri primare – Venituri din investiții directe, Venituri din alte investiții	BP	2017-2019	PD, PM	Au fost actualizate sursele de date. A fost precizată tratarea supradividendelor.
Venituri primare – Venituri din alte investiții	BP	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – Impozite curente pe venit, patrimoniu etc., Cooperarea internațională curentă	BP	2017-2019	PD, MPE, ESD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost introduse impozite curente pe venit, patrimoniu, de plătit de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri sau alți lucrători pe termen scurt. Au fost efectuate precizări metodologice, în legătură cu modificarea raportului primar.
Venituri secundare – Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	BP	2017-2019	PD, PM, MPE	Au fost actualizate sursele de date. Au fost identificate tranzacțiile corespondente din SRTI, ce țin de completarea contului nerezidentului.
Contul de capital – transferuri de capital - Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	BP	2017-2019	PD, PM, MPE	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate și delimitate donațiile/moștenirile persoanelor juridice și fizice, cu impact la compilarea articolului „Remiteri personale”.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – participații la capital și acțiuni /instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2019	PD, ESD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost incluse în calcul sursele anuale de date.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – reinvestirea profiturilor – alte sectoare	BP, PII	2018-2019	PD, PM	Au fost identificate tranzacțiile de plată a supradividendelor către investitorii direcți. A fost precizată tratarea supradividendelor.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	PII	2009-2019	PM	Au fost efectuate precizări metodologice la calcularea modificărilor stocurilor, care reflectă schimbări de preț și fluctuația ratei de schimb.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII, DE	2009-2019	PD, MPE, MICC	Au fost actualizate sursele de date (SRTI, DMFAS). Au fost revizuite estimările istorice. Au fost precizate reclasificările și reorganizările.
Investiții de portofoliu – acumularea netă de pasive – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2019	PD, ESD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost incluse în calcul sursele anuale de date.
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților - Societăți care	BP, PII	2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
acceptă depozite, exclusiv banca centrală				
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – achiziționarea netă de active /acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII	2019	PD, ESD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost incluse în calcul sursele anuale de date.
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală – pe termen scurt	BP, PII, DE	2017-2019	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – alte sectoare – pe termen scurt și pe termen lung	BP, PII, DE	2009-2019	PD, MPE, MICC	Au fost actualizate sursele de date. Au fost revizuite estimările istorice. Au fost precizate reclasificările și reorganizările.
Articole suplimentare – Arierate neincluse în finanțarea excepțională	BP	2017-2019	PD, MPE	Au fost actualizate sursele de date (SRTI, DMFAS). Revizuirea metodei de estimare a arieratelor în lipsa informației privind reorganizările datoriilor.
Articole suplimentare- Arierate neincluse în finanțarea excepțională	PII, DE	2017-2019	PD, MPE	Au fost actualizate sursele de date (SRTI, DMFAS). Revizuirea metodei de estimare a arieratelor în lipsa informației privind reorganizările datoriilor.

ANEXE:

- Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), mil. USD
- Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), mil. EUR
- Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2016-2019, prezentare desfășurată (MBP6)
- Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2009-2019 (MBP6)
- Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019
- Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019
- Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019
- Anexa 8. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019
- Anexa 9. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019
- Anexa 10. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), mil. USD
- Anexa 11. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), mil. EUR
- Anexa 12. Raportul integrat al poziției investiționale internaționale a Republicii Moldova la 31.12.2019 (MBP6)
- Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019 prezentare analitică, sectorială
- Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe scadențe
- Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe instrumente
- Anexa 16. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. USD
- Anexa 17. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. EUR
- Anexa 18. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, mil. USD
- Anexa 19. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, mil. EUR
- Anexa 20. CERCETAREA privind exportul și importul de bunuri în baza țării tranzacției

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), mil. USD

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Contul curent	-485,19	-481,47	-851,95	-643,62	-490,31	-568,30	-462,84	-282,30	-554,52	-1185,86	-1119,07
Credit	3 593,62	4 077,71	5 183,02	5 378,76	5 938,89	5 747,48	4 526,66	4 618,32	5 274,70	5 794,65	6 084,10
Debit	4 078,81	4 559,18	6 034,97	6 022,38	6 429,20	6 315,78	4 989,50	4 900,62	5 829,22	6 980,51	7 203,17
Bunuri și servicii	-1 998,58	-2 255,50	-2 825,50	-2 959,96	-2 986,36	-2 913,56	-1 991,46	-1 851,98	-2 253,69	-2 938,67	-2 961,13
Credit	1 708,87	1 952,63	2 740,64	2 707,69	3 040,67	2 958,71	2 488,42	2 624,47	3 115,41	3 448,28	3 660,14
Debit	3 707,45	4 208,13	5 566,14	5 667,65	6 027,03	5 872,27	4 479,88	4 476,45	5 369,10	6 386,95	6 621,27
Bunuri	-2 057,17	-2 327,09	-2 984,55	-3 067,87	-3 138,41	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00	-3 311,76
Credit	929,51	1 164,60	1 742,50	1 687,51	1 898,13	1 816,49	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05	2 117,90
Debit	2 986,68	3 491,69	4 727,05	4 755,38	5 036,54	4 857,20	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05	5 429,66
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-2 057,08	-2 316,85	-2 973,54	-3 055,47	-3 135,81	-3 064,55	-2 119,67	-2 077,86	-2 553,75	-3 286,60	-3 313,97
Credit	929,57	1 174,76	1 752,93	1 699,80	1 900,71	1 792,60	1 510,97	1 558,59	1 871,09	1 982,43	2 115,69
Debit	2 986,65	3 491,61	4 726,47	4 755,27	5 036,52	4 857,15	3 630,64	3 636,45	4 424,84	5 269,03	5 429,66
Din care: Reexport	155,55	254,09	553,49	559,19	504,61	350,64	287,41	251,30	283,94	262,32	277,87
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-0,31	-10,41	-11,03	-14,33	-2,58	23,89	-4,03	-0,81	-5,00	-7,38	2,21
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-18,49	-38,40	-64,24	-73,01	-80,68	-70,08	-9,85	-3,92	-10,82	-10,75	-10,04
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	18,18	27,99	53,20	58,68	78,10	93,97	5,82	3,11	5,82	3,37	12,25
Aur nemonetar	0,22	0,17	0,02	1,93	-0,02	-0,05	-0,03	-0,02	-0,06	-0,02	
Credit	0,25	0,25	0,60	2,04							
Debit	0,03	0,08	0,58	0,11	0,02	0,05	0,03	0,02	0,06	0,02	
Servicii	58,59	71,59	159,05	107,91	152,05	127,15	132,27	226,71	305,12	355,33	350,63
Credit	779,36	788,03	998,14	1 020,18	1 142,54	1 142,22	981,48	1 066,69	1 249,32	1 473,23	1 542,24
Debit	720,77	716,44	839,09	912,27	990,49	1 015,07	849,21	839,98	944,20	1 117,90	1 191,61
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	100,46	102,21	133,32	112,71	144,40	163,94	136,75	145,07	167,15	245,67	263,83
Credit	104,24	106,24	135,30	115,72	147,79	165,83	139,63	147,89	171,32	249,47	266,35
Debit	3,78	4,03	1,98	3,01	3,39	1,89	2,88	2,82	4,17	3,80	2,52
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)											
Credit	395,77	410,56	522,09	526,35	565,74	557,74	470,28	507,03	560,97	735,01	680,62
Debit	284,04	308,47	423,88	395,98	414,67	383,67	330,15	359,37	384,31	476,07	425,93
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)											
Credit	0,45	4,17	5,30	3,03	2,09	2,11	1,19	1,17	1,61	3,97	3,10
Debit	3,73	3,91	1,88	2,91	3,25	1,86	2,76	2,70	4,01	3,65	2,43
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-0,38	-5,12	-4,09	-12,99	-13,51	-9,71	-10,61	-3,86	-2,48	-7,39	-11,96
Credit	0,89	0,69	1,05	1,89	1,08	1,86	2,42	4,39	5,13	5,52	5,54
Debit	1,27	5,81	5,14	14,88	14,59	11,57	13,03	8,25	7,61	12,91	17,50
Transport	7,66	-8,20	8,93	11,35	39,46	12,06	16,09	52,63	64,36	33,09	-12,44

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Credit	266,56	259,55	359,94	380,22	422,74	397,31	321,90	351,45	410,22	434,22	404,84
Debit	258,90	267,75	351,01	368,87	383,28	385,25	305,81	298,82	345,86	401,13	417,28
Pentru toate mijloacele de transport											
Pasageri	2,88	2,69	-4,68	-6,83	1,49	-2,92	-4,52	11,49	40,49	33,43	37,61
Credit	66,79	59,21	66,92	80,89	94,30	94,18	81,31	88,41	118,93	119,00	130,85
Debit	63,91	56,52	71,60	87,72	92,81	97,10	85,83	76,92	78,44	85,57	93,24
Mărfuri	9,60	-8,72	12,93	13,90	31,68	13,62	22,84	36,74	33,91	10,35	-33,49
Credit	167,81	163,92	244,08	247,73	269,73	247,85	200,54	211,27	236,52	254,42	215,59
Debit	158,21	172,64	231,15	233,83	238,05	234,23	177,70	174,53	202,61	244,07	249,08
Altele	-15,77	-14,26	-11,41	-6,41	-3,38	-6,98	-10,40	-3,49	-18,64	-20,62	-28,04
Credit	18,88	21,33	32,04	34,51	42,80	40,06	26,06	39,32	40,96	45,17	41,22
Debit	34,65	35,59	43,45	40,92	46,18	47,04	36,46	42,81	59,60	65,79	69,26
Transport maritim	-10,41	-18,78	-17,63	-14,59	-15,44	-20,57	-11,42	-14,81	-22,78	-29,14	-40,06
Credit	2,16	1,33	1,86	3,35	4,48	6,64	7,33	6,39	5,37	6,05	8,16
Debit	12,57	20,11	19,49	17,94	19,92	27,21	18,75	21,20	28,15	35,19	48,22
Pasageri	-0,03	-0,04	0,01								-0,01
Credit	0,03	0,04	0,04								0,01
Debit	-8,80	-17,25	-16,28	-13,76	-14,35	-19,26	-10,49	-13,73	-20,60	-28,84	-37,38
Mărfuri	2,06	1,21	1,71	2,71	3,40	5,12	5,44	4,29	3,18	3,79	5,84
Credit	10,86	18,46	17,99	16,47	17,75	24,38	15,93	18,02	23,78	32,63	43,22
Debit	-1,58	-1,49	-1,36	-0,83	-1,09	-1,31	-0,93	-1,08	-2,19	-0,30	-2,67
Altele	0,10	0,12	0,11	0,64	1,08	1,52	1,89	2,10	2,19	2,26	2,32
Credit	1,68	1,61	1,47	1,47	2,17	2,83	2,82	3,18	4,37	2,56	4,99
Debit	-6,19	-5,57	-9,63	-5,90	13,07	4,79	-9,88	23,58	42,54	43,68	28,51
Transport aerian	77,03	76,43	92,66	106,62	129,12	130,60	99,68	127,60	162,54	179,90	171,59
Credit	83,22	82,00	102,29	112,52	116,05	125,81	109,56	104,02	120,00	136,22	143,08
Debit	1,93	3,09	-8,00	-10,43	-1,30	-3,65	-5,12	10,84	42,95	35,37	37,12
Pasageri	53,70	47,95	55,59	65,26	77,55	81,90	71,77	78,58	109,29	108,93	117,72
Credit	51,77	44,86	63,59	75,69	78,85	85,55	76,89	67,74	66,34	73,56	80,60
Debit	6,14	4,96	7,41	11,40	17,91	12,58	6,49	17,52	19,11	30,21	14,48
Mărfuri	11,91	14,07	16,12	19,37	24,47	18,97	11,61	22,24	26,15	38,18	22,79
Credit	5,77	9,11	8,71	7,97	6,56	6,39	5,12	4,72	7,04	7,97	8,31
Debit	-14,26	-13,62	-9,04	-6,87	-3,54	-4,14	-11,25	-4,78	-19,52	-21,90	-23,09
Altele	11,42	14,41	20,95	21,99	27,10	29,73	16,30	26,78	27,10	32,79	31,08
Credit	25,68	28,03	29,99	28,86	30,64	33,87	27,55	31,56	46,62	54,69	54,17
Debit	13,31	4,06	24,10	21,15	32,16	19,50	29,22	35,97	36,00	8,62	-12,37
Alte mijloace de transport	174,29	166,70	248,52	253,16	273,23	244,85	200,90	205,01	228,50	232,64	207,91
Credit	160,98	162,64	224,42	232,01	241,07	225,35	171,68	169,04	192,50	224,02	220,28
Debit	0,98	-0,36	3,31	3,60	2,79	0,73	0,60	0,65	-2,46	-1,94	0,50
Pasageri	13,09	11,26	11,29	15,63	16,75	12,28	9,54	9,83	9,64	10,07	13,13
Credit	12,11	11,62	7,98	12,03	13,96	11,55	8,94	9,18	12,10	12,01	12,63
Debit	12,26	3,57	21,80	16,26	28,12	20,30	26,84	32,95	35,40	8,98	-10,59
Mărfuri	153,84	148,64	226,25	225,65	241,86	223,76	183,49	184,74	207,19	212,45	186,96
Credit											

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Debit	141,58	145,07	204,45	209,39	213,74	203,46	156,65	151,79	171,79	203,47	197,55
Altele	0,07	0,85	-1,01	1,29	1,25	-1,53	1,78	2,37	3,06	1,58	-2,28
Credit	7,36	6,80	10,98	11,88	14,62	8,81	7,87	10,44	11,67	10,12	7,82
Debit	7,29	5,95	11,99	10,59	13,37	10,34	6,09	8,07	8,61	8,54	10,10
Servicii postale și de curierat	10,95	12,09	12,09	10,69	9,67	8,34	8,17	7,89	8,60	9,93	11,48
Credit	13,08	15,09	16,90	17,09	15,91	15,22	13,99	12,45	13,81	15,63	17,18
Debit	2,13	3,00	4,81	6,40	6,24	6,88	5,82	4,56	5,21	5,70	5,70
Calătorii	-70,52	-78,14	-90,28	-109,18	-104,73	-111,58	-64,73	-1,00	21,22	28,38	10,61
Credit	172,52	163,23	186,43	198,45	229,80	233,58	219,12	255,67	322,98	380,66	396,40
Debit	243,04	241,37	276,71	307,63	334,53	345,16	283,85	256,67	301,76	352,28	385,79
De afaceri	-55,25	-75,76	-98,51	-107,50	-120,30	-111,26	-57,16	-20,96	-19,99	-15,00	-14,62
Credit	56,32	48,94	50,22	56,60	63,85	63,57	68,86	83,90	106,14	122,03	129,69
Debit	111,57	124,70	148,73	164,10	184,15	174,83	126,02	104,86	126,13	137,03	144,31
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-67,21	-83,30	-103,29	-113,15	-121,98	-114,76	-78,57	-49,90	-60,41	-67,29	-68,06
Credit	6,13	9,93	10,62	12,05	12,17	12,90	15,42	21,65	25,61	29,00	30,37
Debit	73,34	93,23	113,91	125,20	134,15	127,66	93,99	71,55	86,02	96,29	98,43
Altele	11,96	7,54	4,78	5,65	1,68	3,50	21,41	28,94	40,42	52,29	53,44
Credit	50,19	39,01	39,60	44,55	51,68	50,67	53,44	62,25	80,53	93,03	99,32
Debit	38,23	31,47	34,82	38,90	50,00	47,17	32,03	33,31	40,11	40,74	45,88
Personale	-15,27	-2,38	8,23	-1,68	15,57	-0,32	-7,57	19,96	41,21	43,38	25,23
Credit	116,20	114,29	136,21	141,85	165,95	170,01	150,26	171,77	216,84	258,63	266,71
Debit	131,47	116,67	127,98	143,53	150,38	170,33	157,83	151,81	175,63	215,25	241,48
Servicii de sănătate	6,90	0,60	1,64	0,27	1,28	2,07	1,75	1,72	2,20	5,07	5,45
Credit	10,05	10,47	12,88	13,70	15,64	17,32	14,88	16,03	21,29	25,84	27,37
Debit	3,15	9,87	11,24	13,43	14,36	15,25	13,13	14,31	19,09	20,77	21,92
Servicii de instruire	-25,96	-22,75	-21,59	-26,77	-23,34	-20,24	-23,69	-18,20	-9,41	-7,09	-12,71
Credit	0,49	18,68	23,15	23,33	34,75	34,41	30,16	37,62	45,66	52,56	51,42
Debit	26,45	41,43	44,74	50,10	58,09	54,65	53,85	55,82	55,07	59,65	64,13
Altele	3,79	19,77	28,18	24,82	37,63	17,85	14,37	36,44	48,42	45,40	32,49
Credit	105,66	85,14	100,18	104,82	115,56	118,28	105,22	118,12	149,89	180,23	187,92
Debit	101,87	65,37	72,00	80,00	77,93	100,43	90,85	81,68	101,47	134,83	155,43
Construcții	2,50	-7,60	-2,74	-5,57	-3,80	-2,33	-0,20	-4,50	-6,26	-7,05	-17,25
Credit	26,78	4,09	5,23	3,32	5,25	4,45	3,62	3,28	5,09	5,36	5,09
Debit	24,28	11,69	7,97	8,89	9,05	6,78	3,82	7,78	11,35	12,41	22,34
Construcții în străinătate	26,78	4,09	5,23	3,32	5,25	4,45	3,62	3,28	5,09	5,36	5,09
Credit	26,78	4,09	5,23	3,32	5,25	4,45	3,62	3,28	5,09	5,36	5,09
Construcții în economia raportoare	-24,28	-11,69	-7,97	-8,89	-9,05	-6,78	-3,82	-7,78	-11,35	-12,41	-22,34
Debit	24,28	11,69	7,97	8,89	9,05	6,78	3,82	7,78	11,35	12,41	22,34
Servicii de asigurări și pensii	-9,81	-14,50	-11,77	-3,86	-5,38	-8,03	-4,98	-6,11	-7,51	-9,82	-8,83
Credit	2,11	1,20	1,51	0,88	0,70	0,79	0,26	0,15	0,07	0,16	0,35
Debit	11,92	15,70	13,28	4,74	6,08	8,82	5,24	6,26	7,58	9,98	9,18
Asigurări directe	-4,98	-7,23	-1,97	-2,17	-2,29	-1,28	-0,73	-0,40	-0,54	-0,18	-0,10

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Credit	2,00	1,18	1,44	0,87	0,66	0,76	0,20	0,15	0,07	0,07	0,02
Debit	6,98	8,41	3,41	3,04	2,95	2,04	0,93	0,55	0,61	0,25	0,12
Reasigurări	-4,80	-7,25	-7,19	-1,69	-3,09	-6,74	-4,25	-5,71	-6,97	-9,72	-9,03
Credit	0,06	0,01	0,07	0,01	0,04	0,04	0,06				0,03
Debit	4,86	7,26	7,26	1,70	3,13	6,74	4,31	5,71	6,97	9,72	9,06
Servicii auxiliare de asigurare	-0,03	-0,02	-2,61			-0,01				0,08	0,30
Credit	0,05	0,01				0,03				0,09	0,30
Debit	0,08	0,03	2,61			0,04				0,01	
Servicii financiare	-3,76	-5,45	-3,45	-4,43	-1,71	-2,35	-1,00	-2,17	-5,13	-4,02	-4,68
Credit	4,26	3,81	5,50	4,23	6,15	6,56	5,88	5,66	4,83	5,47	4,21
Debit	8,02	9,26	8,95	8,66	7,86	8,91	6,88	7,83	9,96	9,49	8,89
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-2,02	-3,39	-1,88	-3,48	-1,01	-2,24	-1,34	-2,43	-4,92	-3,63	-3,71
Credit	3,14	3,10	4,63	3,67	5,29	5,57	4,49	5,09	4,79	5,31	4,15
Debit	5,16	6,49	6,51	7,15	6,30	7,81	5,83	7,52	9,71	8,94	7,86
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-1,74	-2,06	-1,57	-0,95	-0,70	-0,11	0,34	0,26	-0,21	-0,39	-0,97
Credit	1,12	0,71	0,87	0,56	0,86	0,99	1,39	0,57	0,04	0,16	0,06
Debit	2,86	2,77	2,44	1,51	1,56	1,10	1,05	0,31	0,25	0,55	1,03
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-6,29	-7,89	-11,29	-14,14	-18,03	-18,04	-13,89	-12,70	-18,27	-26,80	-28,68
Credit	4,34	4,86	5,31	4,56	6,13	7,04	4,48	6,40	5,69	3,20	2,21
Debit	10,63	12,75	16,60	18,70	24,16	25,08	18,37	19,10	23,96	30,00	30,89
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	60,88	85,62	105,26	107,89	96,60	98,19	78,09	79,57	94,32	136,91	163,57
Credit	121,88	144,38	165,90	178,79	182,99	186,00	162,03	154,86	175,62	225,27	259,41
Debit	61,00	58,76	60,64	70,90	86,39	87,81	83,94	75,29	81,30	88,36	95,84
Servicii de telecomunicații	55,11	75,83	80,41	89,19	76,13	69,18	49,90	34,62	17,36	22,67	12,35
Credit	92,13	110,96	118,06	122,95	121,50	114,59	92,01	72,17	57,09	55,28	41,70
Debit	37,02	35,13	37,65	33,76	45,37	45,41	42,11	37,55	39,73	32,61	29,35
Servicii de informatică	5,46	4,33	16,18	10,54	11,31	21,43	22,23	31,66	63,40	102,30	139,22
Credit	22,20	22,02	35,12	42,15	48,64	58,78	59,02	66,34	102,24	154,50	202,32
Debit	16,74	17,69	18,94	31,61	37,33	37,35	36,79	34,68	38,84	52,20	63,10
Servicii de informații	0,31	5,46	8,67	8,16	9,16	7,58	5,96	13,29	13,56	11,94	12,00
Credit	7,55	11,40	12,72	13,69	12,85	12,63	11,00	16,35	16,29	15,49	15,39
Debit	7,24	5,94	4,05	5,53	3,69	5,05	5,04	3,06	2,73	3,55	3,39
Alte servicii pentru afaceri	-7,89	5,55	30,75	22,14	23,39	6,30	0,20	-19,57	4,06	-25,70	6,97
Credit	54,04	62,12	89,63	91,63	99,36	100,71	87,21	94,79	115,67	127,34	161,80
Debit	61,93	56,57	58,88	69,49	75,97	94,41	87,01	114,36	111,61	153,04	154,83
Servicii de cercetare și dezvoltare		0,88	1,47	1,35	1,01	0,50	-0,20	-0,62	-1,34	1,09	1,39
Credit		1,03	1,62	1,95	2,18	1,27	1,07	2,13	3,25	3,30	3,40
Debit		0,15	0,15	0,60	1,17	0,77	1,27	2,75	4,59	2,21	2,01

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Servicii profesionale și de consultanță managerială	-3,83	3,82	17,57	10,01	15,30	5,84	10,59	3,47	7,94	-0,43	16,34
Credit	26,00	37,88	50,25	52,51	59,91	61,56	61,17	61,80	65,10	76,57	81,99
Debit	29,83	34,06	32,68	42,50	44,61	55,72	50,58	58,33	57,16	77,00	65,65
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	-4,06	0,85	11,71	10,78	7,08	-0,04	-10,19	-22,42	-2,54	-26,36	-10,76
Credit	28,04	23,21	37,76	37,17	37,27	37,88	24,97	30,86	47,32	47,47	76,41
Debit	32,10	22,36	26,05	26,39	30,19	37,92	35,16	53,28	49,86	73,83	87,17
Servicii personale, culturale și de agrement	-0,92	-1,03	-0,95	-0,21	-1,37	-0,65	-2,41	-3,15	-7,43	-10,46	-9,76
Credit	0,01	0,07	0,34	1,33	1,51	1,98	2,08	2,46	3,57	5,21	6,13
Debit	0,93	1,10	1,29	1,54	2,88	2,63	4,49	5,61	11,00	15,67	15,89
Servicii audiovizuale și conexe	-0,92	-1,03	-0,95	-0,21	-1,37	-0,65	-2,41	-3,15	-7,43	-10,46	-9,76
Credit	0,01	0,07	0,34	1,33	1,51	1,98	2,08	2,46	3,57	5,21	6,13
Debit	0,93	1,10	1,29	1,54	2,88	2,63	4,49	5,61	11,00	15,67	15,89
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	-13,34	6,14	5,36	4,20	-3,27	-0,65	-1,04	2,50	1,09	2,52	-0,75
Credit	21,73	37,79	42,00	39,16	39,04	36,11	32,85	39,69	29,13	31,35	29,91
Debit	35,07	31,65	36,64	34,96	42,31	36,76	33,89	37,19	28,04	28,83	30,66
Venituri primare	322,17	505,72	577,52	810,09	894,13	822,33	449,48	445,97	555,84	566,11	621,07
Credit	591,18	765,92	933,35	1 047,00	1 161,64	1 115,20	816,20	748,47	879,48	996,92	1 022,55
Debit	269,01	260,20	355,83	236,91	267,51	292,87	366,72	302,50	323,64	430,81	401,48
Remunerarea salariaților	497,12	683,61	868,94	960,57	1 074,20	990,58	699,81	641,41	762,06	857,85	879,55
Credit	563,42	742,96	907,70	1 009,95	1 118,02	1 063,84	783,15	717,59	838,80	938,70	959,66
Debit	66,30	59,35	38,76	49,38	43,82	73,26	83,34	76,18	76,74	80,85	80,11
Venituri din investiții	-174,14	-176,85	-290,13	-149,54	-178,77	-166,47	-247,70	-193,08	-204,29	-289,82	-256,95
Credit	28,64	24,02	27,72	39,27	45,88	54,07	35,89	33,67	43,08	60,49	64,91
Debit	202,78	200,87	317,85	188,81	224,65	220,54	283,59	226,75	247,37	350,31	321,86
Venituri din investiții directe	-138,27	-145,20	-250,35	-111,48	-132,39	-125,98	-212,39	-151,26	-171,02	-236,39	-238,22
Credit	2,31	6,74	6,36	6,16	7,12	7,35	8,25	8,94	12,33	12,53	10,75
Debit	140,58	151,94	256,71	117,64	139,51	133,33	220,64	160,20	183,35	248,92	248,97
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-120,95	-133,04	-233,73	-105,90	-127,22	-119,91	-208,66	-141,13	-155,91	-209,17	-222,68
Credit	2,14	6,16	6,27	6,10	6,16	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55	9,55
Debit	123,09	139,20	240,00	112,00	133,38	126,42	214,82	148,59	167,29	220,72	232,23
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-132,51	-118,49	-147,01	-116,91	-127,82	-76,31	-85,29	-50,10	-123,21	-140,75	-171,71
Credit	2,14	6,16	6,27	6,10	6,16	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55	9,55
Debit	134,65	124,65	153,28	123,01	133,98	82,82	91,45	57,56	134,59	152,30	181,26
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-132,51	-118,49	-147,01	-116,91	-127,82	-76,31	-85,29	-50,10	-123,21	-140,75	-171,71
Credit	2,14	6,16	6,27	6,10	6,16	6,51	6,16	7,46	11,38	11,55	9,55
Debit	134,65	124,65	153,28	123,01	133,98	82,82	91,45	57,56	134,59	152,30	181,26
Profituri reinvestite	11,56	-14,55	-86,72	11,01	0,60	-43,60	-123,37	-91,03	-32,70	-68,42	-50,97
Debit	-11,56	14,55	86,72	-11,01	-0,60	43,60	123,37	91,03	32,70	68,42	50,97

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Dobânzi	-17,32	-12,16	-16,62	-5,58	-5,17	-6,07	-3,73	-10,13	-15,11	-27,22	-15,54
Credit	0,17	0,58	0,09	0,06	0,96	0,84	2,09	1,48	0,95	0,98	1,20
Debit	17,49	12,74	16,71	5,64	6,13	6,91	5,82	11,61	16,06	28,20	16,74
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-17,32	-12,16	-16,62	-5,58	-5,17	-6,07	-3,73	-10,13	-15,11	-27,22	-15,54
Credit	0,17	0,58	0,09	0,06	0,96	0,84	2,09	1,48	0,95	0,98	1,20
Debit	17,49	12,74	16,71	5,64	6,13	6,91	5,82	11,61	16,06	28,20	16,74
Venituri din investiții de portofoliu	-1,55	-2,64	-2,98	-3,03	-5,97	-7,41	-4,67	-9,45	-6,68	-17,32	-6,09
Credit		0,10	0,28	0,21	0,44	0,44	0,18	0,17	0,05	0,32	0,43
Debit	1,55	2,74	3,26	3,24	6,41	7,85	4,85	9,62	6,73	17,64	6,52
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	-1,19	-2,60	-3,16	-3,03	-5,97	-7,41	-4,58	-9,30	-6,59	-16,66	-5,12
Credit		0,10	0,09	0,21	0,44	0,44	0,18	0,17	0,03	0,26	0,31
Debit	1,19	2,70	3,25	3,24	6,41	7,85	4,76	9,47	6,62	16,92	5,43
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-1,19	-2,60	-3,16	-3,03	-5,97	-7,41	-4,58	-9,30	-6,59	-16,66	-5,12
Credit		0,10	0,09	0,21	0,44	0,44	0,18	0,17	0,03	0,26	0,31
Debit	1,19	2,70	3,25	3,24	6,41	7,85	4,76	9,47	6,62	16,92	5,43
Dobânzi	-0,36	-0,04	0,18				-0,09	-0,15	-0,09	-0,66	-0,97
Credit			0,19								
Debit	0,36	0,04	0,01				0,09	0,15	0,11	0,72	1,09
Pe termen lung	-0,36	-0,04	0,18				-0,09	-0,15	-0,09	-0,66	-0,97
Credit			0,19								
Debit	0,36	0,04	0,01				0,09	0,15	0,11	0,72	1,09
Venituri din alte investiții	-59,64	-44,97	-56,23	-65,16	-67,06	-63,08	-54,40	-56,05	-54,71	-82,64	-63,42
Credit	1,01	1,22	1,65	2,77	11,67	16,28	3,70	0,88	2,58	1,11	2,95
Debit	60,65	46,19	57,88	67,93	78,73	79,36	58,10	56,93	57,29	83,75	66,37
Dobânzi	-59,64	-44,97	-56,23	-65,16	-67,06	-63,08	-54,40	-56,05	-54,71	-82,64	-63,42
Credit	1,01	1,22	1,65	2,77	11,67	16,28	3,70	0,88	2,58	1,11	2,95
Debit	60,65	46,19	57,88	67,93	78,73	79,36	58,10	56,93	57,29	83,75	66,37
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-61,38	-47,03	-57,80	-66,11	-67,76	-63,19	-54,06	-55,79	-54,92	-83,03	-64,39
Credit	1,01	1,22	1,65	2,77	11,67	16,28	3,70	0,88	2,58	1,11	2,95
Debit	62,39	48,25	59,45	68,88	79,43	79,47	57,76	56,67	57,50	84,14	67,34
Venituri din active de rezervă	25,32	15,96	19,43	30,13	26,65	30,00	23,76	23,68	28,12	46,53	50,78
Dobânzi	25,32	15,96	19,43	30,13	26,65	30,00	23,76	23,68	28,12	46,53	50,78
Alte venituri primare	-0,81	-1,04	-1,29	-0,94	-1,30	-1,78	-2,63	-2,36	-1,93	-1,92	-1,53
Credit	-0,88	-1,06	-2,07	-2,22	-2,26	-2,71	-2,84	-2,79	-2,40	-2,27	-2,02
Debit	-0,07	-0,02	-0,78	-1,28	-0,96	-0,93	-0,21	-0,43	-0,47	-0,35	-0,49
Impozite pe producție și pe importuri	-0,81	-1,04	-1,29	-0,94	-1,30	-1,88	-2,59	-2,30	-1,92	-2,00	-1,41
Credit	-0,88	-1,06	-2,07	-2,22	-2,26	-2,81	-2,87	-2,79	-2,42	-2,41	-2,03
Debit	-0,07	-0,02	-0,78	-1,28	-0,96	-0,93	-0,28	-0,49	-0,50	-0,41	-0,62

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Renta						0,10	-0,04	-0,06	-0,01	0,08	-0,12
Credit						0,10	0,03	0,02	0,02	0,14	0,01
Debit							0,07	0,06	0,03	0,06	0,13
Venituri secundare	1 191,22	1 268,31	1 396,03	1 506,25	1 601,92	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 143,33	1 186,70	1 220,99
Credit	1 293,57	1 359,16	1 509,03	1 624,07	1 736,58	1 673,57	1 222,04	1 245,38	1 279,81	1 349,45	1 401,41
Debit	102,35	90,85	113,00	117,82	134,66	150,64	142,90	121,67	136,48	162,75	180,42
Administrația publică	151,41	208,16	166,61	171,03	166,76	238,48	113,29	149,70	136,95	97,87	155,20
Credit	163,97	213,22	172,69	176,88	174,29	244,42	121,92	155,54	147,23	106,58	162,41
Debit	12,56	5,06	6,08	5,85	7,53	5,94	8,63	5,84	10,28	8,71	7,21
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	1,81	1,18	1,30	2,12	2,36	2,69	2,53	4,01	4,48	4,45	6,04
Din care: De plătit de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri sau alți lucrători pe termen scurt									1,39	1,45	1,44
Contribuții sociale	1,77	1,92	2,97	3,68	4,19	4,35	4,12	3,99	4,64	4,53	4,06
Din care: De plătit de către lucrătorii transfrontalieri,											
Prestații sociale			0,03	0,03	0,10	0,17	0,28	0,32	0,37	0,51	0,66
Cooperarea internațională curentă	132,59	182,18	136,59	135,40	124,80	200,47	75,53	107,88	94,13	55,95	108,92
Credit	137,37	186,57	141,99	141,09	132,05	205,93	82,35	113,17	103,75	62,01	115,01
Debit	4,78	4,39	5,40	5,69	7,25	5,46	6,82	5,29	9,62	6,06	6,09
Transferuri curente diverse ale administrației publice	15,24	22,88	25,78	29,86	35,51	31,14	31,39	34,14	34,07	33,45	36,84
Credit	23,02	23,55	26,43	29,99	35,69	31,45	32,92	34,37	34,36	35,59	37,30
Debit	7,78	0,67	0,65	0,13	0,18	0,31	1,53	0,23	0,29	2,14	0,46
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSCP	1 039,81	1 060,15	1 229,42	1 335,22	1 435,16	1 284,45	965,85	974,01	1 006,38	1 088,83	1 065,79
Credit	1 129,60	1 145,94	1 336,34	1 447,19	1 562,29	1 429,15	1 100,12	1 089,84	1 132,58	1 242,87	1 239,00
Debit	89,79	85,79	106,92	111,97	127,13	144,70	134,27	115,83	126,20	154,04	173,21
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	768,28	953,49	864,55	932,88	1 023,47	938,29	686,20	684,47	731,75	814,63	850,94
Credit	788,93	1 009,87	905,41	976,49	1 073,52	1 012,08	756,97	749,63	799,07	898,94	949,97
Debit	20,65	56,38	40,86	43,61	50,05	73,79	70,77	65,16	67,32	84,31	99,03
Alte transferuri curente	271,53	106,66	364,87	402,34	411,69	346,16	279,65	289,54	274,63	274,20	214,85
Credit	340,67	136,07	430,93	470,70	488,77	417,07	343,15	340,21	333,51	343,93	289,03
Debit	69,14	29,41	66,06	68,36	77,08	70,91	63,50	50,67	58,88	69,73	74,18
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	0,14	0,11	-0,64	-0,73	-1,07	52,65	39,29	29,62	35,77	39,89	40,78
Contribuții sociale		-0,01	-0,05								
Debit		0,01	0,05								
Prestații sociale	0,47	0,99	1,34	1,16	1,18	1,56	1,58	3,00	3,17	4,02	4,89
Credit	0,49	1,00	1,34	1,20	1,26	1,60	1,58	3,00	3,17	4,03	4,97
Debit	0,02	0,01	0,04	0,04	0,08	0,04				0,01	0,08
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	14,79	8,13	8,96	18,00	-12,17	-6,75	-4,19	-4,60	-6,98	-7,51	-9,42
Credit	14,79	8,13	8,96	18,00	0,53	0,73	0,34	0,41	0,27	0,54	0,63

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Debit					12,70	7,48	4,53	5,01	7,25	8,05	10,05
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	-18,90	-10,85	-10,22	-7,20	7,15	2,10	3,10	4,14	5,90	7,31	8,47
Credit					7,85	3,52	4,03	5,14	6,89	10,07	12,09
Debit	18,90	10,85	10,22	7,20	0,70	1,42	0,93	1,00	0,99	2,76	3,62
Cooperarea internațională curentă	100,24	112,71	94,32	110,49	117,88	140,45	117,36	108,42	97,64	94,76	81,13
Credit	101,41	114,12	96,36	112,67	120,86	142,75	119,44	109,95	98,74	96,92	83,15
Debit	1,17	1,41	2,04	2,18	2,98	2,30	2,08	1,53	1,10	2,16	2,02
Transferuri curente diverse	175,07	-4,20	269,88	279,16	296,58	261,45	201,09	208,20	210,67	215,51	170,56
Credit	223,98	12,82	324,27	338,83	358,27	268,47	217,76	221,71	224,44	232,37	188,19
Debit	48,91	17,02	54,39	59,67	61,69	7,02	16,67	13,51	13,77	16,86	17,63
Contul de capital	12,68	5,20	31,99	21,23	107,10	147,15	54,87	-17,80	-21,34	-35,38	-49,88
Credit	42,41	46,95	84,69	76,02	161,44	230,71	132,58	53,58	54,12	64,39	67,71
Debit	29,73	41,75	52,70	54,79	54,34	83,56	77,71	71,38	75,46	99,77	117,59
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare			8,00			0,10	-0,08	-0,03		0,10	-0,02
Credit			8,00			0,10				0,10	0,01
Debit							0,08	0,03			0,03
Transferuri de capital	12,68	5,20	23,99	21,23	107,10	147,05	54,95	-17,77	-21,34	-35,48	-49,86
Credit	42,41	46,95	76,69	76,02	161,44	230,61	132,58	53,58	54,12	64,29	67,70
Debit	29,73	41,75	52,70	54,79	54,34	83,56	77,63	71,35	75,46	99,77	117,56
Administrația publică	30,22	33,56	51,48	57,35	93,37	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24	20,95
Credit	30,22	33,56	51,48	57,90	93,37	158,10	89,34	16,16	14,05	21,24	20,95
Debit				0,55							
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-17,54	-28,36	-27,49	-36,12	13,73	-11,05	-34,39	-33,93	-35,39	-56,72	-70,81
Credit	12,19	13,39	25,21	18,12	68,07	72,51	43,24	37,42	40,07	43,05	46,75
Debit	29,73	41,75	52,70	54,24	54,34	83,56	71,63	71,35	75,46	99,77	117,56
Alte transferuri de capital	-17,54	-28,36	-27,49	-36,12	13,73	-11,05	-34,39	-33,93	-35,39	-56,72	-70,81
Credit	12,19	13,39	25,21	18,12	68,07	72,51	43,24	37,42	40,07	43,05	46,75
Debit	29,73	41,75	52,70	54,24	54,34	83,56	77,63	71,35	75,46	99,77	117,56
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-472,51	-476,27	-819,96	-622,39	-383,21	-421,15	-407,97	-300,10	-575,86	-1 221,24	-1 168,95
Contul financiar											
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-388,09	-402,19	-747,14	-508,65	-298,40	-468,43	-463,75	-374,25	-500,37	-1 176,17	-1 141,02
Investiții directe	-264,59	-283,34	-323,32	-224,17	-211,12	-304,30	-218,26	-75,06	-138,97	-254,02	-461,52
Achiziția netă de active financiare	-4,76	6,89	35,67	26,60	30,76	40,83	7,31	13,33	10,55	34,67	40,09
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	8,20	3,39	20,16	18,40	10,86	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59	35,42
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	8,20	3,39	20,16	18,40	10,86	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59	35,42

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	8,20	3,39	20,16	18,40	10,86	37,59	15,34	9,13	10,86	33,59	35,42
Instrumente de natura datoriei	-12,96	3,50	15,51	8,20	19,90	3,24	-8,03	4,20	-0,31	1,08	4,67
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-2,78	-0,59	2,30	-1,56	11,23	-0,97	3,40	-0,01	1,76	4,46	6,12
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	-10,18	4,09	13,21	9,76	8,67	4,21	-11,43	4,21	-2,07	-3,38	-1,45
Acumularea netă de pasive	259,83	290,23	358,99	250,77	241,88	345,13	225,57	88,39	149,52	288,69	501,61
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	150,00	171,53	230,62	133,54	92,16	171,34	167,25	135,00	66,32	165,64	434,66
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	161,56	156,98	143,90	144,55	92,76	127,74	43,88	43,97	33,62	97,22	383,69
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	161,56	156,98	143,90	144,55	92,76	127,74	43,88	43,97	33,62	97,22	383,69
Reinvestirea profiturilor	-11,56	14,55	86,72	-11,01	-0,60	43,60	123,37	91,03	32,70	68,42	50,97
Instrumente de natura datoriei	109,83	118,70	128,37	117,23	149,72	173,79	58,32	-46,61	83,20	123,05	66,95
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	109,83	118,70	128,37	117,23	149,72	173,79	58,32	-46,61	83,20	123,05	66,95
Investiții de portofoliu	5,87	-1,00	0,03	-21,34	-2,98	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60	4,72
Achiziția netă de active financiare	0,30	4,84	5,16	-6,98	0,02	-1,61	-0,01		-0,12	1,68	4,55
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,30	0,47	-0,13	0,18			-0,01		0,74	-0,62	0,02
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca							-0,01				
Administrația publică											
Alte sectoare	0,30	0,47	-0,13	0,18					0,74	-0,62	0,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	0,30	0,47	-0,13	0,18					0,74	-0,62	0,02
Titluri de creanță		4,37	5,29	-7,16	0,02	-1,61			-0,86	2,30	4,53
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		4,37	5,29	-7,16	0,02				-0,86	2,30	4,53
Pe termen lung		4,37	5,29	-7,16	0,02				-0,86	2,30	4,53
Alte sectoare						-1,61					
Pe termen lung						-1,61					
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP						-1,61					
Pe termen lung						-1,61					
Acumularea netă de pasive	-5,57	5,84	5,13	14,36	3,00	5,62	4,03	0,36	0,15	-1,92	-0,17
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2,39	5,84	5,07	14,36	3,04	5,62	3,96	-0,03	-0,01	-1,31	0,04
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca	-0,52	5,75	3,66	13,10	3,20	5,62	3,96	-0,03	-0,01	-1,30	-0,06
Alte sectoare	2,91	0,09	1,41	1,26	-0,16					-0,01	0,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	2,91	0,09	1,41	1,26	-0,16					-0,01	0,10
Titluri de angajamente			0,06		-0,04		0,07	0,39	0,16	-0,61	-0,21
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca			0,06								
Pe termen scurt			0,06								

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Administrația publică	-7,96						0,07	0,39	0,13	-0,65	-0,21
Pe termen scurt	-1,61						0,07	0,39	0,13	-0,65	-0,21
Pe termen lung	-6,35										
Alte sectoare				-0,04					0,03	0,04	
Pe termen lung				-0,04					0,03	0,04	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				-0,04					0,03	0,04	
Pe termen lung				-0,04					0,03	0,04	
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30
Contracte de tip forward	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30
Achiziția netă de active financiare	0,08	0,63	0,01	0,24	0,12	0,11					
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,08	0,63	0,01	0,24	0,12	0,11					
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,08	0,63	0,01	0,24	0,12	0,11					
Contracte de tip forward	0,08	0,63	0,01	0,24	0,12	0,11					
Acumularea netă de pasive	0,42		0,20	0,23	0,23	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09	-0,30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,42		0,20	0,23	0,23	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09	-0,30
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,42		0,20	0,23	0,23	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09	-0,30
Contracte de tip forward	0,42		0,20	0,23	0,23	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09	-0,30
Alte investiții	72,66	-412,74	-698,71	-762,03	-366,24	382,16	65,74	-830,46	-891,90	-1162,37	-745,01
Achiziția netă de active financiare	211,90	-74,80	-110,52	-316,77	418,31	321,65	-2,15	-577,14	-441,22	-624,18	-646,98
Acumularea netă de pasive	139,24	337,94	588,19	445,26	784,55	-60,51	-67,89	253,32	450,68	538,19	98,03
Alte participații la capital									0,56		
Achiziția netă de active financiare									0,56		
Numerar și depozite	306,26	7,93	-219,12	-246,00	-37,02	186,92	77,66	-494,05	-528,67	-707,70	-532,70
Achiziția netă de active financiare	259,62	-61,66	-171,43	-251,45	189,10	79,04	-42,09	-493,22	-515,43	-730,04	-537,56
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca	186,77	-43,99	-79,90	93,06	445,99	-179,65	172,73	77,69	168,18	-3,00	46,33
Pe termen scurt	186,77	-43,99	-79,90	93,06	445,99	-179,65	172,73	77,69	168,18	-3,00	46,33
Alte sectoare	72,85	-17,67	-91,53	-344,51	-256,89	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04	-583,89
Pe termen scurt	72,85	-17,67	-91,53	-344,51	-256,89	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04	-583,89
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	72,85	-17,67	-91,53	-344,51	-256,89	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04	-583,89
Pe termen scurt	72,85	-17,67	-91,53	-344,51	-256,89	258,69	-214,82	-570,91	-683,61	-727,04	-583,89
Pe termen lung											
Acumularea netă de pasive	-46,64	-69,59	47,69	-5,45	226,12	-107,88	-119,75	0,83	13,24	-22,34	-4,86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca	-46,64	-69,59	47,69	-5,45	221,41	-106,52	-117,19	1,07	13,34	-24,07	-4,56
Pe termen scurt	-46,64	-69,59	47,69	-5,45	221,41	-106,52	-117,19	1,07	13,34	-24,07	-4,56
Alte sectoare				0,06	4,71	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73	-0,30
Pe termen scurt				0,06	4,71	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73	-0,30
Alte societăți financiare				0,06	4,71	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73	-0,30
Pe termen scurt				0,06	4,71	-1,36	-2,56	-0,24	-0,10	1,73	-0,30
Împrumuturi	48,56	-308,69	-346,93	-396,58	-150,05	86,85	-21,11	-129,38	-123,26	-100,95	-88,74
Achiziția netă de active financiare	-4,20	7,39	-1,99	30,44	38,67	34,97	-0,99	-0,82	3,44	-3,02	7,39

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca		4,88	-1,80	1,27	0,17	4,85	-0,61	-0,28	-0,55	-3,68	0,09
Pe termen scurt				0,01	0,04	0,23	-0,23	-0,03	-0,04	-0,03	0,05
Pe termen lung		4,88	-1,80	1,26	0,13	4,62	-0,38	-0,25	-0,51	-3,65	0,04
Alte sectoare	-4,20	2,51	-0,19	29,17	38,50	30,12	-0,38	-0,54	3,99	0,66	7,30
Pe termen scurt			0,68	4,06	0,69	0,01	-0,61	0,05	0,36	0,30	4,24
Pe termen lung	-4,20	2,51	-0,87	25,11	37,81	30,11	0,23	-0,59	3,63	0,36	3,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	-4,20	2,51	-0,19	29,17	38,50	30,12	-0,38	-0,54	3,99	0,66	7,30
Pe termen scurt			0,68	4,06	0,69	0,01	-0,61	0,05	0,36	0,30	4,24
Pe termen lung	-4,20	2,51	-0,87	25,11	37,81	30,11	0,23	-0,59	3,63	0,36	3,06
Acumularea netă de pasive	-52,76	316,08	344,94	427,02	188,72	-51,88	20,12	128,56	126,70	97,93	96,13
Banca centrală	-14,86	52,93	129,21	138,51	-21,61	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49	-36,90
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-14,86	52,93	129,21	138,51	-21,61	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49	-36,90
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca	-54,93	33,85	90,08	47,64	36,66	-140,33	-86,91	-55,46	26,76	-8,71	-21,54
Pe termen scurt	-46,18		18,25	23,53	2,72	-26,72	0,15	0,04	0,04	-1,11	
Pe termen lung	-8,75	33,85	71,83	24,11	33,94	-113,61	-87,06	-55,50	26,72	-7,60	-21,54
Administrația publică	-3,41	166,14	50,49	99,40	36,70	102,80	98,32	175,47	126,39	29,76	23,76
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		121,74	23,87				-5,56	-0,23	0,16	-13,73	1,24
Altele pe termen lung	-3,41	44,40	26,62	99,40	36,70	102,80	103,88	175,70	126,23	43,49	22,52
Alte sectoare	20,44	63,16	75,16	141,47	136,97	14,92	43,87	45,46	17,82	118,37	130,81
Pe termen scurt	-3,51	7,48	2,30	28,20	22,26	-38,53	5,55	13,67	-0,19	2,88	-1,56
Pe termen lung	23,95	55,68	72,86	113,27	114,71	53,45	38,32	31,79	18,01	115,49	132,37
Alte societăți financiare	-12,18	-20,82	3,02	5,06	13,63	6,55	-3,95	14,36	20,84	42,81	69,80
Pe termen scurt	-2,36		0,98	-0,16	0,39	-0,19	4,30	-0,20	-0,65		
Pe termen lung	-9,82	-20,82	2,04	5,22	13,24	6,74	-8,25	14,56	21,49	42,81	69,80
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	32,62	83,98	72,14	136,41	123,34	8,37	47,82	31,10	-3,02	75,56	61,01
IFLSLGP											
Pe termen scurt	-1,15	7,48	1,32	28,36	21,87	-38,34	1,25	13,87	0,46	2,88	-1,56
Pe termen lung	33,77	76,50	70,82	108,05	101,47	46,71	46,57	17,23	-3,48	72,68	62,57
Credite comerciale și avansuri	-102,30	-116,53	-131,63	-123,56	-79,76	-260,45	4,72	-172,93	-236,57	-357,72	-127,57
Achiziția netă de active financiare	-43,52	-20,53	62,90	-95,21	290,14	-155,83	40,93	-45,00	70,21	108,88	-116,81
Alte sectoare	-43,52	-20,53	62,90	-95,21	290,14	-155,83	40,93	-45,00	70,21	108,88	-116,81
Pe termen scurt	-42,20	-19,83	61,07	-92,35	281,44	-151,00	21,14	-44,70	60,18	94,68	-120,18
Pe termen lung	-1,32	-0,70	1,83	-2,86	8,70	-4,83	19,79	-0,30	10,03	14,20	3,37
Alte societăți financiare	0,16	2,78	2,07	1,09	-1,68	1,63	-0,39	-1,57	-1,25	-0,60	-0,46
Pe termen scurt	0,16	2,78	2,07	1,09	-1,68	1,63	-0,39	-1,57	-1,25	-0,60	-0,46
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și	-43,68	-23,31	60,83	-96,30	291,82	-157,46	41,32	-43,43	71,46	109,48	-116,35
IFLSLGP											
Pe termen scurt	-42,36	-22,61	59,00	-93,44	283,12	-152,63	21,53	-43,13	61,43	95,28	-119,72
Pe termen lung	-1,32	-0,70	1,83	-2,86	8,70	-4,83	19,79	-0,30	10,03	14,20	3,37
Acumularea netă de pasive	58,78	96,00	194,53	28,35	369,90	104,62	36,21	127,93	306,78	466,60	10,76
Alte sectoare	58,78	96,00	194,53	28,35	369,90	104,62	36,21	127,93	306,78	466,60	10,76
Pe termen scurt	56,92	93,00	188,53	27,50	358,79	101,48	35,12	125,00	297,59	452,65	10,39

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Pe termen lung	1,86	3,00	6,00	0,85	11,11	3,14	1,09	2,93	9,19	13,95	0,37
Alte societăți financiare	-3,17	-4,04	-5,33	-2,65	-4,93	-1,82	-0,40	0,94	0,96	0,26	0,78
Pe termen scurt	-3,17	-4,04	-5,33	-2,65	-4,93	-1,82	-0,40	0,94	0,96	0,26	0,78
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	61,95	100,04	199,86	31,00	374,83	106,44	36,61	126,99	305,82	466,34	9,98
Pe termen scurt	60,09	97,04	193,86	30,15	363,72	103,30	35,52	124,06	296,63	452,39	9,61
Pe termen lung	1,86	3,00	6,00	0,85	11,11	3,14	1,09	2,93	9,19	13,95	0,37
Alte creanțe / angajamente - altele	4,34	4,55	-1,03	4,11	-99,41	368,84	4,47	-34,10	-3,96	4,00	4,00
Achiziția netă de active financiare				-0,55	-99,60	363,47		-38,10			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca					-99,60	-36,68					
Pe termen scurt					-99,60	-36,68					
Administrația publică				-0,55							
Pe termen lung				-0,55							
Alte sectoare						400,15		-38,10			
Pe termen scurt						400,15		-38,10			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP						400,15		-38,10			
Pe termen scurt						400,15		-38,10			
Acumularea netă de pasive	-4,34	-4,55	1,03	-4,66	-0,19	-5,37	-4,47	-4,00	3,96	-4,00	-4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca		0,61	5,72	-0,66	3,81	-1,37	-0,47	7,96			
Pe termen scurt		0,61	5,72	-0,66	3,81	-1,37	-0,47	7,96			
Alte sectoare	-4,34	-5,16	-4,69	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Pe termen scurt											
Pe termen lung	-4,34	-5,16	-4,69	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-4,34	-5,16	-4,69	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Pe termen lung	-4,34	-5,16	-4,69	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
Active de rezervă	-201,69	294,26	275,05	498,65	282,05	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53	60,49
Aur monetar			0,38								
Lingouri de aur			0,38								
Drepturi speciale de tragere	1,79	-3,13	0,54	0,73	4,76	-4,93	16,89	-17,31	-0,40	0,05	0,62
Alte active de rezervă	-203,48	297,39	274,13	497,92	277,29	-533,52	-323,38	548,45	531,60	235,48	59,87
Numerar și depozite	-149,68	-176,09	29,63	389,44	-105,89	-77,55	-58,22	323,52	414,51	19,14	-75,00
Creanțe cu autorități monetare	-63,15	155,55	-132,89	18,44	-102,66	100,48	-32,83	38,40	188,30	316,66	116,26
Creanțe cu alte entități	-86,53	-331,64	162,52	371,00	-3,23	-178,03	-25,39	285,12	226,21	-297,52	-191,26
Titluri de valoare	-53,80	473,48	244,50	108,48	383,18	-455,97	-265,16	224,93	117,09	216,34	134,87
Titluri de creanță	-53,80	473,48	244,50	108,48	383,18	-455,97	-265,16	224,93	117,09	216,34	134,87
Pe termen scurt	12,62	326,01	-400,16	-44,62	25,39	-25,23				3,97	-3,97
Pe termen lung	-66,42	147,47	644,66	153,10	357,79	-430,74	-265,16	224,93	117,09	212,37	138,84
Erori și omisiuni nete	84,42	74,08	72,82	113,74	84,81	-47,28					
Articole informative											
Finanțarea excepțională		52,47	27,33	39,21					43,22		33,30
Venituri secundare		52,47	27,33	39,21					43,22		11,08
Alte granturi interguvernamentale		52,47	27,33	39,21					43,22		11,08

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Alte investiții-pasive											22,22
Alte instrumente de natura datoriei											22,22
Administrația publică											22,22
Noi trageri / depozite											22,22
Articole suplimentare											
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	29,15	35,34	26,21	10,11	9,18	15,82	8,80	7,40	4,85	20,73	45,61
Remiteri personale: Credit	1 137,42	1 270,26	1 684,02	1 832,86	2 069,56	1 965,94	1 449,97	1 387,28	1 555,98	1 744,31	1 816,94
Remiteri personale: Debit								205,13	211,87	256,87	288,69

*date revizuite

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2009-2019, prezentare standard (MBP6), mil. EUR

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Contul curent	-347,32	-363,06	-612,07	-500,90	-369,13	-428,20	-416,73	-255,02	-492,27	-1 004,13	-999,68
Credit	2 572,49	3 074,86	3 723,66	4 186,07	4 471,08	4 330,58	4 075,71	4 172,08	4 682,61	4 906,63	5 435,00
Debit	2 919,81	3 437,92	4 335,73	4 686,97	4 840,21	4 758,78	4 492,44	4 427,11	5 174,88	5 910,76	6 434,67
Bunuri și servicii	-1 430,68	-1 700,79	-2 029,94	-2 303,62	-2 248,27	-2 195,29	-1 793,07	-1 673,04	-2 000,71	-2 488,32	-2 645,22
Credit	1 223,29	1 472,41	1 968,97	2 107,28	2 289,16	2 229,31	2 240,52	2 370,89	2 765,70	2 919,84	3 269,65
Debit	2 653,97	3 173,21	3 998,91	4 410,90	4 537,44	4 424,60	4 033,59	4 043,92	4 766,41	5 408,16	5 914,86
Bunuri	-1 472,62	-1 754,78	-2 144,21	-2 387,60	-2 362,74	-2 291,10	-1 912,16	-1 877,84	-2 271,58	-2 789,20	-2 958,43
Credit	665,39	878,19	1 251,87	1 313,32	1 429,00	1 368,68	1 356,82	1 407,26	1 656,62	1 672,38	1 891,94
Debit	2 138,01	2 632,96	3 396,08	3 700,92	3 791,75	3 659,77	3 268,98	3 285,10	3 928,20	4 461,57	4 850,38
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-1 472,56	-1 747,06	-2 136,30	-2 377,95	-2 360,79	-2 309,06	-1 908,50	-1 877,09	-2 267,09	-2 782,93	-2 960,41
Credit	665,43	885,85	1 259,37	1 322,88	1 430,95	1 350,68	1 360,44	1 407,99	1 661,06	1 678,62	1 889,97
Debit	2 137,99	2 632,90	3 395,66	3 700,83	3 791,73	3 659,74	3 268,95	3 285,09	3 928,14	4 461,56	4 850,38
Din care: Reexport	111,35	191,60	397,65	435,19	379,89	264,20	258,78	227,02	252,07	222,12	248,22
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-0,22	-7,85	-7,93	-11,15	-1,94	18,00	-3,63	-0,73	-4,44	-6,25	1,97
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-13,24	-28,95	-46,15	-56,82	-60,74	-52,80	-8,87	-3,54	-9,61	-9,10	-8,97
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	13,01	21,11	38,22	45,67	58,80	70,80	5,24	2,81	5,17	2,85	10,94
Aur nemonetar	0,16	0,13	0,01	1,50	-0,02	-0,04	-0,03	-0,02	-0,05	-0,02	
Credit	0,18	0,19	0,43	1,59							
Debit	0,02	0,06	0,42	0,09	0,02	0,04	0,03	0,02	0,05	0,02	
Servicii	41,94	53,98	114,27	83,98	114,47	95,80	119,09	204,80	270,87	300,88	313,22
Credit	557,90	594,23	717,10	793,96	860,16	860,63	883,70	963,62	1 109,08	1 247,46	1 377,70
Debit	515,96	540,24	602,83	709,98	745,69	764,83	764,61	758,82	838,21	946,58	1 064,48
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	71,91	77,07	95,78	87,72	108,71	123,52	123,13	131,05	148,39	208,02	235,68
Credit	74,62	80,11	97,20	90,06	111,26	124,95	125,72	133,60	152,09	211,24	237,93
Debit	2,71	3,04	1,42	2,34	2,55	1,42	2,59	2,55	3,70	3,22	2,25
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)											
Credit	283,31	309,59	375,09	409,64	425,92	420,24	423,43	458,04	498,00	622,37	608,01
Debit	203,33	232,61	304,53	308,17	312,18	289,09	297,26	324,65	341,17	403,11	380,49
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)											
Credit	0,32	3,14	3,81	2,36	1,57	1,59	1,07	1,06	1,43	3,36	2,77
Debit	2,67	2,95	1,35	2,26	2,45	1,40	2,49	2,44	3,56	3,09	2,17
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	-0,27	-3,86	-2,94	-10,11	-10,17	-7,32	-9,55	-3,49	-2,20	-6,26	-10,68
Credit	0,64	0,52	0,75	1,47	0,81	1,40	2,18	3,97	4,55	4,67	4,95
Debit	0,91	4,38	3,69	11,58	10,98	8,72	11,73	7,45	6,76	10,93	15,63
Transport	5,48	-6,18	6,42	8,83	29,71	9,09	14,49	47,54	57,14	28,02	-11,11
Credit	190,82	195,72	258,59	295,91	318,26	299,36	289,83	317,49	364,17	367,68	361,65

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Debit	185,33	201,90	252,18	287,08	288,55	290,28	275,34	269,95	307,04	339,66	372,76
Pentru toate mijloacele de transport											
Pasageri	2,06	2,03	-3,36	-5,32	1,12	-2,20	-4,07	10,38	35,94	28,31	33,60
Credit	47,81	44,65	48,08	62,95	70,99	70,96	73,21	79,87	105,58	100,76	116,89
Debit	45,75	42,62	51,44	68,27	69,87	73,16	77,28	69,49	69,63	72,46	83,29
Mărfuri	6,87	-6,58	9,29	10,82	23,85	10,26	20,56	33,19	30,10	8,76	-29,92
Credit	120,13	123,61	175,36	192,80	203,07	186,75	180,56	190,86	209,97	215,43	192,59
Debit	113,25	130,18	166,07	181,98	179,22	176,49	160,00	157,67	179,87	206,67	222,51
Altele	-11,29	-10,75	-8,20	-4,99	-2,54	-5,26	-9,36	-3,15	-16,55	-17,46	-25,05
Credit	13,52	16,08	23,02	26,86	32,22	30,18	23,46	35,52	36,36	38,25	36,82
Debit	24,80	26,84	31,22	31,85	34,77	35,44	32,83	38,67	52,91	55,71	61,87
Transport maritim	-7,45	-14,16	-12,67	-11,35	-11,62	-15,50	-10,28	-13,38	-20,22	-24,67	-35,79
Credit	1,55	1,00	1,34	2,61	3,37	5,00	6,60	5,77	4,77	5,12	7,29
Debit	9,00	15,16	14,00	13,96	15,00	20,50	16,88	19,15	24,99	29,80	43,08
Pasageri	-0,02	-0,03	0,01								-0,01
Credit			0,03								
Debit	0,02	0,03	0,02								0,01
Mărfuri	-6,30	-13,01	-11,70	-10,71	-10,80	-14,51	-9,44	-12,40	-18,29	-24,42	-33,39
Credit	1,47	0,91	1,23	2,11	2,56	3,86	4,90	3,88	2,82	3,21	5,22
Debit	7,77	13,92	12,92	12,82	13,36	18,37	14,34	16,28	21,11	27,63	38,61
Altele	-1,13	-0,12	-0,98	-0,65	-0,82	-0,99	-0,84	-0,98	-1,94	-0,25	-2,39
Credit	0,07	0,09	0,08	0,50	0,81	1,15	1,70	1,90	1,94	1,91	2,07
Debit	1,20	1,21	1,06	1,14	1,63	2,13	2,54	2,87	3,88	2,17	4,46
Transport aerian	-4,43	-4,20	-6,92	-4,59	9,84	3,61	-8,90	21,30	37,76	36,99	25,47
Credit	55,14	57,63	66,57	82,98	97,21	98,40	89,75	115,27	144,29	152,33	153,28
Debit	59,57	61,83	73,49	87,57	87,37	94,79	98,65	93,97	106,53	115,34	127,82
Pasageri	1,38	2,33	-5,75	-8,12	-0,98	-2,75	-4,61	9,79	38,13	29,95	33,16
Credit	38,44	36,16	39,94	50,79	58,38	61,71	64,62	70,99	97,02	92,24	105,16
Debit	37,06	33,83	45,69	58,91	59,36	64,46	69,23	61,19	58,89	62,29	72,00
Mărfuri	4,40	3,74	5,32	8,87	13,48	9,48	5,84	15,83	16,96	25,58	12,94
Credit	8,53	10,61	11,58	15,07	18,42	14,29	10,45	20,09	23,21	32,33	20,36
Debit	4,13	6,87	6,26	6,20	4,94	4,81	4,61	4,26	6,25	6,75	7,42
Altele	-10,21	-10,27	-6,49	-5,35	-2,67	-3,12	-10,13	-4,32	-17,33	-18,54	-20,63
Credit	8,17	10,87	15,05	17,11	20,40	22,40	14,68	24,19	24,06	27,76	27,76
Debit	18,38	21,14	21,55	22,46	23,07	25,52	24,81	28,51	41,39	46,31	48,39
Alte mijloace de transport	9,53	3,06	17,31	16,46	24,21	14,69	26,31	32,49	31,96	7,30	-11,05
Credit	124,77	125,70	178,55	197,02	205,70	184,49	180,89	185,20	202,85	196,99	185,73
Debit	115,24	122,64	161,23	180,56	181,49	169,80	154,58	152,71	170,89	189,69	196,78
Pasageri	0,70	-0,27	2,38	2,80	2,10	0,55	0,54	0,59	-2,18	-1,64	0,45
Credit	9,37	8,49	8,11	12,16	12,61	9,25	8,59	8,88	8,56	8,53	11,73
Debit	8,67	8,76	5,73	9,36	10,51	8,70	8,05	8,29	10,74	10,17	11,28
Mărfuri	8,78	2,69	15,66	12,65	21,17	15,30	24,17	29,77	31,43	7,60	-9,46
Credit	110,13	112,08	162,55	175,61	182,08	168,60	165,21	166,89	183,93	179,89	167,01
Debit	101,35	109,39	146,88	162,96	160,91	153,30	141,04	137,12	152,51	172,29	176,47

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Altele	0,05	0,64	-0,73	1,00	0,94	-1,15	1,60	2,14	2,72	1,34	-2,04
Credit	5,27	5,13	7,89	9,25	11,01	6,64	7,09	9,43	10,36	8,57	6,99
Debit	5,22	4,49	8,61	8,24	10,07	7,79	5,48	7,29	7,64	7,23	9,02
Servicii poștale și de curierat	7,84	9,12	8,69	8,32	7,28	6,28	7,36	7,13	7,63	8,41	10,26
Credit	9,36	11,38	12,14	13,30	11,98	11,47	12,60	11,25	12,26	13,23	15,35
Debit	1,52	2,26	3,46	4,98	4,70	5,18	5,24	4,12	4,63	4,83	5,09
Călătorii	-50,48	-58,92	-64,86	-84,97	-78,85	-84,07	-58,28	-0,90	18,84	24,03	9,48
Credit	123,50	123,09	133,94	154,45	173,00	176,00	197,29	230,97	286,72	322,32	354,11
Debit	173,98	182,01	198,80	239,42	251,85	260,07	255,57	231,87	267,89	298,29	344,63
De afaceri	-39,55	-57,13	-70,77	-83,66	-90,57	-83,83	-51,47	-18,93	-17,75	-12,70	-13,06
Credit	40,32	36,90	36,08	44,05	48,07	47,90	62,00	75,79	94,23	103,33	115,85
Debit	79,87	94,03	106,85	127,71	138,64	131,73	113,47	94,73	111,97	116,03	128,91
Achiziționare de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-48,11	-62,81	-74,21	-88,06	-91,83	-86,47	-70,74	-45,08	-53,63	-56,98	-60,80
Credit	4,39	7,49	7,63	9,38	9,16	9,72	13,88	19,56	22,74	24,56	27,13
Debit	52,50	70,30	81,84	97,44	100,99	96,19	84,63	64,64	76,36	81,53	87,93
Altele	8,56	5,69	3,43	4,40	1,26	2,64	19,28	26,14	35,88	44,28	47,74
Credit	35,93	29,42	28,45	34,67	38,91	38,18	48,12	56,24	71,49	78,77	88,72
Debit	27,37	23,73	25,02	30,27	37,64	35,54	28,84	30,09	35,61	34,50	40,99
Personale	-10,93	-1,79	5,91	-1,31	11,72	-0,24	-6,82	18,03	36,58	36,73	22,54
Credit	83,18	86,18	97,86	110,40	124,94	128,10	135,29	155,17	192,50	219,00	238,26
Debit	94,11	87,98	91,95	111,70	113,21	128,34	142,11	137,14	155,92	182,26	215,72
Servicii de sănătate	4,94	0,45	1,18	0,21	0,96	1,56	1,58	1,55	1,95	4,29	4,87
Credit	7,19	7,90	9,25	10,66	11,77	13,05	13,40	14,48	18,90	21,88	24,45
Debit	2,25	7,44	8,08	10,45	10,81	11,49	11,82	12,93	16,95	17,59	19,58
Servicii de instruire	-18,58	-17,15	-15,51	-20,83	-17,57	-15,25	-21,33	-16,44	-8,35	-6,00	-11,35
Credit	0,35	14,09	16,63	18,16	26,16	25,93	27,16	33,99	40,53	44,51	45,93
Debit	18,93	31,24	32,14	38,99	43,73	41,18	48,49	50,43	48,89	50,51	57,29
Altele	2,71	14,91	20,25	19,32	28,33	13,45	12,94	32,92	42,98	38,44	29,02
Credit	75,64	64,20	71,97	81,58	87,00	89,12	94,74	106,71	133,06	152,61	167,87
Debit	72,92	49,29	51,73	62,26	58,67	75,67	81,80	73,79	90,08	114,17	138,85
Construcții	1,79	-5,73	-1,97	-4,33	-2,86	-1,76	-0,18	-4,07	-5,56	-5,97	-15,41
Credit	19,17	3,08	3,76	2,58	3,95	3,35	3,26	2,96	4,52	4,54	4,55
Debit	17,38	8,82	5,73	6,92	6,81	5,11	3,44	7,03	10,08	10,51	19,96
Construcții în străinătate	19,17	3,08	3,76	2,58	3,95	3,35	3,26	2,96	4,52	4,54	4,55
Credit	19,17	3,08	3,76	2,58	3,95	3,35	3,26	2,96	4,52	4,54	4,55
Construcții în economia raportoare	-17,38	-8,82	-5,73	-6,92	-6,81	-5,11	-3,44	-7,03	-10,08	-10,51	-19,96
Debit	17,38	8,82	5,73	6,92	6,81	5,11	3,44	7,03	10,08	10,51	19,96
Servicii de asigurări și pensii	-7,02	-10,93	-8,46	-3,00	-4,05	-6,05	-4,48	-5,52	-6,67	-8,32	-7,89
Credit	1,51	0,90	1,08	0,68	0,53	0,60	0,23	0,14	0,06	0,14	0,31
Debit	8,53	11,84	9,54	3,69	4,58	6,65	4,72	5,66	6,73	8,45	8,20
Asigurări directe	-3,56	-5,45	-1,42	-1,69	-1,72	-0,96	-0,66	-0,36	-0,48	-0,15	-0,09
Credit	1,43	0,89	1,03	0,68	0,50	0,57	0,18	0,14	0,06	0,06	0,02
Debit	5,00	6,34	2,45	2,37	2,22	1,54	0,84	0,50	0,54	0,21	0,11

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Reasigurări	-3,44	-5,47	-5,17	-1,32	-2,33	-5,08	-3,83	-5,16	-6,19	-8,23	-8,07
Credit	0,04	0,01	0,05	0,01	0,03		0,05				0,03
Debit	3,48	5,47	5,22	1,32	2,36	5,08	3,88	5,16	6,19	8,23	8,09
Servicii auxiliare de asigurare	-0,02	-0,02	-1,88			-0,01					0,27
Credit	0,04	0,01				0,02				0,08	0,27
Debit	0,06	0,02	1,88			0,03				0,01	
Servicii financiare	-2,69	-4,11	-2,48	-3,45	-1,29	-1,77	-0,90	-1,96	-4,55	-3,40	-4,18
Credit	3,05	2,87	3,95	3,29	4,63	4,94	5,29	5,11	4,29	4,63	3,76
Debit	5,74	6,98	6,43	6,74	5,92	6,71	6,19	7,07	8,84	8,04	7,95
Servicii financiare explicit facturate și alte servicii financiare	-1,45	-2,56	-1,35	-2,71	-0,76	-1,69	-1,21	-2,20	-4,37	-3,07	-3,31
Credit	2,25	2,34	3,33	2,86	3,98	4,20	4,04	4,60	4,25	4,50	3,71
Debit	3,69	4,89	4,68	5,56	4,74	5,88	5,25	6,79	8,62	7,57	7,02
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-1,25	-1,55	-1,13	-0,74	-0,53	-0,08	0,31	0,23	-0,19	-0,33	-0,87
Credit	0,80	0,54	0,63	0,44	0,65	0,75	1,25	0,51	0,04	0,14	0,05
Debit	2,05	2,09	1,75	1,18	1,17	0,83	0,95	0,28	0,22	0,47	0,92
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	-4,50	-5,95	-8,11	-11,00	-13,57	-13,59	-12,51	-11,47	-16,22	-22,69	-25,62
Credit	3,11	3,66	3,81	3,55	4,61	5,30	4,03	5,78	5,05	2,71	1,97
Debit	7,61	9,61	11,93	14,55	18,19	18,90	16,54	17,25	21,27	25,40	27,59
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	43,58	64,56	75,62	83,97	72,73	73,98	70,31	71,88	83,73	115,93	146,12
Credit	87,25	108,87	119,19	139,14	137,76	140,15	145,89	139,90	155,91	190,75	231,73
Debit	43,67	44,31	43,57	55,18	65,04	66,16	75,58	68,02	72,17	74,82	85,61
Servicii de telecomunicații	39,45	57,18	57,77	69,41	57,31	52,13	44,93	31,27	15,41	19,20	11,03
Credit	65,95	83,67	84,82	95,69	91,47	86,34	82,84	65,20	50,68	46,81	37,25
Debit	26,50	26,49	27,05	26,27	34,16	34,22	37,91	33,92	35,27	27,61	26,22
Servicii de informatică	3,91	3,27	11,62	8,20	8,51	16,15	20,02	28,60	56,28	86,62	124,37
Credit	15,89	16,60	25,23	32,80	36,62	44,29	53,14	59,93	90,76	130,82	180,73
Debit	11,98	13,34	13,61	24,60	28,10	28,14	33,12	31,33	34,48	44,20	56,37
Servicii de informații	0,22	4,12	6,23	6,35	6,90	5,71	5,37	12,01	12,04	10,11	10,72
Credit	5,40	8,60	9,14	10,65	9,67	9,52	9,90	14,77	14,46	13,12	13,75
Debit	5,18	4,48	2,91	4,30	2,78	3,81	4,54	2,76	2,42	3,01	3,03
Alte servicii pentru afaceri	-5,65	4,19	22,09	17,23	17,61	4,75	0,18	-17,68	3,60	-21,76	6,23
Credit	38,68	46,84	64,39	71,31	74,80	75,88	78,52	85,63	102,69	107,83	144,54
Debit	44,33	42,66	42,30	54,08	57,19	71,14	78,34	103,31	99,08	129,59	138,31
Servicii de cercetare și dezvoltare		0,66	1,06	1,05	0,76	0,38	-0,18	-0,56	-1,19	0,92	1,24
Credit		0,78	1,16	1,52	1,64	0,96	0,96	1,92	2,89	2,79	3,04
Debit		0,11	0,11	0,47	0,88	0,58	1,14	2,48	4,07	1,87	1,80
Servicii profesionale și de consultanță managerială	-2,74	2,88	12,62	7,79	11,52	4,40	9,54	3,13	7,05	-0,36	14,60
Credit	18,61	28,56	36,10	40,87	45,10	46,38	55,08	55,83	57,79	64,84	73,24
Debit	21,35	25,68	23,48	33,08	33,58	41,98	45,54	52,69	50,74	65,20	58,65
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	-2,91	0,64	8,41	8,39	5,33	-0,03	-9,17	-20,25	-2,25	-22,32	-9,61
Credit	20,07	17,50	27,13	28,93	28,06	28,54	22,48	27,88	42,01	40,20	68,26
Debit	22,98	16,86	18,72	20,54	22,73	28,57	31,66	48,13	44,26	62,52	77,87

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Servicii personale, culturale și de agrement	-0,66	-0,78	-0,68	-0,16	-1,03	-0,49	-2,17	-2,85	-6,60	-8,86	-8,72
Credit	0,01	0,05	0,24	1,04	1,14	1,49	1,87	2,22	3,17	4,41	5,48
Debit	0,67	0,83	0,93	1,20	2,17	1,98	4,04	5,07	9,77	13,27	14,19
Servicii audiovizuale și conexe	-0,66	-0,78	-0,68	-0,16	-1,03	-0,49	-2,17	-2,85	-6,60	-8,86	-8,72
Credit	0,01	0,05	0,24	1,04	1,14	1,49	1,87	2,22	3,17	4,41	5,48
Debit	0,67	0,83	0,93	1,20	2,17	1,98	4,04	5,07	9,77	13,27	14,19
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	-9,55	4,63	3,85	3,27	-2,46	-0,49	-0,94	2,26	0,97	2,13	-0,67
Credit	15,56	28,50	30,17	30,48	29,39	27,21	29,58	35,86	25,86	26,55	26,72
Debit	25,10	23,87	26,32	27,21	31,85	27,70	30,51	33,60	24,89	24,41	27,39
Venituri primare	230,62	381,35	414,91	630,46	673,14	619,60	404,70	402,88	493,45	479,36	554,81
Credit	423,20	577,55	670,55	814,84	874,54	840,27	734,89	676,15	780,76	844,14	913,46
Debit	192,57	196,21	255,64	184,38	201,39	220,67	330,19	273,27	287,31	364,79	358,64
Remunerarea salariaților	355,86	515,49	624,28	747,57	808,71	746,38	630,09	579,44	676,52	726,39	785,71
Credit	403,32	560,24	652,12	786,00	841,70	801,58	705,13	648,25	744,64	794,85	857,28
Debit	47,46	44,75	27,85	38,43	32,99	55,20	75,04	68,82	68,13	68,46	71,56
Venituri din investiții	-124,66	-133,36	-208,44	-116,38	-134,59	-125,43	-223,02	-174,42	-181,36	-245,40	-229,53
Credit	20,50	18,11	19,92	30,56	34,54	40,74	32,31	30,42	38,24	51,22	57,98
Debit	145,16	151,47	228,35	146,94	169,13	166,17	255,34	204,84	219,60	296,62	287,52
Venituri din investiții directe	-98,98	-109,49	-179,86	-86,76	-99,67	-94,92	-191,23	-136,64	-151,82	-200,16	-212,80
Credit	1,65	5,08	4,57	4,79	5,36	5,54	7,43	8,08	10,95	10,61	9,60
Debit	100,63	114,57	184,43	91,55	105,03	100,46	198,66	144,72	162,77	210,77	222,41
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de	-86,58	-100,32	-167,92	-82,42	-95,78	-90,35	-187,87	-127,49	-138,41	-177,11	-198,92
Credit	1,53	4,65	4,50	4,75	4,64	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78	8,53
Debit	88,11	104,97	172,42	87,17	100,41	95,25	193,42	134,23	148,51	186,89	207,45
Dividende și retrageri din veniturile quasi-societăților	-94,86	-89,35	-105,62	-90,99	-96,23	-57,50	-76,79	-45,26	-109,38	-119,18	-153,39
Credit	1,53	4,65	4,50	4,75	4,64	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78	8,53
Debit	96,39	93,99	110,12	95,73	100,87	62,40	82,34	52,00	119,48	128,96	161,92
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-94,86	-89,35	-105,62	-90,99	-96,23	-57,50	-76,79	-45,26	-109,38	-119,18	-153,39
Credit	1,53	4,65	4,50	4,75	4,64	4,91	5,55	6,74	10,10	9,78	8,53
Debit	96,39	93,99	110,12	95,73	100,87	62,40	82,34	52,00	119,48	128,96	161,92
Profituri reinvestite	8,28	-10,97	-62,30	8,57	0,45	-32,85	-111,08	-82,23	-29,03	-57,93	-45,53
Debit	-8,28	10,97	62,30	-8,57	-0,45	32,85	111,08	82,23	29,03	57,93	45,53
Dobânzi	-12,40	-9,17	-11,94	-4,34	-3,89	-4,57	3,36	-9,15	-13,41	-23,05	-13,88
Credit	0,12	0,44	0,06	0,05	0,72	0,63	1,88	1,34	0,84	0,83	1,07
Debit	12,52	9,61	12,01	4,39	4,61	5,21	5,24	10,49	14,26	23,88	14,95
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-12,40	-9,17	-11,94	-4,34	-3,89	-4,57	3,36	-9,15	-13,41	-23,05	-13,88
Credit	0,12	0,44	0,06	0,05	0,72	0,63	1,88	1,34	0,84	0,83	1,07
Debit	12,52	9,61	12,01	4,39	4,61	5,21	5,24	10,49	14,26	23,88	14,95
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-12,40	-9,17	-11,94	-4,34	-3,89	-4,57	3,36	-9,15	-13,41	-23,05	-13,88
Credit	0,12	0,44	0,06	0,05	0,72	0,63	1,88	1,34	0,84	0,83	1,07
Debit	12,52	9,61	12,01	4,39	4,61	5,21	5,24	10,49	14,26	23,88	14,95
Venituri din investiții de portofoliu	-1,11	-1,99	-2,14	-2,36	-4,49	-5,58	-4,20	-8,54	-5,93	-14,67	-5,44
Credit	0,08	0,08	0,20	0,16	0,33	0,33	0,16	0,15	0,04	0,27	0,38
Debit	1,11	2,07	2,34	2,52	4,83	5,91	4,37	8,69	5,97	14,94	5,82

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de	-0,85	-1,96	-2,27	-2,36	-4,49	-5,58	-4,12	-8,40	-5,85	-14,11	-4,57
Credit		0,08	0,06	0,16	0,33	0,33	0,16	0,15	0,03	0,22	0,28
Debit	0,85	2,04	2,33	2,52	4,83	5,91	4,29	8,55	5,88	14,33	4,85
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	-0,85	-1,96	-2,27	-2,36	-4,49	-5,58	-4,12	-8,40	-5,85	-14,11	-4,57
Credit		0,08	0,06	0,16	0,33	0,33	0,16	0,15	0,03	0,22	0,28
Debit	0,85	2,04	2,33	2,52	4,83	5,91	4,29	8,55	5,88	14,33	4,85
Dobânzi	-0,26	-0,03	0,13				-0,08	-0,14	-0,08	-0,56	-0,87
Credit			0,14						0,02	0,05	0,11
Debit	0,26	0,03	0,01						0,02	0,05	0,11
Pe termen lung	-0,26	-0,03	0,13				0,08	0,14	0,10	0,61	0,97
Credit			0,14				-0,08	-0,14	-0,08	-0,56	-0,87
Debit	0,26	0,03	0,01				0,08	0,14	0,10	0,61	0,97
Venituri din alte investiții	-42,69	-33,91	-40,40	-50,71	-50,49	-47,53	-48,98	-50,63	-48,57	-69,97	-56,65
Credit	0,72	0,92	1,19	2,16	8,79	12,27	3,33	0,79	2,29	0,94	2,64
Debit	43,42	34,83	41,58	52,87	59,27	59,80	52,31	51,43	50,86	70,91	59,29
Dobânzi	-42,69	-33,91	-40,40	-50,71	-50,49	-47,53	-48,98	-50,63	-48,57	-69,97	-56,65
Credit	0,72	0,92	1,19	2,16	8,79	12,27	3,33	0,79	2,29	0,94	2,64
Debit	43,42	34,83	41,58	52,87	59,27	59,80	52,31	51,43	50,86	70,91	59,29
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	-43,94	-35,46	-41,53	-51,45	-51,01	-47,61	-48,67	-50,40	-48,76	-70,31	-57,52
Credit	0,72	0,92	1,19	2,16	8,79	12,27	3,33	0,79	2,29	0,94	2,64
Debit	44,66	36,38	42,71	53,61	59,80	59,88	52,01	51,19	51,05	71,25	60,16
Venituri din active de rezervă	18,13	12,03	13,96	23,45	20,06	22,60	21,39	21,39	24,96	39,40	45,36
Dobânzi	18,13	12,03	13,96	23,45	20,06	22,60	21,39	21,39	24,96	39,40	45,36
Alte venituri primare	-0,58	-0,78	-0,93	-0,73	-0,98	-1,34	-2,37	-2,13	-1,71	-1,63	-1,37
Credit	-0,63	-0,80	-1,49	-1,73	-1,70	-2,04	-2,56	-2,52	-2,13	-1,92	-1,80
Debit	-0,05	-0,02	-0,56	-1,00	-0,72	-0,70	-0,19	-0,39	-0,42	-0,30	-0,44
Impozite pe producție și pe importuri	-0,58	-0,78	-0,93	-0,73	-0,98	-1,42	-2,33	-2,08	-1,70	-1,69	-1,26
Credit	-0,63	-0,80	-1,49	-1,73	-1,70	-2,12	-2,58	-2,52	-2,15	-2,04	-1,81
Debit	-0,05	-0,02	-0,56	-1,00	-0,72	-0,70	-0,25	-0,44	-0,44	-0,35	-0,55
Renta						0,08	-0,04	-0,05	-0,01	0,07	-0,11
Credit						0,08	0,03	0,02	0,02	0,12	0,01
Debit							0,06	0,05	0,03	0,05	0,12
Venituri secundare	852,73	956,39	1 002,96	1 172,25	1 206,00	1 147,49	971,63	1 015,13	1 014,99	1 004,84	1 090,72
Credit	926,00	1 024,90	1 084,14	1 263,95	1 307,38	1 260,99	1 100,30	1 125,05	1 136,15	1 142,65	1 251,90
Debit	73,27	68,51	81,18	91,69	101,38	113,50	128,66	109,91	121,16	137,81	161,17
Administrația publică	108,39	156,97	119,70	133,11	125,54	179,69	102,00	135,24	121,58	82,87	138,64
Credit	117,38	160,78	124,07	137,66	131,21	184,16	109,77	140,51	130,70	90,25	145,08
Debit	8,99	3,82	4,37	4,55	5,67	4,48	7,77	5,28	9,13	7,38	6,44
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	1,30	0,89	0,93	1,65	1,78	2,03	2,28	3,62	3,98	3,77	5,40
Din care: De plătit de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri sau alți lucrători pe termen scurt									1,23	1,23	1,29
Contribuții sociale	1,27	1,45	2,13	2,86	3,15	3,28	3,71	3,60	4,12	3,84	3,63
Din care: De plătit de către lucrătorii transfrontalieri,											

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Prestații sociale			0,02	0,02	0,08	0,13	0,25	0,29	0,33	0,43	0,59
Cooperarea internațională curentă	94,91	137,38	98,13	103,38	93,96	151,05	68,01	97,46	83,56	47,38	97,30
Credit	98,34	140,69	102,01	109,80	99,41	155,16	74,15	102,24	92,10	52,51	102,74
Debit	3,42	3,31	3,88	4,43	5,46	4,11	6,14	4,78	8,54	5,13	5,44
Transferuri curente diverse ale administrației publice	10,91	17,25	18,52	23,24	26,73	23,46	28,26	30,84	30,25	28,32	32,91
Credit	16,48	17,76	18,99	23,34	26,87	23,70	29,64	31,05	30,50	30,14	33,32
Debit	5,57	0,51	0,47	0,10	0,14	0,23	1,38	0,21	0,26	1,81	0,41
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSCP	744,35	799,42	883,26	1 039,15	1 080,46	967,80	869,63	879,90	893,41	921,97	952,08
Credit	808,62	864,11	960,07	1 126,29	1 176,17	1 076,83	990,52	984,54	1 005,45	1 052,40	1 106,81
Debit	64,28	64,69	76,82	87,14	95,71	109,03	120,89	104,64	112,03	130,43	154,73
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	549,97	718,99	621,12	726,02	770,52	706,98	617,84	618,33	649,61	689,79	760,15
Credit	564,75	761,51	650,48	759,96	808,20	762,58	681,56	677,20	709,37	761,18	848,62
Debit	14,78	42,51	29,36	33,94	37,68	55,60	63,72	58,86	59,76	71,39	88,46
Alte transferuri curente	194,37	80,43	262,14	313,12	309,94	260,82	251,79	261,56	243,80	232,18	191,93
Credit	243,87	102,61	309,60	366,33	367,97	314,25	308,96	307,34	296,07	291,22	258,19
Debit	49,49	22,18	47,46	53,20	58,03	53,43	57,17	45,77	52,27	59,04	66,27
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	0,10	0,08	-0,46	-0,57	-0,81	39,67	35,38	26,76	31,75	33,78	36,43
Contribuții sociale		-0,01	-0,04								
Debit		0,01	0,04								
Prestații sociale	0,34	0,75	0,96	0,90	0,89	1,18	1,42	2,71	2,81	3,40	4,37
Credit	0,35	0,75	0,96	0,93	0,95	1,21	1,42	2,71	2,81	3,41	4,44
Debit	0,01	0,01	0,01	0,03	0,06	0,03	0,03			0,01	0,07
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de	10,59	6,13	6,44	14,01	-9,16	-5,09	-3,77	-4,16	-6,20	-6,36	-8,41
Credit	10,59	6,13	6,44	14,01	0,40	0,55	0,31	0,37	0,24	0,46	0,56
Debit	-13,33	-8,18	-7,34	-5,60	9,56	5,64	4,08	4,53	6,44	6,82	8,98
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de					5,38	1,58	2,79	3,74	5,24	6,19	7,57
Credit					5,91	2,65	3,63	4,64	6,12	8,53	10,80
Debit	13,53	8,18	7,34	5,60	0,53	1,07	0,84	0,90	0,88	2,34	3,23
Cooperarea internațională curentă	71,76	84,99	67,76	85,99	88,75	105,83	105,67	97,94	86,68	80,24	72,47
Credit	72,59	86,05	69,23	87,69	90,99	107,56	107,54	99,33	87,66	82,07	74,28
Debit	0,84	1,06	1,47	1,70	2,24	1,73	1,87	1,38	0,98	1,83	1,80
Transferuri curente diverse	125,32	-3,17	193,89	217,26	223,28	197,00	181,06	188,08	187,02	182,48	152,36
Credit	160,34	9,67	232,97	263,70	269,72	202,29	196,07	200,29	199,25	196,76	168,11
Debit	35,01	12,83	39,08	46,44	46,44	5,29	15,01	12,20	12,22	14,28	15,75
Contul de capital	9,08	3,92	22,99	16,52	80,63	110,87	49,40	-16,08	-18,94	-29,96	-44,56
Credit	30,36	35,40	60,85	59,16	121,54	173,83	119,37	48,40	48,04	54,52	60,49
Debit	21,28	31,48	37,86	42,64	40,91	62,96	69,97	64,48	66,99	84,48	105,04
Achiziționarea/ cesiunea brută a activelor nefinanciare			5,75		0,08	0,08	-0,07	-0,03		0,08	-0,02
Credit			5,75		0,08	0,08				0,08	0,01
Debit							0,07	0,03			0,03
Transferuri de capital	9,08	3,92	17,24	16,52	80,63	110,80	49,48	-16,05	-18,94	-30,04	-44,54
Credit	30,36	35,40	55,10	59,16	121,54	173,76	119,37	48,40	48,04	54,44	60,48

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Debit	21,28	31,48	37,86	42,64	40,91	62,96	69,90	64,46	66,99	84,48	105,02
Administrația publică	21,63	25,31	36,99	44,63	70,29	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98	18,71
Credit	21,63	25,31	36,99	45,06	70,29	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98	18,71
Debit				0,43							
Alte transferuri de capital	21,63	25,31	36,99	44,63	70,29	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98	18,71
Credit	21,63	25,31	36,99	45,06	70,29	119,12	80,44	14,60	12,47	17,98	18,71
Debit				0,43							
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLGGP	-12,56	-21,39	-19,75	-28,11	10,34	-8,33	-30,96	-30,65	-31,42	-48,03	-63,26
Credit	8,73	10,10	18,11	14,10	51,25	54,63	38,93	33,80	35,57	36,45	41,76
Debit	21,28	31,48	37,86	42,21	40,91	62,96	69,90	64,46	66,99	84,48	105,02
Alte transferuri de capital	-12,56	-21,39	-19,75	-28,11	10,34	-8,33	-30,96	-30,65	-31,42	-48,03	-63,26
Credit	8,73	10,10	18,11	14,10	51,25	54,63	38,93	33,80	35,57	36,45	41,76
Debit	21,28	31,48	37,86	42,21	40,91	62,96	69,90	64,46	66,99	84,48	105,02
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-338,25	-359,14	-589,09	-484,38	-288,50	-317,33	-367,33	-271,10	-511,22	-1 034,09	-1 044,24
Contul financiar											
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-277,81	-303,28	-536,77	-395,86	-224,65	-352,95	-417,55	-338,09	-444,20	-995,92	-1 019,29
Investiții directe	-189,41	-213,66	-232,28	-174,46	-158,94	-229,28	-196,51	-67,81	-123,37	-215,09	-412,28
Achiziția netă de active financiare	-3,41	5,20	25,63	20,70	23,16	30,76	6,58	12,04	9,37	29,36	35,81
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	5,87	2,56	14,48	14,32	8,18	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44	31,64
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	5,87	2,56	14,48	14,32	8,18	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44	31,64
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	5,87	2,56	14,48	14,32	8,18	28,32	13,81	8,25	9,64	28,44	31,64
Instrumente de natura datoriei	-9,28	2,64	11,14	6,38	14,98	2,44	-7,23	3,79	-0,28	0,91	4,17
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	-1,99	-0,44	1,65	-1,21	8,45	-0,73	3,06	-0,01	1,56	3,78	5,47
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	-7,29	3,08	9,49	7,60	6,53	3,17	-10,29	3,80	-1,84	-2,86	-1,30
Acumularea netă de pasive	186,00	218,85	257,91	195,16	182,10	260,05	203,09	79,85	132,74	244,45	448,09
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	107,38	129,34	165,69	103,93	69,38	129,10	150,59	121,96	58,88	140,26	388,29
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	115,65	118,37	103,38	112,50	69,83	96,25	39,51	39,72	29,85	82,32	342,75
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	115,65	118,37	103,38	112,50	69,83	96,25	39,51	39,72	29,85	82,32	342,75
Reinvestirea profiturilor	-8,28	10,97	62,30	-8,57	-0,45	32,85	111,08	82,23	29,03	57,93	45,53
Instrumente de natura datoriei	78,62	89,51	92,23	91,24	112,72	130,95	52,51	-42,11	73,86	104,19	59,81
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	78,62	89,51	92,23	91,24	112,72	130,95	52,51	-42,11	73,86	104,19	59,81
Investiții de portofoliu	4,20	-0,75	0,02	-16,61	-2,24	-5,45	-3,64	-0,33	-0,24	3,05	4,22
Achiziția netă de active financiare	0,21	3,65	3,71	-5,43	0,02	-1,21	-0,01		-0,11	1,42	4,06
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,21	0,35	-0,09	0,14			-0,01		0,66	-0,52	0,02
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală							-0,01				
Administrația publică											
Alte sectoare	0,21	0,35	-0,09	0,14					0,66	-0,52	0,02

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	0,21	0,35	-0,09	0,14					0,66	-0,52	0,02
Titluri de creanță		3,30	3,80	-5,57	0,02	-1,21			-0,76	1,95	4,05
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		3,30	3,80	-5,57	0,02				-0,76	1,95	4,05
Pe termen lung		3,30	3,80	-5,57	0,02				-0,76	1,95	4,05
Alte sectoare					-1,21						
Pe termen lung					-1,21						
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
Pe termen lung											
Acumularea netă de pasive	-3,99	4,40	3,69	11,18	2,26	4,23	3,63	0,33	0,13	-1,63	-0,15
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1,71	4,40	3,64	11,18	2,29	4,23	3,57	-0,03	-0,01	-1,11	0,04
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,37	4,34	2,63	10,20	2,41	4,23	3,57	-0,03	-0,01	-1,10	-0,05
Alte sectoare	2,08	0,07	1,01	0,98	-0,12					-0,01	0,09
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	2,08	0,07	1,01	0,98	-0,12					-0,01	0,09
Titluri de angajamente	-5,70		0,04		-0,03		0,06	0,35	0,14	-0,52	-0,19
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală			0,04								
Pe termen scurt			0,04								
Administrația publică	-5,70						0,06	0,35	0,12	-0,55	-0,19
Pe termen scurt	-1,15						0,06	0,35	0,12	-0,55	-0,19
Pe termen lung	-4,55										
Alte sectoare					-0,03				0,03	0,03	
Pe termen lung					-0,03				0,03	0,03	
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP					-0,03				0,03	0,03	
Pe termen lung					-0,03				0,03	0,03	
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,24	0,48	-0,14	0,19	-0,08	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92	0,27
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0,24	0,48	-0,14	0,19	-0,08	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92	0,27
Derivate financiare (altele decât rezervele)	-0,24	0,48	-0,14	0,19	-0,08	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92	0,27
Contracte de tip forward	-0,24	0,48	-0,14	0,19	-0,08	-0,46	-0,63	0,44	-0,38	0,92	0,27
Achiziția netă de active financiare	0,06	0,48	0,01	0,19	0,09	0,08					
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,06	0,48	0,01	0,19	0,09	0,08					
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,06	0,48	0,01	0,19	0,09	0,08					
Contracte de tip forward	0,06	0,48	0,01	0,19	0,09	0,08					
Acumularea netă de pasive	0,30		0,14		0,17	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92	-0,27
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,30		0,14		0,17	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92	-0,27
Derivate financiare (altele decât rezervele)	0,30		0,14		0,17	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92	-0,27
Contracte de tip forward	0,30		0,14		0,17	0,54	0,63	-0,44	0,38	-0,92	-0,27
Alte investiții	52,01	-311,23	-501,98	-593,06	-275,72	287,95	59,19	-750,22	-791,78	-984,24	-665,53
Achiziția netă de active financiare	151,69	-56,40	-79,40	-246,53	314,92	242,35	-1,94	-521,38	-391,69	-528,53	-577,95
Acumularea netă de pasive	99,67	254,83	422,58	346,53	590,65	-45,59	-61,13	228,84	400,09	455,71	87,57
Alte participații la capital									0,50		
Achiziția netă de active financiare									0,50		
Numerar și depozite	219,24	5,98	-157,42	-191,45	-27,87	140,84	69,92	-446,31	-469,33	-599,25	-475,87
Achiziția netă de active financiare	185,85	-46,50	-123,16	-195,69	142,36	59,55	-37,90	-445,56	-457,57	-618,16	-480,21

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	133,70	-33,17	-57,40	72,42	335,76	-135,36	155,52	70,18	149,30	-2,54	41,39
Pe termen scurt	133,70	-33,17	-57,40	72,42	335,76	-135,36	155,52	70,18	149,30	-2,54	41,39
Alte sectoare	52,15	-13,32	-65,76	-268,12	-193,40	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62	-521,60
Pe termen scurt	52,15	-13,32	-65,76	-268,12	-193,40	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62	-521,60
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	52,15	-13,32	-65,76	-268,12	-193,40	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62	-521,60
Pe termen scurt	52,15	-13,32	-65,76	-268,12	-193,40	194,92	-193,42	-515,75	-606,87	-615,62	-521,60
Pe termen lung											
Acumularea netă de pasive	-33,39	-52,48	34,26	-4,24	170,23	-81,28	-107,82	0,75	11,75	-18,92	-4,34
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-33,39	-52,48	34,26	-4,28	166,69	-80,26	-105,51	0,96	11,84	-20,38	-4,07
Pe termen scurt	-33,39	-52,48	34,26	-4,28	166,69	-80,26	-105,51	0,96	11,84	-20,38	-4,07
Alte sectoare				0,04	3,54	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46	-0,27
Pe termen scurt				0,04	3,54	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46	-0,27
Alte societăți financiare				0,04	3,54	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46	-0,27
Pe termen scurt				0,04	3,54	-1,03	-2,31	-0,22	-0,09	1,46	-0,27
Împrumuturi	34,76	-232,77	-249,25	-308,64	-112,96	65,44	-19,01	-116,88	-109,42	-85,48	-79,27
Achiziția netă de active financiare	-3,01	5,57	-1,43	23,69	29,11	26,35	-0,89	-0,74	3,05	-2,56	6,60
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		3,68	-1,29	0,99	0,13	3,65	-0,55	-0,25	-0,49	-3,12	0,08
Pe termen scurt		3,68	-1,29	0,01	0,03	0,17	-0,21	-0,03	-0,04	-0,03	0,04
Pe termen lung				0,98	0,10	3,48	-0,34	-0,23	-0,45	-3,09	0,04
Alte sectoare	-3,01	1,89	-0,14	22,70	28,98	22,69	-0,34	-0,49	3,54	0,56	6,52
Pe termen scurt	-3,01	1,89	-0,14	22,70	28,98	22,69	-0,34	-0,49	3,54	0,56	6,52
Pe termen lung				3,16	0,52	0,01	-0,55	0,05	0,32	0,25	3,79
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-3,01	1,89	-0,14	22,70	28,98	22,69	-0,34	-0,49	3,54	0,56	6,52
Pe termen scurt	-3,01	1,89	-0,14	22,70	28,98	22,69	-0,34	-0,49	3,54	0,56	6,52
Pe termen lung				3,16	0,52	0,01	-0,55	0,05	0,32	0,25	3,79
Acumularea netă de pasive	-3,01	1,89	-0,63	19,54	28,47	22,69	0,21	-0,53	3,22	0,30	2,73
Banca centrală	-37,77	238,35	247,82	332,33	142,08	-39,09	18,12	116,14	112,48	82,92	85,87
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-10,64	39,91	92,83	107,80	-16,27	-22,05	-31,66	-33,34	-39,30	-35,13	-32,96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-10,64	39,91	92,83	107,80	-16,27	-22,05	-31,66	-33,34	-39,30	-35,13	-32,96
Pe termen scurt	-39,32	25,53	64,72	37,08	27,60	-105,73	-78,25	-50,10	23,76	-7,38	-19,24
Pe termen lung	-33,06		13,11	18,31	2,05	-20,13	0,14	0,04	0,04	-0,94	
Administrația publică	-6,26	25,53	51,61	18,76	25,55	-85,60	-78,39	-50,14	23,72	-6,44	-19,24
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	-2,44	125,28	36,27	77,36	27,63	77,46	88,53	158,52	112,20	25,20	21,23
Altele pe termen lung	-2,44	33,48	19,12	77,36	27,63	77,46	93,53	158,72	112,06	36,83	20,12
Alte sectoare	14,63	47,63	54,00	110,10	103,12	11,24	39,50	41,07	15,82	100,23	116,85
Pe termen scurt	-2,51	5,64	1,65	21,95	16,76	-29,03	5,00	12,35	-0,17	2,44	-1,39
Pe termen lung	17,14	41,99	52,35	88,15	86,36	40,27	34,50	28,72	15,99	97,79	118,25
Alte societăți financiare	-8,72	-15,70	2,17	3,94	10,26	4,94	-3,56	12,97	18,50	36,25	62,35
Pe termen scurt	-1,69		0,70	-0,12	0,29	-0,14	3,87	-0,18	-0,58		
Pe termen lung	-7,03	-15,70	1,47	4,06	9,97	5,08	-7,43	13,15	19,08	36,25	62,35
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	23,35	63,33	51,83	106,16	92,86	6,31	43,06	28,10	-2,68	63,98	54,50
Pe termen scurt	-0,82	5,64	0,95	22,07	16,46	-28,89	1,13	12,53	0,41	2,44	-1,39
Pe termen lung	24,17	57,69	50,88	84,09	76,39	35,19	41,93	15,57	-3,09	61,54	55,89
Credite comerciale și avansuri	-73,23	-87,87	-94,57	-96,16	-60,05	-196,24	4,25	-156,22	-210,01	-302,90	-113,96

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Achiziția netă de active financiare	-31,15	-15,48	45,19	-74,10	218,43	-117,41	36,85	-40,65	62,33	92,19	-104,35
Alte sectoare	-31,15	-15,48	45,19	-74,10	218,43	-117,41	36,85	-40,65	62,33	92,19	-104,35
Pe termen scurt	-30,21	-14,95	43,87	-71,87	211,88	-113,77	19,03	-40,38	53,42	80,17	-107,36
Pe termen lung	-0,94	-0,53	1,31	-2,23	6,55	-3,64	17,82	-0,27	8,90	12,02	3,01
Alte societăți financiare	0,11	2,10	1,49	0,85	-1,26	1,23	-0,35	-1,42	-1,11	-0,51	-0,41
Pe termen scurt	0,11	2,10	1,49	0,85	-1,26	1,23	-0,35	-1,42	-1,11	-0,51	-0,41
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-31,27	-17,58	43,70	-74,95	219,70	-118,64	37,20	-39,23	63,44	92,70	-103,94
Pe termen scurt	-30,32	-17,05	42,39	-72,72	213,15	-115,00	19,39	-38,96	54,53	80,68	-106,95
Pe termen lung	-0,94	-0,53	1,31	-2,23	6,55	-3,64	17,82	-0,27	8,90	12,02	3,01
Acumularea netă de pasive	42,08	72,39	139,76	22,06	278,48	78,83	32,60	115,57	272,34	395,09	9,61
Alte sectoare	42,08	72,39	139,76	22,06	278,48	78,83	32,60	115,57	272,34	395,09	9,61
Pe termen scurt	40,75	70,13	135,45	21,40	270,11	76,46	31,62	112,92	264,19	383,28	9,28
Pe termen lung	1,33	2,26	4,31	0,66	8,36	2,37	0,98	2,65	8,16	11,81	0,33
Alte societăți financiare	-2,27	-3,05	-3,83	-2,06	-3,71	-1,37	-0,36	0,85	0,85	0,22	0,70
Pe termen scurt	-2,27	-3,05	-3,83	-2,06	-3,71	-1,37	-0,36	0,85	0,85	0,22	0,70
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	44,35	75,44	143,59	24,13	282,19	80,20	32,96	114,72	271,49	394,87	8,92
Pe termen scurt	43,02	73,17	139,28	23,46	273,83	77,83	31,98	112,07	263,33	383,06	8,58
Pe termen lung	1,33	2,26	4,31	0,66	8,36	2,37	0,98	2,65	8,16	11,81	0,33
Alte creanțe / angajamente - altele	3,11	3,43	-0,74	3,20	-74,84	277,91	4,02	-30,81	-3,52	3,39	3,57
Achiziția netă de active financiare				-0,43	-74,98	273,87		-34,42			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală					-74,98	-27,64					
Pe termen scurt					-74,98	-27,64					
Administrația publică				-0,43							
Pe termen lung				-0,43							
Alte sectoare						301,50		-34,42			
Pe termen scurt						301,50		-34,42			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP						301,50		-34,42			
Pe termen scurt						301,50		-34,42			
Acumularea netă de pasive	-3,11	-3,43	0,74	-3,63	-0,14	-4,05	-4,02	-3,61	3,52	-3,39	-3,57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0,46	4,11	-0,51	2,87	-1,03	-0,42		7,07		
Pe termen scurt		0,46	4,11	-0,51	2,87	-1,03	-0,42		7,07		
Alte sectoare	-3,11	-3,89	-3,37	-3,11	-3,01	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39	-3,57
Pe termen scurt											
Pe termen lung	-3,11	-3,89	-3,37	-3,11	-3,01	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39	-3,57
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	-3,11	-3,89	-3,37	-3,11	-3,01	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39	-3,57
Pe termen lung	-3,11	-3,89	-3,37	-3,11	-3,01	-3,01	-3,60	-3,61	-3,55	-3,39	-3,57
Active de rezervă	-144,38	221,89	197,61	388,08	212,34	-405,71	-275,96	479,82	471,57	199,44	54,04
Aur monetar			0,27								
Lingouri de aur			0,27								
Drepturi speciale de trager	1,28	-2,36	0,39	0,57	3,58	-3,71	15,21	-15,64	-0,36	0,04	0,55
Alte active de rezervă	-145,66	224,25	196,94	387,51	208,76	-401,99	-291,16	495,46	471,93	199,39	53,48
Numerar și depozite	-107,15	-132,78	21,29	303,09	-79,72	-58,43	-52,42	292,26	367,98	16,21	-67,00
Creanțe cu autorități monetare	-45,21	117,29	-95,47	14,35	-77,29	75,71	-29,56	34,69	167,16	268,13	103,86

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Creaanțe cu alte entități	-61,94	-250,08	116,76	288,73	-2,43	-134,14	-22,86	257,57	200,82	-251,93	-170,85
Titluri de valoare	-38,51	357,04	175,66	84,43	288,48	-343,56	-238,74	203,20	103,95	183,19	120,48
Titluri de creanță	-38,51	357,04	175,66	84,43	288,48	-343,56	-238,74	203,20	103,95	183,19	120,48
Pe termen scurt	9,03	245,83	-287,49	-34,73	19,11	-19,01				3,36	-3,55
Pe termen lung	-47,55	111,20	463,15	119,15	269,36	-324,55	-238,74	203,20	103,95	179,82	124,03
Erori și omisiuni nete	60,43	55,86	52,32	88,52	63,85	-35,62	-50,22	-66,99	67,02	38,16	24,95
Articole informative											
Finanțarea excepțională		39,57	19,63	30,52					38,37		29,75
Venituri secundare		39,57	19,63	30,52					38,37		9,90
Alte granturi interguvernamentale		39,57	19,63	30,52					38,37		9,90
Alte investiții-pasive											19,85
Alte instrumente de natura datoriei											19,85
Administrația publică											19,85
Noi trageri / depozite											19,85
Articole suplimentare											
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	20,87	26,65	18,83	7,87	6,91	11,92	7,92	6,68	4,31	17,55	40,74
Remiteri personale: Credit	814,22	957,86	1 209,86	1 426,44	1 558,06	1 481,28	1 305,52	1 253,23	1 381,32	1 476,99	1 623,09
Remiteri personale: Debit								185,31	188,09	217,50	257,89

*date revizuite

Date recalculat din USD la cross-cursul oficial mediu anual

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2016-2019, prezentare desfășurată (MBP6)

milioane USD

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Contul curent	4 618,32	4 900,62	-282,30	5 274,70	5 829,22	-554,52	5 794,65	6 980,51	-1 185,86	6 084,10	7 203,17	-1 119,07
Bunuri și servicii	2 624,47	4 476,45	-1 851,98	3 115,41	5 369,10	-2 253,69	3 448,28	6 386,95	-2 938,67	3 660,14	6 621,27	-2 961,13
Bunuri	1 557,78	3 636,47	-2 078,69	1 866,09	4 424,90	-2 558,81	1 975,05	5 269,05	-3 294,00	2 117,90	5 429,66	-3 311,76
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	1 558,59	3 636,45	-2 077,86	1 871,09	4 424,84	-2 553,75	1 982,43	5 269,03	-3 286,60	2 115,69	5 429,66	-3 313,97
Din care: Reexport	251,30		251,30	283,94		283,94	262,32		262,32	277,87		277,87
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare	-0,81		-0,81	-5,00		-5,00	-7,38		-7,38	2,21		2,21
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-3,92		-3,92	-10,82		-10,82	-10,75		-10,75	-10,04		-10,04
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare	3,11		3,11	5,82		5,82	3,37		3,37	12,25		12,25
Aur nemonetar		0,02	-0,02		0,06	-0,06		0,02	-0,02			
Servicii	1 066,69	839,98	226,71	1 249,32	944,20	305,12	1 473,23	1 117,90	355,33	1 542,24	1 191,61	350,63
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	147,89	2,82	145,07	171,32	4,17	167,15	249,47	3,80	245,67	266,35	2,52	263,83
Bunuri prelucrate în economia raportoare – bunuri expediate după prelucrare (Ct), bunuri primite pentru prelucrare (Dt)	507,03	359,37		560,97	384,31		735,01	476,07		680,62	425,93	
Bunuri prelucrate în străinătate – bunuri expediate pentru prelucrare (Ct), bunuri primite după prelucrare (Dt)	1,17	2,70		1,61	4,01		3,97	3,65		3,10	2,43	
Servicii de întreținere și de reparații (n.a.p.)	4,39	8,25	-3,86	5,13	7,61	-2,48	5,52	12,91	-7,39	5,54	17,50	-11,96
Transport	351,45	298,82	52,63	410,22	345,86	64,36	434,22	401,13	33,09	404,84	417,28	-12,44
Pentru toate mijloacele de transport												
Pasageri	88,41	76,92	11,49	118,93	78,44	40,49	119,00	85,57	33,43	130,85	93,24	37,61
Mărfuri	211,27	174,53	36,74	236,52	202,61	33,91	254,42	244,07	10,35	215,59	249,08	-33,49
Altele	39,32	42,81	-3,49	40,96	59,60	-18,64	45,17	65,79	-20,62	41,22	69,26	-28,04
Transport maritim	6,39	21,20	-14,81	5,37	28,15	-22,78	6,05	35,19	-29,14	8,16	48,22	-40,06
Mărfuri	4,29	18,02	-13,73	3,18	23,78	-20,60	3,79	32,63	-28,84	5,84	43,22	-37,38
Altele	2,10	3,18	-1,08	2,19	4,37	-2,18	2,26	2,56	-0,30	2,32	4,99	-2,67
Transport aerian	127,60	104,02	23,58	162,54	120,00	42,54	179,90	136,22	43,68	171,59	143,08	28,51
Pasageri	78,58	67,74	10,84	109,29	66,34	42,95	108,93	73,56	35,37	117,72	80,60	37,12
Mărfuri	22,24	4,72	17,52	26,15	7,04	19,11	38,18	7,97	30,21	22,79	8,31	14,48
Altele	26,78	31,56	-4,78	27,10	46,62	-19,52	32,79	54,69	-21,90	31,08	54,17	-23,09
Alte mijloace de transport	205,01	169,04	35,97	228,50	192,50	36,00	232,64	224,02	8,62	207,91	220,28	-12,37
Pasageri	9,83	9,18	0,65	9,64	12,10	-2,46	10,07	12,01	-1,94	13,13	12,63	0,50
Mărfuri	184,74	151,79	32,95	207,19	171,79	35,40	212,45	203,47	8,98	186,96	197,55	-10,59
Altele	10,44	8,07	2,37	11,67	8,61	3,06	10,12	8,54	1,58	7,82	10,10	-2,28
Servicii postale și de curierat	12,45	4,56	7,89	13,81	5,21	8,60	15,63	5,70	9,93	17,18	5,70	11,48
Calătorii	255,67	256,67	-1,00	322,98	301,76	21,22	380,66	352,28	28,38	396,40	385,79	10,61
De afaceri	83,90	104,86	-20,96	106,14	126,13	-19,99	122,03	137,03	-15,00	129,69	144,31	-14,62
Achiziționarea de bunuri și servicii de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	21,65	71,55	-49,90	25,61	86,02	-60,41	29,00	96,29	-67,29	30,37	98,43	-68,06
Altele	62,25	33,31	28,94	80,53	40,11	40,42	93,03	40,74	52,29	99,32	45,88	53,44

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Personale	171,77	151,81	19,96	216,84	175,63	41,21	258,63	215,25	43,38	266,71	241,48	25,23
Servicii de sănătate	16,03	14,31	1,72	21,29	19,09	2,20	25,84	20,77	5,07	27,37	21,92	5,45
Servicii de instruire	37,62	55,82	-18,20	45,66	55,07	-9,41	52,56	59,65	-7,09	51,42	64,13	-12,71
Altele	118,12	81,68	36,44	149,89	101,47	48,42	180,23	134,83	45,40	187,92	155,43	32,49
Construcții	3,28	7,78	-4,50	5,09	11,35	-6,26	5,36	12,41	-7,05	5,09	22,34	-17,25
Construcții în străinătate	3,28	7,78	-4,50	5,09	11,35	-6,26	5,36	12,41	-7,05	5,09	22,34	-17,25
Construcții în economia raportoare												
Servicii de asigurări și pensii	0,15	6,26	-6,11	0,07	7,58	-7,51	0,16	9,98	-9,82	0,35	9,18	-8,83
Asigurări directe	0,15	0,55	-0,40	0,07	0,61	-0,54	0,07	0,25	-0,18	0,02	0,12	-0,10
Reasigurări		5,71	-5,71		6,97	-6,97		9,72	-9,72	0,03	9,06	-9,03
Servicii auxiliare de asigurare							0,09	0,01	0,08	0,30	0,30	0,30
Servicii financiare	5,66	7,83	-2,17	4,83	9,96	-5,13	5,47	9,49	-4,02	4,21	8,89	-4,68
Servicii financiare explicite facturate și alte servicii financiare	5,09	7,52	-2,43	4,79	9,71	-4,92	5,31	8,94	-3,63	4,15	7,86	-3,71
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	0,57	0,31	0,26	0,04	0,25	-0,21	0,16	0,55	-0,39	0,06	1,03	-0,97
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p.)	6,40	19,10	-12,70	5,69	23,96	-18,27	3,20	30,00	-26,80	2,21	30,89	-28,68
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informații	154,86	75,29	79,57	175,62	81,30	94,32	225,27	88,36	136,91	259,41	95,84	163,57
Servicii de telecomunicații	72,17	37,55	34,62	57,09	39,73	17,36	55,28	32,61	22,67	41,70	29,35	12,35
Servicii de informatică	66,34	34,68	31,66	102,24	38,84	63,40	154,50	52,20	102,30	202,32	63,10	139,22
Servicii de informații	16,35	3,06	13,29	16,29	2,73	13,56	15,49	3,55	11,94	15,39	3,39	12,00
Alte servicii pentru afaceri	94,79	114,36	-19,57	115,67	111,61	4,06	127,34	153,04	-25,70	161,80	154,83	6,97
Servicii de cercetare și dezvoltare	2,13	2,75	-0,62	3,25	4,59	-1,34	3,30	2,21	1,09	3,40	2,01	1,39
Servicii profesionale și de consultanță managerială	61,80	58,33	3,47	65,10	57,16	7,94	76,57	77,00	-0,43	81,99	65,65	16,34
Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri	30,86	53,28	-22,42	47,32	49,86	-2,54	47,47	73,83	-26,36	76,41	87,17	-10,76
Servicii personale, culturale și de agrement	2,46	5,61	-3,15	3,57	11,00	-7,43	5,21	15,67	-10,46	6,13	15,89	-9,76
Servicii audiovizuale și conexe	2,46	5,61	-3,15	3,57	11,00	-7,43	5,21	15,67	-10,46	6,13	15,89	-9,76
Bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)	39,69	37,19	2,50	29,13	28,04	1,09	31,35	28,83	2,52	29,91	30,66	-0,75
Venituri primare	748,47	302,50	445,97	879,48	323,64	555,84	996,92	430,81	566,11	1 022,55	401,48	621,07
Remunerarea salariaților	717,59	76,18	641,41	838,80	76,74	762,06	938,70	80,85	857,85	959,66	80,11	879,55
Venituri din investiții	33,67	226,75	-193,08	43,08	247,37	-204,29	60,49	350,31	-289,82	64,91	321,86	-256,95
Venituri din investiții directe	8,94	160,20	-151,26	12,33	183,35	-171,02	12,53	248,92	-236,39	10,75	248,97	-238,22
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	7,46	148,59	-141,13	11,38	167,29	-155,91	11,55	220,72	-209,17	9,55	232,23	-222,68
Dividende și retrageri din veniturile quasi-sociaților	7,46	57,56	-50,10	11,38	134,59	-123,21	11,55	152,30	-140,75	9,55	181,26	-171,71
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	7,46	57,56	-50,10	11,38	134,59	-123,21	11,55	152,30	-140,75	9,55	181,26	-171,71
Profituri reinvestite		91,03	-91,03		32,70	-32,70		68,42	-68,42		50,97	-50,97
Dobânzi	1,48	11,61	-10,13	0,95	16,06	-15,11	0,98	28,20	-27,22	1,20	16,74	-15,54
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,48	11,61	-10,13	0,95	16,06	-15,11	0,98	28,20	-27,22	1,20	16,74	-15,54
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	1,48	11,61	-10,13	0,95	16,06	-15,11	0,98	28,20	-27,22	1,20	16,74	-15,54
Venituri din investiții de portofoliu	0,17	9,62	-9,45	0,05	6,73	-6,68	0,32	17,64	-17,32	0,43	6,52	-6,09
Venituri din participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,17	9,47	-9,30	0,03	6,62	-6,59	0,26	16,92	-16,66	0,31	5,43	-5,12
Dividende din participații, exclusiv la acțiunile fondurilor de investiții	0,17	9,47	-9,30	0,03	6,62	-6,59	0,26	16,92	-16,66	0,31	5,43	-5,12
Dobânzi		0,15	-0,15	0,02	0,11	-0,09	0,06	0,72	-0,66	0,12	1,09	-0,97
Pe termen lung		0,15	-0,15	0,02	0,11	-0,09	0,06	0,72	-0,66	0,12	1,09	-0,97

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Venituri din alte investiții	0,88	56,93	-56,05	2,58	57,29	-54,71	1,11	83,75	-82,64	2,95	66,37	-63,42
Dobânzi	0,88	56,93	-56,05	2,58	57,29	-54,71	1,11	83,75	-82,64	2,95	66,37	-63,42
Informativ: Dobânzi, înainte de SIFIM	0,88	56,67	-55,79	2,58	57,50	-54,92	1,11	84,14	-83,03	2,95	67,34	-64,39
Venituri din active de rezervă	23,68		23,68	28,12		28,12	46,53		46,53	50,78		50,78
Dobânzi	23,68		23,68	28,12		28,12	46,53		46,53	50,78		50,78
Alte venituri primare	-2,79	-0,43	-2,36	-2,40	-0,47	-1,93	-2,27	-0,35	-1,92	-2,02	-0,49	-1,53
Impozite pe producție și pe importuri	-2,79	-0,49	-2,30	-2,42	-0,50	-1,92	-2,41	-0,41	-2,00	-2,03	-0,62	-1,41
Renta		0,06	-0,06	0,02	0,03	-0,01	0,14	0,06	0,08	0,01	0,13	-0,12
Venituri secundare	1 245,38	121,67	1 123,71	1 279,81	136,48	1 143,33	1 349,45	162,75	1 186,70	1 401,41	180,42	1 220,99
Administrația publică	155,54	5,84	149,70	147,23	10,28	136,95	106,58	8,71	97,87	162,41	7,21	155,20
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.	4,01		4,01	4,48		4,48	4,45		4,45	6,04		6,04
Din care: De plătit de către lucrătorii transfrontalieri, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt				1,39		1,39	1,45		1,45	1,44		1,44
Contribuții sociale	3,99		3,99	4,64		4,64	4,53		4,53	4,06		4,06
Prestații sociale		0,32	-0,32		0,37	-0,37		0,51	-0,51		0,66	-0,66
Cooperarea internațională curentă	113,17	5,29	107,88	103,75	9,62	94,13	62,01	6,06	55,95	115,01	6,09	108,92
Transferuri curente diverse ale administrației publice	34,37	0,23	34,14	34,36	0,29	34,07	35,59	2,14	33,45	37,30	0,46	36,84
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	1 089,84	115,83	974,01	1 132,58	126,20	1 006,38	1 242,87	154,04	1 088,83	1 239,00	173,21	1 065,79
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile populației rezidente și nerezidente)	749,63	65,16	684,47	799,07	67,32	731,75	898,94	84,31	814,63	949,97	99,03	850,94
Alte transferuri curente	340,21	50,67	289,54	333,51	58,88	274,63	343,93	69,73	274,20	289,03	74,18	214,85
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.		29,62	-29,62		35,77	-35,77		39,89	-39,89		40,78	-40,78
Prestații sociale	3,00		3,00	3,17		3,17	4,03	0,01	4,02	4,97	0,08	4,89
Prime nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	0,41	5,01	-4,60	0,27	7,25	-6,98	0,54	8,05	-7,51	0,63	10,05	-9,42
Despăgubiri pe asigurări (cu excepția asigurărilor de viață)	5,14	1,00	4,14	6,89	0,99	5,90	10,07	2,76	7,31	12,09	3,62	8,47
Cooperarea internațională curentă	109,95	1,53	108,42	98,74	1,10	97,64	96,92	2,16	94,76	83,15	2,02	81,13
Transferuri curente diverse	221,71	13,51	208,20	224,44	13,77	210,67	232,37	16,86	215,51	188,19	17,63	170,56
Contul de capital	53,58	71,38	-17,80	54,12	75,46	-21,34	64,39	99,77	-35,38	67,71	117,59	-49,88
Achiziționarea brută (debit) / cesiunea brută a activelor nefinanciare neproduse		0,03	-0,03				0,10		0,10	0,01	0,03	-0,02
Transferuri de capital	53,58	71,35	-17,77	54,12	75,46	-21,34	64,29	99,77	-35,48	67,70	117,56	-49,86
Administrația publică	16,16		16,16	14,05		14,05	21,24		21,24	20,95		20,95
Alte transferuri de capital	16,16		16,16	14,05		14,05	21,24		21,24	20,95		20,95
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	37,42	71,35	-33,93	40,07	75,46	-35,39	43,05	99,77	-56,72	46,75	117,56	-70,81
Alte transferuri de capital	37,42	71,35	-33,93	40,07	75,46	-35,39	43,05	99,77	-56,72	46,75	117,56	-70,81
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	4 671,90	4 972,00	-300,10	5 328,82	5 904,68	-575,86	5 859,04	7 080,28	-1 221,24	6 151,81	7 320,76	-1 168,95
Contul financiar												
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	1 594,14	1 219,89	-374,25	1 781,29	1 280,92	-500,37	2 859,37	1 683,20	-1 176,17	2 654,20	1 513,18	-1 141,02

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Investiții directe	274,89	199,83	-75,06	279,07	140,10	-138,97	523,99	269,97	-254,02	779,96	318,44	-461,52
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)	35,98	49,31	13,33	36,55	47,10	10,55	87,63	122,30	34,67	84,98	125,07	40,09
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59	0,73	36,15	35,42
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59	0,73	36,15	35,42
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2,00	11,13	9,13	0,19	11,05	10,86	1,01	34,60	33,59	0,73	36,15	35,42
Instrumente de natura datoriei	33,98	38,18	4,20	36,36	36,05	-0,31	86,62	87,70	1,08	84,25	88,92	4,67
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,43	1,42	-0,01	0,72	2,48	1,76	2,22	6,68	4,46	3,77	9,89	6,12
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	32,55	36,76	4,21	35,64	33,57	-2,07	84,40	81,02	-3,38	80,48	79,03	-1,45
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	238,91	150,52	88,39	242,52	93,00	149,52	436,36	147,67	288,69	694,98	193,37	501,61
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	159,15	24,15	135,00	70,14	3,82	66,32	237,89	72,25	165,64	536,23	101,57	434,66
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții, altele decât reinvestirea profiturilor	68,12	24,15	43,97	37,44	3,82	33,62	169,47	72,25	97,22	485,26	101,57	383,69
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	68,12	24,15	43,97	37,44	3,82	33,62	169,47	72,25	97,22	485,26	101,57	383,69
Reinvestirea profiturilor	91,03		91,03	32,70		32,70	68,42		68,42	50,97		50,97
Instrumente de natura datoriei	79,76	126,37	-46,61	172,38	89,18	83,20	198,47	75,42	123,05	158,75	91,80	66,95
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	79,76	126,37	-46,61	172,38	89,18	83,20	198,47	75,42	123,05	158,75	91,80	66,95
Investiții de portofoliu	0,45	0,09	-0,36	1,41	1,14	-0,27	1,21	4,81	3,60	0,33	5,05	4,72
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)				1,12	1,00	-0,12	1,16	2,84	1,68	0,19	4,74	4,55
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții				0,02	0,76	0,74	1,16	0,54	-0,62	0,19	0,21	0,02
Alte sectoare				0,02	0,76	0,74	1,16	0,54	-0,62	0,19	0,21	0,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,02	0,76	0,74	1,16	0,54	-0,62	0,19	0,21	0,02
Titluri de creanță				1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30		4,53	4,53
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30		4,53	4,53
Pe termen lung				1,10	0,24	-0,86		2,30	2,30		4,53	4,53
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	0,45	0,09	0,36	0,29	0,14	0,15	0,05	1,97	-1,92	0,14	0,31	-0,17
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		0,03	-0,03	0,09	0,10	-0,01	0,01	1,32	-1,31	0,11	0,07	0,04
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0,03	-0,03	0,09	0,10	-0,01	0,01	1,31	-1,30	0,06	0,06	-0,06
Alte sectoare								0,01	-0,01	0,11	0,01	0,10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP								0,01	-0,01	0,11	0,01	0,10
Titluri de angajamente	0,45	0,06	0,39	0,20	0,04	0,16	0,04	0,65	-0,61	0,03	0,24	-0,21
Administrația publică	0,45	0,06	0,39	0,17	0,04	0,13		0,65	-0,65	0,03	0,24	-0,21
Pe termen scurt	0,45	0,06	0,39	0,17	0,04	0,13		0,65	-0,65	0,03	0,24	-0,21
Alte sectoare				0,03		0,03	0,04		0,04			
Pe termen lung				0,03		0,03	0,04		0,04			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,03		0,03	0,04		0,04			
Pe termen lung				0,03		0,03	0,04		0,04			
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09	2,53	2,83	0,30

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09	2,53	2,83	0,30
Derivate financiare (altele decât rezervele)	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09	2,53	2,83	0,30
Contracte de tip forward	1,17	1,66	0,49	2,05	1,62	-0,43	1,40	2,49	1,09	2,53	2,83	0,30
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09	2,53	2,83	-0,30
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09	2,53	2,83	-0,30
Derivate financiare (altele decât rezervele)	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09	2,53	2,83	-0,30
Contracte de tip forward	1,17	1,66	-0,49	2,05	1,62	0,43	1,40	2,49	-1,09	2,53	2,83	-0,30
Alte investiții	1 243,05	412,59	-830,46	1 490,83	598,93	-891,90	1 955,48	793,11	-1 162,37	1 475,53	730,52	-745,01
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)	681,45	104,31	-577,14	711,83	270,61	-441,22	882,07	257,89	-624,18	736,55	89,57	-646,98
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	561,60	308,28	253,32	779,00	328,32	450,68	1 073,41	535,22	538,19	738,98	640,95	98,03
Alte participatii la capital					0,56	0,56						
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)					0,56	0,56						
Numerați și depozite	591,39	97,34	-494,05	718,97	190,30	-528,67	847,56	139,86	-707,70	613,39	80,69	-532,70
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)	579,07	85,85	-493,22	700,54	185,11	-515,43	836,06	106,02	-730,04	600,90	63,34	-537,56
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8,16	85,85	77,69	16,93	185,11	168,18	109,02	106,02	-3,00	17,01	63,34	46,33
Pe termen scurt	8,16	85,85	77,69	16,93	185,11	168,18	109,02	106,02	-3,00	17,01	63,34	46,33
Alte sectoare	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04	583,89		-583,89
Pe termen scurt	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04	583,89		-583,89
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04	583,89		-583,89
Pe termen scurt	570,91		-570,91	683,61		-683,61	727,04		-727,04	583,89		-583,89
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	12,32	11,49	0,83	18,43	5,19	13,24	11,50	33,84	-22,34	12,49	17,35	-4,86
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	12,24	11,17	1,07	16,40	3,06	13,34	9,77	33,84	-24,07	11,73	16,29	-4,56
Pe termen scurt	12,24	11,17	1,07	16,40	3,06	13,34	9,77	33,84	-24,07	11,73	16,29	-4,56
Alte sectoare	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73	0,76	1,06	-0,30
Pe termen scurt	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73	0,76	1,06	-0,30
Alte societăți financiare	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73	0,76	1,06	-0,30
Pe termen scurt	0,08	0,32	-0,24	2,03	2,13	-0,10	1,73		1,73	0,76	1,06	-0,30
Împrumuturi	424,39	295,01	-129,38	441,18	317,92	-123,26	531,40	430,45	-100,95	581,80	493,06	-88,74
Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)	3,14	2,32	-0,82	3,82	7,26	3,44	7,76	4,74	-3,02	10,55	17,94	7,39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,39	0,11	-0,28	0,55		-0,55	3,72	0,04	-3,68	0,03	0,12	0,09
Pe termen scurt	0,03		-0,03	0,04		-0,04	0,07	0,04	-0,03	0,03	0,08	0,05
Pe termen lung	0,36	0,11	-0,25	0,51		-0,51	3,65		-3,65		0,04	0,04
Alte sectoare	2,75	2,21	-0,54	3,27	7,26	3,99	4,04	4,70	0,66	10,52	17,82	7,30
Pe termen scurt	0,06	0,11	0,05	0,35	0,71	0,36	0,55	0,85	0,30	1,53	5,77	4,24
Pe termen lung	2,69	2,10	-0,59	2,92	6,55	3,63	3,49	3,85	0,36	8,99	12,05	3,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	2,75	2,21	-0,54	3,27	7,26	3,99	4,04	4,70	0,66	10,52	17,82	7,30
Pe termen scurt	0,06	0,11	0,05	0,35	0,71	0,36	0,55	0,85	0,30	1,53	5,77	4,24
Pe termen lung	2,69	2,10	-0,59	2,92	6,55	3,63	3,49	3,85	0,36	8,99	12,05	3,06

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>												
Banca centrală	421,25	292,69	128,56	437,36	310,66	126,70	523,64	425,71	97,93	571,25	475,12	96,13
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	11,74	48,65	-36,91	17,27	61,54	-44,27	20,37	61,86	-41,49	18,48	55,38	-36,90
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	11,74	48,65	-36,91	17,27	61,54	-44,27	20,37	61,86	-41,49	18,48	55,38	-36,90
Pe termen scurt	20,52	75,98	-55,46	57,35	30,59	26,76	34,15	42,86	-8,71	33,77	55,31	-21,54
Pe termen lung	3,13	3,09	0,04	4,32	4,28	0,04	2,87	3,98	-1,11			
Pe termen lung	17,39	72,89	-55,50	53,03	26,31	26,72	31,28	38,88	-7,60	33,77	55,31	-21,54
Administrația publică	233,13	57,66	175,47	200,97	74,58	126,39	144,83	115,07	29,76	149,26	125,50	23,76
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	24,10	24,33	-0,23	26,47	26,31	0,16	13,36	27,09	-13,73	27,51	26,27	1,24
Altele pe termen lung	209,03	33,33	175,70	174,50	48,27	126,23	131,47	87,98	43,49	121,75	99,23	22,52
Alte sectoare	155,86	110,40	45,46	161,77	143,95	17,82	324,29	205,92	118,37	369,74	238,93	130,81
Pe termen scurt	14,98	1,31	13,67	4,83	5,02	-0,19	14,62	11,74	2,88	3,36	4,92	-1,56
Pe termen lung	140,88	109,09	31,79	156,94	138,93	18,01	309,67	194,18	115,49	366,38	234,01	132,37
Alte societăți financiare	42,85	28,49	14,36	74,37	53,53	20,84	111,96	69,15	42,81	158,66	88,86	69,80
Pe termen scurt		0,20	-0,20		0,65	-0,65						
Pe termen lung	42,85	28,29	14,56	74,37	52,88	21,49	111,96	69,15	42,81	158,66	88,86	69,80
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	113,01	81,91	31,10	87,40	90,42	-3,02	212,33	136,77	75,56	211,08	150,07	61,01
Pe termen scurt	14,98	1,11	13,87	4,83	4,37	0,46	14,62	11,74	2,88	3,36	4,92	-1,56
Pe termen lung	98,03	80,80	17,23	82,57	86,05	-3,48	197,71	125,03	72,68	207,72	145,15	62,57
Credite comerciale și avansuri	189,17	16,24	-172,93	314,58	78,01	-236,57	505,06	147,34	-357,72	277,48	149,91	-127,57
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>												
Alte sectoare	61,14	16,14	-45,00	7,47	77,68	70,21	38,25	147,13	108,88	125,10	8,29	-116,81
Pe termen scurt	59,77	15,07	-44,70	7,06	67,24	60,18	37,13	131,81	94,68	122,91	2,73	-120,18
Pe termen lung	1,37	1,07	-0,30	0,41	10,44	10,03	1,12	15,32	14,20	2,19	5,56	3,37
Alte societăți financiare	1,58	0,01	-1,57	1,35	0,10	-1,25	0,62	0,02	-0,60	0,49	0,03	-0,46
Pe termen scurt	1,58	0,01	-1,57	1,35	0,10	-1,25	0,62	0,02	-0,60	0,49	0,03	-0,46
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	59,56	16,13	-43,43	6,12	77,58	71,46	37,63	147,11	109,48	124,61	8,26	-116,35
Pe termen scurt	58,19	15,06	-43,13	5,71	67,14	61,43	36,51	131,79	95,28	122,42	2,70	-119,72
Pe termen lung	1,37	1,07	-0,30	0,41	10,44	10,03	1,12	15,32	14,20	2,19	5,56	3,37
<i>Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)</i>												
Alte sectoare	128,03	0,10	127,93	307,11	0,33	306,78	466,81	0,21	466,60	752,38	141,62	70,76
Pe termen scurt	128,03	0,10	127,93	307,11	0,33	306,78	466,81	0,21	466,60	752,38	141,62	70,76
Pe termen lung	125,10	0,10	125,00	297,92	0,33	297,59	452,86	0,21	452,65	147,79	137,40	10,39
Pe termen lung	2,93		2,93	9,19		9,19	13,95		13,95	4,59	4,22	0,37
Alte societăți financiare	1,04	0,10	0,94	1,29	0,33	0,96	0,47	0,21	0,26	0,90	0,12	0,78
Pe termen scurt	1,04	0,10	0,94	1,29	0,33	0,96	0,47	0,21	0,26	0,90	0,12	0,78
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	126,99		126,99	305,82		305,82	466,34		466,34	151,48	141,50	9,98
Pe termen scurt	124,06		124,06	296,63		296,63	452,39		452,39	146,89	137,28	9,61
Pe termen lung	2,93		2,93	9,19		9,19	13,95		13,95	4,59	4,22	0,37
Alte creanțe / angajamente - altele	38,10	4,00	-34,10	16,10	12,14	-3,96	71,46	75,46	4,00	2,86	6,86	4,00
<i>Scăderea activelor financiare (Ct) / Creșterea activelor financiare (Dt)</i>												
Alte sectoare	38,10		-38,10									
Pe termen scurt	38,10		-38,10									

	2016*			2017*			2018*			2019*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	38,10		-38,10									
Pe termen scurt	38,10		-38,10									
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)		4,00	-4,00	16,10	12,14	3,96	71,46	75,46	-4,00	2,86	6,86	-4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				16,10	8,14	7,96	71,46	71,46		2,86	2,86	
Pe termen scurt				16,10	8,14	7,96	71,46	71,46		2,86	2,86	
Alte sectoare		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Pe termen lung		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Pe termen lung		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00		4,00	-4,00
Active de rezervă	74,58	605,72	531,14	7,93	539,13	531,20	377,29	612,82	235,53	395,85	456,34	60,49
Drepturi speciale de tragere	27,91	10,60	-17,31	7,93	7,53	-0,40	26,81	26,86	0,05	17,31	17,93	0,62
Alte active de rezervă	46,67	595,12	548,45		531,60	531,60	350,48	585,96	235,48	378,54	438,41	59,87
Numerar și depozite	46,67	370,19	323,52		414,51	414,51	346,50	365,64	19,14	334,42	259,42	-75,00
Creanțe cu autorități monetare	46,67	85,07	38,40		188,30	188,30	48,98	365,64	316,66	42,07	158,33	116,26
Creanțe cu alte entități		285,12	285,12		226,21	226,21	297,52		-297,52	292,35	101,09	-191,26
Titluri de valoare		224,93	224,93		117,09	117,09	3,98	220,32	216,34	44,12	178,99	134,87
Titluri de creanță		224,93	224,93		117,09	117,09	3,98	220,32	216,34	44,12	178,99	134,87
Pe termen scurt							3,98	7,95	3,97	4,00	0,03	-3,97
Pe termen lung		224,93	224,93		117,09	117,09		212,37	212,37	40,12	178,96	138,84
Erori și omisiuni nete		74,15	-74,15	75,49	75,49	75,49	45,07	45,07	45,07	27,93		27,93
Balanța	6 276,87	6 276,87		7 219,88	7 219,88		8 765,30	8 765,30		8 867,11	8 867,11	
Articole informative												
Finanțarea excepțională				43,22		43,22				33,30		33,30
Venituri secundare				43,22		43,22				11,08		11,08
Alte granturi interguvernamentale				43,22		43,22				11,08		11,08
Alte investiții-pasive										22,22		22,22
Alte instrumente de natura datoriei										22,22		22,22
Administrația publică										22,22		22,22
Noi trageri / depozite										22,22		22,22
Articole suplimentare												
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	7,40		7,40	4,85		4,85	20,73		20,73	45,61		45,61
Remiteri personale	1 387,28	205,13	1 182,14	1 555,98	211,87	1 344,12	1 744,31	256,87	1 487,44	1 816,94	288,69	1 528,25

* date revizuite

Anexa 4. Sinteza bilanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică pentru 2009-2019 (MBP6)

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	20158	2016*	2017*	2018*	2019*
Contul curent	-485,19	-533,94	-879,28	-682,83	-490,31	-568,30	-462,84	-282,30	-597,74	-1 185,86	-1 130,15
Credit	3 593,62	4 025,24	5 155,69	5 339,55	5 938,89	5 747,48	4 526,66	4 618,32	5 231,48	5 794,65	6 073,02
Debit	4 078,81	4 559,18	6 034,97	6 022,38	6 429,20	6 315,78	4 989,50	4 900,62	5 829,22	6 980,51	7 203,17
Bunuri și servicii	-1 998,58	-2 255,50	-2 825,50	-2 959,96	-2 986,36	-2 913,56	-1 991,46	-1 851,98	-2 253,69	-2 938,67	-2 961,13
Credit	1 708,87	1 952,63	2 740,64	2 707,69	3 040,67	2 958,71	2 488,42	2 624,47	3 115,41	3 448,28	3 660,14
Debit	3 707,45	4 208,13	5 566,14	5 667,65	6 027,03	5 872,27	4 479,88	4 476,45	5 369,10	6 386,95	6 621,27
Bunuri	-2 057,17	-2 327,09	-2 984,55	-3 067,87	-3 138,41	-3 040,71	-2 123,73	-2 078,69	-2 558,81	-3 294,00	-3 311,76
Credit	929,51	1 164,60	1 742,50	1 687,51	1 898,13	1 816,49	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05	2 117,90
Debit	2 986,68	3 491,69	4 727,05	4 755,38	5 036,54	4 857,20	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05	5 429,66
Servicii	58,59	71,59	159,05	107,91	152,05	127,15	132,27	226,71	305,12	353,33	350,63
Credit	779,36	788,03	998,14	1 020,18	1 142,54	1 142,22	981,48	1 066,69	1 249,32	1 473,23	1 542,24
Debit	720,77	716,44	839,09	912,27	990,49	1 015,07	849,21	839,98	944,20	1 117,90	1 191,61
Venituri primare	322,17	505,72	577,52	810,09	894,13	822,33	449,48	445,97	555,84	566,11	621,07
Credit	591,18	765,92	933,35	1 047,00	1 161,64	1 115,20	816,20	748,47	879,48	996,92	1 022,55
Debit	269,01	260,20	355,83	236,91	267,51	292,87	366,72	302,50	323,64	430,81	401,48
Venituri secundare	1 191,22	1 215,84	1 368,70	1 467,04	1 601,92	1 522,93	1 079,14	1 123,71	1 100,11	1 186,70	1 209,91
Credit	1 293,57	1 306,69	1 481,70	1 584,86	1 736,58	1 673,57	1 222,04	1 245,38	1 236,59	1 349,45	1 390,33
Debit	102,35	90,85	113,00	117,82	134,66	150,64	142,90	121,67	136,48	162,75	180,42
Contul de capital	12,68	5,20	31,99	21,23	107,10	147,15	54,87	-17,80	-21,34	-35,38	-49,88
Credit	42,41	46,95	84,69	76,02	161,44	230,71	132,58	53,58	54,12	64,39	67,71
Debit	29,73	41,75	52,70	54,79	54,34	83,56	77,71	71,38	75,46	99,77	117,59
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-472,51	-528,74	-847,29	-661,60	-383,21	-421,15	-407,97	-300,10	-619,08	-1 221,24	-1 180,03
Contul financiar											
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-201,26	-521,78	-869,11	-868,79	-602,06	40,75	-197,98	-942,53	-1 075,68	-1 466,92	-1 214,95
Investiții directe	-264,59	-283,34	-323,32	-224,17	-211,12	-304,30	-218,26	-75,06	-138,97	-254,02	-461,52
Achiziția netă de active financiare	-4,76	6,89	35,67	26,60	30,76	40,83	7,31	13,33	10,55	34,67	40,09
Acumularea netă de pasive	259,83	290,23	358,99	250,77	241,88	345,13	225,57	88,39	149,52	288,69	501,61
Investiții de portofoliu	5,87	-1,00	0,03	-21,34	-2,98	-7,23	-4,04	-0,36	-0,27	3,60	4,72
Achiziția netă de active financiare	0,30	4,84	5,16	-6,98	0,02	-1,61	-0,01	0,36	-0,12	1,68	4,55
Acumularea netă de pasive	-5,57	5,84	5,13	14,36	3,00	5,62	4,03	0,15	0,15	-1,92	-0,17
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	-0,34	0,63	-0,19	0,24	-0,11	-0,61	-0,70	0,49	-0,43	1,09	0,30
Alte investiții	0,42		0,20	0,70	0,23	0,72	0,70	-0,49	0,43	-1,09	-0,30
Achiziția netă de active financiare	57,80	-238,07	-545,63	-623,52	-387,85	352,89	25,02	-867,60	-936,01	-1 217,59	-758,45
Acumularea netă de pasive	211,90	-74,80	-110,52	-316,77	418,31	321,65	-2,15	-577,14	-441,22	-624,18	-646,98
Alte participatii la capital	154,10	163,27	435,11	306,75	806,16	-31,24	-27,17	290,46	494,79	593,41	111,47
Achiziția netă de active financiare										0,56	
Acumularea netă de active financiare										0,56	
Numarat și depozite	306,26	7,93	-219,12	-246,00	-37,02	186,92	77,66	-494,05	-528,67	-707,70	-532,70

	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	20158	2016*	2017*	2018*	2019*
Achiziția netă de active financiare	259,62	-61,66	-171,43	-251,45	189,10	79,04	-42,09	-493,22	-515,43	-730,04	-537,56
Acumularea netă de pasive	-46,64	-69,59	47,69	-5,45	226,12	-107,88	-119,75	0,83	13,24	-22,34	-4,86
Împrumuturi	33,70	-134,02	-193,85	-258,07	-171,66	57,58	-61,83	-166,52	-167,37	-156,17	-102,18
Achiziția netă de active financiare	-4,20	7,39	-1,99	30,44	38,67	34,97	-0,99	-0,82	3,44	-3,02	7,39
Acumularea netă de pasive	-37,90	141,41	191,86	288,51	210,33	-22,61	60,84	165,70	170,81	153,15	109,57
Credite comerciale și avansuri	-102,30	-116,53	-131,63	-123,56	-79,76	-260,45	4,72	-172,93	-236,57	-357,72	-127,57
Achiziția netă de active financiare	-43,52	-20,53	62,90	-95,21	290,14	-155,83	40,93	-45,00	70,21	108,88	-116,81
Acumularea netă de pasive	58,78	96,00	194,53	28,35	369,90	104,62	36,21	127,93	306,78	466,60	10,76
Alte creanțe / angajamente - altele	4,34	4,55	-1,03	4,11	-99,41	368,84	4,47	-34,10	-3,96	4,00	4,00
Achiziția netă de active financiare	-4,34	-4,55	1,03	-4,66	-0,19	363,47	-4,47	-4,00	3,96	-4,00	-4,00
Acumularea netă de pasive	84,42	74,08	72,82	113,74	84,81	-47,28	-55,77	-74,15	75,49	45,07	27,93
Erori și omisiuni nete	-186,83	67,12	94,64	320,93	303,66	-509,18	-265,77	568,28	532,09	290,75	62,85
Active de rezervă și articole aferente	-201,69	294,26	275,05	498,65	282,05	-538,45	-306,49	531,14	531,20	235,53	60,49
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	-14,86	174,67	153,08	138,51	-21,61	-29,27	-40,72	-37,14	-44,11	-55,22	-35,66
Banca centrală	-14,86	52,93	129,21	138,51	-21,61	-29,27	-35,16	-36,91	-44,27	-41,49	-36,90
Administrația publică		121,74	23,87				-5,56	-0,23	0,16	-13,73	1,24
Finanțarea excepțională		52,47	27,33	39,21					43,22		33,30
Venituri secundare - granturi interguvernamentale		52,47	27,33	39,21					43,22		11,08
Alte investiții - împrumuturi interguvernamentale											22,22
Articole suplimentare											
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	29,15	35,34	26,21	10,11	9,18	15,82	8,80	7,40	4,85	20,73	45,61
Remiteri personale: Credit	1137,42	1270,26	1684,02	1832,86	2069,56	1965,94	1449,97	1387,28	1555,98	1744,31	1816,94
Remiteri personale: Debit								205,13	211,87	256,87	288,69

* date revizuite

Anexa 5. Exportul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019

	Anul					Ponderea în total					2019 / 2018	Gradul de influență* P.p.**
	milioane USD					%						
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019		
Uniunea Europeană, din care:	790,68	881,17	1 101,69	1 207,88	1 236,88	52,5	56,6	59,0	61,2	58,4	102,4	1,5
România	240,06	295,60	355,49	413,82	399,64	15,9	19,0	19,0	21,0	18,9	96,6	-0,7
Germania	97,80	107,79	144,26	196,20	227,43	6,5	6,9	7,7	9,9	10,7	115,9	1,6
Italia	80,74	67,80	95,62	155,69	116,88	5,4	4,4	5,1	7,9	5,5	75,1	-2,0
Polonia	58,88	64,04	94,01	75,54	93,50	3,9	4,1	5,0	3,8	4,4	123,8	0,9
Bulgaria	24,93	70,87	57,41	43,76	63,40	1,7	4,5	3,1	2,2	3,0	144,9	1,0
Cehia	27,79	28,52	30,10	43,04	61,00	1,8	1,8	1,6	2,2	2,9	141,7	0,9
Grecia	25,57	29,74	29,72	37,38	39,69	1,7	1,9	1,6	1,9	1,9	106,2	0,1
Spania	18,69	18,89	27,46	24,07	38,03	1,2	1,2	1,5	1,2	1,8	158,0	0,7
Olanda	17,96	17,28	19,20	30,05	32,74	1,2	1,1	1,0	1,5	1,5	109,0	0,1
Austria	20,93	27,49	42,70	39,69	31,78	1,4	1,8	2,3	2,0	1,5	80,1	-0,4
Ungaria	4,38	8,84	21,62	22,44	29,15	0,3	0,6	1,2	1,1	1,4	129,9	0,3
Marea Britanie	87,95	70,09	91,48	31,88	24,98	5,8	4,5	4,9	1,6	1,2	78,4	-0,3
Franța	35,09	36,16	42,98	37,45	24,10	2,3	2,3	2,3	1,9	1,1	64,4	-0,7
Cipru	9,19	4,66	7,86	10,64	10,05	0,6	0,3	0,4	0,5	0,5	94,5	0,0
Lituania	8,81	7,60	10,32	8,95	8,90	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	99,4	0,0
Portugalia	0,37	5,51	5,78	9,43	8,36	0,0	0,4	0,3	0,5	0,4	88,7	-0,1
Letonia	10,64	5,37	6,42	6,69	7,57	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	113,2	0,0
Slovacia	5,48	3,64	5,76	8,18	6,40	0,4	0,2	0,3	0,4	0,3	78,2	-0,1
Belgia	3,09	3,15	5,33	5,02	5,05	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	100,6	0,0
Estonia	4,58	4,48	3,65	3,32	4,02	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	121,1	0,0
Groația	0,21	0,20	0,82	1,01	1,17	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	115,8	0,0
Finlanda	0,33	0,96	0,26	0,39	1,05	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	de 2,7 ori	0,0
CSL, din care:	500,21	423,59	470,96	424,93	443,53	33,2	27,2	25,2	21,5	20,9	104,4	0,9
Rusia	246,82	241,33	261,57	226,26	256,21	16,4	15,5	14,0	11,5	12,1	113,2	1,5
Ucraina	46,56	50,03	65,88	80,84	81,28	3,1	3,2	3,5	4,1	3,8	100,5	0,0
Belarus	132,40	104,45	110,79	87,87	81,27	8,8	6,7	5,9	4,4	3,8	92,5	-0,3
Kazahstan	59,00	13,30	17,16	16,24	10,06	3,9	0,9	0,9	0,8	0,5	61,9	-0,3
Azerbaidjan	3,55	4,71	6,62	5,39	5,06	0,2	0,3	0,4	0,3	0,2	93,9	0,0
Uzbekistan	6,48	5,63	5,46	3,94	3,62	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	91,9	0,0
Armenia	1,11	0,92	1,26	2,34	3,60	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	153,8	0,1
Kârgâzstan	1,89	1,79	1,29	1,25	1,40	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	112,0	0,0
Alte țări, din care:	216,05	253,02	293,44	342,24	437,49	14,3	16,2	15,7	17,3	20,7	127,8	4,8
Turcia	45,60	40,17	80,95	82,14	149,54	3,0	2,6	4,3	4,2	7,1	182,1	3,4
Elveția	33,54	42,90	40,85	57,46	86,71	2,2	2,8	2,2	2,9	4,1	150,9	1,5
S.U.A.	27,42	23,49	18,48	21,49	26,25	1,8	1,5	1,0	1,1	1,2	122,1	0,2
Georgia	18,06	20,13	18,17	20,96	21,19	1,2	1,3	1,0	1,1	1,0	101,1	0,0
China	8,32	14,03	18,17	17,24	16,10	0,6	0,9	1,0	0,9	0,8	93,4	-0,1
Republica Arabă Siria	5,74	5,69	5,05	4,30	16,09	0,4	0,4	0,3	0,2	0,8	de 3,7 ori	0,6
Liban	8,67	11,34	8,04	14,06	14,52	0,6	0,7	0,4	0,7	0,7	103,3	0,0

	Anul					Ponderea în total					2019 / 2018	Gradul de influență* P.p.**
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019		
	milioane USD					%						
Indonezia	11,71	3,92	4,98	8,82	12,60	0,8	0,3	0,3	0,4	0,6	142,9	0,2
Malaezia	3,10	10,45	7,89	9,62	11,66	0,2	0,7	0,4	0,5	0,6	121,2	0,1
Serbia	2,56	3,76	11,03	17,76	8,70	0,2	0,2	0,6	0,9	0,4	49,0	-0,5
Irak	17,20	26,52	13,26	11,22	8,26	1,1	1,7	0,7	0,6	0,4	73,6	-0,1
Canada	2,58	2,43	4,83	4,38	6,75	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	154,1	0,1
Israel	2,28	7,81	3,85	4,81	6,62	0,2	0,5	0,2	0,2	0,3	137,6	0,1
Afganistan	0,04	0,04	1,26	0,07	3,57	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	de 51,0 ori	0,2
Taiwan	1,30	1,69	1,33	1,65	3,18	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	192,7	0,1
Arabia Saudită	0,53	1,77	3,89	6,55	3,10	0,0	0,1	0,2	0,3	0,1	47,3	-0,2
Emiratele Arabe Unite	1,75	1,26	2,86	13,06	2,63	0,1	0,1	0,2	0,7	0,1	20,1	-0,5
Egipt	3,11	4,25	1,25	1,84	2,44	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	132,6	0,0
Maroc	0,01	0,07	0,88	2,21	2,10	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	95,0	0,0
Bosnia și Herțegovina	0,78	1,61	2,06	1,58	1,94	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	122,8	0,0
Japonia	1,30	0,84	1,07	1,29	1,90	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	147,3	0,0
Bangladesh	0,56	1,44	0,29	2,31	1,75	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	75,8	0,0
Nigeria	0,81	0,78	0,93	1,50	1,67	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	111,3	0,0
Myanmar	1,05	4,67	4,61	3,56	1,65	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	46,3	-0,1
Vietnam	0,91	1,33	2,99	1,42	1,57	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	110,6	0,0
Republica Macedonia de Nord	1,86	4,88	4,59	2,50	1,56	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	62,4	0,0
Regatul Eswatini		0,12	0,49	0,74	1,55		0,0	0,0	0,0	0,1	de 2,1 ori	0,0
Africa de Sud	0,08	0,05	0,22	1,60	1,50	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	93,8	0,0
Total	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05	2 117,90	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	107,2	7,2

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 6. Importul de bunuri pe grupuri de țări conform balanței de plăți, 2015-2019

	Anul					Ponderea în total					2019 / 2018	Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD					%						
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019		
Uniunea Europeană, din care:	1 973,89	1 982,06	2 464,54	2 906,77	3 041,55	54,4	54,5	55,7	55,2	56,0	104,6	2,6
România	720,99	719,90	925,82	1 116,49	1 154,00	19,9	19,8	20,9	21,2	21,3	103,4	0,7
Germania	311,08	318,85	401,70	496,92	487,52	8,6	8,8	9,1	9,4	9,0	98,1	-0,2
Italia	158,84	153,26	193,67	233,66	276,41	4,4	4,2	4,4	4,4	5,1	118,3	0,8
Polonia	130,10	142,22	180,33	211,00	213,84	3,6	3,9	4,1	4,0	3,9	101,3	0,1
Olanda	59,88	67,67	81,63	106,03	117,40	1,6	1,9	1,8	2,0	2,2	110,7	0,2
Cehia	39,29	43,92	60,94	70,86	101,10	1,1	1,2	1,4	1,3	1,9	142,7	0,6
Austria	76,17	79,31	89,66	105,57	100,67	2,1	2,2	2,0	2,0	1,9	95,4	-0,1
Ungaria	79,82	83,26	98,83	100,89	99,87	2,2	2,3	2,2	1,9	1,8	99,0	0,0
Franța	47,79	44,09	50,65	67,30	81,03	1,3	1,2	1,1	1,3	1,5	120,4	0,3
Belgia	43,12	36,23	47,50	59,68	63,29	1,2	1,0	1,1	1,1	1,2	106,0	0,1
Bulgaria	72,87	58,90	81,42	64,21	58,27	2,0	1,6	1,8	1,2	1,1	90,7	-0,1
Spania	26,84	28,66	33,70	39,59	45,18	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	114,1	0,1
Marea Britanie	22,96	36,76	31,08	32,45	44,01	0,6	1,0	0,7	0,6	0,8	135,6	0,2
Lituania	38,30	47,64	48,77	44,28	41,99	1,1	1,3	1,1	0,8	0,8	94,8	0,0
Slovenia	26,20	24,98	28,00	30,74	28,85	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	93,9	0,0
Slovenia	17,42	18,94	23,74	26,25	25,63	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	97,6	0,0
Letonia	12,58	14,66	17,66	20,21	20,39	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	100,9	0,0
Suedia	10,56	12,54	11,65	16,28	16,73	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	102,8	0,0
Danemarca	12,14	9,79	12,79	16,51	15,43	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	93,5	0,0
Grecia	37,95	15,66	16,10	14,22	13,51	1,0	0,4	0,4	0,3	0,2	95,0	0,0
Finlanda	11,08	10,36	11,73	12,04	12,41	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	103,1	0,0
Portugalia	2,90	3,88	4,11	7,79	9,87	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	126,7	0,0
Estonia	7,83	6,87	8,18	8,56	8,73	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	102,0	0,0
Luxemburg	1,16	0,85	1,01	0,74	2,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	de 2,8 ori	0,0
Croația	1,62	1,18	1,40	2,31	2,04	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	88,3	0,0
CSI, din care:	1 010,54	1 027,95	1 226,98	1 474,93	1 457,86	27,8	28,3	27,7	28,0	26,8	98,8	-0,3
Ucraina	420,17	445,42	592,64	672,56	680,07	11,6	12,2	13,4	12,8	12,5	101,1	0,1
Rusia	498,06	488,39	517,36	640,86	631,33	13,7	13,4	11,7	12,2	11,6	98,5	-0,2
Belarus	75,44	89,42	109,80	144,69	135,01	2,1	2,5	2,5	2,7	2,5	93,3	-0,2
Uzbekistan	9,96	2,28	5,02	3,60	6,96	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	193,3	0,1
Kazahstan	4,69	1,40	1,13	1,30	1,69	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	130,0	0,0
Alte țări, din care:	646,24	626,46	733,38	887,35	930,25	17,8	17,2	16,6	16,8	17,1	104,8	0,8
Turcia	246,52	252,46	278,69	312,51	332,15	6,8	6,9	6,3	5,9	6,1	106,3	0,4
China	192,27	201,84	259,93	310,90	306,41	5,3	5,6	5,9	5,9	5,6	98,6	-0,1
Elveția	39,62	41,82	45,44	55,90	57,71	1,1	1,2	1,0	1,1	1,1	103,2	0,0
S.U.A.	20,09	21,41	27,23	35,05	51,33	0,6	0,6	0,6	0,7	0,9	146,4	0,3
Hong Kong	6,52	10,35	16,77	25,80	27,31	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	105,9	0,0
Coreea de Sud	13,11	11,99	15,20	24,07	22,76	0,4	0,3	0,3	0,5	0,4	94,6	0,0
Serbia	11,16	10,70	10,57	15,72	17,19	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	109,4	0,0

	Anul					Pondere în total					2019 / 2018	Gradul de influență* p.p.**
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019		
	milioane USD					%						
India	15,50	10,45	12,56	13,74	16,42	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	119,5	0,1
Ecuador	1,97	4,21	4,71	8,14	12,23	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	150,2	0,1
Taiwan	4,69	6,85	6,24	7,48	9,53	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	127,4	0,0
Israel	23,65	8,17	4,98	7,23	7,28	0,7	0,2	0,1	0,1	0,1	100,7	0,0
Canada	1,70	2,24	3,53	5,10	6,40	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	125,5	0,0
Emiratele Arabe Unite	2,91	4,43	3,33	4,81	5,70	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	118,5	0,0
Georgia	4,19	2,06	2,86	3,44	5,69	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	165,4	0,0
Brazilia	0,83	0,99	1,50	6,04	5,11	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	84,6	0,0
Egipt	1,67	1,68	2,61	3,36	4,25	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	126,5	0,0
Vietnam	4,17	3,30	4,36	3,63	4,02	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	110,7	0,0
Japonia	21,94	3,38	2,74	7,95	3,62	0,6	0,1	0,1	0,2	0,1	45,5	-0,1
Malaezia	3,69	2,58	3,92	3,76	3,54	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	94,1	0,0
Republica Macedonia de Nord	1,45	5,18	6,38	4,13	3,36	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	81,4	0,0
Singapore	6,61	0,68	0,54	1,96	3,28	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	167,3	0,0
Argentina	3,31	4,37	3,41	3,71	2,60	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	70,1	0,0
Bangladesh	1,71	2,00	2,47	2,43	2,46	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	101,2	0,0
Bosnia și Herțegovina	1,60	1,74	1,53	2,57	2,19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,2	0,0
Uruguay	1,04	1,02	0,87	2,31	2,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,6	0,0
Indonezia	1,75	1,57	1,89	1,28	1,73	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	135,2	0,0
Total	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05	5 429,66	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	103,0	3,0

Selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 7. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019

	Anul										Pondere în total				2019 / 2018	Gradul de influență* p.p.**	
	milioane USD										%						
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018			2019
I. Animale vii și produse ale regnului animal	37,69	40,44	47,31	45,75	38,51	2,5	2,6	2,5	2,3	1,8	2,5	2,6	2,5	2,3	1,8	84,2	-0,4
II. Produse ale regnului vegetal	496,23	523,02	657,06	677,31	718,27	32,9	33,6	35,2	34,3	33,9	32,9	33,6	35,2	34,3	33,9	106,0	2,1
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală și produse ale disocierii acestora; grăsimi alimentare prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală	72,36	54,65	54,01	67,10	70,60	4,8	3,5	2,9	3,4	3,3	4,8	3,5	2,9	3,4	3,3	105,2	0,2
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi, lichide alcoolice și oțet; tutun și înlocuitori de tutun prelucrat	283,52	298,16	334,10	326,83	343,62	18,8	19,1	17,9	16,5	16,2	18,8	19,1	17,9	16,5	16,2	105,1	0,9
V. Produse minerale	45,21	52,53	62,83	78,88	77,56	3,0	3,4	3,4	4,0	3,7	3,0	3,4	3,4	4,0	3,7	98,3	-0,1
VI. Produse ale industriei chimice sau ale industriilor conexe	115,85	86,40	93,40	94,66	113,65	7,7	5,5	5,0	4,8	5,4	7,7	5,5	5,0	4,8	5,4	120,1	1,0
VII. Materiale plastice și articole din material plastic; cauciuc și articole din cauciuc	37,70	34,66	32,37	40,17	47,65	2,5	2,2	1,7	2,0	2,2	2,5	2,2	1,7	2,0	2,2	118,6	0,4
VIII. Piele brute, finite, piei cu blană și produse din acestea; articole de curelărie și de șelărie; articole de voiaj, geți de mână și articole similare	5,55	5,42	5,85	4,43	3,49	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	78,8	0,0
IX. Lemn și articole din lemn, cărbone de lemn; plută și articole din plută; articole din paie, fibre vegetale și alte materiale de împletit; coșuri și alte împletituri	7,96	9,67	10,43	17,92	21,48	0,5	0,6	0,6	0,9	1,0	0,5	0,6	0,6	0,9	1,0	119,9	0,2
X. Pastă din lemn sau din alte materiale fibroase celulozice; hârtie sau carton reciclabile (deșeură și maculatură); hârtie și carton și articole din acestea	9,84	11,06	11,36	12,42	13,17	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	106,0	0,0
XI. Materiale textile și articole din aceste materiale	62,65	79,76	83,86	74,10	58,66	4,2	5,1	4,5	3,8	2,8	4,2	5,1	4,5	3,8	2,8	79,2	-0,8
XII. Încălțăminte; obiecte de acoperit capul; umbrele; bastoane; bice; părți ale acestora; pene și puf prelucrate și articole din acestea; flori artificiale	4,23	6,49	8,70	7,08	6,04	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	85,3	-0,1
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, azbest, mica sau din materiale similare; produse ceramice; sticlă și articole din sticlă	41,85	44,54	42,27	56,53	56,04	2,8	2,9	2,3	2,9	2,6	2,8	2,9	2,3	2,9	2,6	99,1	0,0
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau dublate cu metale prețioase și articole din aceste materiale; imitații de bijuterii; monede	0,15	0,22	0,46	0,37	0,49	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	132,4	0,0
XV. Metale comune și articole din metale comune	40,29	41,30	44,39	39,78	37,63	2,7	2,7	2,4	2,0	1,8	2,7	2,7	2,4	2,0	1,8	94,6	-0,1
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice și părți ale acestora; aparate de înregistrat sau de reproduc sunetul, imagini și sunet de televiziune și părți și accesorii ale acestor aparate	110,27	103,65	180,19	237,16	315,07	7,3	6,7	9,7	12,0	14,9	7,3	6,7	9,7	12,0	14,9	132,9	3,9
XVII. Vehicule, aparate de zbor (aeronave), instalații plutitoare și echipamente auxiliare	16,15	23,79	38,36	14,47	16,11	1,1	1,5	2,1	0,7	0,8	1,1	1,5	2,1	0,7	0,8	111,3	0,1
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice sau cinematografice, de măsură, de control sau de precizie; instrumente și aparate medic-chirurgicale; ceasornicărie; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	25,38	26,85	27,36	27,67	33,81	1,7	1,7	1,5	1,4	1,6	1,7	1,7	1,5	1,4	1,6	122,2	0,3
Altele	94,03	115,13	131,77	152,41	146,07	6,2	7,4	7,1	7,7	6,9	6,2	7,4	7,1	7,7	6,9	95,8	-0,3
TOTAL	1 506,94	1 557,78	1 866,09	1 975,05	2 117,90	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	107,2	7,2

Anexa 8. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019

	Anul										Ponderea în total				2019 / 2018	Gradul de influență* P.p.**	
	milioane USD										%						
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018			2019
I. Animale vii și produse ale regnului animal	93,64	99,80	124,10	135,18	156,05	2,6	2,7	2,8	2,6	2,9	2,6	2,7	2,8	2,6	2,9	115,4	0,4
II. Produse ale regnului vegetal	178,54	156,55	178,28	234,56	242,12	4,9	4,3	4,0	4,5	4,5	4,9	4,3	4,0	4,5	4,5	103,2	0,1
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală și produse ale disocierii acestora; grăsimi alimentare prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală	19,26	23,42	24,70	19,91	18,90	0,5	0,6	0,6	0,4	0,3	0,5	0,6	0,6	0,4	0,3	94,9	0,0
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi, lichide alcoolice și oțet; tutun și înlocuitori de tutun prelucrat	262,08	293,01	338,44	339,79	354,55	7,2	8,1	7,6	6,4	6,5	7,2	8,1	7,6	6,4	6,5	104,3	0,3
V. Produse minerale	740,74	643,42	798,63	1 025,01	959,27	20,4	17,7	18,0	19,5	17,7	20,4	17,7	18,0	19,5	17,7	93,6	-1,2
VI. Produse ale industriei chimice sau ale industriilor conexe	470,11	476,34	543,15	614,55	651,14	12,9	13,1	12,3	11,7	12,0	12,9	13,1	12,3	11,7	12,0	106,0	0,7
VII. Materiale plastice și articole din material plastic; cauciuc și articole din cauciuc	223,99	221,11	249,96	289,51	298,47	6,2	6,1	5,6	5,5	5,5	6,2	6,1	5,6	5,5	5,5	103,1	0,2
VIII. Piele brute, finite, piei cu blană și produse din acestea; articole de curelărie și de selărie; articole de voiaj, genți de mână și articole similare	18,85	26,56	40,82	41,75	47,18	0,5	0,7	0,9	0,8	0,9	0,5	0,7	0,9	0,8	0,9	113,0	0,1
IX. Lemn și articole din lemn, cărbone de lemn; plută și articole din plută; articole din paie, fibre vegetale și alte materiale de împletit; coșuri și alte împletituri	80,85	81,24	101,06	117,77	124,37	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	105,6	0,1
X. Pastă din lemn sau din alte materiale fibroase celulozice; hârtie sau carton reciclabile (deșeurii și maculatură); hârtie și carton și articole din acestea	67,34	69,79	77,68	89,07	96,23	1,9	1,9	1,8	1,7	1,8	1,9	1,9	1,8	1,7	1,8	108,0	0,1
XI. Materiale textile și articole din aceste materiale	135,48	180,02	215,81	228,17	226,67	3,7	5,0	4,9	4,3	4,2	3,7	5,0	4,9	4,3	4,2	99,3	0,0
XII. Încălțăminte; obiecte de acoperit capul; umbrele; bastoane; bice; părți ale acestora; pene și puf prelucrate și articole din acestea; flori artificiale	15,29	22,83	37,97	36,77	41,70	0,4	0,6	0,9	0,7	0,8	0,4	0,6	0,9	0,7	0,8	113,4	0,1
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, azbest, mica sau din materiale similare; produse ceramice; sticlă și articole din sticlă	96,93	98,87	116,72	130,06	134,15	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	103,1	0,1
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau dublate cu metale prețioase și articole din aceste materiale; imitații de bijuterii; monede	6,52	6,65	8,03	9,47	12,01	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	126,8	0,0
XV. Metale comune și articole din metale comune	269,47	258,64	324,65	392,05	390,85	7,4	7,1	7,3	7,4	7,2	7,4	7,1	7,3	7,4	7,2	99,7	0,0
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice și părți ale acestora; aparate de înregistrat sau de produs sunetul, imagini și sunet de televiziune și părți și accesorii ale acestor aparate	485,93	497,62	646,00	820,12	871,64	13,4	13,7	14,6	15,6	16,1	13,4	13,7	14,6	15,6	16,1	106,3	1,0
XVII. Vehicule, aparate de zbor (aeronave), instalații plutitoare și echipamente auxiliare	284,64	323,63	407,93	515,29	568,44	7,8	8,9	9,2	9,8	10,5	7,8	8,9	9,2	9,8	10,5	110,3	1,0
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice sau cinematografice, de măsură, de control sau de precizie; instrumente și aparate medico-chirurgicale; ceasornicării; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	75,57	54,13	72,54	95,10	92,85	2,1	1,5	1,6	1,8	1,7	2,1	1,5	1,6	1,8	1,7	97,6	0,0
Altele	105,43	102,86	118,44	134,89	143,07	2,9	2,8	2,7	2,6	2,6	2,9	2,8	2,7	2,6	2,6	106,1	0,2
TOTAL	3 630,67	3 636,47	4 424,90	5 269,05	5 429,66	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	103,0	3,0

Anexa 9. Reexportul de bunuri pe grupuri de mărfuri, conform balanței de plăți, 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Struct. anul 2019	2019 / 2018	Gradul de influență*
	milioane USD					%		p.p.**
I. Animale vii și produse ale regnului animal	0,07	0,00	0,00	0,06	0,06	0,0	100,0	0,0
II. Produse ale regnului vegetal	56,92	11,81	12,68	19,88	17,84	6,4	89,7	-0,8
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală și produse ale disocierii acestora; grăsimi alimentare prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală	0,43	0,93	1,29	0,62	0,10	0,0	16,1	-0,2
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi, lichide alcoolice și oțet; tutun și înlocuitori de tutun prelucrat	3,71	3,90	6,46	6,42	5,82	2,1	90,7	-0,2
V. Produse minerale	8,44	5,94	17,31	17,59	10,10	3,6	57,4	-2,9
VI. Produse ale industriei chimice sau ale industriilor conexe	87,43	62,57	63,90	64,96	82,97	29,9	127,7	6,9
VII. Materiale plastice și articole din material plastic; cauciuc și articole din cauciuc	25,30	21,12	11,90	11,24	15,33	5,5	136,4	1,6
VIII. Piei brute, piei finite, piei cu blană și produse din acestea; articole de curelărie și de șelărie; articole de voiaj, genți de mână și articole similare; articole din intestine de animale (altele decât cele de la vermi de mătase)	0,98	1,38	1,65	1,08	1,43	0,5	132,4	0,1
IX. Lemn și articole din lemn, cărbune de lemn; plută și articole din plută; articole din paie, fibre vegetale și alte materiale de împletit; coșuri și alte împletituri	1,42	2,18	2,02	7,69	10,65	3,8	138,5	1,1
X. Pastă din lemn sau din alte materiale fibroase celulozice; hârtie sau carton reciclabile (deșeuri și maculatură); hârtie și carton și articole din acestea	0,75	1,69	1,81	0,94	0,82	0,3	87,2	0,0
XI. Materiale textile și articole din aceste materiale	20,75	41,50	37,44	21,96	8,72	3,1	39,7	-5,0
XII. Încălțăminte; obiecte de acoperit capul; umbrele de ploaie; umbrele de soare; bastoane; bastoane-scaun; bice; cravașe și părți ale acestora; pene și puf prelucrate și articole din acestea; flori artificiale; articole din păr uman	1,68	2,61	3,06	1,10	0,46	0,2	41,8	-0,2
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, azbest, mică sau din materiale similare; produse ceramice; sticlă și articole din sticlă	1,31	0,84	0,92	0,52	0,45	0,2	86,5	0,0
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate sau dublate cu metale prețioase și articole din aceste materiale; imitații de bijuterii; monede	0,00	0,00	0,13	0,00	0,01	0,0		0,0
XV. Metale comune și articole din metale comune	13,23	19,19	15,28	9,03	7,88	2,8	87,3	-0,4
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice și părți ale acestora; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul, aparate de înregistrat sau de reprodus imagini și sunet de televiziune și părți și accesorii ale acestor aparate	39,83	33,33	65,67	68,15	82,00	29,5	120,3	5,3
XVII. Vehicule, aparate de zbor (aeronaive), instalații plutitoare și echipamente auxiliare	8,41	19,16	17,75	11,36	10,40	3,7	91,5	-0,4
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice sau cinematografice, de măsură, de control sau de precizie; instrumente și aparate medico-chirurgicale; ceasornicărie; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora	3,21	3,12	5,38	5,55	7,88	2,8	142,0	0,9
Altele	13,54	19,97	19,30	14,18	14,95	5,4	105,4	0,3
Total	287,41	251,30	283,94	262,32	277,87	100,0	105,9	5,9

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 10. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), mil.
USD

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Poziția investițională internațională netă	-2 052,72	-2 141,85	-2 533,78	-2 442,48	-2 160,76	-1 790,79	-1 950,74	-2 174,00	-3 093,10	-4 072,69	-4 985,71
Active	3 922,62	4 421,74	4 912,17	5 611,88	6 568,34	6 281,75	5 316,31	5 289,61	5 722,70	5 537,51	5 290,47
Investiții directe	87,97	99,49	137,71	167,10	195,54	231,52	234,05	247,07	258,28	292,17	332,41
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	62,44	65,83	85,99	104,39	115,25	152,84	168,18	177,31	188,17	221,76	257,18
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	62,44	65,83	85,99	104,39	115,25	152,84	168,18	177,31	188,17	221,76	257,18
Instrumente de natura datoriei	25,53	33,66	51,72	62,71	80,29	78,68	65,87	69,76	70,11	70,41	75,23
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,90	2,02	2,43	3,81	6,06	10,06	12,20	12,51	12,30	13,27	22,90
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	23,63	31,64	49,29	58,90	74,23	68,62	53,67	57,25	57,81	57,14	52,33
Împrumuturi	7,65	11,86	25,48	36,62	47,54	55,75	46,46	50,98	48,70	46,29	54,47
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,90	2,02	2,43	3,81	6,06	10,06	12,20	12,51	12,30	13,27	22,90
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	5,75	9,84	23,05	32,81	41,48	45,69	34,26	38,47	36,40	33,02	31,57
Credite comerciale	17,88	21,80	26,24	26,09	32,75	22,93	19,41	18,78	21,41	24,12	20,76
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	17,88	21,80	26,24	26,09	32,75	22,93	19,41	18,78	21,41	24,12	20,76
Investiții de portofoliu	1,51	6,35	12,15	5,20	5,22	5,10	5,09	5,09	4,97	6,65	11,20
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1,39	1,86	2,37	2,58	2,58	2,58	2,57	2,57	3,31	2,69	2,71
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39	0,39
Administrația publică	1,00	1,47	1,98	2,16	2,16	2,16	2,16	2,16	2,90	2,28	2,30
Alte sectoare	1,00	1,47	1,98	2,16	2,16	2,16	2,16	2,16	2,90	2,28	2,30
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	0,12	4,49	9,78	2,62	2,64	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96	8,49
Titluri de creanță		4,37	9,66	2,50	2,52	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96	8,49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		4,37	9,66	2,50	2,52	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96	8,49
Pe termen lung		4,37	9,66	2,50	2,52	2,52	2,52	2,52	1,66	3,96	8,49
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2,89	3,52	3,53	3,77	3,89	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,89	3,52	3,53	3,77	3,89	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2,89	3,52	3,53	3,77	3,89	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Contracte de tip forward	2,89	3,52	3,53	3,77	3,89	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Alte investiții	2 349,99	2 594,69	2 793,46	2 920,81	3 543,06	3 884,50	3 316,36	2 827,52	2 652,19	2 239,51	1 883,23
Alte participații la capital									0,56	0,56	0,56
Numerar și depozite	1762,97	1 873,31	1 930,73	1 932,72	2 400,59	2 624,36	2 533,28	2 103,81	1 843,51	1 349,73	1 097,96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	437,50	372,69	290,51	389,37	843,68	593,04	524,32	486,75	696,57	666,21	704,64
Pe termen scurt	437,50	372,69	290,51	389,37	843,68	593,04	524,32	486,75	696,57	666,21	704,64
Alte sectoare	1 325,47	1 500,62	1 640,22	1 543,35	1 556,91	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52	393,32
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	1 325,47	1 500,62	1 640,22	1 543,35	1 556,91	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52	393,32

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Pe termen scurt	1 325,47	1 500,62	1 640,22	1 543,35	1 556,91	2 031,32	2 008,96	1 617,06	1 146,94	683,52	393,32
Împrumuturi		7,34	5,35	35,79	74,46	109,43	108,44	107,62	111,08	108,09	115,48
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		4,86	3,06	4,33	4,50	9,35	8,74	8,46	7,93	4,28	4,37
Pe termen scurt				0,01	0,05	0,28	0,05	0,02			0,05
Pe termen lung		4,86	3,06	4,32	4,45	9,07	8,69	8,44	7,93	4,28	4,32
Alte sectoare		2,48	2,29	31,46	69,96	100,08	99,70	99,16	103,15	103,81	111,11
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP		2,48	2,29	31,46	69,96	100,08	99,70	99,16	103,15	103,81	111,11
Pe termen scurt			0,68	4,74	5,43	5,44	4,83	4,88	5,24	5,54	9,78
Pe termen lung		2,48	1,61	26,72	64,53	94,64	94,87	94,28	97,91	98,27	101,33
Credite comerciale și avansuri	578,00	705,02	848,36	843,68	1 058,99	741,54	627,52	607,07	688,02	772,11	660,21
Alte sectoare	578,00	705,02	848,36	843,68	1 058,99	741,54	627,52	607,07	688,02	772,11	660,21
Pe termen scurt	560,66	683,87	822,91	818,37	1 027,22	719,29	608,70	588,86	658,61	729,23	613,83
Pe termen lung	17,34	21,15	25,45	25,31	31,77	22,25	18,82	18,21	29,41	42,88	46,38
Alte societăți financiare	9,55	9,15	10,37	8,52	6,84	8,47	8,08	6,51	7,76	8,48	8,02
Pe termen scurt	9,55	9,15	10,37	8,52	6,84	8,47	8,08	6,51	7,76	8,48	8,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
Pe termen scurt	568,45	695,87	837,99	835,16	1 052,15	733,07	619,44	600,56	680,26	763,63	652,19
Pe termen lung	551,11	674,72	812,54	809,85	1 020,38	710,82	600,62	582,35	650,85	720,75	605,81
Pe termen lung	17,34	21,15	25,45	25,31	31,77	22,25	18,82	18,21	29,41	42,88	46,38
Alte creanțe - altele	9,02	9,02	9,02	108,62	9,02	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02	9,02
Alte sectoare	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02	9,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
Pe termen scurt	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	409,17	47,12	9,02	9,02	9,02	9,02
Pe termen lung						400,15	38,10				
Pe termen lung	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02	9,02
Active de rezervă	1 480,26	1 717,69	1 965,32	2 515,00	2 820,63	2 156,63	1 756,81	2 205,93	2 803,26	2 995,18	3 059,63
Aur monetar			0,35	3,94	2,86	2,83	2,55	2,73	3,08	3,01	3,60
Lingouri de aur			0,35	3,94	2,86	2,83	2,55	2,73	3,08	3,01	3,60
Drepturi speciale de tragere	3,56	0,35	0,89	1,60	6,41	1,19	17,69	0,28	0,31	0,12	0,57
Poziția de rezervă la FMI	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Alte active de rezervă	1 476,69	1 717,33	1 964,07	2 509,45	2 811,35	2 152,60	1 736,56	2 202,91	2 799,86	2 992,04	3 055,45
Numerar și depozite	860,11	654,63	657,34	1 062,54	960,41	841,51	748,09	1 006,85	1 459,81	1 441,93	1 370,17
Creanțe cu autorități monetare	127,75	273,77	138,67	162,72	58,20	154,08	109,15	145,79	344,78	643,79	751,69
Creanțe cu alte entități	732,36	380,86	518,67	899,82	902,21	687,43	638,94	861,06	1 115,03	798,14	618,48
Titluri de valoare	616,58	1 062,70	1 306,73	1 446,91	1 850,94	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 550,11	1 685,28
Titluri de creanță	616,58	1 062,70	1 306,73	1 446,91	1 850,94	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 550,11	1 685,28
Pe termen scurt	109,12	426,25	44,99	0,30	25,46					3,97	
Pe termen lung	507,46	636,45	1 261,74	1 446,61	1 825,48	1 311,09	988,47	1 196,06	1 340,05	1 546,14	1 685,28
Pasive	5 975,34	6 563,59	7 445,95	8 054,36	8 729,10	8 072,54	7 267,05	7 463,61	8 815,80	9 610,20	10 276,18
Investiții directe	2 562,01	2 907,18	3 385,91	3 443,09	3 380,62	3 274,86	2 903,69	2 955,62	3 628,30	4 083,79	4 733,94
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 473,01	1 730,79	2 108,94	2 020,13	1 788,58	1 572,42	1 198,91	1 312,97	1 873,62	2 235,52	2 830,88

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 473,01	1 730,79	2 108,94	2 020,13	1 788,58	1 572,42	1 198,91	1 312,97	1 873,62	2 235,52	2 830,88
Instrumente de natura datoriei	1 089,00	1 176,39	1 276,97	1 422,96	1 592,04	1 702,44	1 704,78	1 642,65	1 754,68	1 848,27	1 903,06
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 089,00	1 176,39	1 276,97	1 422,96	1 592,04	1 702,44	1 704,78	1 642,65	1 754,68	1 848,27	1 903,06
Împrumuturi	762,29	792,96	851,14	909,06	1 010,76	1 018,20	999,47	948,98	1 045,37	1 087,13	1 137,33
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	762,29	792,96	851,14	909,06	1 010,76	1 018,20	999,47	948,98	1 045,37	1 087,13	1 137,33
Credite comerciale	83,01	87,54	91,22	102,35	133,74	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64	189,66
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	83,01	87,54	91,22	102,35	133,74	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64	189,66
Alte angajamente	243,70	295,89	334,61	411,55	447,54	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50	576,07
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	243,70	295,89	334,61	411,55	447,54	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50	576,07
Investiții de portofoliu	103,32	110,36	139,64	170,29	208,11	176,14	131,52	90,84	104,71	49,64	25,91
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	103,32	110,36	139,64	170,25	208,11	176,14	131,45	90,38	103,80	49,33	25,82
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	85,28	92,23	120,10	149,45	187,47	155,50	110,81	69,74	83,16	28,70	5,09
Alte sectoare	18,04	18,13	19,54	20,80	20,64	20,64	20,64	20,64	20,64	20,63	20,73
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	18,04	18,13	19,54	20,80	20,64	20,64	20,64	20,64	20,64	20,63	20,73
Titluri de angajamente				0,04				0,07	0,91	0,31	0,09
Administrația publică								0,46	0,88	0,24	0,02
Pe termen scurt								0,46	0,88	0,24	0,02
Alte sectoare				0,04					0,03	0,07	0,07
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP									0,03	0,07	0,07
Pe termen lung									0,03	0,07	0,07
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2,95	2,95	3,13	3,13	3,36	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63	3,33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,95	2,95	3,13	3,13	3,36	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63	3,33
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2,95	2,95	3,13	3,13	3,36	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63	3,33
Contracte de tip forward	2,95	2,95	3,13	3,13	3,36	4,08	4,78	4,29	4,72	3,63	3,33
Alte investiții	3 307,06	3 543,10	3 917,27	4 437,85	5 137,01	4 617,46	4 227,06	4 412,86	5 078,07	5 473,14	5 513,00
Numarat și depozite	179,38	101,97	148,99	144,80	371,33	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24	134,61
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	179,38	101,97	148,99	144,74	366,57	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01	132,68
Pe termen scurt	179,38	101,97	148,99	144,74	366,57	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01	132,68
Alte sectoare				0,06	4,76	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23	1,93
Alte societăți financiare				0,06	4,76	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23	1,93
Pe termen scurt				0,06	4,76	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23	1,93
Împrumuturi	2 066,62	2 346,01	2 640,31	3 089,07	3 279,51	3 067,66	2 967,28	3 041,26	3 340,95	3 362,42	3 420,77
Banca centrală	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	279,15	304,91	389,63	437,65	476,28	302,55	208,28	150,79	186,06	174,37	151,62
Pe termen scurt	10,60	10,60	18,85	42,38	45,10	18,38	18,53	18,57	18,61	17,50	17,50

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Pe termen lung	268,55	294,31	370,78	395,27	431,18	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87	134,12
Administrația publică	773,63	934,89	977,77	1 084,14	1 123,89	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89	1 555,16
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)		123,20	145,39	146,44	146,30	137,60	126,20	121,95	129,28	113,01	114,22
Altele pe termen lung	773,63	811,69	832,38	937,70	977,59	1 012,28	1 064,24	1 201,52	1 425,15	1 429,88	1 440,94
Alte sectoare	860,51	901,97	945,86	1 099,94	1 234,27	1 224,53	1 229,27	1 274,72	1 336,17	1 427,36	1 533,48
Pe termen scurt	17,27	24,62	26,89	55,21	77,52	37,96	42,19	55,24	44,03	46,40	45,57
Pe termen lung	843,24	877,35	918,97	1 044,73	1 156,75	1 186,57	1 187,08	1 219,48	1 292,14	1 380,96	1 487,91
Alte societăți financiare	93,97	73,16	76,16	81,22	94,80	101,85	98,78	113,69	134,53	177,34	247,15
Pe termen scurt			0,98	0,82	1,16	0,97	5,29	5,09	4,44	4,44	4,44
Pe termen lung	93,97	73,16	75,18	80,40	93,64	100,88	93,49	108,60	130,09	172,90	242,71
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
	766,54	828,81	869,70	1 018,72	1 139,47	1 122,68	1 130,49	1 161,03	1 201,64	1 250,02	1 286,33
Pe termen scurt	17,27	24,62	25,91	54,39	76,36	36,99	36,90	50,15	39,59	41,96	41,13
Pe termen lung	749,27	804,19	843,79	964,33	1 063,11	1 085,69	1 093,59	1 110,88	1 162,05	1 208,06	1 245,20
Credite comerciale și avansuri	747,08	787,86	821,03	921,12	1 203,67	1 049,89	867,85	933,98	1 256,56	1 668,45	1 704,43
Alte sectoare	747,08	787,86	821,03	921,12	1 203,67	1 049,89	867,85	933,98	1 256,56	1 668,45	1 704,43
Pe termen scurt	724,67	764,22	796,40	893,49	1 167,56	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45	1 653,34
Pe termen lung	22,41	23,64	24,63	27,63	36,11	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00	51,09
Alte societăți financiare	17,22	18,95	22,45	23,00	18,07	16,25	15,85	16,79	17,75	18,06	18,84
Pe termen scurt	17,22	18,95	22,45	23,00	18,07	16,25	15,85	16,79	17,75	18,06	18,84
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
	729,86	768,91	798,58	898,12	1 185,60	1 033,64	852,00	917,19	1 238,81	1 650,39	1 685,59
Pe termen scurt	707,45	745,27	773,95	870,49	1 149,49	1 002,14	825,96	889,18	1 201,14	1 600,39	1 634,50
Pe termen lung	22,41	23,64	24,63	27,63	36,11	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00	51,09
Alte angajamente - altele	130,11	125,98	126,79	101,41	101,22	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80	90,41
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0,61	6,33	5,67	9,48	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06	22,67
Pe termen scurt		0,61	6,33	5,67	9,48	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06	22,67
Alte sectoare	130,11	125,37	120,46	95,74	91,74	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74	67,74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP											
	130,11	125,37	120,46	95,74	91,74	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74	67,74
Pe termen scurt	130,11	125,37	120,46	95,74	91,74	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74	67,74
Drepturi speciale de trageri (alocări)	183,87	181,28	180,15	181,45	181,28	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23	162,78

* date revizuite

Anexa 11. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, sinteza generală (MBP6), mil. EUR

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Poziția investițională internațională netă	-1 432,72	-1 616,43	-1 969,27	-1 841,92	-1 570,03	-1 472,03	-1 785,49	-2 079,49	-2 591,52	-3 576,46	-4 454,74
Active	2 737,84	3 337,04	3 817,78	4 232,02	4 772,63	5 163,60	4 865,96	5 059,66	4 794,70	4 862,81	4 727,05
Investiții directe	61,40	75,08	107,03	126,01	142,08	190,31	214,22	236,33	216,40	256,57	297,01
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	43,58	49,68	66,83	78,72	83,74	125,63	153,93	169,60	157,66	194,74	229,79
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	43,58	49,68	66,83	78,72	83,74	125,63	153,93	169,60	157,66	194,74	229,79
Instrumente de natura datoriei	17,82	25,40	40,20	47,29	58,34	64,67	60,29	66,73	58,74	61,83	67,22
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,33	1,52	1,89	2,87	4,40	8,27	11,17	11,97	10,31	11,65	20,46
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	16,49	23,88	38,31	44,42	53,94	56,41	49,12	54,76	48,44	50,18	46,76
Împrumuturi	5,34	8,95	19,80	27,62	34,54	45,83	42,52	48,76	40,80	40,65	48,67
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,33	1,52	1,89	2,87	4,40	8,27	11,17	11,97	10,31	11,65	20,46
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	4,01	7,43	17,91	24,74	30,14	37,56	31,36	36,80	30,50	29,00	28,21
Credite comerciale	12,48	16,45	20,39	19,67	23,80	18,85	17,77	17,96	17,94	21,18	18,55
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	12,48	16,45	20,39	19,67	23,80	18,85	17,77	17,96	17,94	21,18	18,55
Investiții de portofoliu	1,05	4,79	9,44	3,92	3,79	4,19	4,66	4,87	4,16	5,84	10,01
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0,97	1,40	1,84	1,95	1,87	2,12	2,35	2,46	2,77	2,36	2,42
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Administrația publică	0,27	0,29	0,30	0,29	0,28	0,32	0,36	0,37	0,33	0,34	0,35
Alte sectoare	0,70	1,11	1,54	1,63	1,57	1,78	1,98	2,07	2,43	2,00	2,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	0,70	1,11	1,54	1,63	1,57	1,78	1,98	2,07	2,43	2,00	2,06
Titluri de creanță	0,08	3,39	7,60	1,98	1,92	2,07	2,31	2,41	1,39	3,48	7,59
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		3,30	7,51	1,89	1,83	2,07	2,31	2,41	1,39	3,48	7,59
Pe termen lung		3,30	7,51	1,89	1,83	2,07	2,31	2,41	1,39	3,48	7,59
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2,02	2,66	2,74	2,84	2,83	3,29	3,66	3,83	3,35	3,51	3,57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,02	2,66	2,74	2,84	2,83	3,29	3,66	3,83	3,35	3,51	3,57
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2,02	2,66	2,74	2,84	2,83	3,29	3,66	3,83	3,35	3,51	3,57
Contracte de tip forward	2,02	2,66	2,74	2,84	2,83	3,29	3,66	3,83	3,35	3,51	3,57
Alte investiții	1 640,20	1 958,19	2 171,10	2 202,64	2 574,43	3 193,06	3 035,43	2 704,60	2 222,11	1 966,64	1 682,67
Alte participații la capital										0,47	0,50
Numarat și depozite	1 230,48	1 413,77	1 500,58	1 457,50	1 744,30	2 157,22	2 318,69	2 012,35	1 544,56	1 185,28	981,03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	305,36	281,27	225,79	293,63	613,03	487,48	479,90	465,59	583,61	585,04	629,60
Pe termen scurt	305,36	281,27	225,79	293,63	613,03	487,48	479,90	465,59	583,61	585,04	629,60
Alte sectoare	925,13	1 132,50	1 274,79	1 163,87	1 131,27	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	600,24	351,43
Pe termen scurt	925,13	1 132,50	1 274,79	1 163,87	1 131,27	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	600,24	351,43
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	925,13	1 132,50	1 274,79	1 163,87	1 131,27	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	600,24	351,43
Pe termen scurt	925,13	1 132,50	1 274,79	1 163,87	1 131,27	1 669,74	1 838,78	1 546,76	960,95	600,24	351,43

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Împrumuturi											
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		5,54	4,16	26,99	54,10	89,95	99,25	102,94	93,07	94,92	103,18
Pe termen scurt		3,67	2,38	3,27	3,27	7,69	8,00	8,09	6,64	3,76	3,90
Pe termen lung				0,01	0,04	0,23	0,05	0,02			0,04
Alte sectoare		3,67	2,38	3,26	3,23	7,46	7,95	8,07	6,64	3,76	3,86
Alte societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP		1,87	1,78	23,72	50,83	82,27	91,25	94,85	86,42	91,16	99,28
Pe termen scurt		1,87	1,78	23,72	50,83	82,27	91,25	94,85	86,42	91,16	99,28
Pe termen lung			0,53	3,57	3,95	4,47	4,42	4,67	4,39	4,86	8,74
Pe termen lung		1,87	1,25	20,15	46,89	77,79	86,83	90,18	82,03	86,30	90,54
Credite comerciale și avansuri	403,42	532,07	659,35	636,23	769,47	609,55	574,36	580,68	576,45	678,03	589,90
Alte sectoare	403,42	532,07	659,35	636,23	769,47	609,55	574,36	580,68	576,45	678,03	589,90
Pe termen scurt	391,32	516,11	639,57	617,15	746,39	591,26	557,14	563,26	551,81	640,38	548,46
Pe termen lung	12,10	15,96	19,78	19,09	23,08	18,29	17,23	17,42	24,64	37,66	41,44
Alte societăți financiare	6,66	6,90	8,06	6,43	4,97	6,96	7,40	6,23	6,50	7,45	7,17
Pe termen scurt	6,66	6,90	8,06	6,43	4,97	6,96	7,40	6,23	6,50	7,45	7,17
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	396,76	525,17	651,30	629,81	764,50	602,58	566,97	574,45	569,95	670,59	582,73
Pe termen scurt	384,66	509,21	631,52	610,72	741,42	584,29	549,74	557,03	545,31	632,93	541,29
Pe termen lung	12,10	15,96	19,78	19,09	23,08	18,29	17,23	17,42	24,64	37,66	41,44
Alte creanțe - altele	6,30	6,81	7,01	81,91	6,55	336,34	43,13	8,63	7,56	7,92	8,06
Alte sectoare	6,30	6,81	7,01	81,91	6,55	336,34	43,13	8,63	7,56	7,92	8,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	6,30	6,81	7,01	6,80	6,55	336,34	43,13	8,63	7,56	7,92	8,06
Pe termen scurt				6,80	6,55	336,34	43,13	8,63	7,56	7,92	8,06
Pe termen lung	6,30	6,81	7,01			328,92	34,87				
Active de rezervă	1 033,16	1 296,32	1 527,46	1 896,61	2 049,50	1 772,75	1 607,99	2 110,03	2 348,68	2 630,24	2 733,79
Aur monetar			0,27	2,97	2,08	2,33	2,33	2,61	2,58	2,64	3,22
Lingouri de aur			0,27	2,97	2,08	2,33	2,33	2,61	2,58	2,64	3,22
Drepturi speciale de trager	2,48	0,26	0,69	1,21	4,66	0,98	16,19	0,27	0,26	0,11	0,51
Poziția de rezervă la FMI	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Alte active de rezervă	1 030,67	1 296,05	1 526,49	1 892,42	2 042,76	1 769,44	1 589,46	2 107,15	2 345,83	2 627,48	2 730,05
Numerar și depozite	600,32	494,04	510,89	801,28	697,85	691,72	684,72	963,08	1 223,09	1 266,24	1 224,25
Creanțe cu autorități monetare	89,16	206,61	107,78	122,71	42,29	126,65	99,90	139,45	288,87	565,35	671,64
Creanțe cu alte entități	511,16	287,43	403,11	678,57	655,56	565,07	584,82	823,63	934,22	700,89	552,61
Titluri de valoare	430,35	802,01	1 015,60	1 091,14	1 344,92	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 361,24	1 505,80
Titluri de creanță	430,35	802,01	1 015,60	1 091,14	1 344,92	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 361,24	1 505,80
Pe termen scurt	76,16	321,69	34,97	0,23	18,50					3,49	
Pe termen lung	354,19	480,32	980,63	1 090,91	1 326,42	1 077,72	904,74	1 144,07	1 122,75	1 357,76	1 505,80
Pasive	4 170,55	4 953,47	5 787,05	6 073,94	6 342,67	6 635,63	6 651,46	7 139,15	7 386,21	8 439,27	9 181,79
Investiții directe	1 788,18	2 194,02	2 631,56	2 596,50	2 456,40	2 691,93	2 657,72	2 827,13	3 039,93	3 586,21	4 229,79
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 028,10	1 306,21	1 639,09	1 523,42	1 299,60	1 292,53	1 097,35	1 255,89	1 569,79	1 963,14	2 529,40
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 028,10	1 306,21	1 639,09	1 523,42	1 299,60	1 292,53	1 097,35	1 255,89	1 569,79	1 963,14	2 529,40
Instrumente de natura datoriei	760,08	887,81	992,47	1 073,08	1 156,80	1 399,41	1 560,37	1 571,24	1 470,14	1 623,07	1 700,39
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	760,08	887,81	992,47	1 073,08	1 156,80	1 399,41	1 560,37	1 571,24	1 470,14	1 623,07	1 700,39
Împrumuturi	532,05	598,44	661,51	685,54	734,43	836,96	914,80	907,73	875,85	954,67	1 016,21

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	532,05	598,44	661,51	685,54	734,43	836,96	914,80	907,73	875,85	954,67	1 016,21
Credite comerciale	57,94	66,07	70,90	77,18	97,18	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02	169,46
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	57,94	66,07	70,90	77,18	97,18	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02	169,46
Alte angajamente	170,09	223,31	260,06	310,36	325,19	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38	514,72
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	170,09	223,31	260,06	310,36	325,19	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38	514,72
Investiții de portofoliu	72,11	83,29	108,53	128,42	151,22	144,79	120,38	86,89	87,73	43,59	23,15
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	72,11	83,29	108,53	128,39	151,22	144,79	120,31	86,45	86,97	43,32	23,07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	59,52	69,61	93,34	112,70	136,22	127,82	101,42	66,71	69,67	25,20	4,55
Alte sectoare	12,59	13,68	15,19	15,69	15,00	16,97	18,89	19,74	17,29	18,12	18,52
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	12,59	13,68	15,19	15,69	15,00	16,97	18,89	19,74	17,29	18,12	18,52
Titluri de angajamente				0,03			0,06	0,44	0,76	0,27	0,08
Administrația publică							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
Pe termen scurt							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
Alte sectoare				0,03					0,03	0,06	0,06
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP				0,03					0,03	0,06	0,06
Pe termen lung				0,03					0,03	0,06	0,06
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	2,06	2,23	2,43	2,36	2,44	3,35	4,38	4,10	3,95	3,19	2,98
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2,06	2,23	2,43	2,36	2,44	3,35	4,38	4,10	3,95	3,19	2,98
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2,06	2,23	2,43	2,36	2,44	3,35	4,38	4,10	3,95	3,19	2,98
Contracte de tip forward	2,06	2,23	2,43	2,36	2,44	3,35	4,38	4,10	3,95	3,19	2,98
Alte investiții	2 308,20	2 673,94	3 044,53	3 346,66	3 732,61	3 795,55	3 868,98	4 221,03	4 254,60	4 806,28	4 925,88
Numerar și depozite	125,20	76,96	115,80	109,20	269,81	191,99	125,67	129,93	138,52	123,15	120,27
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	125,20	76,96	115,80	109,15	266,35	189,20	124,90	129,36	138,10	121,19	118,55
Pe termen scurt	125,20	76,96	115,80	109,15	266,35	189,20	124,90	129,36	138,10	121,19	118,55
Alte sectoare				0,05	3,46	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96	1,72
Alte societăți financiare				0,05	3,46	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96	1,72
Pe termen scurt				0,05	3,46	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96	1,72
Împrumuturi	1 442,42	1 770,51	2 052,07	2 329,52	2 382,93	2 521,62	2 715,92	2 909,05	2 799,17	2 952,73	3 056,46
Banca centrală	107,02	154,14	254,19	352,43	323,39	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26	161,29
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	107,02	154,14	254,19	352,43	323,39	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26	161,29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	194,84	230,11	302,82	330,04	346,07	248,70	190,64	144,23	155,89	153,12	135,47
Pe termen scurt	7,40	8,00	14,65	31,96	32,77	15,11	16,96	17,76	15,59	15,37	15,64
Pe termen lung	187,44	222,11	288,17	298,08	313,30	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76	119,84
Administrația publică	539,96	705,55	759,93	817,57	816,63	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 354,90	1 389,54
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	539,96	705,55	759,93	817,57	816,63	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 354,90	1 389,54
Altele pe termen lung	600,60	680,71	735,13	829,48	896,84	1 006,56	1 125,14	1 219,31	1 119,49	1 253,45	1 370,17
Alte sectoare	600,60	680,71	735,13	829,48	896,84	1 006,56	1 125,14	1 219,31	1 119,49	1 253,45	1 370,17
Pe termen scurt	12,05	18,58	20,90	41,63	56,33	31,20	38,62	52,84	36,89	40,74	40,72
Pe termen lung	588,55	662,13	714,23	787,85	840,51	975,36	1 086,52	1 166,47	1 082,60	1 212,70	1 329,45

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Alte societăți financiare	65,59	55,21	59,19	61,25	68,88	83,72	90,41	108,75	112,71	155,73	220,83
Pe termen scurt			0,76	0,62	0,84	0,80	4,84	4,87	3,72	3,90	3,97
Pe termen lung	65,59	55,21	58,43	60,63	68,04	82,92	85,57	103,88	108,99	151,83	216,86
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	535,01	625,49	675,94	768,24	827,95	922,84	1 034,73	1 110,56	1 006,78	1 097,71	1 149,34
Pe termen scurt	12,05	18,58	20,14	41,02	55,48	30,41	33,77	47,97	33,17	36,85	36,75
Pe termen lung	522,96	606,91	655,80	727,22	772,47	892,44	1 000,95	1 062,59	973,61	1 060,87	1 112,59
Credite comerciale și avansuri	521,43	594,59	638,11	694,63	874,60	863,01	794,33	893,38	1 052,79	1 465,16	1 522,91
Alte sectoare	521,43	594,59	638,11	694,63	874,60	863,01	794,33	893,38	1 052,79	1 465,16	1 522,91
Pe termen scurt	505,79	576,75	618,97	673,80	848,36	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25	1 477,26
Pe termen lung	15,64	17,84	19,14	20,84	26,24	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91	45,65
Alte societăți financiare	12,02	14,30	17,45	17,34	13,13	13,36	14,51	16,06	14,87	15,86	16,83
Pe termen scurt	12,02	14,30	17,45	17,34	13,13	13,36	14,51	16,06	14,87	15,86	16,83
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	509,41	580,29	620,66	677,29	861,47	849,65	779,83	877,32	1 037,92	1 449,30	1 506,08
Pe termen scurt	493,77	562,45	601,52	656,45	835,23	823,76	755,99	850,53	1 006,36	1 405,40	1 460,43
Pe termen lung	15,64	17,84	19,14	20,84	26,24	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91	45,65
Alte angajamente - altele	90,81	95,08	98,54	76,48	73,55	78,79	83,64	137,77	123,99	121,89	80,78
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0,46	4,92	4,28	6,89	6,67	6,99	61,50	60,53	58,89	20,26
Pe termen scurt		0,46	4,92	4,28	6,89	6,67	6,99	61,50	60,53	58,89	20,26
Alte sectoare	90,81	94,62	93,62	72,20	66,66	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00	60,53
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP	90,81	94,62	93,62	72,20	66,66	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00	60,53
Pe termen scurt	90,81	94,62	93,62	72,20	66,66	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00	60,53
Drepturi speciale de trageră (alocări)	128,33	136,81	140,01	136,83	131,72	140,14	149,42	150,89	140,12	143,34	145,44

* date revizuite

Date recalculate din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul anului

Anexa 12. Raportul integrat al poziției investiționale internaționale a Republicii Moldova la 31.12.2019 (MBP6)

milioane USD

	Stoc la 31.12. 2018*	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2019*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Poziția investițională internațională netă	-4 072,69	-913,02	-1 141,02	-115,36	-8,26	351,62	-4 985,71
Active	5 537,51	-247,04	-541,85	1,93	-0,91	293,79	5 290,47
Investiții directe	292,17	40,24	40,09		0,15		332,41
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	221,76	35,42	35,42				257,18
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	221,76	35,42	35,42				257,18
Instrumente de natura datoriei	70,41	4,82	4,67		0,15		75,23
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	13,27	9,63	9,63				22,90
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	57,14	-4,81	-4,96		0,15		52,33
Împrumuturi	46,29	8,18	8,18				54,47
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	13,27	9,63	9,63				22,90
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	33,02	-1,45	-1,45				31,57
Credite comerciale	24,12	-3,36	-3,51		0,15		20,76
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	24,12	-3,36	-3,51		0,15		20,76
Investiții de portofoliu	6,65	4,55	4,55				11,20
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2,69	0,02	0,02				2,71
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0,02						0,02
Administrația publică	0,39						0,39
Alte sectoare	2,28	0,02	0,02				2,30
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2,28	0,02	0,02				2,30
Titluri de creanță	3,96	4,53	4,53				8,49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3,96	4,53	4,53				8,49
Pe termen lung	3,96	4,53	4,53				8,49
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4,00						4,00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,00						4,00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4,00						4,00
Contracte de tip forward	4,00						4,00
Alte investiții	2 239,51	-356,28	-646,98		-3,09	293,79	1 883,23
Alte participații la capital	0,56						0,56
Numerar și depozite	1 349,73	-251,77	-537,56		-8,00	293,79	1 097,96
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	666,21	38,43	46,33		-7,90		704,64
Pe termen scurt	666,21	38,43	46,33		-7,90		704,64
Alte sectoare	683,52	-290,20	-583,89		-0,10	293,79	393,32
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	683,52	-290,20	-583,89		-0,10	293,79	393,32
Pe termen scurt	683,52	-290,20	-583,89		-0,10	293,79	393,32
Împrumuturi	108,09	7,39	7,39				115,48
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4,28	0,09	0,09				4,37
Pe termen scurt		0,05	0,05				0,05
Pe termen lung	4,28	0,04	0,04				4,32
Alte sectoare	103,81	7,30	7,30				111,11
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	103,81	7,30	7,30				111,11
Pe termen scurt	5,54	4,24	4,24				9,78
Pe termen lung	98,27	3,06	3,06				101,33
Credite comerciale și avansuri	772,11	-111,90	-116,81		4,91		660,21

	Stoc la 31.12. 2018*	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2019*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Alte sectoare	772,11	-111,90	-116,81		4,91		660,21
Pe termen scurt	729,23	-115,40	-120,18		4,78		613,83
Pe termen lung	42,88	3,50	3,37		0,13		46,38
Alte societăți financiare	8,48	-0,46	-0,46		0,00		8,02
Pe termen scurt	8,48	-0,46	-0,46		0,00		8,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	763,63	-111,44	-116,35		4,91		652,19
Pe termen scurt	720,75	-114,94	-119,72		4,78		605,81
Pe termen lung	42,88	3,50	3,37		0,13		46,38
Alte creanțe - altele	9,02						9,02
Alte sectoare	9,02						9,02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	9,02						9,02
Pe termen lung	9,02						9,02
Active de rezervă	2 995,18	64,45	60,49	1,93	2,03		3 059,63
Aur monetar	3,01	0,59		0,59			3,60
Lingouri de aur	3,01	0,59		0,59			3,60
Drepturi speciale de tragere	0,12	0,45	0,62		-0,17		0,57
Poziția de rezervă la FMI	0,01						0,01
Alte active de rezervă	2 992,04	63,41	59,87	1,34	2,20		3 055,45
Numerar și depozite	1 441,93	-71,76	-75,00		3,24		1 370,17
Creanțe cu autorități monetare	643,79	107,90	116,26		-8,36		751,69
Creanțe cu alte entități	798,14	-179,66	-191,26		11,60		618,48
Titluri de valoare	1 550,11	135,17	134,87	1,34	-1,04		1 685,28
Titluri de creanță	1 550,11	135,17	134,87	1,34	-1,04		1 685,28
Pe termen scurt	3,97	-3,97	-3,97				
Pe termen lung	1 546,14	139,14	138,84	1,34	-1,04		1 685,28
Pasive	9 610,20	665,98	599,17	117,29	7,35	-57,83	10 276,18
Investiții directe	4 083,79	650,15	501,61	130,05	4,42	14,07	4 733,94
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 235,52	595,36	434,66	130,05	8,56	22,09	2 830,88
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2 235,52	595,36	434,66	130,05	8,56	22,09	2 830,88
Instrumente de natura datoriei	1 848,27	54,79	66,94		-4,14	-8,01	1 903,06
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 848,27	54,79	66,94		-4,14	-8,01	1 903,06
Împrumuturi	1 087,13	50,20	65,17		-6,96	-8,01	1 137,33
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1 087,13	50,20	65,17		-6,96	-8,01	1 137,33
Credite comerciale	185,64	4,02	1,20		2,82		189,66
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	185,64	4,02	1,20		2,82		189,66
Alte angajamente	575,50	0,57	0,57				576,07
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	575,50	0,57	0,57				576,07
Investiții de portofoliu	49,64	-23,73	-0,17	-12,76	-0,81	-9,99	25,91
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	49,33	-23,51	0,04	-12,76	-0,80	-9,99	25,82
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	28,70	-23,61	-0,06	-12,76	-0,80	-9,99	5,09
Alte sectoare	20,63	0,10	0,10				20,73
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20,63	0,10	0,10				20,73
Titluri de angajamente	0,31	-0,22	-0,21		-0,01		0,09
Administrația publică	0,24	-0,22	-0,21		-0,01		0,02
Pe termen scurt	0,24	-0,22	-0,21		-0,01		0,02
Alte sectoare	0,07						0,07
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0,07						0,07
Pe termen lung	0,07						0,07
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3,63	-0,30	-0,30				3,33
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3,63	-0,30	-0,30				3,33

	Stoc la 31.12. 2018*	Modificări care reflectă:					Stoc la 31.12. 2019*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări i de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3,63	-0,30	-0,30				3,33
Contracte de tip forward	3,63	-0,30	-0,30				3,33
Alte investiții	5 473,14	39,86	98,03		3,74	-61,91	5 513,00
Numerar și depozite	140,24	-5,63	-4,86		-0,77		134,61
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	138,01	-5,33	-4,56		-0,77		132,68
Pe termen scurt	138,01	-5,33	-4,56		-0,77		132,68
Alte sectoare	2,23	-0,30	-0,30				1,93
Alte societăți financiare	2,23	-0,30	-0,30				1,93
Pe termen scurt	2,23	-0,30	-0,30				1,93
Împrumuturi	3 362,42	58,35	96,14		-20,33	-17,46	3 420,77
Banca centrală	217,80	-37,29	-36,90		-0,39		180,51
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	217,80	-37,29	-36,90		-0,39		180,51
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	174,37	-22,75	-21,54		-1,21		151,62
Pe termen scurt	17,50						17,50
Pe termen lung	156,87	-22,75	-21,54		-1,21		134,12
Administrația publică	1 542,89	12,27	23,76		-11,49		1 555,16
Credite și împrumuturi cu FMI (altele decât rezervele)	113,01	1,21	1,24		-0,03		114,22
Altele pe termen lung	1 429,88	11,06	22,52		-11,46		1 440,94
Alte sectoare	1 427,36	106,12	130,82		-7,24	-17,46	1 533,48
Pe termen scurt	46,40	-0,83	-0,67		-0,09	-0,07	45,57
Pe termen lung	1 380,96	106,95	131,49		-7,15	-17,39	1 487,91
Alte societăți financiare	177,34	69,81	69,81		0,00		247,15
Pe termen scurt	4,44						4,44
Pe termen lung	172,90	69,81	69,81		0,00		242,71
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 250,02	36,31	61,01		-7,24	-17,46	1 286,33
Pe termen scurt	41,96	-0,83	-0,67		-0,09	-0,07	41,13
Pe termen lung	1 208,06	37,14	61,68		-7,15	-17,39	1 245,20
Credite comerciale și avansuri	1 668,45	35,98	10,76		25,29	-0,07	1 704,43
Alte sectoare	1 668,45	35,98	10,76		25,29	-0,07	1 704,43
Pe termen scurt	1 618,45	34,89	10,39		24,57	-0,07	1 653,34
Pe termen lung	50,00	1,09	0,37		0,72		51,09
Alte societăți financiare	18,06	0,78	0,78		0,00		18,84
Pe termen scurt	18,06	0,78	0,78		0,00		18,84
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1 650,39	35,20	9,98		25,29	-0,07	1 685,59
Pe termen scurt	1 600,39	34,11	9,61		24,57	-0,07	1 634,50
Pe termen lung	50,00	1,09	0,37		0,72		51,09
Alte angajamente - altele	138,80	-48,39	-4,00			-44,39	90,41
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	67,06	-44,39				-44,39	22,67
Pe termen scurt	67,06	-44,39				-44,39	22,67
Alte sectoare	71,74	-4,00	-4,00				67,74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	71,74	-4,00	-4,00				67,74
Pe termen scurt	71,74	-4,00	-4,00				67,74
Drepturi speciale de tragere (alocări)	163,23	-0,45			-0,45		162,78

* date revizuite

Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019 prezentare analitică, sectorială

milioane USD

	31.12.2009*			31.12.2010*			31.12.2011*			31.12.2012*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	1 480,26	153,33	1 326,93	1 717,69	204,24	1 513,45	1 965,32	327,05	1 638,27	2 515,00	467,34	2 047,66
Alte investiții		153,33	-153,33		204,24	-204,24		327,05	-327,05		467,34	-467,34
Active de rezervă	1 480,26		1 480,26	1 717,69		1 717,69	1 965,32		1 965,32	2 515,00		2 515,00
Administrația publică	0,39	957,50	-957,11	0,39	1 116,17	-1 115,78	0,39	1 157,92	-1 157,53	0,39	1 265,59	-1 265,20
Investiții de portofoliu	0,39		0,39	0,39		0,39	0,39		0,39	0,39		0,39
Alte investiții		957,50	-957,50		1 116,17	-1 116,17		1 157,92	-1 157,92		1 265,59	-1 265,59
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	440,39	546,76	-106,37	385,44	502,67	-117,23	306,76	668,18	-361,42	499,60	740,64	-241,04
Investiții de portofoliu		85,28	-85,28	4,37	92,23	-87,86	9,66	120,10	-110,44	2,53	149,45	-146,92
Derivate financiare	2,89	2,95	-0,06	3,52	2,95	0,57	3,53	3,13	0,40	3,77	3,13	0,64
Alte investiții	437,50	458,53	-21,03	377,55	407,49	-29,94	293,57	544,95	-251,38	493,30	588,06	-94,76
Alte sectoare	2 001,58	4 317,75	-2 316,17	2 318,22	4 740,51	-2 422,29	2 639,70	5 292,80	-2 653,10	2 596,89	5 580,79	-2 983,90
Investiții directe	87,97	2 562,01	-2 474,04	99,49	2 907,18	-2 807,69	137,71	3 385,91	-3 248,20	167,10	3 443,09	-3 275,99
Investiții de portofoliu	1,12	18,04	-16,92	1,59	18,13	-16,54	2,10	19,54	-17,44	2,28	20,84	-18,56
Alte investiții	1 912,49	1 737,70	174,79	2 217,14	1 815,20	401,94	2 499,89	1 887,35	612,54	2 427,51	2 116,86	310,65
din care: Alte societăți financiare	9,55	111,19	-101,64	9,15	92,11	-82,96	10,37	98,61	-88,25	8,52	104,28	-95,76
Alte investiții	9,55	111,19	-101,64	9,15	92,11	-82,96	10,37	98,61	-88,25	8,52	104,28	-95,76
din care: Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP**	1 904,06	1 644,55	259,51	2 209,58	1 741,22	468,36	2 491,62	1 808,28	683,35	2 421,27	2 033,42	387,86
Investiții de portofoliu	1,12	18,04	-16,92	1,59	18,13	-16,54	2,10	19,54	-17,44	2,28	20,84	-18,56
Alte investiții	1 902,94	1 626,51	276,43	2 207,99	1 723,09	484,90	2 489,52	1 788,74	700,79	2 418,99	2 012,58	406,42
TOTAL	3 922,62	5 975,34	-2 052,72	4 421,74	6 563,59	-2 141,85	4 912,17	7 445,95	-2 533,78	5 611,88	8 054,36	-2 442,48

	31.12.2013*			31.12.2014*			31.12.2015*			31.12.2016*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2 820,63	445,07	2 375,56	2 156,63	390,70	1 765,93	1 756,81	339,29	1 417,52	2 205,93	292,28	1 913,65
Alte investiții		445,07	-445,07		390,70	-390,70		339,29	-339,29		292,28	-292,28
Active de rezervă	2 820,63		2 820,63	2 156,63		2 156,63	1 756,81		1 756,81	2 205,93		2 205,93
Administrația publică	0,39	1 305,17	-1 304,78	0,39	1 320,37	-1 319,98	0,39	1 353,76	-1 353,37	0,39	1 481,68	-1 481,29
Investiții de portofoliu	0,39		0,39	0,39		0,39	0,39		0,32	0,39		0,07
Alte investiții		1 305,17	-1 305,17		1 320,37	-1 320,37		1 353,69	-1 353,69		1 481,22	-1 481,22
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	854,62	1 043,16	-188,54	608,94	700,41	-91,47	539,60	467,97	-71,63	501,75	424,35	77,40
Investiții de portofoliu	2,55	187,47	-184,92	2,55	155,50	-152,95	2,54	110,81	-108,27	2,54	69,74	-67,20
Derivate financiare	3,89	3,36	0,53	4,00	4,08	-0,08	4,00	4,78	-0,78	4,00	4,29	-0,29
Alte investiții	848,18	852,33	-4,15	602,39	540,83	61,56	533,06	352,38	180,68	495,21	350,32	144,89
Alte sectoare	2 892,70	5 935,70	-3 043,00	3 515,79	5 661,06	-2 145,27	3 019,51	5 106,03	-2 086,52	2 581,54	5 265,30	-2 683,76
Investiții directe	195,54	3 380,62	-3 185,08	231,52	3 274,86	-3 043,34	234,05	2 903,69	-2 669,64	247,07	2 955,62	-2 708,55
Investiții de portofoliu	2,28	20,64	-18,36	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48
Alte investiții	2 694,88	2 534,44	160,44	3 282,11	2 365,56	916,55	2 783,30	2 181,70	601,60	2 332,31	2 289,04	43,27
din care: Alte societăți financiare	6,84	117,63	-110,79	8,47	121,50	-113,03	8,08	115,47	-107,39	6,51	131,08	-124,57
Alte investiții	6,84	117,63	-110,79	8,47	121,50	-113,03	8,08	115,47	-107,39	6,51	131,08	-124,57
din care: Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP**	2 690,32	2 437,45	252,87	3 275,80	2 264,70	1 011,10	2 777,38	2 086,87	690,51	2 327,96	2 178,60	149,36
Investiții de portofoliu	2,28	20,64	-18,36	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48	2,16	20,64	-18,48
Alte investiții	2 688,04	2 416,81	271,23	3 273,64	2 244,06	1 029,58	2 775,22	2 066,23	708,99	2 325,80	2 157,96	167,84
TOTAL	6 568,34	8 729,10	-2 160,76	6 281,75	8 072,54	-1 790,79	5 316,31	7 267,05	-1 950,74	5 289,61	7 463,61	-2 174,00

	31.12.2017*			31.12.2018*			31.12.2019*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2 803,26	264,29	2 538,97	2 995,18	217,80	2 777,38	3 059,63	180,51	2 879,12
Alte investiții		264,29	-264,29		217,80	-217,80		180,51	-180,51
Active de rezervă	2 803,26		2 803,26	2 995,18		2 995,18	3 059,63		3 059,63
Administrația publică	0,95	1 722,55	-1 721,60	0,95	1 706,36	-1 705,41	0,95	1 717,96	-1 717,01
Investiții de portofoliu	0,39	0,88	-0,49	0,39	0,24	0,15	0,39	0,02	0,37
Alte investiții	0,56	1 721,67	-1 721,11	0,56	1 706,12	-1 705,56	0,56	1 717,94	-1 717,38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	710,18	511,02	199,16	678,47	411,77	266,70	721,52	315,39	406,13
Investiții de portofoliu	1,68	83,16	-81,48	3,98	28,70	-24,72	8,51	5,09	3,42
Derivate financiare	4,00	4,72	-0,72	4,00	3,63	0,37	4,00	3,33	0,67
Alte investiții	704,50	423,14	281,36	670,49	379,44	291,05	709,01	306,97	402,04
Alte sectoare	2 208,31	6 317,94	-4 109,63	1 862,91	7 274,27	-5 411,36	1 508,37	8 062,32	-6 553,95
Investiții directe	258,28	3 628,30	-3 370,02	292,17	4 083,79	-3 791,62	332,41	4 733,94	-4 401,53
Investiții de portofoliu	2,90	20,67	-17,77	2,28	20,70	-18,42	2,30	20,80	-18,50
Alte investiții	1 947,13	2 668,97	-721,84	1 568,46	3 169,78	-1 601,32	1 173,66	3 307,58	-2 133,92
din care: Alte societăți financiare	7,76	152,78	-145,02	8,48	197,63	-189,15	8,02	267,92	-259,90
Alte investiții	7,76	152,78	-145,02	8,48	197,63	-189,15	8,02	267,92	-259,90
din care: Societăți nefinanciare, GP și IFSLGP**	1 942,27	2 536,86	-594,59	1 562,26	2 992,85	-1 430,59	1 167,94	3 060,46	-1 892,52
Investiții de portofoliu	2,90	20,67	-17,77	2,28	20,70	-18,42	2,30	20,80	-18,50
Alte investiții	1 939,37	2 516,19	-576,82	1 559,98	2 972,15	-1 412,17	1 165,64	3 039,66	-1 874,02
TOTAL	5 722,70	8 815,80	-3 093,10	5 537,51	9 610,20	-4 072,69	5 290,47	10 276,18	-4 985,71

* date revizuite

** GP și IFSLGP - gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodărilor populației

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe scadențe

milioane USD

	31.12.2009*			31.12.2010*			31.12.2011*			31.12.2012*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	608,99	4 827,35	-4 218,36	758,36	5 445,71	-4 687,35	1 425,40	6 218,13	-4 792,73	1 659,80	6 703,34	-5 043,54
Investiții directe	70,09	2 479,00	-2 408,91	77,69	2 819,64	-2 741,95	111,47	3 279,14	-3 167,67	141,01	3 332,49	-3 191,48
Investiții de portofoliu	1,51	103,32	-101,81	6,35	110,36	-104,01	12,15	139,64	-127,49	5,20	170,29	-165,09
Alte investiții	26,36	2 245,03	-2 218,67	37,51	2 515,71	-2 478,20	39,14	2 799,35	-2 760,21	65,37	3 200,56	-3 135,19
Active de rezervă	511,03		511,03	636,81		636,81	1 262,64		1 262,64	1 448,22		1 448,22
Termen scurt	3 313,63	1 147,99	2 165,64	3 663,38	1 117,88	2 545,50	3 486,77	1 227,82	2 258,95	3 952,08	1 351,02	2 601,06
Investiții directe	17,88	83,01	-65,13	21,80	87,54	-65,74	26,24	106,77	-80,53	26,09	110,60	-84,51
Derivate financiare	2,89	2,95	-0,06	3,52	2,95	-0,57	3,53	3,13	0,40	3,77	3,13	0,64
Alte investiții	2 323,63	1 062,03	1 261,60	2 557,18	1 027,39	1 529,79	2 754,32	1 117,92	1 636,40	2 855,44	1 237,29	1 618,15
Active de rezervă	969,23		969,23	1 080,88		1 080,88	702,68		702,68	1 066,78		1 066,78
TOTAL	3 922,62	5 975,34	-2 052,72	4 421,74	6 563,59	-2 141,85	4 912,17	7 445,95	-2 533,78	5 611,88	8 054,36	-2 442,48

	31.12.2013*			31.12.2014*			31.12.2015*			31.12.2016*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	2 109,68	6 824,24	-4 714,56	1 660,96	6 537,40	-4 876,44	1 357,30	6 024,55	-4 667,25	1 559,68	6 084,71	-4 525,03
Investiții directe	162,79	3 241,85	-3 079,06	208,59	3 147,95	-2 939,36	214,64	2 797,25	-2 582,61	228,29	2 841,12	-2 612,83
Investiții de portofoliu	5,22	208,11	-202,89	5,10	176,14	-171,04	5,09	131,45	-126,36	5,09	90,38	-85,29
Alte investiții	109,77	3 374,28	-3 264,51	134,98	3 213,31	-3 078,33	131,40	3 095,85	-2 964,45	129,95	3 153,21	-3 023,26
Active de rezervă	1 831,90		1 831,90	1 312,29		1 312,29	1 006,17		1 006,17	1 196,35		1 196,35
Termen scurt	4 458,66	1 904,86	2 553,80	4 620,79	1 535,14	3 085,65	3 959,01	1 242,50	2 716,51	3 729,93	1 378,90	2 351,03
Investiții directe	32,75	138,77	-106,02	22,93	126,91	-103,98	19,41	106,44	-87,03	18,78	114,50	-95,72
Investiții de portofoliu												
Derivate financiare	3,89	3,36	0,53	4,00	4,08	-0,08	4,00	4,78	-0,78	4,00	4,29	-0,29
Alte investiții	3 433,29	1 762,73	1 670,56	3 749,52	1 404,15	2 345,37	3 184,96	1 131,21	2 053,75	2 697,57	1 259,65	1 437,92
Active de rezervă	988,73		988,73	844,34		844,34	750,64		750,64	1 009,58		1 009,58
TOTAL	6 568,34	8 729,10	-2 160,76	6 281,75	8 072,54	-1 790,79	5 316,31	7 267,05	-1 950,74	5 289,61	7 463,61	-2 174,00

	31.12.2017*			31.12.2018*			31.12.2019*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1 727,04	7 068,72	-5 341,68	1 975,98	7 449,10	-5 473,12	2 170,32	8 126,04	-5 955,72
Investiții directe	236,87	3 481,67	-3 244,80	268,05	3 887,95	-3 619,90	311,65	4 528,58	-4 216,93
Investiții de portofoliu	4,97	103,83	-98,86	6,65	49,40	-42,75	11,20	25,89	-14,69
Alte investiții	144,83	3 483,22	-3 338,39	155,01	3 511,75	-3 356,74	161,61	3 571,57	-3 409,96
Active de rezervă	1 340,37		1 340,37	1 546,27		1 546,27	1 685,86		1 685,86
Termen scurt	3 995,66	1 747,08	2 248,58	3 561,53	2 161,10	1 400,43	3 120,15	2 150,14	970,01
Investiții directe	21,41	146,63	-125,22	24,12	195,84	-171,72	20,76	205,36	-184,60
Investiții de portofoliu		0,88	-0,88		0,24	-0,24		0,02	-0,02
Derivate financiare	4,00	4,72	-0,72	4,00	3,63	0,37	4,00	3,33	0,67
Alte investiții	2 507,36	1 594,85	912,51	2 084,50	1 961,39	123,11	1 721,62	1 941,43	-219,81
Active de rezervă	1 462,89		1 462,89	1 448,91		1 448,91	1 373,77		1 373,77
TOTAL	5 722,70	8 815,80	-3 093,10	5 537,51	9 610,20	-4 072,69	5 290,47	10 276,18	-4 985,71

* date revizuite

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2009-31.12.2019, prezentare analitică, pe instrumente

milioane USD

	31.12.2009*			31.12.2010*			31.12.2011*			31.12.2012*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	63,83	1 576,33	-1 512,50	67,69	1 841,15	-1 773,46	88,36	2 248,58	-2 160,22	106,97	2 190,38	-2 083,41
Acțiuni și participații	63,83	1 576,33	-1 512,50	67,69	1 841,15	-1 773,46	88,36	2 248,58	-2 160,22	106,97	2 190,38	-2 083,41
Instrumente de natura datoriei	3 855,90	4 396,06	-540,16	4 350,53	4 719,49	-368,96	4 819,93	5 194,24	-374,31	5 497,20	5 860,85	-363,65
Titluri de creanță	616,70		616,70	1 067,19		1 067,19	1 316,51		1 316,51	1 449,53		1 449,53
Titluri de angajamente											0,04	-0,04
Numerar și depozite	2 623,09	179,38	2 443,71	2 527,95	101,97	2 425,98	2 588,08	148,99	2 439,09	2 995,27	144,80	2 850,47
Împrumuturi	7,65	2 828,91	-2 821,26	19,20	3 138,97	-3 119,77	30,83	3 491,45	-3 460,62	72,41	3 998,13	-3 925,72
Drepturi speciale de trager	3,56	183,87	-180,31	0,35	181,28	-180,93	0,89	180,15	-179,26	1,60	181,45	-179,85
Credite comerciale și avansuri	595,88	830,09	-234,21	726,82	875,40	-148,58	874,60	912,25	-37,65	869,77	1 023,47	-153,70
Alte creanțe	9,02		9,02	9,02		9,02	9,02		9,02	108,62		108,62
Alte angajamente		373,81	-373,81		421,87	-421,87		461,40	-461,40		512,96	-512,96
Alte active financiare	2,89	2,95	-0,06	3,52	2,95	0,57	3,88	3,13	0,75	7,71	3,13	4,58
Derivate financiare	2,89	2,95	-0,06	3,52	2,95	0,57	3,53	3,13	0,40	3,77	3,13	0,64
Aur monetar							0,35		0,35	3,94		3,94
TOTAL	3 922,62	5 975,34	-2 052,72	4 421,74	6 563,59	-2 141,85	4 912,17	7 445,95	-2 533,78	5 611,88	8 054,36	-2 442,48

	31.12.2013*			31.12.2014*			31.12.2015*			31.12.2016*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	117,83	1 996,69	-1 878,86	155,42	1 748,56	-1 593,14	170,75	1 330,36	-1 159,61	179,88	1 403,35	-1 223,47
Acțiuni și participații	117,83	1 996,69	-1 878,86	155,42	1 748,56	-1 593,14	170,75	1 330,36	-1 159,61	179,88	1 403,35	-1 223,47
Instrumente de natura datoriei	6 443,76	6 729,05	-285,29	6 119,50	6 319,90	-200,40	5 139,01	5 931,91	-792,90	5 103,00	6 055,97	-952,97
Titluri de creanță	1 853,58		1 853,58	1 313,61		1 313,61	990,99		990,99	1 198,58		1 198,58
Titluri de angajamente								0,07	-0,07		0,46	-0,46
Numerar și depozite	3 361,01	371,33	2 989,68	3 465,88	233,57	3 232,31	3 281,38	137,30	3 144,08	3 110,67	135,84	2 974,83
Împrumuturi	122,00	4 290,27	-4 168,27	165,18	4 085,86	-3 920,68	154,90	3 966,75	-3 811,85	158,60	3 990,24	-3 831,64
Drepturi speciale de trager	6,41	181,28	-174,87	1,19	170,49	-169,30	17,69	163,25	-145,56	0,28	157,75	-157,47
Credite comerciale și avansuri	1 091,74	1 337,41	-245,67	764,47	1 166,54	-402,07	646,93	964,28	-317,35	625,85	1 037,76	-411,91
Alte creanțe	9,02		9,02	409,17		409,17	47,12		47,12	9,02		9,02
Alte angajamente		548,76	-548,76		663,44	-663,44		700,26	-700,26		733,92	-733,92
Alte active financiare	6,75	3,36	3,39	6,83	4,08	2,75	6,55	4,78	1,77	6,73	4,29	2,44
Derivate financiare	3,89	3,36	0,53	4,00	4,08	-0,08	4,00	4,78	-0,78	4,00	4,29	-0,29
Aur monetar	2,86		2,86	2,83		2,83	2,55		2,55	2,73		2,73
TOTAL	6 568,34	8 729,10	-2 160,76	6 281,75	8 072,54	-1 790,79	5 316,31	7 267,05	-1 950,74	5 289,61	7 463,61	-2 174,00

	31.12.2017*			31.12.2018*			31.12.2019*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Participatii si actiuni ale fondurilor de investitii	192,04	1 977,42	-1 785,38	225,01	2 284,85	-2 059,84	260,45	2 856,70	-2 596,25
Actiuni și participații	192,04	1 977,42	-1 785,38	225,01	2 284,85	-2 059,84	260,45	2 856,70	-2 596,25
Instrumente de natura datoriei	5 523,58	6 833,66	-1 310,08	5 305,49	7 321,72	-2 016,23	5 022,42	7 416,15	-2 393,73
Titluri de creanță	1 341,71		1 341,71	1 554,07		1 554,07	1 693,77		1 693,77
Titluri de angajamente		0,91	-0,91		0,31	-0,31		0,09	-0,09
Numerar și depozite	3 303,33	165,33	3 138,00	2 791,67	140,24	2 651,43	2 468,14	134,61	2 333,53
Imprumuturi	159,78	4 386,32	-4 226,54	154,38	4 449,55	-4 295,17	169,95	4 558,10	-4 388,15
Drepturi speciale de trager	0,31	167,24	-166,93	0,12	163,23	-163,11	0,57	162,78	-162,21
Credite comerciale și avansuri	709,43	1 396,20	-686,77	796,23	1 854,09	-1 057,86	680,97	1 894,09	-1 213,12
Alte creanțe	9,02		9,02	9,02		9,02	9,02		9,02
Alte angajamente		717,66	-717,66		714,30	-714,30		666,48	-666,48
Alte active financiare	7,08	4,72	2,36	7,01	3,63	3,38	7,60	3,33	4,27
Derivate financiare	4,00	4,72	-0,72	4,00	3,63	0,37	4,00	3,33	0,67
Aur monetar	3,08		3,08	3,01		3,01	3,60		3,60
TOTAL	5 722,70	8 815,80	-3 093,10	5 537,51	9 610,20	-4 072,69	5 290,47	10 276,18	-4 985,71

* date revizuite

Anexa 16. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. USD

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Administrația publică	957,50	1 116,17	1 157,92	1 265,59	1 305,17	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36	1 717,96
<i>Pe termen scurt</i>							0,07	0,46	0,88	0,24	0,02
Investiții de portofoliu							0,07	0,46	0,88	0,24	0,02
<i>Pe termen lung</i>	957,50	1 116,17	1 157,92	1 265,59	1 305,17	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12	1 717,94
Împrumuturi	773,63	934,89	977,77	1 084,14	1 123,89	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89	1 555,16
din care datoria UAT			15,44	20,02	15,00	14,25	16,67	16,55	21,00	17,12	13,86
Alocări de DST	183,87	181,28	180,15	181,45	181,28	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23	162,78
Banca centrală	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
<i>Pe termen lung</i>	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Împrumuturi	153,33	204,24	327,05	467,34	445,07	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80	180,51
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	458,53	407,49	544,95	588,06	852,33	540,83	352,38	350,32	423,14	379,44	306,97
<i>Pe termen scurt</i>	189,98	113,18	174,17	192,79	421,15	256,66	162,63	218,10	255,69	222,57	172,85
Împrumuturi	10,60	10,60	18,85	42,38	45,10	18,38	18,53	18,57	18,61	17,50	17,50
Numerar și depozite	179,38	101,97	148,99	144,74	366,57	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01	132,68
Alte angajamente aferente datoriei		0,61	6,33	5,67	9,48	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06	22,67
<i>Pe termen lung</i>	268,55	294,31	370,78	395,27	431,18	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87	134,12
Împrumuturi	268,55	294,31	370,78	395,27	431,18	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87	134,12
Alte sectoare	1 769,69	1 847,20	1 939,36	2 168,87	2 586,44	2 417,56	2 181,71	2 289,06	2 668,98	3 169,82	3 307,59
<i>Pe termen scurt</i>	872,05	914,21	943,75	1 044,50	1 341,58	1 147,48	968,58	1 041,56	1 339,16	1 738,82	1 768,58
Împrumuturi	17,27	24,62	26,89	55,21	77,52	37,95	42,19	55,25	44,03	46,40	45,57
Numerar și depozite				0,06	4,76	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23	1,93
Credite comerciale și avansuri	724,67	764,22	796,40	893,49	1 167,56	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45	1 653,34
Alte angajamente aferente datoriei	130,11	125,37	120,46	95,74	91,74	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74	67,74
din care datoria pentru resurse energetice	128,49	123,75	118,84	94,12	90,12	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12	66,12
<i>Pe termen lung</i>	897,64	932,99	995,61	1 124,37	1 244,86	1 270,08	1 213,13	1 247,50	1 329,82	1 430,96	1 539,01
Împrumuturi	875,23	909,35	970,98	1 096,74	1 208,75	1 238,58	1 187,09	1 219,49	1 292,15	1 380,96	1 487,92
din care datoria corporațiilor publice	20,53	21,90	31,60	26,45	23,09	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73	20,68
Credite comerciale și avansuri	22,41	23,64	24,63	27,63	36,11	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00	51,09
Alte societăți financiare	93,97	73,16	76,17	81,28	99,56	105,25	115,47	131,08	152,78	197,63	267,92
<i>Pe termen scurt</i>			0,98	0,88	5,92	4,37	21,98	22,48	22,69	24,73	25,21
Împrumuturi			0,98	0,88	1,16	0,97	5,29	5,09	4,44	4,44	4,44
Numerar și depozite				0,06	4,76	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23	1,93
Credite comerciale și avansuri							15,85	16,79	17,75	18,06	18,84
<i>Pe termen lung</i>	93,97	73,16	75,19	80,40	93,64	100,88	93,49	108,60	130,09	172,90	242,71
Împrumuturi	93,97	73,16	75,19	80,40	93,64	100,88	93,49	108,60	130,09	172,90	242,71
Societăți nefinanciare	1 670,26	1 768,45	1 857,18	2 067,58	2 455,96	2 281,17	2 034,40	2 125,45	2 481,67	2 937,69	2 996,82
<i>Pe termen scurt</i>	872,05	914,21	942,77	1 043,61	1 335,65	1 142,68	946,19	1 018,62	1 316,01	1 713,62	1 742,63
Împrumuturi	17,27	24,62	25,91	54,38	76,35	36,55	36,49	49,70	39,13	41,49	40,39
Credite comerciale și avansuri	724,67	764,22	796,40	893,49	1 167,56	1 018,39	825,96	889,18	1 201,14	1 600,39	1 634,50

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Alte angajamente aferente datoriei din care datorია pentru resurse energetice	130,11	125,37	120,46	95,74	91,74	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74	67,74
<i>Pe termen lung</i>											
Împrumuturi	128,49	123,75	118,84	94,12	90,12	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12	66,12
din care datorია corporațiilor publice	798,21	854,24	914,41	1 023,97	1 120,31	1 138,49	1 088,21	1 106,83	1 165,66	1 224,07	1 254,19
Credite comerciale și avansuri	775,80	830,60	889,78	996,34	1 084,20	1 106,99	1 062,17	1 078,82	1 127,99	1 174,07	1 203,10
<i>Pe termen scurt</i>	20,53	21,90	31,60	26,45	23,09	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73	20,68
Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	22,41	23,64	24,63	27,63	36,11	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00	51,09
<i>Pe termen scurt</i>	5,46	5,59	6,01	20,01	30,92	31,14	31,84	32,53	34,53	34,46	42,85
Împrumuturi				0,01	0,01	0,43	0,41	0,46	0,46	0,47	0,74
<i>Pe termen lung</i>	5,46	5,59	6,01	20,00	30,91	30,71	31,43	32,07	34,07	33,99	42,11
Împrumuturi	5,46	5,59	6,01	20,00	30,91	30,71	31,43	32,07	34,07	33,99	42,11
Investiții directe: creditare intragrup	1 135,00	1 236,39	1 368,96	1 514,96	1 684,03	1 794,43	1 704,78	1 642,64	1 754,68	1 848,27	1 903,05
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1 135,00	1 236,39	1 368,96	1 514,96	1 684,03	1 794,43	1 704,78	1 642,64	1 754,68	1 848,27	1 903,05
<i>Pe termen scurt</i>	83,01	87,54	106,44	110,60	138,77	126,91	106,44	114,50	146,62	195,87	205,06
Împrumuturi			15,22	8,25	5,03	10,26	10,01	10,72	6,98	10,23	15,40
Credite comerciale și avansuri	83,01	87,54	91,22	102,35	133,74	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64	189,66
<i>Pe termen lung</i>	1 051,99	1 148,85	1 262,52	1 404,36	1 545,26	1 667,52	1 598,34	1 528,14	1 608,06	1 652,40	1 697,99
Împrumuturi	808,29	852,96	927,91	992,81	1 097,72	1 099,93	989,46	938,25	1 038,39	1 076,90	1 121,92
Alte angajamente aferente datoriei	243,70	295,89	334,61	411,55	447,54	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50	576,07
TOTAL	4 474,05	4 811,49	5 338,24	6 004,82	6 873,04	6 463,89	5 931,92	6 055,98	6 833,64	7 321,65	7 416,08
Articole informative:											
Arierate	142,42	189,22	215,37	224,62	233,80	249,62	258,42	265,86	273,13	292,70	337,13
Alte sectoare	74,89	111,89	128,08	137,07	143,61	157,20	164,62	171,54	174,89	195,23	239,94
<i>termen scurt</i>	4,20	5,77	7,96	9,40	9,54	9,92	9,96	10,01	10,17	10,17	10,72
<i>termen lung</i>	70,69	106,12	120,13	127,67	134,07	147,28	154,66	161,53	164,72	185,06	229,22
Investiții directe: creditare intragrup	67,53	77,33	87,29	87,55	90,19	92,42	93,80	94,32	98,24	97,47	97,19

* date revizuite

Anexa 17. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6), mil. EUR

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Administrația publică	668,30	842,36	899,94	954,40	948,35	1 085,34	1 239,08	1 417,27	1 443,22	1 498,45	1 535,00
<i>Pe termen scurt</i>							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
Investiții de portofoliu							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
<i>Pe termen lung</i>	668,30	842,36	899,94	954,40	948,35	1 085,34	1 239,02	1 416,83	1 442,48	1 498,24	1 534,98
Împrumuturi	539,96	705,55	759,93	817,57	816,63	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 354,90	1 389,54
din care datoria UAT			12,00	15,10	10,90	11,71	15,26	15,83	17,59	15,03	12,38
Alocări de DST	128,33	136,81	140,01	136,83	131,72	140,14	149,42	150,89	140,12	143,34	145,44
Banca centrală	107,02	154,14	254,19	352,43	323,39	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26	161,29
<i>Pe termen lung</i>	107,02	154,14	254,19	352,43	323,39	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26	161,29
Împrumuturi	107,02	154,14	254,19	352,43	323,39	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26	161,29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	320,04	307,53	423,54	443,47	619,31	444,56	322,53	335,09	354,52	333,21	274,28
<i>Pe termen scurt</i>	132,60	85,42	135,37	145,39	306,01	210,97	148,85	208,62	214,23	195,45	154,44
Împrumuturi	7,40	8,00	14,65	31,96	32,77	15,11	16,96	17,76	15,59	15,37	15,64
Numerar și depozite	125,20	76,96	115,80	109,15	266,35	189,20	124,90	129,36	138,10	121,19	118,55
Alte angajamente aferente datoriei		0,46	4,92	4,28	6,89	6,67	6,99	61,50	60,53	58,89	20,26
<i>Pe termen lung</i>	187,44	222,11	288,17	298,08	313,30	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76	119,84
Împrumuturi	187,44	222,11	288,17	298,08	313,30	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76	119,84
Alte sectoare	1 235,17	1 394,06	1 507,29	1 635,58	1 879,34	1 987,23	1 996,90	2 189,55	2 236,17	2 783,57	2 955,34
<i>Pe termen scurt</i>	608,66	689,94	733,49	787,68	974,81	943,23	886,53	996,28	1 122,00	1 526,96	1 580,23
Împrumuturi	12,05	18,58	20,90	41,63	56,33	31,19	38,62	52,85	36,89	40,75	40,72
Numerar și depozite				0,05	3,46	2,79	0,71	0,57	0,42	1,96	1,72
Credite comerciale și avansuri	505,79	576,75	618,97	673,80	848,36	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25	1 477,26
Alte angajamente aferente datoriei	90,81	94,62	93,62	72,20	66,66	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00	60,53
din care datoria pentru resurse energetice	89,68	93,39	92,36	70,98	65,48	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58	59,08
<i>Pe termen lung</i>	626,52	704,12	773,80	847,91	904,53	1 044,01	1 110,37	1 193,27	1 114,17	1 256,61	1 375,11
Împrumuturi	610,88	686,28	754,65	827,07	878,29	1 018,11	1 086,53	1 166,48	1 082,61	1 212,70	1 329,46
din care datoria corporațiilor publice	14,33	16,53	24,56	19,95	16,78	16,42	8,29	5,17	10,72	12,94	18,48
Credite comerciale și avansuri	15,64	17,84	19,14	20,84	26,24	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91	45,65
Alte societăți financiare	65,59	55,21	59,20	61,29	72,34	86,52	105,69	125,38	128,00	173,55	239,39
<i>Pe termen scurt</i>			0,76	0,66	4,30	3,59	20,12	21,50	19,01	21,72	22,53
Împrumuturi			0,76	0,62	0,84	0,80	4,84	4,87	3,72	3,90	3,97
Numerar și depozite				0,05	3,46	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96	1,72
Credite comerciale și avansuri							14,51	16,06	14,87	15,86	16,83
<i>Pe termen lung</i>	65,59	55,21	58,44	60,63	68,04	82,92	85,57	103,88	108,99	151,83	216,86
Împrumuturi	65,59	55,21	58,44	60,63	68,04	82,92	85,57	103,88	108,99	151,83	216,86
Societăți nefinanciare	1 165,78	1 334,63	1 443,42	1 559,20	1 784,53	1 875,12	1 862,07	2 033,05	2 079,24	2 579,76	2 677,67
<i>Pe termen scurt</i>	608,66	689,94	732,73	787,01	970,50	939,28	866,04	974,34	1 102,60	1 504,83	1 557,09
Împrumuturi	12,05	18,58	20,14	41,01	55,48	30,04	33,40	47,54	32,78	36,43	36,09
Credite comerciale și avansuri	505,79	576,75	618,97	673,80	848,36	837,12	755,99	850,53	1 006,36	1 405,40	1 460,43
Alte angajamente aferente datoriei	90,81	94,62	93,62	72,20	66,66	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00	60,53

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
din care datoria pentru resurse energetice	89,68	93,39	92,36	70,98	65,48	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58	59,08
Pe termen lung	557,12	644,69	710,69	772,19	814,03	935,84	996,03	1 058,71	976,63	1 074,93	1 120,62
Împrumuturi	541,48	626,85	691,54	751,36	787,79	909,95	972,19	1 031,92	945,07	1 031,02	1 074,97
din care datoria corporațiilor publice	14,33	16,53	24,56	19,95	16,78	16,42	8,29	5,17	10,72	12,94	18,48
Credite comerciale și avansuri	15,64	17,84	19,14	20,84	26,24	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91	45,65
Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	3,81	4,22	4,67	15,09	22,47	25,60	29,14	31,12	28,93	30,26	38,29
Pe termen scurt				0,01	0,01	0,35	0,38	0,44	0,39	0,41	0,66
Împrumuturi				0,01	0,01	0,35	0,38	0,44	0,39	0,41	0,66
Pe termen lung	3,81	4,22	4,67	15,08	22,46	25,24	28,77	30,68	28,55	29,85	37,63
Împrumuturi	3,81	4,22	4,67	15,08	22,46	25,24	28,77	30,68	28,55	29,85	37,63
Investiții directe: creditare intragrup	792,19	933,09	1 063,97	1 142,46	1 223,64	1 475,02	1 560,37	1 571,23	1 470,14	1 623,07	1 700,38
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	792,19	933,09	1 063,97	1 142,46	1 223,64	1 475,02	1 560,37	1 571,23	1 470,14	1 623,07	1 700,38
Pe termen scurt	57,94	66,07	82,73	83,41	100,83	104,32	97,42	109,52	122,84	172,00	183,22
Împrumuturi			11,83	6,22	3,65	8,43	9,16	10,25	5,85	8,98	13,76
Credite comerciale și avansuri	57,94	66,07	70,90	77,18	97,18	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02	169,46
Pe termen lung	734,25	867,03	981,24	1 059,05	1 122,80	1 370,70	1 462,94	1 461,71	1 347,29	1 451,07	1 517,16
Împrumuturi	564,15	643,72	721,18	748,70	797,62	904,14	905,64	897,46	870,00	945,69	1 002,44
Alte angajamente aferente datoriei	170,09	223,31	260,06	310,36	325,19	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38	514,72
TOTAL	3 122,71	3 631,18	4 148,92	4 528,34	4 994,03	5 313,32	5 429,43	5 792,72	5 725,49	6 429,57	6 626,28
Articole informative:											
Arierate	99,40	142,80	167,39	169,39	169,88	205,19	236,53	254,30	228,84	257,04	301,23
Alte sectoare	52,27	84,44	99,54	103,37	104,35	129,22	150,67	164,08	146,53	171,44	214,39
termen scurt	2,93	4,35	6,19	7,09	6,93	8,15	9,12	9,57	8,52	8,93	9,58
termen lung	49,34	80,09	93,37	96,28	97,42	121,06	141,56	154,51	138,01	162,51	204,81
Investiții directe: creditare intragrup	47,13	58,36	67,84	66,02	65,53	75,97	85,85	90,22	82,31	85,59	86,84

* date revizuite

Date recalculate din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul anului

Anexa 18. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, mil. USD

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Datoria publică și public garantată	1 139,79	1 348,68	1 521,35	1 762,57	1 774,92	1 731,05	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89	1 919,15
<i>Pe termen scurt</i>							0,07	0,46	0,88	0,24	0,02
Investiții de portofoliu							0,07	0,46	0,88	0,24	0,02
<i>Pe termen lung</i>	1 139,79	1 348,68	1 521,35	1 762,57	1 774,92	1 731,05	1 702,04	1 778,90	1 998,76	1 938,65	1 919,13
Împrumuturi	955,92	1 167,40	1 341,20	1 581,12	1 593,64	1 560,56	1 538,79	1 621,15	1 831,52	1 775,42	1 756,35
din care datoria corporațiilor publice și UAT	20,53	21,90	47,04	46,47	38,09	34,23	25,73	21,95	33,80	31,85	34,54
Alocări de DST de la FMI	183,87	181,28	180,15	181,45	181,28	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23	162,78
Datoria privată negarantată	3 256,26	3 370,81	3 672,89	4 098,25	4 954,12	4 588,84	4 229,81	4 276,62	4 834,00	5 382,76	5 496,93
<i>Pe termen scurt</i>	1 062,03	1 027,39	1 117,92	1 237,29	1 762,73	1 404,14	1 131,21	1 259,66	1 594,85	1 961,39	1 941,43
Împrumuturi	27,87	35,22	45,74	97,59	122,62	56,33	60,72	73,82	62,64	63,90	63,07
Numerar și depozite	179,38	101,97	148,99	144,80	371,33	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24	134,61
Credite comerciale și avansuri	724,67	764,22	796,40	893,49	1 167,56	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45	1 653,34
Alte angajamente aferente datoriei	130,11	125,98	126,79	101,41	101,22	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80	90,41
<i>Pe termen lung</i>	1 105,23	1 167,03	1 278,01	1 438,00	1 599,36	1 482,27	1 393,82	1 374,32	1 484,47	1 573,10	1 652,45
Împrumuturi	1 082,82	1 143,39	1 253,38	1 410,37	1 563,25	1 450,77	1 367,78	1 346,31	1 446,80	1 523,10	1 601,36
Credite comerciale și avansuri	22,41	23,64	24,63	27,63	36,11	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00	51,09
Investiții directe: creditare intragrup	1 089,00	1 176,39	1 276,96	1 422,96	1 592,03	1 702,43	1 704,78	1 642,64	1 754,68	1 848,27	1 903,05
Angajamente aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorul său direct	1 089,00	1 176,39	1 276,96	1 422,96	1 592,03	1 702,43	1 704,78	1 642,64	1 754,68	1 848,27	1 903,05
<i>Pe termen scurt</i>	83,01	87,54	106,44	110,60	138,77	126,91	106,44	114,50	146,62	195,87	205,06
Împrumuturi			15,22	8,25	5,03	10,26	10,01	10,72	6,98	10,23	15,40
Credite comerciale și avansuri	83,01	87,54	91,22	102,35	133,74	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64	189,66
<i>Pe termen lung</i>	1 005,99	1 088,85	1 170,52	1 312,36	1 453,26	1 575,52	1 598,34	1 528,14	1 608,06	1 652,40	1 697,99
Împrumuturi	762,29	792,96	835,91	900,81	1 005,72	1 007,93	989,46	938,25	1 038,39	1 076,90	1 121,92
Alte angajamente aferente datoriei (resurse energetice)	243,70	295,89	334,61	411,55	447,54	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50	576,07
TOTAL	4 396,05	4 719,49	5 194,24	5 860,82	6 729,04	6 319,89	5 931,92	6 055,98	6 833,64	7 321,65	7 416,08

* date revizuite

Anexa 19. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, pentru perioada 31.12.2009 - 31.12.2019, mil. EUR

	31.12. 2009*	31.12. 2010*	31.12. 2011*	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*	31.12. 2019*
Datoria publică și public garantată	795,53	1 017,83	1 182,41	1 329,19	1 289,68	1 422,92	1 557,92	1 702,01	1 675,38	1 702,65	1 714,76
Pe termen scurt							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
Investiții de portofoliu							0,06	0,44	0,74	0,21	0,02
Pe termen lung	795,53	1 017,83	1 182,41	1 329,19	1 289,68	1 422,92	1 557,86	1 701,57	1 674,64	1 702,44	1 714,75
Împrumuturi	667,19	881,02	1 042,39	1 192,35	1 157,96	1 282,78	1 408,44	1 550,68	1 534,52	1 559,10	1 569,30
din care datoria corporațiilor publice și UAT	14,33	16,53	36,56	35,04	27,68	28,14	23,55	21,00	28,32	27,97	30,86
Alocări de DST de la FMI	128,33	136,81	140,01	136,83	131,72	140,14	149,42	150,89	140,12	143,34	145,44
Datoria privată negarantată	2 272,74	2 543,92	2 854,60	3 090,56	3 599,72	3 772,03	3 871,50	4 090,71	4 050,11	4 726,91	4 911,52
Pe termen scurt	741,26	775,36	868,86	933,06	1 280,82	1 154,20	1 035,38	1 204,90	1 336,23	1 722,41	1 734,67
Împrumuturi	19,45	26,58	35,55	73,59	89,10	46,30	55,58	70,61	52,48	56,11	56,35
Numerar și depozite	125,20	76,96	115,80	109,20	269,81	191,99	125,67	129,93	138,52	123,15	120,27
Credite comerciale și avansuri	505,79	576,75	618,97	673,80	848,36	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25	1 477,26
Alte angajamente aferente datoriei	90,81	95,08	98,54	76,48	73,55	78,79	83,64	137,77	123,99	121,89	80,78
Pe termen lung	771,41	880,75	993,28	1 084,42	1 162,11	1 218,43	1 275,75	1 314,58	1 243,75	1 381,43	1 476,47
Împrumuturi	755,77	862,90	974,14	1 063,59	1 135,88	1 192,53	1 251,91	1 287,78	1 212,18	1 337,52	1 430,82
Credite comerciale și avansuri	15,64	17,84	19,14	20,84	26,24	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91	45,65
Investiții directe: creditare intragrup	760,08	887,81	992,46	1 073,08	1 156,79	1 399,40	1 560,37	1 571,23	1 470,14	1 623,07	1 700,38
Angajamente aferente datoriei întreprinderilor cu	760,08	887,81	992,46	1 073,08	1 156,79	1 399,40	1 560,37	1 571,23	1 470,14	1 623,07	1 700,38
Pe termen scurt	57,94	66,07	82,73	83,41	100,83	104,32	97,42	109,52	122,84	172,00	183,22
Împrumuturi			11,83	6,22	3,65	8,43	9,16	10,25	5,85	8,98	13,76
Credite comerciale și avansuri	57,94	66,07	70,90	77,18	97,18	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02	169,46
Pe termen lung	702,14	821,74	909,74	989,67	1 055,96	1 295,08	1 462,94	1 461,71	1 347,29	1 451,07	1 517,16
Împrumuturi	532,05	598,44	649,68	679,32	730,77	828,52	905,64	897,46	870,00	945,69	1 002,44
Alte angajamente aferente datoriei (resurse)	170,09	223,31	260,06	310,36	325,19	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38	514,72
TOTAL	3 068,27	3 561,75	4 037,00	4 419,75	4 889,40	5 194,95	5 429,43	5 792,72	5 725,49	6 429,57	6 626,28

* date revizuite

Date recalculate din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul anului

CERCETARE PRIVIND EXPORTUL ȘI IMPORTUL DE BUNURI ÎN BAZA ȚĂRII DE TRANZACȚIE

Autori: Victor ABABII, Angela MORARU, Ana ZAHARIA

(Direcția Statistică conturilor internaționale

Departamentul Raportări și statistică

Banca Națională a Moldovei)

Balanța de plăți este un document statistic de sinteză macroeconomică ce caracterizează evoluțiile din sectorul extern al economiei, reflectând structurat, în mod sistematizat tranzacțiile unei țări cu restul lumii, pentru o anumită perioadă de timp (lună, trimestru, an). Bunurile cuprind tranzacțiile cu bunuri între rezidenți și nerezidenți în care are loc schimbul nemijlocit al dreptului de proprietate, indiferent dacă bunurile au traversat granițele țării sau nu. Actualmente, distribuirea exportului și importului de bunuri pe țări și zone geografice este intens analizată în cadrul negocierilor de schimb internațional cu mărfuri.

FMI (Fondul Monetar Internațional) se află în proces de revizuire a abordărilor privind distribuția geografică a comerțului cu bunuri, prezenta cercetare fiind parte a unui efort internațional de reconciliere și standardizare. Analiza comparativă dintre țara de expediție/destinație și țara de tranzacție, utilizate în comerțul Republicii Moldova, permite cunoașterea distribuției exportului/importului de bunuri, atât a geografiei după comercianții participanți la tranzacții, cât și a consumului bunurilor, în baza ultimei expediții sau a destinației.

1. INTRODUCERE

Conform metodologiei balanței de plăți, modificarea dreptului de proprietate asupra bunului este principiul ce determină dacă tranzacția respectivă este parte a comerțului cu bunuri. Astfel, momentul înregistrării tranzacțiilor internaționale este momentul trecerii dreptului de proprietate de la un agent economic la altul.

Totodată, statistica comerțului internațional cu mărfuri (IMTS, ONU)¹ acceptă drept caz general momentul convențional de trecere a frontierei de stat.

Din punct de vedere geografic, în balanța de plăți, repartiția poate fi:

1. bunurile exportate sunt atribuite regiunii al cărei rezident este noul proprietar, iar cele importate – regiunii al cărei rezident este proprietarul precedent;
2. exportul și importul de bunuri se reflectă în baza țării de expediție și destinație, respectiv.

Sursa de bază pentru compilarea comerțului exterior în cadrul balanței de plăți o reprezintă statistica comerțului internațional cu bunuri, elaborată de Biroul Național de Statistică (BNS)². BNS efectuează distribuția geografică conform țării de origine (pentru import) și de consum (pentru export) și utilizează trecerea fizică a frontierei naționale sau vamale pentru înregistrarea tranzacției. Această abordare nu reflectă în mod cert schimbul dreptului de

¹International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010, UN, 2011 [https://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imits/IMTS%202010%20\(English\).pdf](https://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imits/IMTS%202010%20(English).pdf)

² Metodologia compilării comerțului exterior de mărfuri utilizată de către BNS <https://statistica.gov.md/print.php?l=ro&idc=431&id=2251> și banca de date statistice a BNS <https://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774>

proprietate. Pentru aliniere la principiul schimbului dreptului de proprietate, Republica Moldova, alături de alte state, în cadrul compilării balanței de plăți a utilizat la evaluarea importurilor țara de expediție a mărfurilor.

Însă, odată cu dezvoltarea tranzacțiilor economice și globalizarea producției la nivel mondial a apărut necesitatea determinării metodei care să reflecte pe deplin schimbul dreptului de proprietate pe tot spectrul de tranzacții internaționale cu bunuri.

Obiectul de cercetare este exportul și importul de bunuri în baza țării de expediție / destinație și a țării de tranzacție. *Cercetarea* constă în analiza posibilităților de reflectare în balanța de plăți a repartiției geografice, cu respectarea principiului schimbului dreptului de proprietate dintre părți, care este unul din principiile fundamentale de compilare a balanței de plăți. Repartiția geografică în baza țării de origine/consum, dar și a țării de livrare nu reflectă schimbul dreptului de proprietate. A fost identificată utilizarea în acest scop a țării de tranzacție.

Țara de tranzacție reprezintă țara pe teritoriul căreia își are rezidența agentul economic ce participă la tranzacție – noul proprietar (cumpărătorul - la export) sau precedentul (vânzătorul - la import). În cazul exporturilor, pentru Republica Moldova, țara de tranzacție este țara unde își are sediul cumpărătorul (țara de reședință a nerezidentului), care ar putea fi atât consumatorul final, cât și orice alt stat intermediar. Pentru importuri, țara de tranzacție este țara unde își are sediul vânzătorul, care poate fi atât producătorul bunului importat, cât și un proprietar intermediar.

Scopul cercetării constă în analiza impactului utilizării țării tranzacției pentru distribuția geografică a exporturilor și importurilor și prezentarea unor recomandări internaționale pentru elaborarea statisticii comerțului exterior cu bunuri în repartiție geografică, comparabili la nivel bilateral, ce ar permite reconcilierea globală a datelor. Pentru atingerea scopului a fost realizată cercetarea unui segment al datelor din declarațiile vamale. Astfel, am determinat utilizarea în acest scop a țării de tranzacție, care printr-un efort internațional oferă soluția optimală.

Noua prezentare a comerțului internațional cu bunuri va oferi o viziune proaspătă asupra geografiei pe zone și țări din perspectiva intensității activității date, reflectând tranzacțiile de schimb al dreptului de proprietate.

Obiectivele cercetării au vizat următoarele:

- Calcularea exportului și importului în baza țării de tranzacție și în baza a țării de livrare;
- Analiza modificărilor exportului și importului de bunuri repartizat pe țări și zone geografice după schimbarea calculului în baza țării de tranzacție (analiza în dinamică pe o perioadă de patru ani, 2016-2019);
- Studierea posibilității implementării utilizării țării de tranzacției în cadrul calculului exportului și importului de bunuri pentru țări și zone geografice;
- Evaluarea impactului utilizării țării de tranzacției drept condiție a respectării principiului schimbului dreptului de proprietate;
- Înaintarea, spre examinare de către grupul de experți CATT (FMI)³, în cadrul propunerilor de revizuire a metodologiei curente;

³ CATT – Current Account Task Team – grupul FMI pentru revizuirea metodologiei de compilare a contului curent în cadrul noii metodologii de compilare a conturilor internaționale, care este în curs de elaborare.

- Înaintarea propunerii către FMI pentru includerea acesteia în Recomandările metodologice de compilare a BP și PII și în Îndrumarul de compilare a acestora în noua versiune;
- Prezentarea, pentru dezbateri în cadrul grupului GZTT (FMI și ONU)⁴ a propunerilor privind revizuirea normelor metodologice și a unui set de indicatori;
- Participarea în cadrul cercetărilor realizate de grupului GVC (FMI și OECD)⁵.

2. METODE DE COLECTARE ȘI ANALIZĂ A DATELOR

Pentru realizarea scopului și a obiectivelor trasate s-au utilizat următoarele metode de analiză a datelor: analiza, inducția, deducția, comparația și metoda statistică. Metoda preconizată de colectare a datelor este analiza în dinamică a sursei primare de date (BDDV – segment al bazei de date a declarațiilor vamale).

3. REZULTATE OBȚINUTE

3.1. Analiza pe zone

În urma ajustărilor, a fost realizată analiza comparativă a exportului, calculat conform țării de destinație versus exportul conform țării de tranzacție, total și pe zone geografice (Uniunea Europeană, țările CSI și restul lumii).

Din diagrama 1, se observă că în perioada anilor 2016-2019 se atestă modificări de distribuție pe zone geografice a exporturilor de bunuri conform țării de destinație comparativ cu țara de tranzacție. Astfel, pentru zona UE observăm o ușoară trecere de la țara de tranzacție la țara de destinație. În anii 2016-2017, volumul exportului în UE calculat conform țării de tranzacție devansa volumul exportului calculat conform țării de destinație cu 2,0 la sută (17,31 mil. USD) în 2016 și 0,9 la sută (9,70 mil. USD) în 2017, pentru anii 2018 și 2019 situația fiind inversă, înregistrând un volum mai mare al exportului calculat în baza țării de destinație cu 8,5 la sută (91,30 mil. USD) în 2018 și cu 5,2 la sută (58,49 mil. USD) în 2019 față de volumul calculat conform țării de tranzacție.

Pentru celelalte două zone (Restul lumii și CSI) se atestă o anumită regularitate, în care pe întreaga perioadă analizată pentru zona CSI volumul exportului calculat în baza țării de destinație îl devansează pe cel calculat în baza țării de tranzacție, iar pentru RL situația este inversă – volumul exportului calculat în baza țării de tranzacție este superior celui calculat în baza țării de destinație. În cazul CSI, diferența dintre indicatorii la export calculați conform țării de tranzacție față de țara de destinație este de 137,14 mil. USD sau 49,7 la sută în 2016, iar în 2019 – de 29,7 la sută (99,64 mil. USD). Pentru RL diferențele au aproximativ aceeași amplitudine: 50,0 la sută (119,82 mil. USD) în anul 2016 și 37,3 la sută (158,14 mil. USD) în anul 2019. Astfel, *se conturează o tendință clară de reorientare de la CSI, în baza țărilor de destinație, spre RL, în baza țărilor de tranzacție.*

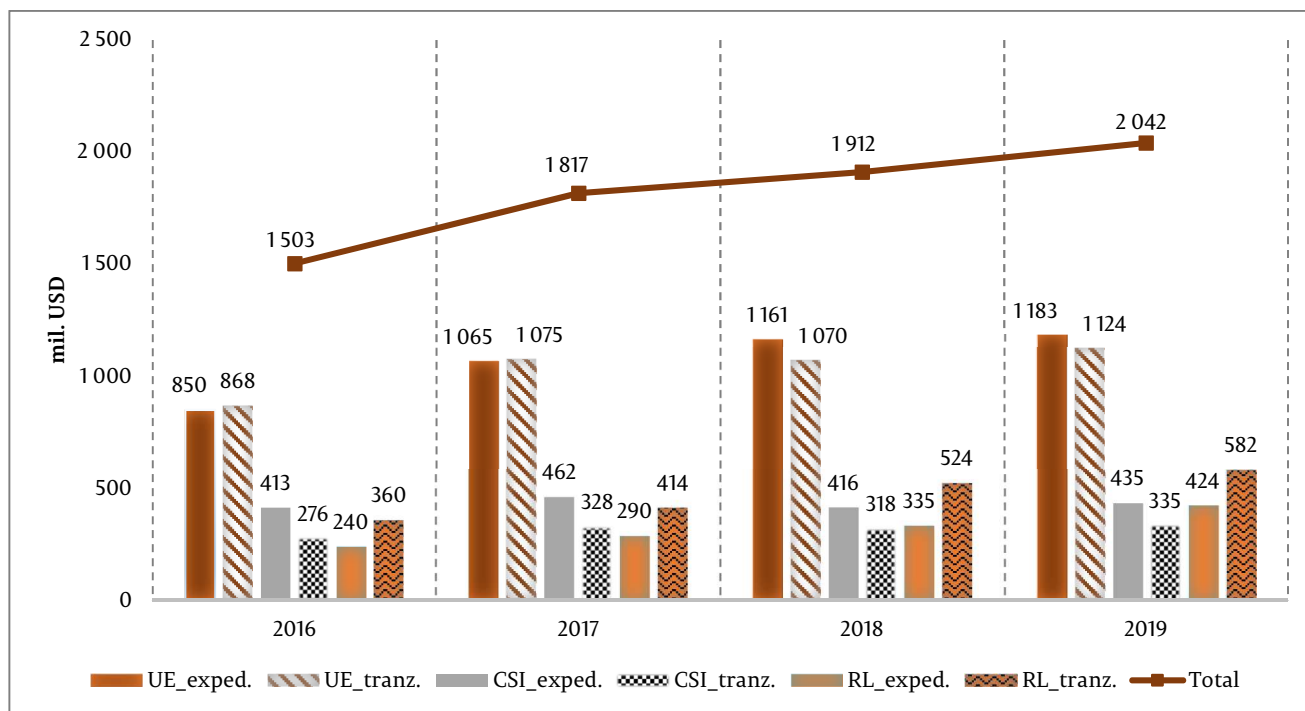
Valoarea exportului total calculată conform țării de tranzacție rămâne neschimbată, deci nu influențează totalul balanței de plăți, însă pentru o parte din tranzacțiile reflectate agregat în balanța de plăți are loc schimbul de proprietate între Republica Moldova și țările din zona

⁴ GZTT – Globalization Task Team – Grupului metodologic de experți al FMI și ONU de revizuire a metodologiilor curente în domeniile conturilor internaționale și a conturilor naționale pe probleme de globalizare

⁵ GVC – Global Value Chains – Grupul de lucru al FMI și OECD, privind statistica balanței de plăți relevantă pentru analiza lanțurilor valorice globale

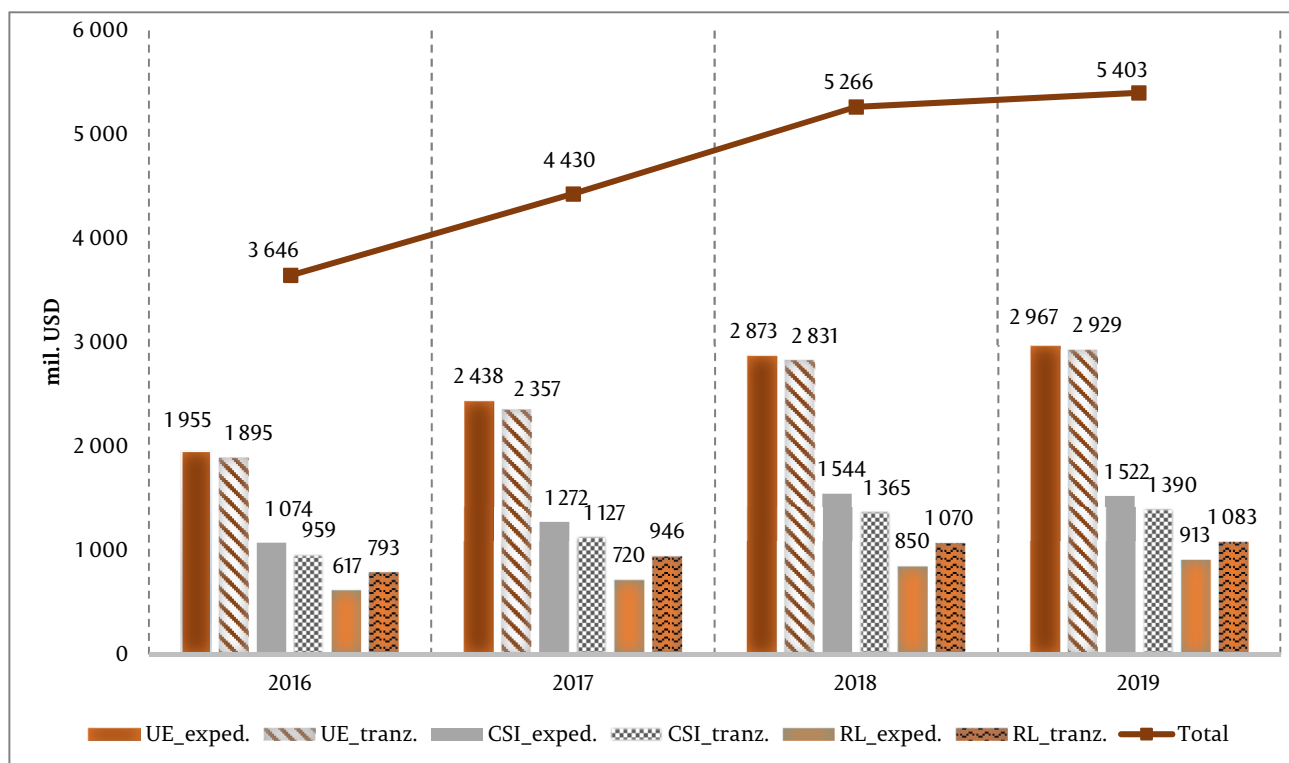
restul lumii și Uniunea Europeană (în special pentru anii 2016 și 2017), care sunt reflectate ca fiind tranzacții cu CSI.

Diagrama 1. Exportul conform țării de destinație versus exportul conform țării de tranzacție, total, date anuale, fără bunurile pentru/după prelucrare (mil. USD)

Modificarea indicatorilor în cazul importurilor relevă redistribuirea unor tranzacții de la CSI și UE la țările din RL (diagrama 2).

Diagrama 2. Importul conform țării de expediție versus exportul conform țării tranzacției, total, date anuale, fără bunurile pentru/după prelucrare (mil. USD)

Recalcularea importurilor în Republica Moldova conform țării de tranzacție în comparație cu țara de expediție pentru anul 2019 denotă o diminuare pentru zona UE cu 1,3 la sută (37,52 mil. USD) și pentru CSI – cu 9,5 la sută (132,07 mil. USD), iar pentru RL – o creștere – cu 18,6 la sută (169,58 mil. USD).

Pe parcursul anilor 2016 și 2017 redistribuirea tranzacțiilor de la zona UE către RL a fost de cca 3,2 la sută, în diminuare semnificativă (de peste 2 ori) față de anii următori (2018 și 2019), pentru care modificarea medie constituie 1,4 la sută. Situația privind redistribuirea tranzacțiilor de la zona CSI către RL, de asemenea, prezintă o tendință descrescătoare, însă mai lentă, de la -11,4 la sută (media pentru 2016 și 2017) la -8,7 la sută (același indicator pentru 2018-2019). Drept rezultat, se conturează o temperare în creșterea indicatorilor pentru RL (de la 30 la sută, media pentru 2016-2017, la 22,3 la sută, media pentru 2018-2019).

De menționat că, calculele au fost realizate în prețuri CIF. Recalcularea din prețuri CIF în prețuri FOB (conform cerințelor balanței de plăți) nu a fost parte a scopului prezentei cercetări.

3.2. Analiza pe țări

Conform datelor prezentate în tabelul 1, ca rezultat al calculării exporturilor în baza țării de tranzacție, doar o parte din exporturile prezentate anterior ca fiind în Rusia, România, Turcia, Belarus, Ucraina ș.a. își păstrează aceeași destinație, restul fiind efectuate în Elveția, Emiratele Arabe Unite, Malta, Marea Britanie ș.a., în mare parte, acestea fiind țările unde sunt aplicate regimuri speciale de contabilizare sau fiscale (offshore).

Tabelul 1. Exportul conform țării de destinație vs exportul conform țării de tranzacție, top 20 țări pentru anul 2019, fără bunurile pentru/după prelucrare (mil. USD)

Nr.crt.	Țara de destinație	Mil. USD	Țara de tranzacție	Mil. USD
1	România	382,52	România	317,83
2	Rusia	249,82	Elveția	292,31
3	Germania	222,65	Germania	240,69
4	Turcia	146,5	Rusia	178,61
5	Italia	115,64	Belarus	75,24
6	Polonia	92,53	Polonia	74,99
7	Elveția	81,82	Emiratele Arabe Unite	69,71
8	Belarus	80,49	Turcia	65,24
9	Ucraina	80,15	Malta	61,15
10	Bulgaria	62,73	Cehia	58,22
11	Cehia	60,35	Italia	58,00
12	Grecia	39,28	Bulgaria	56,58
13	Spania	37,63	Ucraina	52,88
14	Olanda	32,39	Marea Britanie	49,73
15	Austria	30,45	Spania	47,22
16	Franța	23,83	Austria	32,52
17	S.U.A.	23,70	SUA	25,57
18	Georgia	20,97	Olanda	25,21
19	Marea Britanie	18,60	Georgia	19,61
20	China	15,92	Franța	18,63

În cazul importurilor, principalii parteneri nu se modifică esențial, o mare parte din importurile prezentate anterior ca fiind din România, Rusia, China, Italia ș.a. își vor păstra identitatea, restul fiind tranzacționate ca provenite din Elveția, Marea Britanie, Malta, Cipru, Spania ș.a. (tabelul 2).

Tabelul 2. Importul conform țării de expediție vs exportul conform țării de tranzacție, top 20 țări pentru anul 2019, fără bunurile pentru/după prelucrare (mil. USD)

Nr.crt.	Țara de destinație	Mil. USD	Țara de tranzacție	Mil. USD
1	România	1143,46	România	1059,79
2	Rusia	683,44	Ucraina	646,92
3	Ucraina	675,62	Rusia	619,02
4	Germania	448,74	Germania	445,09
5	Turcia	344,77	Turcia	322,95
6	China	325,76	China	266,65
7	Italia	279,87	Italia	200,79
8	Polonia	221,78	Polonia	183,57
9	Belarus	149,94	Elveția	171,42
10	Austria	105,51	Belarus	107,01
11	Ungaria	104,45	Austria	98,86
12	Cehia	103,37	Ungaria	95,54
13	Olanda	102,82	Olanda	88,20
14	Franța	69,35	Cehia	86,78
15	Bulgaria	61,47	Marea Britanie	85,77
16	Belgia	54,64	Spania	72,51
17	Spania	46,26	Bulgaria	69,95
18	Lituania	39,66	Franța	65,16
19	Slovenia	30,23	Malta	61,60
20	Marea Britanie	29,18	Hong Kong	57,95

4. Concluzii

Ca rezultat al cercetării unui segment al declarațiilor vamale, cu scopul analizei posibilității reflectării în balanța de plăți a modificării dreptului de proprietate în baza țării de tranzacție, s-au constatat următoarele:

- ✓ Pe întreaga perioadă analizată (2016-2019) toate trei zone (UE, CSI, RL) și țările analizate au atestat diferențe în repartitia fluxurilor de bunuri conform țării de destinație/expediție versus țara de tranzacție, atât la export, cât și la import;
- ✓ Cele mai mici abateri ale valorilor, atât la export, cât și la import au fost atestate pentru UE. În cazul CSI la recalcularea valorii în baza țării de tranzacție are loc reorientarea exporturilor / importurilor către RL. Modificările au tendință descrescătoare pentru toate zonele geografice pe parcursul perioadei analizate;
- ✓ Conform metodologiei balanței de plăți, modificarea dreptului de proprietate asupra bunului este principiul ce determină dacă tranzacția respectivă este parte a comerțului cu bunuri, astfel, utilizarea țării de tranzacție în distribuirea geografică a comerțului cu bunuri este mai potrivită;
- ✓ Țara de tranzacție în cazul exporturilor este țara de rezidență a nerezidentului cumpărător – partenerul de tranzacție cu Republica Moldova, care ar putea fi atât consumatorul final, cât și orice alt intermediar, iar pentru importuri, țara de tranzacție este țara vânzătorului nerezident – partenerul de tranzacție, care poate fi atât producătorul bunului importat, cât și un proprietar intermediar. În cazul utilizării țării de tranzacție, schimbul dreptului de proprietate este reflectat simetric ca geografie a participanților și egal ca valoare în statisticile ambilor parteneri, asigurând certitudinea respectării principiilor de compilare a balanței de plăți și de comparabilitate și consistență globală a statisticilor privind comerțul internațional cu bunuri.